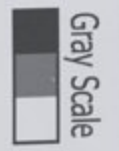
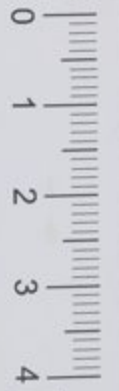

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

Gray Scale

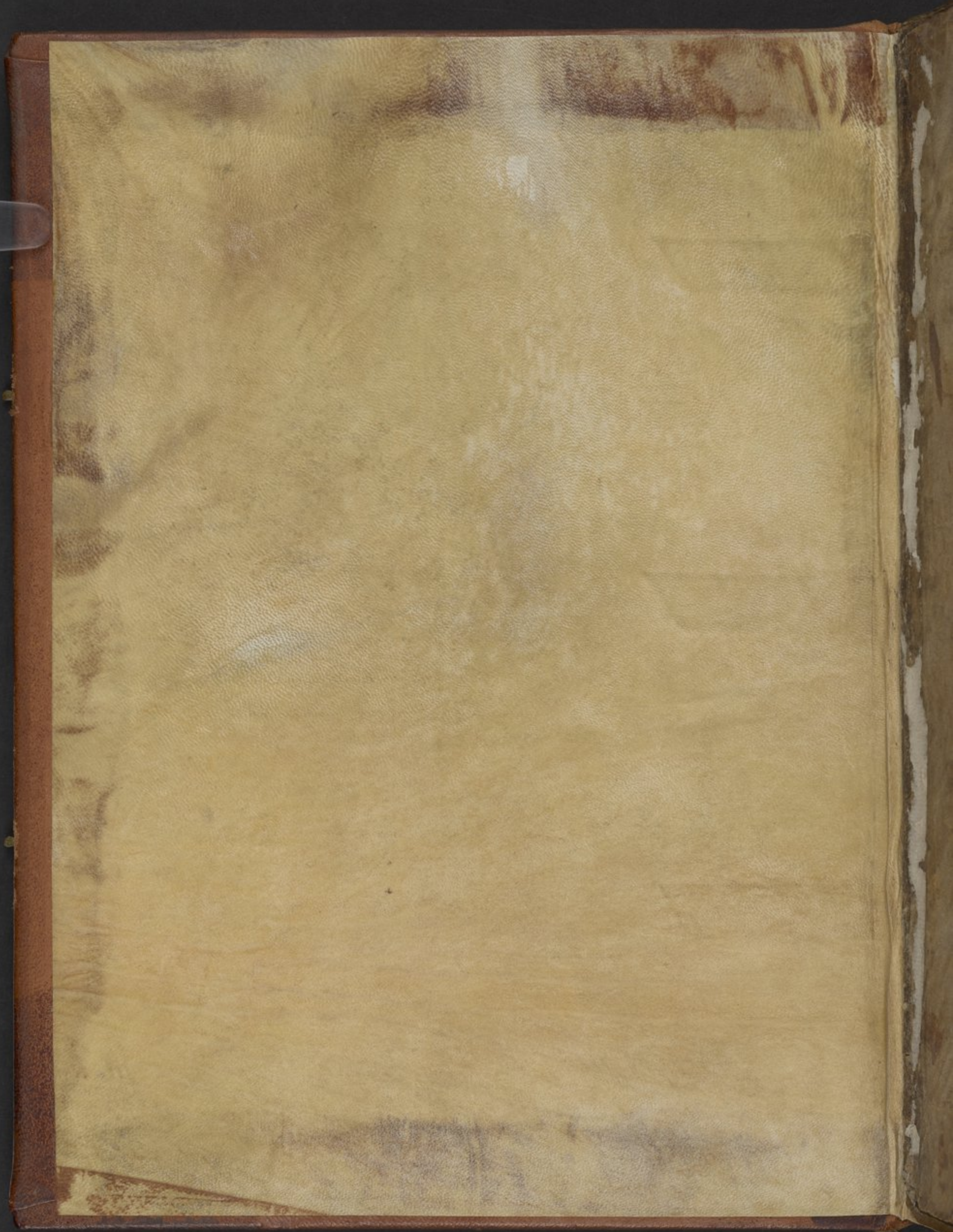
0

1

2

3

4

1.

Nouū opus facere me cogis exuere. ut post exempla
ria scriptura toto orbe dispersa. quasi quidā arbiter
sedeā. & quia inter se uariant. quae sunt illa quae
cū greca consentiant ueritate de carnā. pius labor. sed
periculosa presumptio iudicare de ceteris. ipsi n̄ ab omnibus
iudicari. & sensum mutare linguā. & canescere iam mundū ad
uita. retrahere paruulorū. Quis enī doctus pariter ut in
doctus cū manus uolumē adsumpserit. & salua quā semel
inbibit uiderit discrepare quod legitur. non statim erūper
in uocem falsarium. meclumans. eē sacrilegiū. qui uideā
aliquid in ueteribus libris. addere. mutare corrigere.
aduersus quā inuidiā duplex causa me consolatur. Qd̄
tu quis sumus sacerdos es fieri uibes. & uerum non esse. quod
uaria. & iam medicorum testimonio comprobatur. Si enim la
uus exemplarū. fides. ē adhibenda respondeant quibus
tot sunt poene exemplaria quot codices. Sin autē ueritas. ē
querenda de pluribus qui uerā ad greci originē reuertun
tes. ea que uel uitiis in scripturis male dicitur ut in pre
sumptoribus imperitis emendata pueris uel alibrariis
dormitantibus aut addita sunt aut mutata corrigimus.
Neque uero ex de ueritate nunc disputo testamento. qd̄ a sep
tuaginta senariis in grecā linguā uersū. tertio gradu
ad nos usq̄ puenit. non quero quid aquila. quid simma
chus sapiant. Quare dico dation. inter nouos & ueteres
medius in ecclesia. Sit illi uerā interpretatio. quā apti p̄bauer.

200 Lld. H. v.

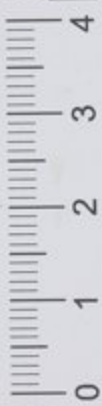
16. b. 68. f. 79. b. 149. h. Lld. H. v.

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

0 1 2 3 4

Gray Scale

De nouo nunc loquor testamento quod grecū ē non dubium ē.
Excepto ap̄to matheo. qui primus in iudea euangeliū xp̄i
hebraicis litteris edidit. Hoc certe quod in nro sermone dis
cordat. & diuerso riuuloꝝ tramites ducat. uno de fonte que
rendus est. Prætermitto eos codices. quos a luciano & sitionun
cupatos paucorū hominū asserit puerſa contentio. quibus
itaq; nec in ueteri instrumento. post lxx̄ int̄ p̄tes emendare
quid licuit. Nec in nouo p̄fuit emendasse cū multarū gen
tiū linguas scriptura ante translata doceret falsa eē. que
addita sunt. Igitur hæc p̄sens p̄fata uncula pollicetur.
quattuor tantū euangelia quorū ordo iste ē. Matheus.
marcus. lucas. iohannes; codicū grecorū emendata con
latione. sed ueterū. que nemulū a lectionis latine consue
tudine discreparent. Ita calamo imperauimus. ut histan
tū que sensū uidebant mutare correctas. reliqua manere
pateremur ut fuerant. Canones quoq; quos eſebius cesari
ensis ep̄s. alexandrinū sequutus ammonium. In decē numeros
ordinauit. sic in greco habentur expressimus. Quod si quis de
curiosus uoluerit nosse que in euangelis. ut eadē ut uicina.
ut sola sint eorū distinctione cognoscat. Magnū siquidē hic
in nris codicibus error moleuit. Dū quod in eadē rē alius eu
angelista plura dixit. In alio qui uerius putauerunt addi dicit.
uel dū eundē sensum alius alit̄ expressit. ille qui unū quat
tuor primū legerat. ad eī exemplū ceteros quoq; aestima
uerit emendandos. Unde accidit ut apud uos mixta sint om̄ia.
& in marco plura luce. atq; matheo. Kursū in matheo iohannis

& marci. & in ceteris reliquorum que in alijs ppria sunt
 inueniantur. Cū itaq; canones legeris qui subiecti sūt.
 confusionis errores ablatos. & similia omnium scies. & sin-
 gulis suaqueq; restitues; In canone primo concordant
 quattuor. Matheus. marcus. lucas. iohannes. In secundo
 tres. Matheus. marcus. lucas. In tertio tres. Matheus.
 lucas. ioh. In quarto tres. Matheus. marcus. ioh. In
 quinto duo. Matheus. lucas. In sexto duo. Matheus. mar-
 cus. In septimo duo. Matheus. ioh. In octauo duo. lucas.
 marcus. In nono. duo. lucas. ioh. In decimo ppria
 unusquisq; quem habentur. in alijs edider. Singulis
 uero euangelij. ab uno incipiens. usque ad finem li-
 brorum dispar numerus increfcit. hic nigro colore
 pscriptus. sub se habet alium ex mino numerum discolo-
 re. Qui addeat usq; pcedens. indicat prior numerus
 in quo sit canone requirendus. Cū igitur apto codice.
 uerbi gratia. illud siue illud capitulum scire uolueris
 cuius canonis sit statim ex subiecto numero doceberis.
 Et recurrens ad principia. in quibus canonum est distincta
 congeries. eodemq; statim canone ex titulo frontis
 inuento illum quem querebas numerum eiusdem euangelista.
 qui & ipse ex inscriptione signat inuenies. atq; & uicina
 ceterorum tramitibus inspectis. quos numeros ex regione ha-
 beant adnotabis. & cū scieris recurreris. ad uolumina singu-
 loz. & sine mora reptis numeris quos ante signaueras
 repperies. Et loca in quibus uel eadem uel uicina dixerunt.

7.
 sublato.

Obito ut in xpō ualeas. & memineris mei. papa beatissime. t.

EXPLICIT EPISTOLA HIERONIMI. IPIUS PRO
LOGIS. III. EVANGELIOR.

Plures fuisse qui euangelia scripserunt. Felucas euangeliſta teſtatur dicens. qm̄ quidē multa conati ſunt ordinare narrationē rerū que in nobis cōplectuntur. Sic tradiderunt nobis qui ab initio. ipſi uiderunt ſermonē & miniſtrauerunt ei. & p̄ ſeuerantia uſq; ad p̄ ſens tēpus monumenta declarant. quae ad uerſis. alioribus edita diuerſarum hereseum ſuere principia. Et eſt illud iuxta aegyptios. & thomā & mathiam & barcholomeum. Duodecim quoq; ap̄toꝝ & baſilidis atq; appelles. ac reliquos quoſ enumerare longiſſimū ē. Cū hoctantū in p̄ ſentia ap̄e neceſſe ſit dicere exiſtiſſe quos dā qui ſine ſpū & grā di canati ſunt magis ordinare narrationē. quā hitorie texere ueritatē. quibus iure poteſt illud p̄pheticum coaptari. Uae qui p̄phetant de corde ſuo. qui ambulat poſt ſpiritu ſuū. qui dicunt. diē dñs. & dñs nōm̄ ſit eos. De quibus ſaluator in euangelio iohannis loquitur. Om̄s qui ante me uener̄. fures fuer̄ & latrones. qui uener̄ n̄ qui miſſi ſunt. Ipſe enī ait. Veniebant. & ego non mittebā eos. In uentibus ^{enī} p̄ ſumpta temeritatis. In miſſis. obſequium ſeruitutis. ē. Ecclā autē que ſupra p̄ ſerā dñi uoce fundata eſt. quā intro duxit rex in cubiculū ſuū. & ad quā p̄ foramen deſcenſionis occulte miſit manū ſuā. ſimilis dammule hi nuloq; ceruorum. quattuor flumina paradisi.

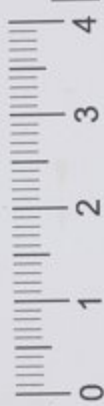
3.

b1
infar eructuans. Quattuor angulos & anulos habet
p quos quasi arcu testamta. & custos legis dñi lignis
mōlibus uehitur. Primus omnium matheus ē. publi
canus cognomento leui. qui euangeliū in iudea he
breo sermone edidit. Ob eorū uel maxime causā qui
in ih̄m crediderant ex iudeis. & nequaquā legis um
bra succedente euangely ueritatē seruabant. Se
cundus marcus inter pres apti petri. & alex. andrime
ecte primus ep̄s. quidn̄m quidē saluatore ipse non
uidit. sed ea que magistrū audierat p̄dicantē iuxta fidē
magis gestos narrauit quā ordinē. tertius lucas me
dicus natione sirus. antiochensis. cuius laus in euangeliō.
qui & ipse discipulus apti pauli in achae bithniēque
partibus uolumen condidit. quedā altius repetens.
& ut ipse in p̄mio confitetur. Audita magis quā uisa
describens. Ultimus ioh̄ apt̄s & euangelista. que ih̄c
amauit plurimū. qui suspectus dñi recubens. puris
sima doctrina p̄s fluente potauit. Et qui solus de
cruce meruit audire. ecce mat̄ tua. Iscū. eē. in asia.
& iā tunc hereticorū semina pullularent. cērēthi.
hebronis. & ceterorū qui negant xpm̄ in carne ue
nisse. quos & ipse in epta sua ante xpōs uocat. & apt̄s
paulus frequenter peccat. coactus ē. ab omnibus
pene tunc asiae ep̄s. & m̄ltarū ecclesiarū legati
onibus de diuinitate saluatoris altius scribere. & ad
ipsū ut ita dicā dī uerbū. Non t̄ audaci. qui felicit̄

temeritate prumpere. Ut ecclesiastica narrat historia
 cū a fratribus cogereatur ut scriberet. Ita facturū. respon
 disse. si iudicio ieiunio in cōmune om̄i dñi deprecarentur.
 quo expleto. reuelatione saturatus. in illud pro em̄dō
 & celo ueniens eructauit. In principio erat uerbū. & uer
 bū erat. apud dñm. & dñs erat uerbū. hoc erat in principio apud
 dñm. haec igitur quattuor euangelia. multo ante pre
 dicta ezechielis quoq; uolum̄i p̄bat. In quā primā
 uisio ita contextitur. Et in medio sic solitudo similitudo.
 quattuor animalū. Et uultus eorū. facies hominis. & fa
 cies leonis. & facies uiculi. & facies aquile. prima hominis
 facies. matheū significat. qui quasi de homine exorsus ē.
 scribere. Liber generationis ih̄u xpi filij dauid. filij
 abraham. Secunda marcū. In quo uox leonis in here
 mo rugientis auditur. Vox clamantis in deserto parate
 uia dñi. rectas facite semitas eius. Tercia uiculi. que eu
 angelistā lucā a zacharias sacerdote sumpsisse inuicū
 p̄figurat. quarta iohannē euangelistā qui assumptis
 pennis aquile. & ad altaora festinans de uerbo dñi dis
 putat. Cetera que sequuntur. in eundē sensū p̄ficiunt.
 Crura eorū recta. & pennae pedes. & quocūq; sp̄sibat
 ibant & non reuertebantur. & dorsa eorū plena oculis.
 & scintille ac lampades in medio discurrentes. & rota
 in rota. & in singulis quattuor facies. Unde & apoca
 lypsis iohannis post expositionē. x̄. iiiī seniorum.
 qui tenentes citharas & fialas adorant agnū dī. Intro

si pedes sunt

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

ducat fulgora & tonitrua. & septē sps discurrentes.
 & mare uitreū & quattuor animalia plena oculis
 dicens. animal primū. simile leoni. & secundū simile
 vitulo. Et tertū simile homini. Et quartū simile aquie
 le uolanti. Et post paululū. plena inquit erant oculis.
 Et requiem non habebant. die ac nocte dicentia. Scs. scs.
 scs. dñs dñs omps. quierat & quiescit & qui uenturus est.
 Quibus cunctis pspicue ostenditur quattuor tantum
 debere euangelia suscipi. & omis apo chris. orū nemas.
 mortuus magis hereticis. quā eclesiasticis uiuis emendas.

EXPLICIT PROLOG. III. EUANGELIOR. IN SEBIBUS.
AMMONIUS CARPIANO FR. IN DNO SALUTE.

quidē alexandrinus magno studio atq; industria.
 unū nobis p quattuor euangelis dereliquit. Namq;
 trium euangeliorum sensus. exceptos omis similes contes
 tusq; mathei euangelio. quasi ad unū congestos ad
 nexuit. Ita ut eorundē quantū ad tenorē p̄nt & lecti
 onis. sequens iam salus interruptus. eē uideatur. Verū
 ut saluo corpore siue textu ceterorū hoc. ē. euangeliū
 ppria & familiaria loci. in quibus eadē similiterq; doc
 erunt scire possis. ac uere differere. Accepta occasione
 exp̄dicti uiri studio alia ratione. & numero tibi ti
 tulos designaui. quos primus quattuor in se continet
 numerus. in quibus similia ab uniuersis dicta sunt.
 Matheo. marco. luca. ioh. Secundus in quibus. tres
 matheus. marcus. lucas. tertius in quibus. tres. math. luc. ioh.

quartus in quibus tres. Matheus. marcus. ioh. Quintus
in quibus duo. matheus. lucas. Sextus in quibus duo.
matheus. marcus. Septimus in quibus duo. matheus.
ioh. Octavus in quibus duo. Marcus. lucas. Nonus
in quibus duo. lucas. ioh. Decimus in quibus singuli de
quibusdam pprie scripserunt. Et quidem subiectorum
titulorum. id est. argumentum. clara uero eorum nar
ratio hoc est. & eni p singula loca euangeliorum qui
da numerus uidetur adpositus. Paulatim incipiens
a primo. deinde secundo. postremo. tres. & p ordi
ne librorum fine usque p grediens. itaque p singulos nume
ros supputatio p minus distinctione inuenitur in
certa. significans eundem titulis. adpositus nume
rus dinoscitur. Velut si quidem primum certum est. in pri
mo. Si uero in secundo. & eodem modo usque ad decimum.
Surgitur euoluto uno qualicumque de quattuor euangelis.
cui librum & capitulo uellis insistere. & rescire qui similia
dixerint & loca ppria agnoscere singulorum in quibus
eadem sunt p loquuti eiusdem sensus quem tenes relegens
ppositum numerum. quesitumque eum in titulo quem de monis
erat tituli subnotatio. Continuo scire poteris ex sup scrip
tionibus quas in fronte notas inuenies qui aut quot
de his que inquis similia dixerint. Veniens etiam
ad reliqua euangelia p eundem numerum quem continens
uidebis. adpositos p singulos numeros. atque eos in suis
ppriis que locis similia dixisse repperies.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

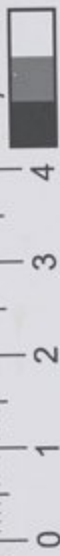
Wolfenbüttel

5.
SCIENDUM & iam nequisignarum ex similitudine
numerorum error inuoluat. quod sicut in subnota
tione canonum distinctorum. in canone quolibet tres.
euangelista. bis. uel. ter. uel quater. aut etiam amplius
eundem numerum porbinem habuerunt adnotatum. & quar
tus contrario discrepans id quod tres illum loco se
mel dixerunt. quartus toties in corpore uoluminis
sui ponat. quoties diuersi numerum eius canone
positi sunt contra predictorum numerorum continuatas
similitudines. Itē in uno quolibet eorum. aut etiam duob;
Ibidem in canone numerus. bis. ter. Antea amplius
repperiatur in ordine conlocatus & dispares inue
niantur in ceteris dubium non erit. quoniam id quod illius
illoque uerborum numerus. bis. ter. repetitum ab his
in uolumine semel dictum sit. Alter uero eorum toties
in uno atque eodem sensu loquantur. quoties preterierint
in numerorum adnotatione distantiam. hec & in om
nium nonum canonum conlatione seruabitur. ceteris
in decimo quam propria singulorum tantummodo con
tinentur. non potest contra id comparatio. esse.
quod solum. est. Opto ut in xpo ualeas. & in memoris mei
beatissime papa. **INCIPIT ARGUMENTUM. SECUNDUM MATHEUM.**

Mattheus ex iudea. sicut in ordine primus ponitur.
Ita euangelium in iudea primus scripsit. Cuius uocatio
ad dominum ex publicanis actibus fuit. duorum in generatione xpi.
^{patrium}

principia presumens. unius cuius prima circūcisio
in carne. alterius cuius secundū cor electo fuit. Et
ex utrisq; in patribus xp̄c. Sicq; quater denario nu-
mero triformiter posito. principū a credendi fide
in electionis tempus porrigens. & ex electione usq;
in transmigrationis diem dirigens. Atq; a transmi-
grationis die. usq; in xp̄m definiens decursim aduen-
tus dñi ostendit generationē. ut & numero satis faties
& tempori. & se. quod eēt. ostenderet. & dī in se opus mons-
trans. & in his quorū genus posuit. xp̄i operantis. a prin-
cipio testimonū n̄ negaret. quarū omnū rerū. tempus.
ordo. numerus. dispositio uel ratio. qđ fidei necessariū ē.
Dī xp̄c ē. qui factus ē ex muliere. factus sub lege. natus
ex uirgine. passus in carne. om̄a in cruce fixit. utri-
umphans ea in sem̄ ipso resurgens in corpore. & patris
nom̄ in patribus filio. & filij nomen patri restituens
in filijs sine principio. sine fine ostendens unū se
cū patre eēt. quia unus ē. In quo euangelio ut aliter
desiderantibus dñm. sic prima. uel media. uel p̄fecta
cognoscere. ut & uocationē apti & opus euangely
& dilectionē dī in carne nascentis p̄ uniuersa legen-
tes intellegēt. atque id in eo in quo ad p̄hensi sunt
& ad p̄hendere expectant recognoscant. nob̄ enī hoc
in studio argumenta sunt & fidē factę rei tradere.
& operantis dī. intellegentiū diligent. eēt. dispositi-
onē quaerentibus non tacere.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

EXPLICIT ARCVQD TV. INCIPIT BREVIARIUM EIVS DE.

- I** Nativitas xpi. magi cum muneribus veniunt. & ioseph ab angelo pusu admonitus. cum puero & matre eius in aegyptum fugit. Infantes interficiuntur.
- II** Regressio ihu ex aegypto in nazareth. De baptistate iohanni in ordane. De xpi baptistate.
- III** Ihesus ieiunium quadraginta diebus & quadraginta noctibus temptatur a diabolo. Petrus & andrea. iacobum & iohannem. piscatores conuocat. Et circumiens galileam varios languores hominum curat.
- III** Beatitudo & cetera mandata. Id est de homicidio. De oblatione. De adulterio. De oculo. ut maneat uenda uxor nisi ob adulterium non dimittenda. De iuramentis. De oculo & dente. Inimicos diligendos. De elemosinis.
- V** Oratio. ieiunium. De thesauro in caelo. lucerna corporis. et oculo. & non posse duobus dominis seruire. De cogitando de esca & uestimento. uolatilibus & lilys agri. & sollicitudine diei.
- VI** Non est iudicandum. de festuca & trabe in oculo. De margaritis ante porcos. petendum. querendum. & pulsandum. de pseudo prophetis. quia non omnis qui dicit mihi. dñe. dñe. intrabit in regnum caelorum. De domo aedificata super arena. uel arenam.
- VII** Descendens de monte leysu mandata. puerum centurionis paralyticum curat. Socrum petri a febris liberat. De plurimis curis. Et scriba uolenti se si quidem non habere filium hominis ubi caput reclinat. Atque ut alios relicto patris corpore sequi precepit.

VIII **I**nnauicū dormientē excitant discipuli uttempescatē se-
dare. & in terra gerasenoz daemona eicit.

VIII **V**bi paraliticus lectū feret. matheū conuocat. ac phariseis
murmurantibus de conuiuio publicanorū. Dionon. cē.
opussanus medicū. Discipulis iohannis interrogantibus
quare non ieiunarent discipuli ei. Parabolā panni & scis
sire & utriū & iuni ponit. Filiā principis mortuā du-
uadit suscitare. Mulierē apfluuio liberat. Caecis oculi
aperiuntur. Surdū & mutū demoniū eicitur. & principe
demoniorū. idfacere dicitur.

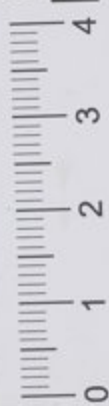
X **D**uodeci apostolos p̄mittit cū om̄i doctrina. ac dicit. quod
non uenit pacē mittere in terra. sed gladium.

XI **I**ohannes decurere ad ihm̄. & ih̄e de iohanne acturbas loqui-
tur. atq; increpat ciuitates quae penitentia non egerunt.
Confessio ih̄u ad patrē. & uquid nū leue esse.

XII **D**iscipuli spicas uellunt. Manū aridā sanat. hominē
ademonio caecū & mutū curat. & in principe daemonioz
idfacere opinantes destruit. Phariseis signū pedentibus
ione. & nunt uitarū signū tradit. Matrē. & fratres spernit.

XIII **S**edens in nauicula ih̄e. turbis parabolas exponit. Id. ē.
de seminantis semen. Centesimū. sexagesimū. & trecesimū.
De zizania in tritico. De grano synapis. de fermento
abscondito in farina. & exsoluit discipulis parabolā
zizanoz. Parabolas de thesauro in agro. De bona mar-
garia. De reeta missa in mari. Prophetā in patria sua sine
honore esse.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

7.
XIII **D**e iohannis capite in disco. de quinque panibus in quin-
que milia viros. Ihesus supramare ambulat. & per mare
gentem alleuat. & in terra genesar multos languores sanat.

XV **D**e manibus lauandis. & de his quae de ore exeunt. quia
eo inquinant. nonque inquant in hominem. Filiam mulieris
syrphenisse ad aemoneo curat. & secus mare galilee clodof
caecos. & mutos. sanat.

XVI **D**e septem panibus & paucis piscibus quattuor milia hominum.
De signo ionae prophetae. De fermento pharisaeorum. De episcopatu
petri. quem increpat. ac dicit crucem suam debere tollere
unum quemque qui uelit dominum sequi. & dicit non uisuros quosdam
mortem. donec uideant filium hominis.

XVII **I**n monte cum morse & helia appareat. Et uox de caelo ad eum.
unde descendentibus heliam iam uenisse. & non esse sus-
ceptum manifestat. puerum lunaticum saluat. & fide ut
granum sinapis docet. & statere in ore piscis.

XVIII **D**e humilitate sicut puerum. Et de manu & pede. & oculo eruen-
do. & nec mirum scandalum sanctum. quorum angelos fatiem patris
in caelis semper uidere testatur. correctio fratrum quod in-
dulgeri debet ad alterutrum. usque septuagies septies.

XVIII **Q**ui conseruum suum propter denarios centum suffocat. & uox
non debere dimitti. Et de eunuchi. Infantes non esse.
arcendos ab benedictione. Diuites difficile introire in reg-
num caelorum. Et centuplum recepturum qui omnibus suis
renunciauerit.

XX. **O** de primis nouissimos fieri. parabola operariorum in uinea

conductoz. De filiis Sebedei. & de primis accubitis cene.
De duobus cecis secus uiam sedentibus.

XXI **O**rasina & pullo eius. & ubi numularios eicit de templo. claman-
tibus pueris osanna. De ficu que arida facta est.
interrogatus in qua potestate haec faceret. Ipse inter-
rogat de iohannis baptisate. & subiungens parabola
hominis qui filios suos in uinea mittit. & quod publicani
& meretrices in regno dei multos sacerdotum & scribarum sint
predecessuri dicit.

XXII **P**arabola de uinatoribus qui uentem faciunt. id est missus para-
bola. ubi uincata contemnunt uenire ad nuptias.

XXIII **D**e inscriptione & imagine cesaris. de muliere que septem fratres
habuit. Temptatus a pharisaeis. interrogat eos de christo cuius
filius est. Et discipulos utque pharisaei dicunt fiant. Sed
qui fatiunt. non fient.

XXIII **I**n re patribus & pharisaeos de psalmo. de iuramento. de ca-
melo & culice. & calice lauendo & monumentis dealbatis.
& monumentis prophetarum. & alius multas.

XXV **H**ierusalem hierusalem. de destructione templi. & signis nouissi-
morum dierum. & diebus breuiatis. De pseudo christis. De pseudo
prophetis. De aduentu saluatoris. De occasu elementorum. de
decem uirginibus. De talentis. De ouibus ad dextris & ad sinistris.
& de operibus eorum.

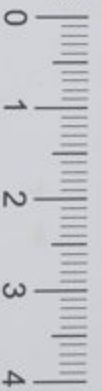
XXVI **D**e iudeorum consilio. De comprehendendo ihu. De muliere que un-
guento perfudit ihm. iudas primus petrus ut tradere ihm. Cenans
de iuda traditore suo ad discipulos loquitur. oblatio eius.

xxvii **P**ro die qd tertio cantu pullo abnegaturus eū. Et orationes ihū
 ad patrē. ludas ihm osculo tradidit. & petrus auriculā abscidit.
 Ihē falsis testibus condempnatur. & inludatur. Petrus tertio
 abnegat & lacrimatur. Ihē pilato traditur. Et iudas liqueo
 se suspendit. De agro figuli iudiciū pilati. Et de iurabba
 latrone.

xxviii **P**assio ihū & sepultura. & resurrectio eius. Et q mandata. &
 doctrina eius. De baptismo; ~~~~~

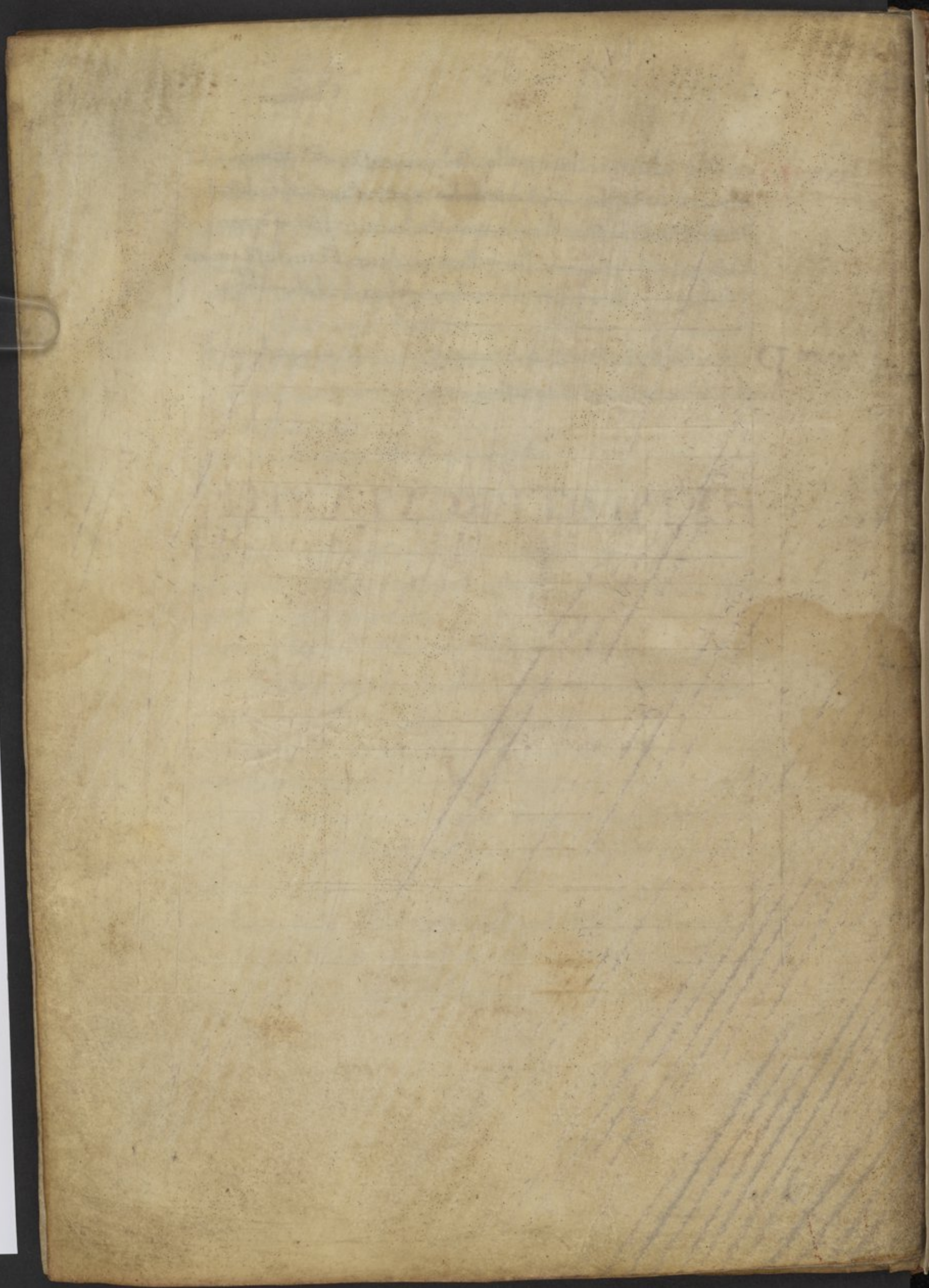
EXPI ET BREVIARIU;

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

Gray Scale

CANON MAR	SECUNDA. MAR	INQUON LVE
cxxxiii cxxx cxxxii cxxxiiii cxxxvi	xxxiiii xxxv xxxvi xxxviii xl	cxlvii cxlviii cxlix cl clii
cxliii cxliii cxliiiii cxliiiii clii	lvi lvii lviii lviiii lvi	xc xii xliii xxxv xxxvi
cliiii clv clvi clvii clviii	lxviii lxviiii lxviiii lxviiii lxviiii	cxliii xcv ccvi xcvii xcviii
clviiii clviiii clviiii clviiii clviiii	xcvii xcviii xcviiii xcviiii xcviiii	xcviiii cl clii ccxviii ccxviiii
cxv cxvi cxvii cxviii cxviiii	cxviii cxviiii cxviiii cxviiii cxviiii	ccxv ccxvi ccxvii ccxviii clii
cxviiii cxviiii cxviiii cxviiii cxviiii	cxviiii cxviiii cxviiii cxviiii cxviiii	ccxviiii ccxx ccxxi clviiii ccxxii
ccv ccvi ccvii ccviii ccviiii	cxviiii cxviiii cxviiii cxviiii cxviiii	cclxv ccxxiiii ccxxvii ccxxviii ccxl

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

Gray Scale

0 1 2 3 4

CANON	TERTIA	INQVO·III·
MAT ^o	LUC	IOH ^o
1	xiiii	i
1	xiiii	ii
1	xiiii	v
vii	vi	ii
vii	vi	xxv
lvi	lvi	cxvi
lxvii	lxv	cxvii
xc	lvi	cxviii
xc	lvi	cxviiii
xcvii	cxvi	cxv
cxii	cxviii	cxlviii
cxii	cxviii	xxx
cxii	cxviii	cxiii
cxii	cxviii	lxxxvii
cxii	cxviii	xlvi
cxii	cxviii	viii
cxii	cxviii	lxxvi
cxii	cxviii	xc
cxii	cxviii	clvii
cxii	cxviii	cxli
cxli	cxv	xlvi
cxli	xcv	xlvi
FINIT·CAN·		
MAT ^o	TERTIA	INQVO·III·
MAT ^o	LUC	IOH ^o

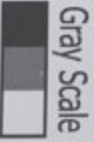
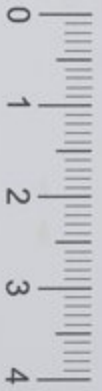
Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

Gray Scale

INCIPIT	CANON	X. IN QVO PROPRIE
iii	lxxxvi	clxxvii
vii	lxxxviii	clxxviii
viii	xcii	clxxxi
xi	xciiii	clxxxii
xiii	xcvii	clxxxvii
xvi	xcviii	clxxxviii
xviii	ci	clxxxix
xxii	ciii	clxxxix
xxiii	cvi	clxxxv
xxvii	ciiii	cc
xxviii	cx	ccii
xxxii	cxii	ccv
xxxiii	cxv	ccvii
xxxvi	cxviii	ccx
xxxviii	cxviii	ccxxii
xli	cxix	ccxxiii
xliii	cxv	ccxxvi
xlv	cxvii	ccxxviii
l	cxix	ccxx
li	cxxxii	ccxxiii
lvi	cxxxiii	ccxxvi
lvii	cxxxv	ccxxviii
lviii	cxxxviii	ccxxx
lx	cxli	ccxxxii
lxi	cxlii	
lxv	cxlv	
lxvi	cxlvii	
lxviii	cxlviii	
lxxi	cli	
lxxiiii	cliii	
lxxv	clv	
lxxviii	clvii	
lxxx	clviii	
lxxxii	clxii	
lxxxiiii	clxv	

FINIT CANON
 X. IN QVO
 IOH.
 PROPRIE

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

salomone extra que fuit urbe. Salomon
autē. genuit roboam. Roboam autē.
genuit abiam. Abia autē. gen̄ asā.
Asā autē. genuit iosaphat. Iosaph autē.
genuit ioram. Ioram autē. gen̄ oziam.
Ozias autē. genuit ioatham. Ioatham
autē. genuit achaz. Achaz autē. ge
nuit ezechiam. Ezechias autē. genuit
manasse. Manasse autē. gen̄ amon.
Amon autē. genuit iosiam. Iosias autē.
genuit iechoniam & fratres eius intrans
migratione babilonis. Et post trans
migrationē babilonis. iechonias genuit
salathiel. Salathiel autē. genuit zorobabel.
Zorobabel autē. gen̄ eliachun. Eliachim autē.
genuit azor. Azor autē. genuit sadoch.
Sadoch autē. gen̄ achim. Achim autē. gen̄ elud.
Elud autē. gen̄ eleazar. Eleazar autē. gen̄

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

mathan. Mathan autē gen̄ iacob; iacob autē
 genuit ioseph uirū marie. De qua natus ē ih̄c.
 qui uocatur xp̄c.

M. ii.
sol.
 Om̄s ergo generationes ab abraham usq; ad da
 uid generationes. xiiii. Et ad d̄ usq; ad
 transmigratiōē babilonis. generationes. ^{quatuordecim} xiiii.
 Et a transmigratiōe babilonis usq; ad xp̄m
 gener̄ xiiii. **XP̄I ANTI GĒRATIO SIC ERAT**

M. iii.
L. ii.
M. iiii.
sol.
Cum esset desponsata mat̄ ih̄u maria ioseph.
 antequam conuenirent in uentāe in utero ha
 bens desp̄ s̄c̄o. Ioseph autē uir ei' cū eēt iustus
 & nollet eam traducere. uoluit occulte dimittere
 eam. Hæc autē eo cogitante. ecce angelus d̄ni
 in somnis apparuit ei dicens. Ioseph fili d̄d.
 nolit timere accipere mariam conjugem tuam.
 quod enim in ea natum est. desp̄ s̄c̄o est. s̄an
 et autē filium. et uocabis nomen eius ih̄m.
Ipse enim saluum faciet populum suum. a pecca

tis eorum. Hoc autē totum factum est. ut adim-
pleretur quod dictum est ad dñm per pphē-
tam dicentē. Ecce uirgo in utero habebit
& pariet filium. & uocabunt nomen eius em-
manuel. quod est interpretatum nobiscum dñs.
Exurgens autē ioseph a somno. fecit sicut pre-
cepit ei angelus dñi. Et accepit coniugē
suam. & non cognoscebat eam. donec pepe-
rit filium suum primogenitum. & uocauit
nomen eius ih̄m. Cum ergo natus eēt ih̄s
in bethleem iudę in diebus herodis regis.
ecce magi ab oriente uenerunt hierosolimā
dicentes. Vbi est qui natus est rex iudeorū.
¶ Vidimus enim stellam eius in oriente. & uenim⁹
adorare eum. Audiens autē herodes rex
turbatus ē. et om̄s hierosolimacum illo
Et congregans om̄s principes sacerdotum &
scribas populi. sciscitabatur ab eis. ubi xp̄s

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

nasceretur.

At illi dixerunt ei. In bethleem iude. Sicut enim scriptum est per prophetam. Et tu bethleem terra iuda. nequaquam minima es in principibus iuda. Ex te enim exiet dux. qui regat populum meum israhel.

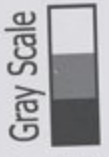
Tunc herodes clam uocatis magis. diligenter didicit ab eis tempus stelle que apparuit eis. Et mittens illos in bethleem. dixit. Ite. & interrogate diligentem de puero. & cum inuenieritis renunciate mihi. ut & ego ueniens adlorem eum; Qui cum audissent regem. abierunt; Et ecce stella quam uiderant in oriente antecedebat eos. usque dum ueniens staret supra ubi erat puer. Et uidentes autem stellam. gaudentes sunt gaudio magno ualde. Et intrantes domum. inuenerunt puerum cum maria matre eius. & proidentes. adorauerunt eum. Et apertis thes-

Mat. 2.
vii.
16. 17.
iii.

Mat. 2.
Sat.

auris suis. obtulerunt ei munera. Aurum. thus.
& myrram. Et responso accepto in somnis.
ne redirent ad herodem. Per aliam viam
reversisunt. in regionem suam. Qui cum re-
cessissent. Ecce angelus dñi. apparuit in
somnia ioseph dicens. Surge & accipe puerū
matrem eius. & fuge in egyptum. et esto ibi
usq. dum dicam tibi. Futurum est enim. ut
herodes querat puerū ad perdendum eum.
Qui consurgens. accepit puerū et matrem eius nocte.
& secessit in egyptum. Et erat ibi. usq. ad obitū
herodis. Ut adimpleretur quod dictum est ad dño.
per prophetam dicentem. Ex egypto vocavi filiū
meum. Tunc herodes videns quō illusus esset ama-
gis iratus ē valde. Et mittens occidit omnes pueros q̄ erant
in bethleem et in omnibus finibus eius. Ab imatu
et infra. secundum tempus quod exquisierat a magis.
Tunc adimpletum est. quod dictum ē. per hieremiā

Gray Scale

4
3
2
1
0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

pphetam dicentem. Vox in Rama audita est
 ploratus et ululatus ^{multus.} Rachel plorans filios suos.
 & noluit consolari quia non sunt.

DE FUNCTO AUTEM HERODE. Ecce ange-
 lus dñi apparuit in somnis ioseph in egipto
 dicens. Surge & accipe puerū et matrē ei.
 & uade in terrā isrl. Defuncti sunt enim. qui que-
 rebant animā pueri. Qui surgens. accepit pu-
 erū et matrem eius. & uenit in terram israhel.

Audient autē quod arche laus regnaret in iu-
 dea pro herode patre suo. timuit illo ire. Et
 ammonitus in somnis. secessit in partes galilee.

Et ueniens habitauit in ciuitate. que uocat naza-
 reth. Ut adimpleretur quod dictum ē. per pro-
 phetas. quō nazareus uocabitur.

IN DIE BUS AUTEM ILLIS. Venit iohannes
 baptista. predicans iudee in deserto & dicens.
 Penitentiam agite. adpropinquabit enim regnū

celorum

^{m. viii.}
^{l. viii.}
^{l. x.} **H**ic est enim qui dictus est per esaiam prophetam di-
centem. Vox clamantis in deserto. parate
uiam dñi rectas facite semitas eius.

^{m. viii.}
^{l. viii.} **I**pse autem ioh̄s habebat uestimentum de pilis came-
lorum. & zonam pelliciam circa lumbos suos.

Esca autem eius erat locustarum. et mel siluestrae.

Tunc exiebat ad eum hierosolima. & omnis iudaea.
& omnis regio circa iordanem. Et baptizabantur
in iordane ab eo. confitentes peccata sua.

^{m. x.}
^{l. viii.} **V**idens autem multos pharisaeorum et sadduceorum
uenientes ad baptismum suum. dixit eis
Progenies uiperarum. quis demonstrauit uobis
fugere a futura ira. Facite ergo fructum dignum
penitentiae. Et ne uelitis dicere intra uos. patrem
habemus abraham. Dico enim uobis. quomodo po-
tens est deus de lapidibus istis suscitare filios abraham.
Ian enim securis ad radicem arborum posita est.

Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum.
excidetur & in ignem mittatur.

Ergo quidem baptizo uos in aqua in penitentiam.

Qui autem post me uenturus est. fortior me est.

Cuius non sum dignus. calciamenta portare. Ipse
uos baptizabit. in spiritu sancto et igni.

Cuius uenti labrum in manus sua. & pmundabit are
am suam. & congregabit triticum suum in hor
reum. paleas autem comburet igni inextinguibili.

Tunc uenit ih̄c a galilea in iordanem ad iohannem.
ut baptizaretur ab eo. Iohannes autem prohibebat
eum dicens. Ego atque debeo baptizari. et tu ue
nis ad me. Respondens autem ih̄c. dixit ei. Sine
modo. Sic enim decet nos implere omnem
iusticiam. Tunc dimisit eum.

Baptizatus autem ih̄c. confestim ascendit de aqua.
Et ecce apertis sunt ei celi. & uidit spiritum dei descen
dentem sicut columbam. & uenientem super se.

Et ecce uox de celis dicens: Hic est filius meus
dilectus. in quo mihi conplacui. 111

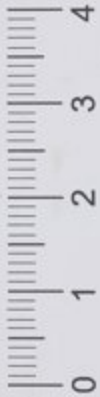
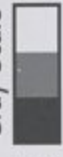
math. xxi.
11
mar. xi
l. xxi.

TUNC IHC DVCTUS EST IN DESER-
tum aspū. ut temptaretur a diabolo.

mat. xxi
l. xxi

ET cum iunasset quadraginta diebus et
quadraginta noctibus. post ea esurit. Et ac-
cedens temptator. dixit ei. Si filius dī es. dic
ut lapides isti panes fiant. qui respondens.
dixit. Scriptum est. Non in solo pane uiuunt ho-
mo. sed in omni uerbo quod procedit de ore dī.

Tunc assumpsit eum diabolus in scām ciuitatem.
& statuit eum supra pinnaculum templi. & dixit ei
Si filius dī es. mitte te deorsum. Scriptum est enī.
quia angelis suis mandabit de te. et in manibus
tollent te. ne for te offendas ad lapidem pedem
tuum. At illi ihc rursus. Scriptum est. non
temptabis dñm dñm tuum. Iterum assumpsit
eum diabolus in montē excelsū ualde. & ostendit

ei omnia regna mundi & gloriam eorū & dixit illi

Haec omnia tibi dabo. si cadens adoraueris me. Tunc
dicit ei ih̄c. Vade satanas. Scriptum est enim;
Dñm dñm tuum adorabis. & illi soli seruis.

Tunc reliquit eum diabolus. & ecce angeli accesserunt
& ministrabant ei.

Cum audisset autē ih̄c quod iohannes traditus esset.
secessit in galileam.

Et relicta ciuitate nazareth. uenit & habitauit in ca-
pharnaum maritimam. in finibus zabulon & nep-
thalam. Vt adimpleretur quod dictum ē p̄ esaiā
prophetam. Terra zabulon et terra neptalum. uia
maris trans iordanem gentium. ^{galilee} populus qui sede-
bat in tenebris. lucem uiderit magnam. Et sedentibus
in regione umbrae mortis. lux orta est eis.

Ex inde coepit ih̄c p̄dicare & dicere. Penitentiam
agite. ad p̄p̄inquabit enim regnū celorum.

Ambulans iuxta mare galileae. uidit duos fr̄s

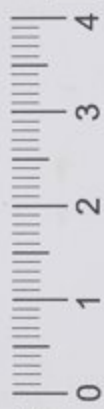
ih̄c

simonem qui uocat̃ petrus. et andream fratrem eius.
mittentes rete in mare. Erant enim piscatores.

Et ait illis. Venite post me. & faciam uos fieri
piscatores hominum. At illi continuo relictis
retibus. secuti sunt eum.

Et procedens inde. uidit alios duos fr̃s. iacobum
zebedei. & iohannem fratrem eius in nau. cum ze-
bedeo patre eorū reficientes retia sua. & uocauit
eos. Illi aut̃ statim relictis retibus & patre. secuti s̃
eum. **E**t circuibat ih̃c totam galileam. docens
in sinagogis eorum. Et predicans euangelium
regni. et sana^{ns} omne languorē. et
omnem infirmitatē in populo. Et abiit opinio
eius. in totam syriam. Et obtulerunt ei omnes
male habentes. uariis languorib; et tormentis cō-
prehensos. Et quidē monia habebant. et lunati-
cos. et paralyticos. & curauit eos. Et sequuti sunt
eum turbe multe de galilea. & decapoli. & ieru-

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

solimis. et de iudra. & de trans iordanen.

mat. xxviii
l. xl.

UIDENS AUT̄ TURBAS. ASCENDIT IN

montē. Et cum sedisset. accesserunt ad eum discipuli eius.

mat. xxviii
l. xl.

Et aperiens os suum. docebat eos dicens.

mat. xxviii
l. xl.

Beati pauperes spū. quō ipsorū est regnū celorum.

mat. xxviii
l. xl.

Beati mites. quō ipsi possidebunt terram.

mat. xxviii
l. xl.

Beati qui lugent. quō ipsi consolabuntur.

mat. xxviii
l. xl.

Beati qui esuriunt & sitiunt iusticiā. quō ipsi saturabuntur.

mat. xxviii
l. xl.

Beati mundo corde. quō ipsi dñm uidebunt.

Beati pacifici. quō filii dī uocabuntur.

Beati qui persecutionē paciunt̄ p̄t̄ iusticiā. quō ipso

forū est regnum celorum.

mat. xxviii
l. xl.

Beati estis cū maledixerint uobis & persecuti uos fue

runt. et dixerint omne malum aduersum uos men

tientes p̄pter me. Gaudete & exultate. quō mer

ces ur̄a copiosae in celis. Sic enim persecuti sunt

p̄phetas. qui fuerunt ante uos.

mat. xxviii
l. xl.

Vos estis sal terrae. quod si sal euauerit. in quo sali

etur. Ad nihilum ualeat ultra nisi ut mittat foras.
& conculetur ab hominibus.

mat. xxvii
11
mat. xxviii
1. xxviii.

Uos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi.
supra montem posita. Neque accendunt lucernam.
& ponunt eam sub modio. sed super candelabrum.
ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux
ura coram hominibus. ut uideant ura bona opera.

Et glorificent patrem urum. qui in celis est.

mat. xxviii
1. sot.

Nolite putare quomodo ueni soluere legem aut prophetas.
Non ueni soluere sed adimplere.

mat. xxviii
1. xxviii.

Amen quippe dico uobis. Donec transeat caelum et
terra. iota unum aut unus apex non praeteribit
a lege. donec omnia fiant. **Q**ui ergo soluerit unum
de mandatis istis minimis. & docuerit sic homines.
minimus uocabitur in regno caelorum. Qui autem
fecerit & docuerit. hic magnus uocabitur in reg
no caelorum. Dico enim uobis. quia nisi abunda
uerit iusticia ura plus quam scribarum & phari

mat. xxviii
1. sot.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

seorum. non intrabitis in regnum celorum;

N uidistis quia dictum est antiquis. non occides.

Qui autem occiderit. reus erit iudicio. Ego autem dico uobis. quia omnis qui irascitur fratri suo. reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo racha. reus erit concilio. Qui autem dixerit fatue. reus erit gehenne ignis. Si ergo offers munus tuum ad altare. & ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te. relinque ibi munus tuum ante altare. & uade prius reconciliari fratri tuo. Et tunc ueniens. offeres munus tuum. **E**sto consentiens aduersario tuo cito. dum es in uia eum. Ne forte tradat te aduersarius iudici. & iudex tradat te ministro. & incas cerem mittaris. A mendicis tibi. ne exies inde. donec reddas nouissimum quadrantem.

N uidistis quia dictum est antiquis. non moechaberis. Ego autem dico uobis. quod omnis qui uiderit

mulierem ad concupiscendam eam. iam moecha
tus est eam in corde suo. Quod si oculus tuus
dexter scandalizat te. erue eum. et proice abs
te. Expedi enim tibi ut pereat unum mem
brorum tuorum. quam totum corpus tuum
mittatur in gehennam. Et si dextera manus tua
scandalizat te. abscide eam et proice ab te.

Expedi enim tibi ut pereat unum membrorum tuo
rum. quam totum corpus tuum eat in gehennam.

Dicitur enim autem. quicumque dimiserit uxorem suam.
det illi libellum repudii. Ego autem dico vobis.
quia omnis qui dimiserit uxorem suam. excepta
fornicationis causa. facit eam moechari. Et qui
dimissam duxerit. adulterat. Iterum audistis
quia dictum est antiquis. non per iurabis. Reddes
autem domino iuramenta tua. Ego autem dico vobis.

Non iurare omnino. neque per celum. quia thronus
domini est. Neque per terram. quia scabellum est pe

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

dumeus. neq; p hierosolimam. quia ciuitas est.
magni regis. Neq; p capud tuum iuraueris.
quia non potes unum capillum album facere
aut nigrum. Sit autem sermo uester. est est.
non non; quod autem his habundantius est.
a malo est. Audistis quia dictum est. oculus
pro oculo. & dentem p dente; Ego autem dico
uobis. non resistere malo.

mi xxxvii
luc liii

Sed si quis te percussert in dexteram maxillam tuam.
prebe illi & alteram; Et ei qui uult tecum iudicio
contendere. & tunicam tuam tollere. dimitte
ei & pallium; Et qui cumq; te angariauerit mille
passus. uade cum illo alia duo. Qui petit ate. da ei.
& uolenti mutuari ate ne uertaris; Audistis quia
dictum est. diliges pximum tuum. & odies inimi
cum tuum.

mi xxxviii

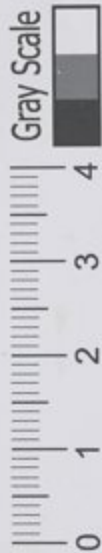
mi xl
luc liii

Ego autem dico uobis. Diligite inimicos uros.
benefacite his qui oderunt uos. Et orate p per
sequentibus & calumniantibus uos. ut sitis filij
patris ur̄i qui in celis est. Quis solem suum oriri
facit super bonos & malos. & pluit super iustos & in
iustos.

mi xli
luc liii

Si enim diligitis eos qui uos diligunt. quam mer
cedem habebitis. Nonne & publicani hoc faciunt.
& si salutaueritis fratres ur̄s tantum. quid am
plius faciatis. Nonne & h̄s & n̄ci hoc faciunt.

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

mat. xlii.

Et stote ergo uos pfecti. sicut & pater ur̄ celestis pfectus est.
Attendite ne iusticiam ur̄am faciatis coram hominibus.
ut uidet̄ amini ab eis. Alioquin. mercedem non ha-
bebitis apud patrem ur̄m qui in celis est. Cum ergo
facis elemosinam. noli tuba canere ante te sicut
ypocrite fatiunt in sinagogis & in uicis. ut hono-
rificentur ab hominibus. Amen dico uobis. rece-
perunt mercedem suam. Te autem fatiente a ele-
mosinam. nesciat sinistra tua quid fatiat dextera
tua. ut sit a elemosina tua in abscon. d. & pater
tuus qui uidet̄ in abscon. d. reddet tibi.

Et cum oratis non eritis sicut hypocrite qui amant
in sinagogis & in angulis platearum stantes orare ut
uideantur ab hominibus. Amen dico uobis. re-
ceperunt mercedem suam. Tu autem cum orabis.
intra cubiculum tuum & clauso hostio ora patrem
tuum in abscon. d. & pater tuus qui uidet̄ in ab-
scon. d. reddet tibi.

mat. xliii.
luc. xxi.

Orantēs autem nolite multum loqui sicut & hñci faciunt.
putant enim quod in multa loquosuo exaudiant̄.
Nolite ergo a. simulari eis. scit enim pater ur̄ quid
opus sit uobis antequam petatis eum. sic ergo uos
orabitis.

Pater nr̄ qui in celis es. scificetur nomen tuum. Ad-
ueniat regnum tuum. fiat uoluntas tua sicut in
celo & in terra. Panem nr̄m sup̄ substantialem

da nobis hodie. & dimitte nobis debita nra. sicut
& nos dimittimus debitoribus nris. & ne nos indu
cas in temptationem. Sed libera nos a malo.

mat. xlii.
mar. cxxvi

Sic enim dimiseritis hominibus peccata eorum. dimit
tet & uobis pater ur̄ celestis delicta ur̄a. si autem
non dimiseritis hominibus nec pater ur̄ dimittet
peccata ur̄a.

mat. xlii.
x

Cum autem ieiunatis. nolite fieri sicut hypocrite
tristes. exterminant enim facies suas. ut pareant
hominibus ieiunantes. Amen dico uobis. quia re
ceperunt mercedem suam. Tu autem cum ieiunas.
ungue caput tuum & faciem tuam laua. ne uide
aris hominibus ieiunans. sed patrituo qui est in
abscondito. Et pater tuus qui uidet in abscondito. red
det tibi. Nolite thesaurizare uobis thesauros
in terra. ubi erugo & tinea demolitur. & ubi fures
effodiunt & furantur.

mat. xlii.
lu. c. lvi

Thesaurizate autem uobis thesauros in celo. ubi
neq; erugo neq; tinea demolitur. & ubi fures non
effodiunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus
tuus. ibi est & cor tuum.

mat. xlii.
lu. c. xxxiiii

Lucerna corporis tui. est oculus tuus. Si fuerit
oculus tuus simplex. totum corpus tuum tenebro
sum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebre
sunt. ipse tenebre quantæ erunt.

mat. xlii.
lu. c. xxi.

Nemo potest duobus dominis seruire. aut enim

lu. c. lvi. Si autem oculus tuus nequam fuerit. totum corpus tuum

mit xlviii
luc. cl.

unum hodie habebit. & alterum diliget. Aut unum
sustinebit. & alterum contemnet. Non potestis dō ser
uire. & mammonae. Ideo dico uobis. ne solliciti sitis
anime ur̄e quid manducetis. neq; corpori ur̄o quid
induamini. Nonne anima plus est quam esca.
& corpus plusquam uestimentum. respicite uola
tilia caeli. qm̄ non serunt neq; metunt. neq; congre
gant in horrea. & pater ur̄ celestis pascit illa. Non
ne uos magis plures estis illis. quis autem uestrum
cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum
unum. & de uestimento quid sollicitus sit. con
siderate lilia agri quomodo crescunt. non laborant.
neq; nent. Dico autem uobis. qm̄ nec salomon
in omni gloria sua cooperatus est. sicut unum
existis. Si autem foenum agri quod hodie est
& cras in libanum mittetur. dī sic uestit. Quan
to magis uos minime fidei. nolite ergo solliciti
esse dicentes. quid manducabimus aut quid bi
bemus aut quo operiemur. Haec enim om̄a
gentes inquirunt. Scit enim pater ur̄. quia his
omnibus indigetis. Querite ergo primum reg
num dī & iusticiam eius. & haec omnia. adici
entur uobis.

Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus
enim dies sollicitus erit sibi ipsi. sufficit diei
malicia sua.

Mat l
mar xli
luc lxi

Nolite iudicare. ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicaueritis. iudicabimini. & in qua mensura mensi fueritis. remittetur uobis.

mat li
luc lxxii

Quid uitem uides festucam in oculo fratris tui. & trabem in oculo tuo non uides. Aut quomodo dicis fratri tuo. sine. etiam festucam de oculo tuo. & ecce trabis est in oculo tuo. Hypocrita. ecce primum trabem de oculo tuo. & tunc uidebis eicere festucam de oculo fratris tui.

mat lu

Nolite dare semina canibus. neque mittatis margaritas uas ante porcos. ne forte conculcent eas pedibus suis. & conuersi dirumpant uos.

mat lu
luc cxxxi

Petite. & dabitur uobis. querite. & inuenietis. pulsate. & aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit. & qui querit inuenit. & pulsanti aperietur. Aut quis ex uobis homo. quem si petierit filius suus panem. numquid lapidem porriget illi. aut si piscem petierit. numquid serpentem porriget illi. si ergo uos cum sitis mali. nosis bona dare filiis uestris. quanto magis pater uestrum qui in celis est. dabit bona petentibus.

mat lu
luc lxxii

Omnia ergo quecumque uultis ut faciant uos homines. & uos facite eis. haec est enim lex & propheta. Intrate per angustam portam. quia lata porta & spatiosa uia quaeducit ad perditionem.

onem. & multi sunt qui uisunt per eam. Quam angusta
porta & ardua quaeduct ad uitam. & pauci sunt qui in
ueniunt eam.

Attendite a falsis prophetis. qui ueniunt ad uos in uesti
mentis ouium. Intrinsicus autem sunt lupi in paces.

A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligit
despinis uuas. aut de tribulis ficus. Sic omnis arbor
bona. fructus bonos facit. Mala autem arbor. fruc
tus malos facit. Non potest arbor bona. fructus malos
facere. neque arbor mala. fructus bonos facere. Omnis
arbor que non facit fructum bonum. excidetur & in
ignem mittetur. Igitur. ex fructibus eorum cognos
cetis eos. Non omnis qui dicit mihi dñe dñe. intrabit
in regnum celorum. Sed qui facit uoluntatem patris
mei qui in celis est. Ipse intrabit. in regnum celorum.

Multi dicent mihi in illa die. dñe dñe. nonne in nomi
ne tuo. prophetauimus. & in tuo nomine daemona
eiecimus & in tuo nomine iustites multas fecimus.

Et tunc confitebor illis. quia nunquam noui uos. Dis
cedite a me qui operamini iniquitatem.

Omnis ergo qui audit uerba mea haec & facit ea. ad si
milabitur uiro sapienti. qui aedificauit domum
suam supra petram. Et descendit pluuia. & uenerunt
flumina. & flauerunt uenti. & irruerunt in domum
illam. & non cecidit. Fundata enim erat. supra petram.
Et omnis qui audit uerba mea haec & non facit ea.

mat lvi

mat lvi
luc lxi
mat lvii
luc lx

mat lviii
luc lxii
lo cxxi

mat lx
luc clxxi

mat lxi
luc lviii

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Similis erit uero stultus. quia edificauit domum suam
sup arenam. Et descendit pluuia. & uenerunt flumina
& flauerunt uenti. & inruerunt in domum illam
& cecidit & fuit ruina eius magna.

Mat.
Mat. lxxii
Luc. lxxii

Et factum est cum consumass& ih̄s uerba hec.
admirabantur turbe. sup doctrina eius. Erat enim
docens eos sicut potestatem habens. & non sicut scribe
eorum & pharisei.

Mat.
Mat. lxxii
Luc. lxxii

Cum autem descendiss& de monte. secutesunt eum tur
be multe. Et ecce leprosus ueniens. ad orabat eum dicens.

Dñe. si uis potes me mundare. Et extendens manum
tetigit eum dicens. Volo mundare. & confestim
mundata est lepra eius. & ait illi ih̄s. Vide nemi
ni dixeris. sed uade ostende te sacerdoti. & offer
me nus quod precepit moyses in testimonium illis

Mat.
Mat. lxxii
Luc. lxxii

Cum autem introiss& capharnaum. accessit ad eum cen
turio. rogans eum & dicens. Dñe. puer meus iacet in domo
paralyticus. & male torquetur. & ait illi ih̄s. Ego ueniam
& curabo eum. Et respondens centurio ait. Dñe. non sum
dignus. ut intres sub tectum meum. sed tantum dic uer
bo. & sanabitur puer meus. Nam & ego homo sum sub
potestate. habens sub me milites. Et dico huic uade.

& uadit. Et alio ueni. & uenit. Et seruom eo factum hoc. & fa
cit. Audiens autem ih̄s miratus est. & sequentibus
sedixit. Amen dico uobis. Non uenit tantam fidem in
israhel. Dico autem uobis. quod multi ab oriente & occi

Mat.
Mat. lxxii
Luc. lxxii

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

dente ueniunt. et recumbent eum abraham & isaac
et iacob in regno celorum; Fili autem regni eiciuntur
intenebras exteriores. ibi erit fletus et stridor dentium;

mat. lxxii
luc. lxxii

Et dixit ih̄c centurioni. Vade. & sicut credidisti fiat
tibi. & sanatus est puer. in illa hora.

mat. lxxiii
luc. lxxiii

Et cum uenisset ih̄c in domum petri. uidit sororū
eius iacentem et febricitantem; & tetigit manū
eius. et dimisit eam febris. Et surrexit. mirus
trabat eis. Vespere autē facto. obtulerunt ei mul-
tos demonia habentes. & eiciebat spiritus uerbo.
& om̄s male habentes curauit. Ut adimpleret quod
dictum est. per esaiam prophetam dicentem.

mat. lxxiiii
luc. lxxiiii

Ipse infirmitates nr̄as accepit. et egrotationes portauit.
Videns ih̄c autē turbas multas circum se. iussit ire trans-
strum; Et accedens unus scriba. ait illi. Magister.
sequar te. quocumq; iteris. & dicit ei ih̄c. Vulpes foues
habent. & uolueres celi nidus. Filius autē hominis non habet
ubi caput reclinet.

Alius autē de discipulis eius. ait illi.

Dñe. p̄mitte me primū ire. & sepelire patrem meum.
Ih̄c autē. ait illi. Sequere me. & dimitte mortuos. sepeli-
re mortuos suos.

¶ **¶**
mat. lxxv
luc. lxxv

ET ASCENDENTE EO IN NAUI CYLAM. SECV-
TISUNT EUM DISCIPULI EIUS. Et ecce motus magnus fac-
tus est in mari. ita ut nauicula operiretur fluctibus.
Ipse uero. dormiebat. Et accesserunt. et suscitauerunt
eum dicentes. Dñe salua nos. perimus. & dicit eis;

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

quod timidi estis modice fidei. Tunc surgens imperauit uen-
 tas et mari. et facta est tranquillitas magna. Porro ho-
 mines. mirati sunt dicentes. Qualis est hic. quia
 uenti et mare. oboediunt ei. Et cum uenisset
 trans fretum in regionem genasenorum. occurrerunt
 ei <sup>duo homi-
nes</sup> habentes demonia. Demonum enim ex-
 euntes se uinunt. Ita ut nemo possit transire per
 uiam illam. Et ecce clamauerunt dicentes. Quid nobis
 & tibi ihu filii. uenisti huc ante tempus torquere
 nos. Erat autem non longe ab illis. grex porcorum
 multorum pascentis. Demones autem. rogabant eum
 dicentes. Si ieiis nos. mitte nos in gregem porcorum.
 & ait illis. Ite. At illi exeuntes. abierunt in porcos.
 Et ecce impetu abiit totus grex proreceptus in mare.
 & mortuus sunt in aquis. Pastores autem fugerunt.
 Et ueruentes in ciuitatem. nunciauerunt omnia
 & de his que demonia habuerant. Et ecce tota ciui-
 tas. exiit ob uiam ihu. & iussit eum. rogabant ut transiret
 a finibus eorum.

TASCENDENS IN NAUICULAM TRANS FRETAVIT. ET VENIT
 in ciuitatem suam. Et ecce offerebant ei paralyticum
 iacentem in lecto. Et uidentis ihu fidem illorum. dixit
 paralytico. Confide fili. remittuntur tibi peccata
 tua. Et ecce quidam describis. dixerunt intra se.
 Hic blasphematur. Et cum uideret cogitationes eorum.
 dixit. Ne quid cogitatis mala in cordibus uris.

ihc

quid est facilius dicere dimittantur tibi peccata. aut
dicere surge & ambula. Ut sciatis autē. quō filius
hominis habet potestatem in terra dimittendi pec-
cata. Tunc ait paralitico. Surge tolle lectum tuū.
& uade in domum tuam. Et surrexit. & abiit in domū
suam. Uidentes autē turbe. timuerunt. & glori-
ficauerunt dñm qui dedit potestatem. talem hominib;

Et cum transiret inde ih̄s. uidit hominē sedentem
in teloneo. matheum nomine. Et ait illi. Sequere
me. Et surgens. secutus est eum.

Et factum ē discumbente eo in domo. ecce multi publi-
cani et peccatores uenientes. discumbebant cū ih̄u. et
discipulis eius. Et uidentes pharisæi. dicebant discipu-
lis eius. Quare cum publicanis et peccatorib; mandu-
cat magister uester.

At ih̄s audiens ait. Non est opus ualentib; medicus. sed
male habentib;. Euntes autē discite. quid est misericordi-
am uolo. & non sacrificium. Non enim ueni uocare ius-
tos. sed peccatores. Tunc accesserunt ad eum discipuli
iohannis. dicentes. Quare nos et pharisæi ieiunamus
frequenter. Discipuli autē tui non ieiunant. Et ait illis
ih̄s. Numquid possunt filii sponsi lugere. quam diu
cum illis est sponsus. Uenit autē dies cum aufe-
ret ab eis sponsus. et tunc ieiunabunt. Nemo autē
innuit tibi commissuram panniruchis in uestimento
uetus; Tollit enim plenitudinem eius a uestimento

mat̄ lxxxi
ii
mat̄ lxxxi
luē. xxxviiii

mat̄ lxxxi
ii
mat̄ lxxxi
luē. xxxviiii
Te lxxxvi.

mat̄ lxxxi
ii
mat̄ lxxxi
luē. xl.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

et peior. scissura fit. Neq. mittunt uinum nouum in u
 tres ueteres. Alioquin rumpuntur utres & uinum effun
 ditur. & utres pereunt. Sed uinum nouum in utres
 nouos mittunt. & ambo conseruantur.

Hacc illo loquente ad eos. ecce princeps unus accessit.
 & adorauit eum dicens. Filia mea modo defuncta
 est. sed ueni impone manum super eam et uiuet.

Et surgens ih̄c. sequebatur eum & discipuli eius.

Et ecce mulier quę sanguinis fluxum patiebatur du
 odecim annis. accessit retro. et tetigit fimbriam uesti
 menti eius. Dicebat enim int̄ se. Si te tingero tantū
 uestimentū eius. salua ero. At ih̄c conuersus et ui
 dens eam. dixit. Confide filia. fides tua te saluam fe
 cit. & salua facta ē mulier. ex illa hora.

Et cum uenisset ih̄c in domum principis. et uidisset ti
 biam et turbā tumultuantē. dicebat. Recedite.
 non ē enim mortua puella. sed dormit. & deride
 bant eum. Et cum eieccta eēt turba. intrauit. et te
 nuit manum eius. et surrexit puella. Et exiit fa
 ma eius. in uniuersam terram illam.

Et transiente inde ih̄u. secuti sunt eum duo cęci.
 clamantes & dicentes. Misere n̄ri fili dauid.

Cum aut̄ uenisset domum. accesserunt ad eum cęci. &
 dixit eis ih̄c. Creditis. quia hoc possum facere uob.
 Dicunt ei. Ytiq. dñe. Tunc tetigit oculos eorum. di
 cens. Secundum fidem ur̄am. fiet uobis. Et ap̄tis

oculi illorum. Et comminatus est eis ih̄s dicens. Videte. nequ^s sciat. Illi autem exeuntes. diffamauerunt eum in tota terra illa. Egressis autem illis. ecce obtulerunt ei hominem mutum daemonium habentem. Et eiecto demonio. locutus est mutus. Et mirati sunt turbe dicentes. Numquam apparuit sic in israhel. Phari^sei autem dicebant. In principe demoniorum eicit daemones.

Et circuibat ih̄s ciuitates omnes. & castella. docens in sinagogis eorum. Et predicans euangelium. regni. & curans omnem languorem. & omnem infirmitatem. Videns autem turbas misertus est eis. quia erant uexati. & iacentes sicut oues non habentes pastorem. Tunc discipulis. ^{disce} Me^{is} quidem multa. operari autem pauci. Rogote ergo domini me^{is}. ut eiciat operarios in me^{is}. sem suam.

Et conuocatis duodecim discipulis suis. dedit illis potestatem spirituum inmundorum. ut eicerent eos. & curarent omnem languorem. & omnem infirmitatem.

Quoddecim autem apostolorum nomina sunt hec. primus. symon. qui dicitur petrus. & andreas frater eius. iacobus sebedei. & iohannes fr^{ater} eius. philippus. & barcholomeus. thomas. & matheus publicanus. Et iacobus alphaei. & thaeus. symon cananeus. & iudas. scariothes. qui & tradidit eum.

Hos duodecim misit ih̄s precipiens eis. & dicens. In
 uiam gentium ne abieritis. & in ciuitates samari
 tanorum ne intraueritis. Sed potius ue ad oues. que
 perierunt domus israhel.

Cuntes autem predicatē dicentes. quia adpropinqua
 bit regnum celorum. Infirmos curate. mor
 tuos suscite. leprosos mundate. daemones eicite.

Gratias accepistis. gratias date. nolite possidere aurū.
 neq; argentum. neq; pecuniam. in honore ur̄is.
 Non peram in uia. neq; duas tunicas. neq; calci
 amenta. neq; uirgam. dignus est enim opera
 rios cibos uo. Inquam cumq; autem ciuitatem
 aut castellum intraueritis. interrogate quis in ea
 dignus sit. & ibi mandē. donec exeatis.

Intrantes autem in domum salutate eam dicen
 tes. pax huic domui. Et si quidem fuerit domus
 illa digna. ueni & pax ur̄a sup̄ eam. Si autem
 non fuerit digna pax ur̄a ad uos reuertetur.

Et quicumq; non receperit uos. neq; audierit
 sermones uestros. exeuntes foras. de domo. uel
 de ciuitate. excutate puluerem de pedibus ur̄is.
 Amen dico uobis. tolerabilius erit terre sodomorum
 & gomorreorum. in die iudicii quam illi ciuitati.

Ecce ego mitto uos sicut oues in medio luporum.

Et stote ergo prudentes sicut serpentes & simplices
sicut columbe.

mat. lxxxvi.
mar. cccciiii.
luc. cel.
io. ex. li.

Cauete autem ab hominibus; Tradent enim uos
in conciliis. et in synagogis suis flagellabunt
uos. & ad presides et reges ducentini propter
me. in testimonium illis et gentibus.

mat. lxxxviii.
mar. ccc. li.
luc. ex. li.
et. ce. li.

Cum autem tradierint uos. nolite cogitare quomodo
aut quid loquamini. Dabitur enim uobis in illa
hora quid loquamini. Non enim uos estis qui lo-
quimini. sed spiritus patris uestri qui loquitur in uobis.
Tradet autem frater fratrem in mortem. & pater filium.
Et insurgent filii in parentes. & morte eos afficient.
Et eritis odio omnibus. propter nomen meum.
Qui autem perseuerauerit usque in finem. hic saluus erit.

mat. lxxxviiii.
X

Cum autem persequerentur uos in ciuitate ista. fugite in
aliam. Amen dico uobis. non consummabitis
ciuitates israel. donec ueniat filius hominis.

mat. xc.
luc. lvi.
io. ccc. lvi.
et. cccc. lvi.

Non est discipulus super magistrum. nec seruus super
dominum suum. Sufficit discipulo. ut sit sicut
magister eius. et seruus sicut dominus eius.

mat. xc.
X

Si patrem familias beelzebub uocauerunt. quanto
magis domesticos eius. Ne ergo timueritis eos.

mat. xcii.
mar. xl.
lu. lxxx.

Nihil enim operatum est. quod non reuelabitur. & occultum
quod non sciatur.

mat. xciii.
luc. ex. li.

Quod dico uobis in tenebris. dicite in lumine. Et quod
in aure auditis. predicate super tecta. Et nolite

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

timere eos qui occidunt corpus. animam autem non possunt occidere. Sed potius eum timeat. qui potest & animam & corpus perdere in gehennam. Nonne duo passeret asse ueneunt. & unus ex illis non cadet & super terram sine patre uro. Vri autem & capilli capitis omnes numerati sunt. Nolite ergo timere.
 multas passeribus meliores estis uos. Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus. confitebor & ego eum coram patre meo. qui est in celis.

uo luttato
 patris uri.

mat. xxvii
 mar. lxxvii
 luc. xxi
 ete. xl. ii

Qui autem negauerit me coram hominibus. negabo & ego eum coram patre meo qui est in celis.

mat. xxv
 luc. clx

Nolite arbitrari. quia uenerim mittere pacem in terram. non ueni pacem mittere sed & gladium. Veni enim separare hominem aduersus patrem suum. & filiam aduersus matrem suam. & nurum aduersus soerum suam. & inimicum hominis domesticum eius.

mat. xxi
 luc. lxxvii

Qui amat patrem aut matrem plusquam me. non est me dignus. & qui amat filium aut filiam super me. non est me dignus. Et qui non accipit crucem suam & sequitur me. non est me dignus.

mat. xxv
 luc. cxxi
 lo. ex.

Qui inuenit animam suam. perdit illam. & qui perdidit animam suam propter me. inuenit eam.

mat. xxvii
 mar. lxxvii
 luc. cxxi
 lo. cxxv

Qui recipit uos. me recipit. & qui me recipit. recipit eum qui me misit.

mat. xxvii
 X

Qui recipit prophetam in nomine propheta. mercedem prophete accipit. Et qui recipit iustum in nomine iusti.

mercedem iusti accipiet.

mat e
mar. c. xii

Et quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem
aque frigide tantum in nomine discipuli.

Amendico uobis. non perdet mercedem suam.

mat e
mar. c. xii

ET FACTUM EST CUM CONSUMMASSET IHS PRECIPENS DYODECIM
discipulis suis. transiit inde ut doceret & predicaret in
ciuitatibus eorum.

mat e
luc. lxiiii

Iohannes autem cum iudisset & in uinculis opera xpi.
mittens duos de discipulis suis. ait illis. Tu es qui uentu-
rus es. an alium expectamus. Et respondens ihs. ait
illis. Euntis renunciate iohanni. que audistis. & iu-
distis. Caeci uident. claudi ambulant. leprosi mun-
dantur. Surdi audiunt. mortui resurgunt. pau-
peres euangelizantur. Et beatus es. qui non fuerit
scandalizatus in me. Illis autem abeuntibus. cepit
ihs dicere ad turbas de iohanne. Quid existis in deserto
uidere. Charundinem uento agitatam. Sed quid existis
uidere. hominem mollibus uestitum. Ecce qui mol-
libus uestiuntur. in domibus regum sunt. Sed quid
existis uidere. prophetam. Et iam dico uobis. & plusquam
prophetam.

mat e
mar. c. xii

Hic est enim. de quo scriptum est. Ecce ego mitto angelum
meum ante faciem tuam. qui preparabit uiam tuam.

mat e
luc. lxxi

Amendico uobis. non surrexit inter natos mulierum maior
iohanne baptista. qui autem minor est. in regno celorum.
maior est illo.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

*T. m. cv.
L. cxxii*

A diebus autem iohannis baptiste usque nunc regnum
celorum uim patitur. & uolenti rapiunt illud.

T. m. cvj

Omnes enim prophete & lex usque ad iohannem propheta
uerunt. & si uultis recipere. ipse est helias qui uen
turus est. qui habet aures audiendi. audiat.

*T. m. cvii.
L. cxxiii*

Cui autem similem aestimabo generationem istam.
similis est pueris sedentibus in foro. qui clamant
tes coequalibus dicunt. Caecinum uobis. &
non saltastis. Lamentauimus. & non plinxistis.
Uenit autem iohannes. neque manducans neque
bibens. Et dicunt demonium habet. Uenit fili
us hominis. manducans & bibens. & dicunt.
Ecce homo u^o rax. & potator uini. publicanorum
& peccatorum amicus. & iustificata est sapien
tia a filiis suis.

*T. m. cviii.
L. cxxv*

Tunc cepit exprare ciuitatibus in quibus facte
sunt plurime uirtutes eius. quia non egissent
penitentiam. Uerbi gratia corasaim. Uerbi gratia
saida. quas in tyro & sidone facte essent uir
tutes. que facte sunt in uobis. olim in cilicio.
& cinere penitentiam egissent. Verum tamen.
dico uobis. tyro & sidoni remissius erit. in die
iudicii. quam uobis. Et tu capharnaum. nunquam

usq. in celum exaltaberis. usq. inferna descendes. **Q**uia si in sodomis factae fuissent uirtutes. quae factae sunt in te. forte mansissent usq. in hanc diem.

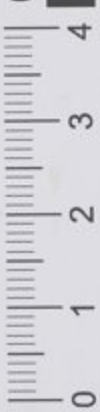
Verum tamen dico uobis. quia terra sodomorum remissius erit in die iudicii quam tibi.

IN ILLO TEMPORE. **R**ESPONDENS IHC DIXIT. Confiteor tibi pater dñe celi & terre. quia abscondisti haec a sapientibus & prudentibus. & reuelasti ea paruulis. **I**ta pater. quoniam sic fuit placitum ante te. **O**mnia tradita sunt a patre meo. & nemo nouit filium. nisi pater. Neq. patrem quis nouit nisi filius. & cui uoluerit filius reuelare.

Uenite ad me omnes qui laboratis et honorati estis. et ego reficiam uos. Tollite iugum meum super uos. & discite a me quia mitissimus et humilis corde. & inuenietis requiem animabus uestris. Iugum enim meum suauis est. & onus meum leue. **XII**

IN ILLO TEMPORE. **A**BIT IHC SABBATO POST SATOR. Discipuli autem eius esurientes. coeperunt uellere spicas et manducare. Pharisei autem uidentes. dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt. quod non licet eis facere sabbatis. At ille dixit eis.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Non legistis quid fecerit dauid. quando esuruit.
& quicum eo erant. quomodo intrauit in do-
mum dei. & panes propositionis comedit. quos
non licebat ei edere. neque his qui cum eo erant.
nisi solis sacerdotibus.

^{m. cxxv.}
Aut non legistis in lege. quia sabbatis sacerdotes
in templo sabbatum uiolant. & sine crimine sunt.
Dico autem uobis. quia templo maior est hic. Si autem
sciretis quid est misericordiam uolo & non sa-
crificium. Numquam condempnassetis inno-
centes; Dominus est enim filius hominis etiam sabbati;

^{m. cxxvi.}
^{m. cxxvii.}
^{l. xli.}
Et cum inde transissent. uenit in synagogam eorum.
& ecce homo manum habens aridam. & interro-
gabant eum dicentes. Sicut sabbatis curare.
ut accusarent eum. Ipse autem dixit illis
Quis erit ex uobis homo qui habeat ouem unam.
& si ceciderit hęc sabbatis in foueam. nonne
tenebit et leuabit eam. Quanto magis melior
est homo oue. Itaque licet sabbatis bene facere;

Tunc ait homini. Extende manum tuam. et
extendit. & restituta est sanitati sicut altera.

^{m. cxxviii.}
^{m. cxxviiii.}
^{l. xlii.}
Ex euntes autem pharisaei. consilium faciebant
aduersus eum. quomodo eum perderent.

m. cxxviii

Ihs. autem sciens recessit inde. & secuti sunt eum multi.
& curauit eos omnes. Et precepit eis. ne manifestum eam
facere. Et adimpleretur quod dictum est. per suam
prophetam dicentem. Ecce puer meus quem elegi.
dilectus meus in quo bene conplacuit anime mee.
Ponam spiritum meum super eum. & iudicium gentibus nuntiabit.
Non contendet. neque clamabit. neque audiet
aliquis in plateis uocem eius. Harundinem quassam
tam non confringet. & linum fumigans non extinguet.
Donec eiciat ad uictoria iudicium. & in nomine eius
gentes sperabunt.

m. cxxviiii
l. cxxviii

Tunc oblatu est ei demonium habens. caecus & mu-
tus. & curauit eum. Ita ut loqueretur. & uideret.

m. cxxviiii
l. cxxviii

Et stupebant omnes turbae. & dicebant. Numquid
hic est filius dauid.

m. cxxviiii
l. cxxviii

Pharisaei autem audientes dixerunt. Hic non eicit
demonios. nisi in beelzebub principe demoniorum.

m. cxxviiii
l. cxxviii

Ihs. autem sciens cogitationes eorum dixit eis. Omne
regnum diuisum contra se desolabitur. Et omnis
ciuitas uel domus diuisa contra se non stabit.
Et si satanas satanau eicit. aduersus se diuisus est.
Quomodo ergo stabit regnum eius. Et si ego in beelze-
bub eicio demones. filij uiri in quo eiciunt

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

Ideo ipsi iudices erunt ur̄i. Si autem ego
in sp̄cti eicio demones. igitur puenit in uos
regnum dei. Aut quomodo potest quisquā in
trare in domū fortis & uasa eius diripere nisi
prius alligauerit fortē. & tunc domū illius

m. cxxii
r. 33
m. cxxiii
b. cxxv.

Quonon est mecum. contra me est. ^{diripiat.}
& quonon congregat mecum spargit. Ideo dico
uobis. Omne peccatū & blasphemia. remittetur
hominibus. Sp̄s autem blasphemia. non re
mittetur. Et quicumq; dixerit uerbum
contra filiū hominis. remittetur ei. Quiautē
dixerit contra sp̄m sc̄m. non remittetur ei.
neq; in hoc seculo. neq; in futuro.

m. cxxiiii
x

Aut facite arborē bonā. & fructum eius bonū.
Aut facite arborē malā. & fructum eius malū.
Siquidē ex fructu. arbor agnoscitur. Proge
nes uiperarū. quomodo potestis bona
loqui. cū sitis mali. ex habundantia enim
cordis. os loquitur.

m. cxxv.
x

Bonus homo de bono thesauro. pfert bona.
& malus homo de malo thesauro. pfert mala.

m. cxxvi.
x

Dico autē uobis. qm̄ omne uerbū ociosum
quod locuti fuerint homines. reddent illi

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

onem deo indie iudicij. Exuerbis enim tuus iustifi-
caberis. & exuerbistatus condemnaberis.

† m. cccc. vii.
l. cccc. viii.

Tunc responderunt ei quidam de scribis & phariseis di-
centes. Magister. uolumus a te signū uidere.

† m. cccc. viii.
l. cccc. ix.

Qui & respondens ait illis. Generatio mala & adultera
signum quaerit. & signū non dabitur ei nisi
signum ionę pphete. Sicut enim fuit ionas inuen-
tre ceti tribus diebus & tribus noctibus. sic erit
filius hominis in corde terre tribus diebus & tri-
bus noctibus. Viri nunc uite surgent in iudicio
cum generatione ista. & condemnabunt eam quia
paenitentia aegerunt in predicatione ionę. Ecce
plus quā ionahic. Regina austri surget in iudicio
cū generatione ista. & condempnabit eā. quia uen-
nit a finibus terre audire sapientia salomonis.
Et ecce plus quā salomonhic.

† m. cccc. viii.
l. cccc. x.

Cum autē inmundus sp̄s exierit ab homine. am-
bulat p loca arida. querens requiem. & non in-
uenit. Tunc dicit. Reuertar in domū meā unde
exiui. Et ueniens inuenit uacantē scopis manda-
tam & ornata. Tunc uenit & adsumit septem
alios sp̄s secū nequioresse. & intrantes habitant ibi.
Et fiunt nouissima hominis illius. peiora prioribus.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Sic erit & generationi huic pessime

m. cxxx.
r. ii.
m. xxxv.
l. lxxxii.

Adhuc eoloquente ad turbas. ecce mater eius & frs.
stabant foris querentes loqui ei. Dixit autem ei qdā.
Ecce mater tua & fratres tui foris stant. querentes te.
At ipse respondens. dicens sibi ait. Que est mater mea
& quis sunt frs mei. Et extendens manū in discipulos suos
ait. Ecce mater mea & fratres mei. Qui cumq; enim
fecerit uoluntatem patris mei qui in celis est. ipse
meus & fr. & soror & mater est.

dicit

XIII
m. cxxxv.
r. ii.
m. lxxxvi.
l. lxxxvi.

IN ILLO DIE. EXIENS IHS DE DOMO. SEDEBAT SECUS MARE.
& congregati sunt ad eum turbe multe. Itaque in nauicula
uiculam ascendens sedens. & omnis turba stabat
in litore. Et locutus est eis multa in parabolis dicens.
Ecce exiit quis seminare. & dum seminaret. que
dam ceciderunt secus uiam. & uenerunt uolucres
& comederunt ea. Alia autem ceciderunt in pe
trosa. ubi non habebat terra multam. & continuo
exortasunt. quia non habebant altitudinē terre.
Sole autem orto. aestuauerunt. & quia non habe
bant radicem. aruerunt. Alia autem ceciderunt
in spinas. & creuerunt spine. & suffocauerunt ea.
Alia autē ceciderunt in terrā bonā. & dabant fru
ctū. aliud centesimū. aliud sexagesimum. aliud

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

tricesimum. Qui habet aures audiendi. audiat.
 & accedentes discipuli. dixerunt ei. quare in para-
 bolis loqueris eis. Qui respondens ait illis. Quia
 uobis datum est nosse mysteria regni caelorum.
 illis autem non est datum.

l. lxxxi

Qui enim habet. dabitur ei. & habundabit. qui autem
 non habet. & quod habet auferetur ab eo.

l. lxxxii
 l. lxxxiii
 l. lxxxiiii

Ideo in parabolis loquor eis. quia uidentes non
 uident. & audientes non audiunt. neque intelligunt.
 & ut adimpletur eis propheta esaiæ dicens. Au-
 ditu audietis. et non intellegetis. Et uidentes
 uidebitis. et non uidebitis. In cassatum est enim
 cor populi huius & auribus grauites audierunt.
 & oculos suos clauserunt. Ne quando uideant
 oculis. & auribus audiant et corde intellegant. et
 conuertantur et sanem eos.

l. lxxxv

Vri autem beati oculi quia uident. & aures uestrae quia
 audiunt. Amen quippe dico uobis. quia multi
 prophetarum et iusti cupierunt uidere. quae uideritis et
 non uiderunt. & audire quae auditis. & non audierunt.

l. lxxxvi
 l. lxxxvii

Nos ergo audite parabolam seminantis. Omnis qui
 audit uerbum regni & non intellegit. uenit malus
 et rapit quod seminatum est in corde eius. hic est

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

qui secus uiam seminatus est. Qui autem super petro
 sa seminatus est. hic est qui uerbum audit & conti-
 nuo cum gaudio accipit illud. non habet autem
 in se radicem sed est temporalis. Facta autem tri-
 bulatione & persecutione propter uerbum continuo
 scandalizatur. Qui autem est seminatus in spinis.
 Hic est qui uerbum audit & sollicitudo seculi istius.
 & fallacia diuitiarum suffocat uerbum. & sine fru-
 ctu efficitur; qui uero in terra bona seminatus est.
 hic est qui audit uerbum & intellegit. & fructum
 adfert. & facit; Aliud quidem centesimum. aliud
 autem sexagesimum. aliud uero tricesimum.

Aliam parabolam proposuit illis dicens; Simile fac-
 tum est regnum caelorum. homini qui semina-
 uit bonum semen in agro suo; Cum autem dormiret
 homines. uenit inimicus eius. & super seminauit
 zizania in medio tritici. & abiit. Cum autem
 creuisset herba & fructum fecisset. tunc appa-
 ruerunt & zizania; Accedentes autem serui
 patris familias. dixerunt ei Domine. nonne
 bonum semen seminasti in agro tuo. Unde
 ergo habet zizania. & ait illis; Inimicus homo
 hoc fecit; Serui autem dixerunt ei. Visimus & col-

ligimus ea. & ait. non. p̄b̄ forte colligentes *hizania*.
eradicatis simul cum eis & triticum. Sinite utraq;
crescere. usq; ad messem. Et in tempore messis. di-
cam messoribus. Colligite primū *hizania*. & alligate
ea fasciculis ad conburendū; Triticū autē.
congregate in horreum meum.

m. cxxvii.
m. xliii.
l. cxxvii.

Aliam parabolā proposuit eis dicens; Simile est enī
regnum caelorum grano sinapis. quod accipiens
homo seminavit in agro suo. quod minimum
quidem est omnibus seminibus. Cū autē cre-
verit maior est omnibus herbaribus. & fit arbor
ita ut volucres caeli veniant & habitent in ramis ei.

m. cxxviii.
l. cxxviii.

Aliam parabolam loquutus est eis. Simile est regnū
caelorum fermento. quod acceptū mulier abscon-
dit in farinae satis tribus donec fermentatum est.

m. cxxviiii.
m. xlv.

Haec omnia loquutus est ih̄s in parabolis totū.
ad turbas. & sine parabolis non loquebatur eis.
Et impleretur quod dictum erat p̄ prophetam
dicentem. Aperiam in parabolis os meum. eruc-
tuabo abscondita a constitutione mundi.

m. cxi.

Tunc dimissis turbis. venit in domum. & accesserunt
ad eum discipuli ei dicentes. Dissere nobis para-
bolam *Tizanoz* agri. Qui respondens ait. quis e-

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

minuat bonū semen. est filius hominis. Ager autē.
 est mundus. Bonum uero semē. hi sunt filii regni. Ziza
 ma autē. filii sunt nequā. Inimicus autem qui seminauit ea.
 est diabolus. Messis uero. consummatio seculi.
 Onesores autem. angeli sunt. Sicut ergo colliguntur
 Zizania. & igni conburuntur. sic erit in consumma
 tione seculi. Mittet filius hominis angelos suos & colli
 gent de regno eius omnia scandala. Et eos qui fa
 ciunt iniquitatem. Et mittent eos in camino ignis.
 Ibi erit fletus & stridor dentium. Tunc iusti fulgebunt.
 sicut sol in regno patris eorum. qui habet aures
 audiat. Si mile est regnū caeloz tunc in magro
 dito in agro. quem qui inuenit homo abscondit.
 & pre gaudio illius uadit & uendit uniuersa quae
 habet. & emit agrum illum. Iterū simile est regnum
 caelorum. homini negotiatori. qui uentabonas
 margaritas. Inuenta autem una preciosamargarita.
 habuit & uendit omnia quae habuit & emit eam. Iterū
 simile est regnū caeloz sagene misse in mare. & ex omni
 genere piscium congreganti. quacum inpleta erit
 educentes & secus litus sedentes. elegerunt bonos
 in uasa. malos autem foras miserunt. Sic erit in
 consummatione seculi. Exhibunt angeli. & separabunt

malos de medio iustorum. Et mittent eos in caminum
ignis. ibi erit fletus & stridor dentium. Intellexistis
hec omnia. dicunt ei. etiam. ait illis. Ideo omnis scriba
doctus in regno caelorum. similis est homini patri
familias. qui profert de thesauro suo. noua & uetera.

LXXII.

m. cxi.
l. l.
l. xxvii.
to. lxxii.

Et factum est cum consummasset ih̄c parabolas istas.
transiit inde; Et ueniens in patriam suam. doce
bat eos in synagoga eorum. Itaque mirarentur & di
cerent. Unde huic sapientia hec & uirtutes. Non
ne hic est fabri filius. nonne mater eius dicitur
maria. & fr̄s eius iacobus. & ioseph. & simon. & iuda.

Unde ergo huic omnia ista. & scandaliabantur in eo.

m. cxi.
l. l.
l. xxx.
to. lxxxv.

Ih̄c autem dixit eis. Non est propheta sine honore
nisi in patria sua & in domo sua. Et non fecit ibi
uirtutes multas. propter incredulitatem illorum.

LXXIII.

m. cxliii.
l. lxxv.
l. xc.

In illo tempore. audiuit herodes tetrarcha.
fama ioh̄n̄is. & ait pueris suis. Hic est iohannes bap
tista. ipse surrexit a mortuis. & ideo uirtutes
operantur in eo.

m. cxliiii.
l. lxxvi.
l. xc.

Herodes enim tenuit iohannem. & alligauit
eum & posuit in carcerem. propter herodiam uxorem
fratris sui. Dicebat enim illi iohannes.

ponit & tibi habere eam. & uolens illū occidere.

timuit populum quia sicut prophetā habebant.

eum

Die autem natalis herodis. saltauit filia herodiadis
 in medio. & placuit herodi. Unde cum iuramento
 pollicitus est eidare. quodeūq; postulasset ab eo.
 At illa premonita a matre sua. Damibunquit hic
 in disco capud iohannis baptiste. Et contristatus ē
 reppter iuramentū autē. & eos qui
 pariter recumbebant. iussit dari. Misitq; & de
 collauit iohannem in carcere. & allatum est capud
 eius in disco. & datum est puelle. & tulit matris sue.
 Et accedentes discipuli eius. tulerunt corpus. & se
 pelierunt illud. & uenientes nunciauerunt ihū.

Quodcum audisset ih̄s. secessit inde in nauicula
 in locum desertum seorsum. Et cū audissent turbe
 secutesunt eū pedes tres. decem uicibus. Et exiens
 uidit turbam multā. & misertus est eius. & curauit
 languidos eorum.

Vespere autem facto. accesserunt ad eum discipuli
 eius dicentes. desertus est locus. & hora ū preterit.
 Dimitte turbas. ut euntes in castella. emant sibi
 escas. Ih̄s autē dixit eis. non habent necesse ire.
 date illis uos manducare. Responderunt ei

Non habemus hic. nisi quinque panes. & duos pisces; qui
autem adfert illos mihi huc. & cum iussisset turbam
discumbere super faenum. acceptis. scilicet panibus & du
obus piscibus aspiciens in celum. benedixit & fregit
& dedit discipulis panes. discipuli autem turbis.
Et manducauerunt omnes. & saturati sunt. Et tu
lerunt reliquias duodecim choffinos fragmen
torum plenos; manducantium autem fuit
numerus quinque milia uirorum. exceptis mu
lieribus & paruulis;

m. c. lvi.
r. vi.
m. lxx.

m. c. lvi.
r. vi.
m. lxx.
to. li.

Et statim iussit discipulos ascendere in nauicu
lam. & precedere eum trans fretum. donec
dimitteret turbas. Et dimissa turba. ascendit
in montem solus orare. Vespere autem facto.
solus erat ibi. nauicula autem in medio mari
iactabatur fluctibus; erat enim contrarius
uentus; quarta autem uigilia noctis. uenit
ad eos ambulans super mare. Et uidentes eum
super mare ambulantem. turbati sunt dicen
tes. quia fantasma est; & praeter amore clama
uerunt; Statimque ihesus loquutus est eis dicens.
habete fiduciam; ego sum. nolite timere.
Respondens autem petrus dixit. Domine. iube me

m. cli.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

uenire ad te supra aquas. at ipse ait. ueni. & des-
cendens per us dena uicula. ambulabit supra aqua.
ut ueniret ad ihm; Videns uero uentum ualidum.
timuit. Et cum cepisset mergi. clamauit dicens;
Dne. saluum me fac; & continuo ih̄s extendens
manum adprehendit eum. & ait illi; Modice
fidei. quare dubitasti.

in. elu. m. lxxvii

Et cum ascendisset in nauiculam. cessauit uentus;
qui autem in nauicula erant. uenerunt & adlo-
rauerunt eum dicentes; Vere filius dices;

in. elu. m. lxxviii

Et cum trans fretassent. uenerunt in terram
genesar; & cum cognouissent eum uiri loci illi-
us. miserunt in uniuersam regionem illam.
& obtulerunt ei omnia male habentes. & rogabant
eum. ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent.
& quicumque tegerent. saluifaciuntur.

in. elu. m. lxxix

Tunc accesserunt ad eum ab hierusalem scribe
& pharisei dicentes; quare discipuli tui trans-
grediuntur traditionem seniorum. non enim
lauant manus suas. cum panem manducant.
Ipse autem respondens. ait illis; quare & uos
transgredimini mandatum dei propter tradi-
tionem uiram. Nam deus dixit; honorare patrem & matrem.

Et qui male dixerit patri uel matri. morte moriatur.
uos autem dicitis. quicumque dixerit patri uel
matri. minus quodcumque est ex me. tibi pro
derit. & non honorificauit patrem suum aut
matrem suam; & irritum fecistis mandatum
dei propter traditionem uiram; hipocrite. bene
pphetauit de uobis a esuas dicens; populus hic
labys me honorat. cor autem eorum longe
est a me. Sine causa autem colunt me. do
centes doctrinas. & mandata hominum. Et
conuocatis ad se turbas. dixit eis. Audite. & in
tellegite. Non quod intrat in os conquinat
hominem. sed quod procedit ex ore. hoc con
quinat hominem.

^{m. clv.}
Tunc accedentes discipuli eius. dixerunt ei;
Scis quia pharisei audito hoc uerbo scandali
satisunt. At ille respondens ait. Omnis plan
tatio quam non plantauit pater noster celestis.
eradicabitur.

^{m. clvi.}
Sinite illos. cecisunt duces cecorum; Caecus
autem sic caeco ducatum prestat. ambo in fo
ueam cadunt;

^{m. clvii.}
Respondens autem petrus. dixit ei; Edissere

nobis parabolam istam, At ille dixit; Adhuc & u^o
 sine intellectu estis. Non intellegitis quia om
 ne quod in os intrat in uentrem uadit. & in se
 cessum emit atur; Que autem pcedunt de ore.
 de corde exeunt. & ita inquinant hominem.)
 Decorde enim exeunt. cogitationes male. homi
 cidia. adulteria. fornicationes. furta. falsa
 testimonia. blasphemie. haec sunt que con
 quinant hominem; Non lotis autem manibus
 manducare. non co inquinat hominem.

Egressus inde ihu. secessit in partes tyri & si
 donis. Et ecce mulier chanaanica a finibus illis
 egressa. clamauit dicens ei. Miserere mei fili | dne
 dauid. filia mea male ademonio uexatur.
 qui non respondit ei uerbum; & accedentes
 discipuli eius. rogabant eum dicentes; Dimit
 te eam quia clamat post nos.

Ipse autem respondens ait; Non sum missus.
 nisi ad oues que perierunt domus israhel;

At illa uenit. & adorauit eum dicens; dne.
 adiuuame; qui respondens ait. pone se
 bonum sumere panem filiorum. & mittere
 canibus; at illa dixit; & iam dne. nam & ca

m. dom
l. cccxvi.

m. clviii
l. cccxvii.

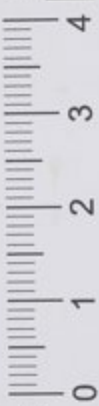
celliaedunt demicis quecadunt demensa domi
norum suorum. Tunc respondens ih̄c. ait illi.
O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut uis.
Et sanata est filia eius. ex illa hora.

m. clx.
m. lxxvi

Et cum transisset inde ih̄c. uenit secus mare galileae.
Et ascendens in montē. sedebat ibi. & accesserunt
ad eum turbe multe. habentes secum mutos
caecos. claudos. debiles. & alios multos. Et pie
cerunt eos ad pedes eius. & curauit eos. Ita ut
turbae mirarentur. Videntes mutos loquentes.
claudos ambulantes. caecos uidentes. & mag
nificabant dñm israhel. XVI

Ih̄s autem conuocatis discipulis suis. dixit. Mise
reor turbe. quia tri duo iam pseuerant mecum.
& non habent quod manducant. Et dimittere eos
ieiunos nolo. ne deficiant in uia. Et dicunt ei disci
puli. Unde ergo nobis in deserto panes tantos. ut satu
remus turbam tantam. & ait illis ih̄s. quoc panes
habeat. At illi dixerunt. septem. & paucos pisci
culos. & precepit turbe. ut discumberent sup̄ terrā.
Et accipiens septem panes & pisces. & gratias agens
fregit. & dedit discipulis suis. & discipuli dederunt
populo. & comederunt omnes. & saturati sunt.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

& quod sup fuit de fragmentis. tulerunt septem spor-
tas plenas. Erant autē qui manducauerunt quasi
quattuor milia hominum. extra paruulos & mu-
lieres. & dimissa turba. ascendit in nauiculam.
& uenit in fines magedan.

m. c. lxi
r. m.
m. lxxvii
lo. xxviii. de
a. u.

Et accesserunt ad eum pharisei & saducei temptan-
tes. & rogauerunt eum ut signum de celo ostende-
ret eis.

m. c. lxi
l. c. lxi.

At ille respondens. ait eis; facto uespere. dicitis serenū
erit. rubicundum est enim caelum. Et mane hodie
tempestas. rutilat enim triste celum. Etenim ergo
celi diiudicare nostis. signa autē tēporū nō potestis.

m. c. lxi
m. lxxviii

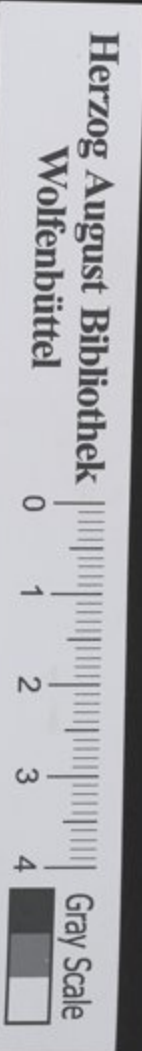
Generatio mala & adultera signū querit. & signum
nō dabitur ei. nisi signum iōne. Et relicta illis ha-
bit.

m. c. lxi
m. lxxviii
l. c. lxi.

Et cum uerissent discipuli eius transfretum. obliti
sunt panes accipere. quid dixit illis. Intuemini & ca-
uete a fermento phariseorum. & saduceorum.

m. c. lxi
m. lxxviii
m. lxxx.

At illi cogitabant inter se dicentes. quia panes non
accepimus. Sciens autē ih̄c. ^{dixit} quid cogitatis in
ter uos modice fidei. quia panes non habetis. nō
dum intellegitis. neq; recordamini quinq; panū
& quinq; milia hominū. & quot cophinos sumpsistis.

h^{er}it cauerendum a fermento panum. Sed ad doctrina phariseo-
rum et sadduceorum.

Neque septem panum & quattuor milia hominum. & quod
sporta sumpsistis. quare non intellegitis. quia non
de pane dixi uobis. Cauete a fermento phariseorum.
& sadduceorum. Tunc intellexerunt quia non dixit

m. c. lxxvi
m. lxxvii
l. xxviii
lo. lxxviii

Venit autem ih̄c in partes cesaree philippi. & interro-
gabat discipulos suos dicens. Quē dicunt homines eē
filium hominis. At illi dixerunt. Alii iohannem
baptistam. Alii autē heliam. Alii uero iheremiam.
aut unum ex prophetis. Dicit illis ih̄c. Vos autē quem
me esse dicitis. respondens simon petrus dixit. Tu es
xp̄c filius diuini.

m. c. lxxvii
sol.

Respondens autē ih̄c. dixit ei. Beatus es symon bariona.
quia caro & sanguis non reuelauit tibi. sed pater
m̄s qui in celis est. Et ego dico tibi. quia tu es petrus
& super hanc petram. aedificabo aedificam meā. Et porte
inferi. non preualebunt aduersus eam. Et tibi
dabo clauis regni celorum. Et quodcūq; ligaueris
super terram. erit ligatum in celis. Et quodcūq;
solueris super terram. erit solutum in celis.

m. c. lxxviii
m. lxxviiii
l. xxviiii
l. xxviiii

Tunc precepit discipulis suis. ut nemini dicerent.
quia ipse esse ih̄s xp̄c. Exinde cepit ih̄c ostendere
discipulis suis. quia oportet eum ire hierosoli-
mam. Et multa pati a senioribus & scribis. & prin-

cipibus sacerdotum. Et occidi. & tertia die resur-
gere.

m. clxxviii
r. lxxxviii

Et assumens eum petrus. coepit increpare illum
dicens. Absit a te domine. non erit tibi hoc. qui
conuersus dixit petro. Vade post me satanas. scan-
dalum es mihi. Quia non sapies ea que discunt. sed
ea que hominum.

m. clxx
r. lxxxv
l. xxvi

Tunc ihc dixit discipulis suis. Siquis uult post me
uenire. abneget se & ipsum. & tollat crucem
suam. & sequatur me. qui enim uoluerit ani-
mam suam saluam facere. perdat eam. qui autem
perdidit animam suam propter me. Inueniet eam.
Quid enim prodest homini. si mundum uniuersum
lucretur. anime uero sue detrimentum patitur. n-
lucet quam dabit homo commutationem pro ani-
ma sua.

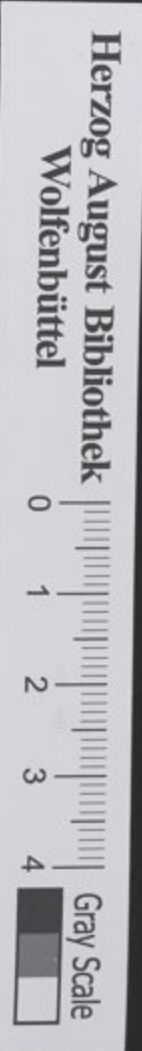
m. clxxi
r. lxxx

Filius enim hominis uenturus est in gloria patris
sui cum angelis suis. & tunc reddet unicuique
secundum opera eius.

m. clxxii
r. lxxxvii
l. xxvii

Amendico uobis. Sunt quidam de his stantibus
qui non gustabunt mortem. donec uideant filium
hominis uenientem in regno suo. xviii

Et post dies sex. adsumpsit petrum & iacobum & iohannem

fratre eius. & ducit illos in montem excelsum seorsum.
& transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies
eius sicut sol. uestimenta autem eius facta sunt alba
sicut nix. Et ecce apparuit illis moyses & helias. cū
eo loquentes. Respondens autem p̄rus. dixit ad
ih̄m. Dñe bonum est. nos hic esse. si uis faciamus hic
tria tabernacula. Tibi unum. & moysi unum. & he
lię unum. Adhuc eo loquente. ecce nubes lucida
obumbravit eos. Et ecce uox de nube dicens; hic est
filius meus dilectus. in quo mihi bene complacui.
ipsum audite; & audientes discipuli ceciderunt
in faciem suam. & timuerunt ualde. Et accessit ih̄s.
& tetigit eos. dixitq; eis. Surgite. & nolite timere.
Leuantes autem oculos suos. neminem uiderunt.
nisi solum ih̄m. Et descendens ab eis de monte.
praecepit ih̄s dicens; Nemi dixertis uisionem.
donec filius hominis. a mortuis resurgat.

ms. elxxxiii
ff. lxxxviii

Et interrogauerunt eum discipuli dicentes; quid
ergo scribe dicunt quod heliam oportet primum
uenire. At iller respondens. At eis; helias quidem
uenturus est. & refatus & om̄a. dico autem uobis.
quia helias iam uenit. & non cognouerunt eum;
Sed fecerunt in eo quęcumq; uoluerunt. Sic & fi

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

lius hominis. passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli. quia de iohanne baptista dixisset eis.

m. clxxvii
m. lxxxi
l. xxviii

Et cum uenissent a turban. accessit ad eum homo genibus prostratus ante eum dicens. Domine. misere re fili meo. quia lunaticus est. & male patitur.

Nam sepe cadit in ignem. & crebro in aquam. & obtuli eum discipulis tuis. & non potuerunt curare eum. Respondens ihesus ait. O generatio incredula & perversa. quo usque ero uobiscum. usque quo paciar uos. Adferre huc illum ad me. & increpauit illum ihesus. & exiit ab eo daemonium. & curatus est puer ex illa hora.

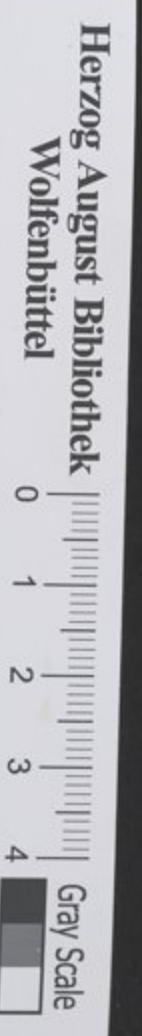
m. clxxxv
l. cc

Tunc accesserunt ad ihesum discipuli ad iherosolimam secreto. & dixerunt. quare nos non potuimus accere illum. dicit illis. Propter incredulitatem uestram. Amen quippe dico uobis. si habueritis fidem sicut granum sinapis. dicetis monti huic transibit & transibit. & nihil impossibile erit uobis. hoc autem genus non cecidit. nisi per orationem & ieiunium.

ihc

m. clxxxvi
m. lxxxviii
l. cxi

Conuersantibus autem eis in galilea. dixit illis ihesus. filius hominis tradendus est in manus hominum & occidetur eum. & tertio die resurget. & contristati sunt uehementer.

Et cum uenissent capharnaum. accesserunt quidam dragma
accipiebant ad parū. & dixerunt ei. Magister ur̄ non
solutū didragma. ait. Etiam. & cum intrassēt in domū.
preuenit eum ih̄c dicens. quid tibi uidetur simon.
Reges terre. a quibus accipiunt tributū uel censum.
a filijs suis an ab alienis. & ille dixit. ab alienis. dixit illi
ih̄c. Ergo liberi sunt filij. Ut autem non scandalizem
eos. uade ^{ad} mare & mitte hamū. & cum piscem qui
primū ascenderit. tolle. & ap̄to ore eius. inuenies sta
terem. illū sumens. da eis p̄ me & c̄.

LXXIII.
m. cxxviii
m. cxxvii
l. cxxvii

In illa hora accesserunt discipuli ad ih̄m. dicentes.
Quis putas maior est in regno caelorum. Et ad uocatis
ih̄s paruulum. statuit eum in medio eorū. & dixit.
Amen dico uobis. nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut
paruuli. non intrabitis in regnum caelorum. quicū
q̄ ergo humiliauerit se. sicut paruulus iste. hic est
maior in regno caelorum. Et qui susceperit unum
paruulum talem in nomine meo. me suscipit.

LXXIII.
m. cxxviii
m. cxxvii
l. cxxvii

Qui autem scandalizauerit unum de pusillis istis qui in
me credunt. expedit ei ut suspendatur mola asina
ria in collo eius. & demergatur in profundū maris.
Vt mundo abscondatis. necesse est enim. ut ueniant
scandala. Veruntamen. ue homini p̄ quem sc̄m

dalum uenit.

m. clxxx
r. vi
m. c.

Si autem manus tua uel pestuus scandali scilicet ab
scide eum & pice abste. Bonum tibi est ad uitam ingre
di debilem uel claudum. quamdiu manus uel
duos pedes habentem mitte in ignem eternum.

Et si oculus tuus scandali scilicet. erue eum. & pice abste.
Bonum tibi est unum oculum habentem in uitam intra
re. quam duos oculos habentem mitte in gehem
nam ignis.

t. cum uno oculo
in uitam intrat.

m. clxxx
r. vi
m. c.

Videte. ne contempnatis unum ex his pusillis. Dico enim
uobis. quia angeli eorum in caelis semper uident fa
ciem patris mei. qui in caelis est. Venit enim filius ho
minis. saluare quod perierat.

m. clxxx
r. vi
m. c.

Quid uobis uidetur si fuerint alicui centum oues.
& errauerit una ex eis. nonne relinquit non agin
ta nouem in montibus & uadit quaerere eam
que errauit. & si contigerit ut inueniat eam. Am
dico uobis. quia gaudet super eam. magis quam su
pra nonaginta nouem que non errauerunt.

Sic non est uoluntas ante patrem uerum qui in caelis est.
ut pereat unus de pusillis istis.

m. clxxx
r. vi
m. c.

Si autem peccauerit inter fratres tuos. uade & cor
ripe eum inter te & ipsum solum. Si non audierit.

lucraueris fratrem tuum.

m. clxxxviii
x

Si autem non te audierit. adhibe tecum adhuc unum.
uel duos. ut in ore duorum testium uel trium fiat
omne uerbum. quod si non audierit eos. dic a eccle.
Si autem ecclesiam non audierit. sit tibi sicut & huius
eius & publicanus.

m. clxxxv
NII
l. ccccxx

Amen dico uobis. quaecumque alligaueritis super terram.
erunt ligata & in celo. & quaecumque solueritis super terram.
erunt soluta & in celo.

m. clxxxvi
x

Iterum dico uobis. quia si duo ex uobis consenserint
super terram de omnire quaecumque petierint. si & illis
a patre meo qui in celis est. Abi enim sunt duo uel tres
congregati in nomine meo. ibi sum in medio eorum.

m. clxxxvii
l. ccccxxvii

Tunc accedens petrus ad eum dixit. domine. quotiens
peccabit in me frater meus. & dimittam ei usque septies.
Dicit illi ihc. non dico tibi usque septies. sed usque septuaginti
et septies.

l. ccccxxviii
m. clxxxviii

Ideo ad similitudinem est regnum caelorum homini regi.
qui uoluit rationem ponere cum seruis suis. Et cum
caepisset rationem ponere. oblitus est ei unus qui de
bebat decem milia talenta. Cum autem non haberet
unde reddere. iussit eum dominus uendari.
& uxorem eius & filios & omnia quae habebat & reddi.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Procidens autem ierusalem ille. orabat eum dicens. Pa-
 tenciam habe in me. & omnia reddam tibi. Misertus autem
 dominus serui illius. dimisit eum. & debitum dimisit
 ei. Egressus autem seruus ille. inuenit unum de con-
 seruissis. qui debebat ei centum denarios. & tenens
 suffoca^{ba} eum dicens. Redde quod debes. & procidens
 conseruus eius. Rogabat eum dicens. Pacientiam ha-
 be in me. & omnia reddam tibi. ille autem noluit.
 Sed habuit & misit eum in carcerem. donec redderet
 debitum. Videntes autem conserui eius quae fiebant.
 contristati sunt ualde. Et uenerunt & narrauerunt
 domino suo. omnia quae facta fuerant. Tunc uoca-
 uit illum dominus suus. & ait illi. Serue nequam.
 omne debitum dimisi tibi. quomodo rogasti me. Non
 ne ergo oportuit & te miserere conseruitui. sicut
 & ego tui misericors sum. Irratus dominus eius.
 tradidit eum torcoribus. quo ad usque redderet
 uniuersum debitum. Sic & pater noster caelestis
 facis uobis. Si non remiseritis uniuersisq; fra-
 tris uos. de cordibus uestris.

Et factum est cum consummasset ihesus sermones
 istos. migravit a galilea & uenit in fines iudaeae.
 & trans iordanem. Et secute sunt eum turbae multae.

m. clxxxviii
 mp. viii.

& curauit eos sibi. Et accesserunt ad eum pharisei. temp
tans eum. & dicentes. Si licet homini dimittere uxore
rem suam quicumque ex causa. Qui respondens ait
eis. Non legistis quia qui fecit ab initio masculinum
& feminam fecit eos. & dixit. Propter hoc dimittet
homo patrem & matrem. & adheret uxori suae. &
erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo.
sed una caro; quod ergo deus conuinxit. homo non
separat; dicunt illi; quid ergo moyses mandauit
dari libellum repudii & dimittere. Et ait illis. quoniam
moyses adduritiam cordis uiri. promisit uobis dimit
tere uxores suas. ab initio autem non fuit sic.

mat. xc.
mar. cx.
luc. cxx.

Dico autem uobis. quia quicumque dimiserit uxorem
suam. nisi ob fornicationem. & aliam duxerit. moe
chatur; & qui dimissam duxerit. moechatur;
Dicunt ei discipuli omnes. Si ita est causa homini cum
uxore. non expedit nubere; quid dixit; Non omnes
capunt uerbum istud. sed quibus datum est; Sunt
enim eunuchi. qui de matris utero sic nati sunt.
& sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus. & sunt
eunuchi qui se ipsos castrauerunt propter regnum
caelorum. qui potest capere capiat.

mat. cxv.
mar. cxvi.
luc. cxxvi.

Tunc oblatis sunt ei paruuli. ut manus eis inponeret

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

& orare. Discipuli autem increpabant eos. Ihesus uero.
ait eis. Sinite paruulos. & nolite eos prohibere adme-
nure. Talium est enim regnum caelorum. Et cum in-
posuisset ^{as} manus. abiit inde.

Et ecce unus accedens ait illi. Magister bone. quid boni
faciam. ut habeam uitam aeternam. & quid dixit ei. Quid me-
interrogas de bono. unus est bonus deus. Si autem uis ad uitam
ingredi. serua mandata. Dicit illi. Quae. Ihesus autem
dixit. Non homicidii facies. non adulterabis. non facies
fustu. non falsu testimoniu dices. Honora patre & ma-
tre. & diliges proximu tuum sicut teipsum. Dicit illi ad-
ulescens. Haec omnia custodiui. Quid adhuc mihi deest.

Ait illi Ihesus. Si uis perfectus esse. uade uende quae habes. &
da paupibus. & habebis thesauru in caelo. & ueni sequere
me.

Cum audisset autem adulescens uerbu. abiit tristis. Erat enim
habens multas possessiones. Ihesus autem dixit discipulis suis. Am-
dico uobis. quia diues difficile intrabit in regnu caelorum.
Et iteru dico uobis. Facilius est camelum per foramen acus
transire. quam diuitem intrare in regnu caeloru. Audi-
tis autem his discipuli. mirabantur ualde dicentes. Quis
ergo poterit saluus esse. Aspiciens autem Ihesus ait illis.
Apud homines hoc impossibile est. apud deum autem omnia

Incipit
II
Lxxxi. & c.
xviii

Incipit
II
Lxxxi. & c.
xviii

Incipit
II
Lxxxi. & c.
xviii

possibilia sunt. Tunc respondens pater. dixit ei. Ecce nos
reliquimus omnia. & sequimur te. quid ergo erit
nobis. Ihesus autem dixit illis. Amen dico uobis. quod uos
qui secuti estis me. in regeneratione cum sederit filius
hominis in sede maiestatis sue.

m. cxxvi.
x

m. cxxvii.
l. ee. h. ee. u.

Sedebitis & uos super sedes duodecim. iudicantes duode-
cim tribus israel.

m. cxxviii.
m. cxxix.

Et omnis qui reliquit domum. uel fratres. & sorores.
aut patrem. aut matrem. aut uxorem. aut filios.
aut agros. propter nomen meum. centuplum accipiet.
& uitam aeternam possidebit.

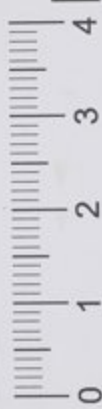
m. cxxx.
m. cxxxviii.
m. cxxxix.

MULTI AUTEM ERUNT PRIMI NOUISSIMI.
& nouissimi primi.

m. ccc.
x

Simile est regnum caelorum homini patri familias.
qui exiit primo mane conducere operarios in uine-
am suam. Conuentione autem facta cum operariis
ex denario diurno. misit eos in uineam suam. Et
egressus circa horam tertiam. uidit alios stantes
in foro ociosos. & illis dixit. Ite & uos in uineam. &
quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem abierunt.
autem exiit circa sextam & nonam horam. & fecit
similiter. circa undecimam uero exiit. & inuenit
alios stantes. & dixit illis. Quid hic statis tota die ociosi.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

dicunt ei. qui nemo nos conduxit. dicit illis. Ite & uos in uineam. Cum sero autē factum esset. dicit dominus uineae procuratoris suo. Uocato operarios. & redde illis mercedem. Incipiens a nouissimis. usque ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimā horam uenerant. acceperunt singulos denarios. Venientes autē & primi. arbitrati sunt quod plus essent accepturi. Acceperunt autē & ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabant aduersus patrem familias. dicentes. Hi nouissimi una hora fecerunt. & pares illos nobis fecisti. qui portauimus pondus diei & aestus. At iller respondens uineorum dixit. Amice. non fatio tibi iniuriā. Nonne ex denario conuenisti mecum. tolle quod tuum est & uade. Volo autē. & huic nouissimo dare sicut & tibi. Aut non licet mihi quod uolo facere. an oculus tuus nequam est. quia ego bonus sum. Sicerunt nouissimi primi. & primi nouissimi. Multa enim sunt uocati. pauci uero electi.

Et ascendens ih̄c hierosolimā. adsumpsit duodecim discipulos secreto. & ait illis. Ecce ascendi in hierosolimā. & filius hominis tradetur principi

m. ccc. lxxii.
lxxii.

bus sacerdotum & scribis. & condempnabunt eum
morte. Et tradente eum gentibus. ad deludendum.
& flagellandum. & crucifigendum. & tertia die re-
surgens.

m. ccii
nr. cxiii

Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedei cum filiis
suis. adhorans. & petens aliquid habere. quid dixit ei.
quiduis. At illi. Dicit sedeant hic duo filii mei. unus
ad dexteram tuam. & unus ad sinistram in regno tuo. Re-
spondens autem ihesus. dixit. Nescitis quid petatis. potes-
tis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Dicunt ei.
possumus. & ait illis. Calicem quidem meum bibetis.
sedere autem ad dexteram meam. & sinistram. non est meum
dare uobis. Sed quibus paratum est a patre meo.

m. cciii
nr. cxiiii
beeb.

Et audientes decem indignati sunt de duobus fra-
tribus. ihesus autem uocauit eos ad se. & ait. Scitis quia
principes gentium dominantur eorum. & qui
maiores sunt. potestatem exercent in eos. non ita
erit inter uos. Sed quicumque uoluerit inter uos
maior fieri. sit uerum minister. & qui uoluerit inter
uos primus esse. erit uerum seruus.

m. cciiii
nr. cxv
beeb.

Sicut filius hominis non uenit ministrari. sed mi-
nistrare. & dare animam suam. redemptionem
pro multis.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

m. ccv.
 m. ccvii.
 l. cccxxii

Et egredientibus illis ab hiericho. secuta est eum turba
 multa. Et ecce duo eorum sedentes secus uiam. Audi-
 erunt quia ih̄c transiret. & clamauerunt dicentes.
 Dñe. miserere nr̄i fili dauid. Turba autē increpabat
 eos. ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes.
 dñe. miserere nr̄i fili dauid. & stetit ih̄c. & uocauit
 eos & ait. Quid uultis ut faciam uobis? dicunt illi.
 dñe. utaperiantur oculi nr̄i. Misertus autē eorum
 ih̄c. tetigit oculos eorum. & confestim uiderunt. & se-
 cuti sunt eum. xxj

m. ccvi.
 m. ccviii.
 l. cccxxiii

Et cum adppinquassent hierosolimam. & uenisset
 bethfage ad montem oliueta. tunc ih̄c misit duos
 discipulos. dicens eis. Ite in castrum quod contra
 uos est. & statim inuenietis asinam alligatam.
 & pullum cum ea. Soluite. & adducite mihi.
 Et si quis uobis aliquid dixerit. dicite quia dñs
 huius opus habet. & confestim dimittet eos.

m. ccvii.
 l. cccxxiiii

Hoc autem factum est. ut adimpleretur quod
 dictum est. p̄ prophetam dicentem. dicite fi-
 lie sion. ecce rex tuus uenit tibi mansuetus. &
 sedens sup̄ asinam & pullum filium subuigalis.

m. ccviii.
 m. ccviiii.
 l. cccxxv

Euntes autem discipuli. fecerunt sicut precepit
 illis ih̄c. & adduxerunt asinam & pullum.

& imposuerunt super eos uestimenta sua. & cum de super sedere fecerunt. Plurima autem turba strauerunt uestimenta sua in uia. Alij autem cedebant ramos de arboribus. & sterniebant in uia.

Turbe autem que precedebant & que sequebantur. clamabant dicentes. Osanna filio dauid. Benedictus qui uenit in nomine dñi. Osanna in altissimis.

Et cum intrasset ^{ih̄s} hierosolimam. commota est uniuersa ciuitas dicens. quis est hic. Populi autem dicebant. hic est ih̄s propheta anazareth galilee.

Et intrauit ih̄s in templum di. & eiciebat omnes uendentes & ementes in templo. & mensas numulariorum. & cathedras uendentium columbas euestit. & dicit eis. Scriptum est. domus mea domus orationis uocabitur. Vos autem fecistis illam speluncam latronum.

Et accurrunt ad eum cæci & claudi in templo. & sanauit eos.

Uidentes autem principes sacerdotum & scribe mirabilia que fecit. & pueros clamantes in templo. & dicentes. Osanna filio dauid. indignati sunt. & dixerunt ei. Audis quid isti dicunt. Ih̄s autem dicit eis. Vtique numquam legis. quia ex ore infantium & lactantium profecit laudem.

m. ccxlii
VI
m. ccx

Et relictis illis. abiit foras extra ciuitate in bethaniam. ibique mansit. Mane autem reuertens in ciuitatem. esurijt. & iudens ficum arborem unam secus uiam. uenit ad eam. & nihil inuenit in ea nisi folia tantum. & ait illi. numquam ex te fructus nascatur in sempiternum. & arefacta est continuo ficulnea. & iudentes discipuli. mirati sunt dicentes. quomodo continuo aruit.

m. ccxv
VI
m. ccxiii

Respondens autem ihc. ait eis. Amen dico uobis. Si habueritis fidem & non hesitaueritis. non solum ficulnea facietis. Sed & simonem huic dixeritis. tolle & iactate in mare. fides.

m. ccxvi
m. ccxv
fo. cl. & cccxviii

Et omnia quecumque petieritis in oratione. credentes. accipietis.

m. ccxvii
m. ccxvii
l. cccxl

Et cum uenisset in templum. accesserunt ad eum docentes principes sacerdotum. & seniores populi dicentes. In qua potestate hec facis. & quis tibi dedit hanc potestatem. respondens ihc. dixit eis. Interrogabo uos & ego unum sermonem. quem si dixeritis mihi. & ego uobis dicam. in qua potestate hec facio. Baptismum iohannis unde erat. & celo an ex hominibus. At illi cogitabant inter se dicentes. Si dixerimus ex celo dicit nobis. quare ergo non

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

non creditis illi. Si autē dixerimus ex hominibus. time-
mus turbam. Omnes enim habebant iohannē sicut p-
phetam. Et respondentes ihū. dixerunt. nescimus.
At illis. & ipse. nec ego dico uobis. in qua potestate hec
fatio.

nr̄. cxxviii

Quid autem uobis iudicatur. homo quidā habebat
duos filios. & accedens ad primū dixit. fili. uade
hodie operare in uinea mea. Ille autē respondens
ait. nolo. Postea autē penitentia motus. abiit.
Accedens autē ad alterum. dixit similiter. At ille re-
spondens. ait. eo domine. & non iuit. qui ex duob;
fecit uoluntatē patris. Dicunt ei primus. Dicit illis
ihē. Amē dico uob. quia publicani & meretrices.
pcedunt uos in regnō dī. Venit enī ad uos iohannes.
in uia iusticie. & non credidistis ei. Publicani autē
& meretrices. crediderunt ei. Vos autē uidentes. nec
poenitentia habuistis postea ut crederetis ei.

xvii
nr̄. cxxviii
nr̄. cxxviii
l. cxxli

Aliā parabolā audite. homo enim pater familias. qui
plantauit uineā. & sepē circūdedit ei. & fodit in ea
torcular. & edificauit turrē. & locauit eam agri-
colis. & p̄gre p̄fectus est. Cū autē tēpus fructuum
adppinquasset. misit seruos suos ad agricolas. ut
acciperent fructus ei. Et agricolę ad p̄hensis seruos ei.

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

alium ceciderunt. alium occiderunt. alium uero
 lapidauerunt. iterum misit alios seruos plures
 prioribus. & fecerunt illis similiter. Nouissime autē.
 misit ad eos filium suum dicens. Verebuntur filium
 meum. Agricole autē uidentes filiū dixerunt in
 trase. Hic ē heres. uenite occidamus eū. & habebi
 mus hereditatem eius. Et adprehensum eum.
 eiecerunt extra uincā & occiderunt. Cū ergo ue
 nerit dñs uinez. quid faciat agricolis illis. ^{alut} Aup
 illi malos male pda. & uincā. locabit agricolis.
 qui reddant eis fructū. tēporibus suis. Dicit illis ihc.
 Nūquā legisistis in scripturis. Lapidē quē reproba
 uerunt aedificantes. hic factus est in capite anguli.
 Ad dño factum est istud. & est mirabile in oculis nr̄is.
 Ideo dico uobis. quia auferetur a uobis regnū dī.
 & dabitur genti facienti fructus eius. Et qui ceci
 derit sup lapidē istū. confringetur. sup quem
 uero ceciderit. conteret eum.

Et cū audissent principes sacerdotū & pharisei
 parabolas eius. cognouerunt quod de ipsis diceret
 & querentes eū tenere. timuerunt turbas. quō
 sicut p phetā eū habebant. Et respondens ihc.
 dixit iterū in parabolis eis dicens.

m. cccc.
 m. d. xxviii
 l. ccc. lxxvii

m. cccc.
 l. ccc. lxxvii

Simile est regnū caelorum homini regi qui fecit
nuptias filio suo. Et misit seruos suos uocare inuitatos
ad nuptias. & nolebant uenire. Iterū misit alios ser-
uos dicens. Dicite inuitatis. ecce prandium meum pa-
raui. tauri mei & alia occisa. & omnia parata ue-
nite ad nuptias. Illi autē neglexerunt. Et abierunt
alius in uillā suā. alius uero ad negotiationē suā.
Reliqui uero tenuerunt seruos eius. & contumelia
affectas occiderunt. Rex autē cū audisset. iratus
est. Et missis exercitibus suis. perdidit omnes illos.
& ciuitatē illorū succendit. Tunc ait seruus suus.
nuptiae quidem paratae sunt. sed qui inuitati erant
non fuerunt digni. Itē ergo ad exitus uiarū. & quos
cūq; inueneritis. uocite ad nuptias. Et egressi
seruus in uias. congregauerunt omnes quos
in uenerunt malos & bonos. & impletae sunt nup-
tiae discubentium.

Intrauit autē rex ut uideret discubentes. & uidit
ibi hominem non uestitū ueste nuptiali. & ait
illi. Amice quomodo huc intraisti n̄ habens uestē
nuptialē. At ille obmutuit. Tunc dixit rex
ministris. ligatis pedibus eius & manibus. mitte
te eum in tenebras exteriores. ibi erit flectus

& fridor dentium. Multi aut sunt uocati. pau
ei uero electi. xxiii

mt. xxviii
mp. 300
l. cxxliii

Tunc habentes pharisei. Consiliu inierunt. ut
caperent eu in sermone. Et mittunt ei discipulos
suos. Cu herodianus dicentes. Magister. scimus
qui a uerax es. & uia di in ueritate doces. & non
est tibi cura de aliquo. non enu respicis psona
hominu. Dic ergo nobis. quid tibi uidetur.
Licet censu dari cesari annon. Cognita aut ihe
nequitia eoru ait. Quid me temptatis ypocrite.
ostendite mihi nomus macensis. At illi obtule
r eidenariu. Et ait illis ihe. Cuius e imago hec
& sup scriptio. Dicunt ei cesaris. tunc ait illis.
Reddite ergo quesunt cesaris cesari. & quesunt
di do.

him

Et audientes. mirati sunt. & relicto eo. abierunt.
In illo die accesser ad sadducei quid dicunt non
ee resurrectione. Et interrogauerunt eu dicentes.
Magister. moyses dixit. si quis mortuus fuerit non
habens filiu. ut ducat fr ei uxore illius. & suscit
sem fr suo. Erant aut apud nos septem frs. & pri
mus uxore ducta. defunctus est. & non habens
sem. reliquit uxore sua fratri suo. Similita secundus

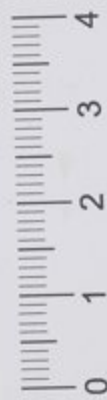
Herzog August Bibliothek
Wolfenbittel
0 1 2 3 4
Gray Scale

& tertius. usq; ad septimū. Nouissime autē omnū &
mulier defuncta ē. in resurrectione ergo. cuius
erit de septem uxor. Omnes enī habuerunt eam.
Respondens autē ihē. ait illis. erratis. nescientes
semp̄ turas. neq; uirtutē dī. In resurrectione
enim neq; nubent neq; nubentur. s; sunt sicut
angeli dī in celo. De resurrectione autē mortuorū.
non legistis quod dictū est ad dō dicente uobis.
ego sū dī abrahā. & dī isaac. & dī iacob. non est
dī mortuorū. sed uiuentiū. Et audientes turbe.
mirabantur in doctrina ei.

Pharisei autē audientes quod silentiū inposuisset
& sadduceis. conuenerunt in unū. Et interroga
uit eū unus ex eis legis doctor. temptans eum.
Magister. quod est mandatū magnū in lege. Ait
illi ihē. Diliges dnm̄ dnm̄ tuū ex toto corde tuo.
& in tota animatua. & in tota mente tua. Hoc
est maximū. & primū mandatū. Secundū autē
simile ē huic. Diliges pximū tuū. sicut te ipsum.
In his duobus mandatis. uniuersa lex pendet
& prophete.

Congregatis autē phariseis. interrogauit eos ihē
dicens. quid uobis uideatur de xpō. cuius filius ē.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Dicunt ei dauid. At illi. Quomodo ergo dauid in
sp̄u uocauit eū dñm dicens. Dixit dñs dño meo. se
de adextris meis. donec ponā inimicos tuos sca
bellū pedū tuorū.

Si ergo dauid uocauit eū dñm. quomodo filius ei
est. & nemo poterat respondere ei uerbū neq̄
ausus fuit quisquā ex illa die eū amplius inter
rogare.

Tunc ih̄c locutus ē ad turbas. & ad discipulos suos
dicens. Sup̄ cathedrā moysi. sederunt scribe
& pharisei. Om̄a ergo quecūq; dixerint uobis.
seruate & facite. Secundū uero opera eorū. nolite
facere. dicunt enī. & non faciunt.

Alligant autē onera grauid & inportabilia. & in
ponunt in humeros hominū. digito autē suo no
lunt amouere.

Omnia autē opera sua faciunt. ut uideantur ab homi
nibus. dilatant enī phylacteria sua. & magni
ficant fimbrias. Amant autē primos recubi
tus in cenis. & primas cathedras in synagogis.
& salutationes in foro. & uocari ab hominibus
rabbi.

Us autē. nolite uocari rabbi. unus enī magist̄ ur̄.

Om̄s autē uos fr̄es estis. & patrē nolite uocare
uob̄ sup̄ terrā. unus ē enī pat̄ ur̄. qui in celis est.
Nec uocemini magistri. quia magister ur̄ unus ē
xp̄s.

nr̄. cccxxxv

Quia maior ē ur̄m̄. erit minister ur̄. Qui autē se exal-
tauerit. humiliabitur. Et qui se humiliauerit.
exaltabitur.

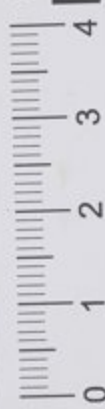
LXXIII.
nr̄. cccxxxvii
l' eslu

UX ANTEM VOBIS SCRIBÆ ET PHARISÆI. HIPOCRITÆ.
quia clauditis regnū caelox̄ ante homines. Vos
enī n̄ intratis. nec intro euntes sinitis intrare.

nr̄. cccxxxviii

Vae uob̄ scribe & pharisei ypocrite. qui circuitis
mare & aridā. ut faciatis unū p̄selitū. Itcū fuerit
factus factis eū filiū gehenne duplo quā uos.
Vae uob̄ duces cæci. qui dicitis quicūq; iurauerit p̄
tēplū. nihil est. qui autē iurauerit in iuro templi.
debet; scilicet & cæci. quid enī maius ē aurū ante
plū quod sc̄ificat aurū. & quicūq; iurauerit in
altari. nihil ē; quicūq; autē iurauerit in dono quod
est sup̄ illud debet; cæci. quid enī maius ē donum
an altare quod sc̄ificat donū. qui ergo iurat in
altari. iurat in eo & in omnibus que sup̄ illud s̄.
Et quicūq; iurauerit in templo. iurat in illo & in eo
qui habitat in ipso. Et qui iurat in celo. iurat in

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

throno dī. & in eo qui sedet super eū.

Vae autē uob scribe & pharisei hypocrite. qui decimas
mt. ccccvi
l. ccccvi
 mentā. & anetum. & erminū. & reliquias que
 grauiora sunt legis. iudiciū & misericordiam &
 fidē. hec oportuit facere & illa non omittere.

Ducesceci excolantes culicē camelū autē glucientes.
mt. ccccv
l. ccccvi
Vae uobis scribe & pharisei & pochrte. qui mundatis
 quod de foris est calicis & parapsidis. intus autē ple
 nisunt rapina & inmunditia. Pharisee caete. mun
 da prius quod intus ē calicis & parapsidis. ut fiat
 & id quod de foris est mundū.

Ve uob scribe & pharisei hypocrite. qui simulis estis
mt. ccccvii
l. ccccviii
 sepulcris dealbatis que a foris parent hominibus
 speciosa. intus uero plena sunt ossibus mortuorū.
 & omni spurcicia. sic & uos a foris quidē parati
 hominibus iusti. intus autē pleni estis hypocharisi.
 & iniquitate.

Vae uob scribe & pharisei hypocrite. qui aedificatis
mt. ccccviii
l. cccxi
 sepulcra pphetarū. & ornatis monumenta ius
 torum. & dicatis. si fuissemus in diebus patrū
 nrōrū. non essemus socii eorū in sanguine pphe
 tarū. itaq; testimonio estis uobis meis. quia
 filij estis eorū qui pphetas occiderunt.

Et uos implete mensuram patrum urorum serpentes genuina
uiperarum. quomodo fugitis auidio gehenne.

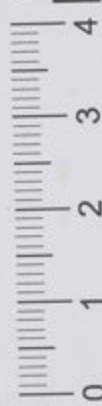
Ideo ecce ego mitto ad uos prophetas & sapientes & scribas.
& ex illis occidatis & crucifigatis. & ex eis flagellabitis
in sinagogis uris. & persequimini de ciuitate in ciuitatem.
ut ueniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus est
super terram. A sanguine abel iusti. usque ad sanguinem
zacharie filii barachie. quem occidistis inter tem
plum & altare. Amen dico uobis. uenient hec omnia
super generationem istam.

Hierusalem. hierusalem. que occidis prophetas. & la
pidas eos qui ad te missi sunt. quociens uolui congre
gare filios tuos. quemadmodum gallina congregat
pulos suos sub alas. & nolueris. ecce relinquetur
uobis domus ura deserta. Dico enim uobis. Nonne
uidebitis a modo. donec dicatis. Benedictus qui ue
nit. in nomine domini.

Et egressus ihesus de templo ibat. & accesserunt discipuli
eius ut ostenderent ei. aedificationes templi. Ipse autem
respondens. dixit illis. Videtis hec omnia. Amen
dico uobis. non relinquetur hic lapis super lapidem.
qui non destruetur.

Sedente autem eo super montem oliueti. accesserunt

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

adeum discipuli secreto dicentes. Dic nobis quan-
do hec erunt. & quod signū aduentus tui & consu-
mationis seculi. Et respondens ih̄s. dixit eis. Videte
ne quis uos seducat. Multi enim ueniunt in nomine
meo dicentes. ego sum xp̄s & multos seducunt. Audi-
turi enim estis proelia. & opinionones proeliorum.
uidete ne turbemini; Oportet enim hec fieri. sed
nondum est finis. Consurgat enī gens ingentem &
regnū in regnum. & erunt pestilentie & fames.
& terre motus p̄ loca; haec autē omnia initia sunt
dolorum.

Tunc tradent uos in tribulationē. & occident uos.
& eritis odio omnibus gentibus p̄pter nomen
meum.

Et tunc scandalizabuntur multa. & inuicem tra-
dent. & hodie habebunt inuicem. Et multa pseudo-
pphete surgent. & seducunt multos; Et quō abun-
dabit iniquitas. refrigescet caritas multorum.
qui autē perseuerauerit usq; in finem. hic saluus erit.

Et praedicabitur hoc euangelium regni in uniuersa
so orbe. in testimonium omnibus gentibus. & tē-
uenit & consummatio.

Cum ergo uideritis abominationē desolationis

mt. cccxliii
mp. cccxviii
l. eel.
lo. ccl. & cclvi

mt. cccxlv
X

mt. cccxvi
xi
mp. ccl.

mt. cccxvii
vi
mp. ccl.

quedicta est adanibele ppheta. stantem in loco scō. qui legit intellegit.

Tunc qui in iudea sunt fugient ad montes. & qui in tecto non descendent tollere aliquid de domo sua. & qui in agro. non reuertatur tollere tunicā suam.

Nae autē pregnantibus & nutrientibus in illis diebus

Orate autē ut non fiat fuga urā hieme uel sabbato.

Erit enī tunc tribulatio magna. qualis non fuit ab initio mundi usq; modo neq; fiet. Et nisi breuati fuissent dies illi. non fieret salua omnis caro. sed ppter electos breuabuntur dies illi.

Tunc si quis uobis dixerit. ecce hic xp̄s aut illic nolite credere.

Surgent enim pseudo xp̄i. & pseudo pphete. & dabūt signa magna & prodigia. ita ut in errorem inducantur. si fieri potest & iam electi. ecce predicti uobis.

Siergo dixerint uobis. ecce in deserto est nolite exire. ecce in penetralibus nolite credere.

Sicut enim fulgur exiit a oriente. & parat usq; in occidentē. ita erit & aduentus filii hominis.

Vbi cūq; fuerit corpus. illuc congregabuntur aquile.

Statim autē post tribulationē dierū illorū. sol obscurabitur. & luna non dabit lumen suū. & stelle cadent

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

de celo. & uirtutes celorum commouebuntur. & tunc pa
rebit signum filii hominis in celo.

mt. eelvm
mt. elu.
l. eelvm.

Et tunc plangent omnes tribus terre. & uidebunt filium
hominis. uenientem in nubibus caeli cum uirtute mag
na & maiestate. Et mittet angelos suos cum tuba. & uo
cem magna. & congregabunt electos eius a quatuor
uentis. a summis caelorum usque ad terminos eorum.
Ab arbore autem ficus discite parabolam. cum iam rami
eius tener fuerit. & folia nata. scitis quia prope est as
ta & c. rami cum uideritis haec omnia. scitote quia prope
est inanius. Amen dico uobis. quia non praeteribit
haec generatio. donec omnia haec fiant. Caelum & terra
transibunt. uerba autem mea non praeteribunt.

mt. eelx
mt. elu

Dedie autem illa & hora nemo scit. neque angeli caelorum
nisi pater solus.

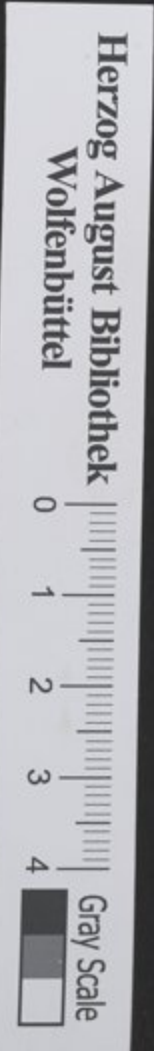
mt. eelx
l. eelvm

Sicut autem in diebus noe. ita erit & aduentus filii ho
minis. Sicut enim erant in diebus ante diluuium come
dentes & bibentes. nubentes. & nuptium tradentes. usque
ad eum diem quomodo uenit in arcam noe. & non
cognouerunt donec uenit diluuium. & tulit omnes.

Ita erit & aduentus filii hominis.

mt. eelx
l. eelvm

Tunc duo erunt in agro. unus adsumentur. & unus
relinquetur. duae molentes in mola. una adsumentur.

Sanarelinquetur. Quomodo unum assumet. & unum relinquet.

Uigilate ergo. quia nescitis quahora dominus uenturus sit; Illud autem scitote. quomodo scire & pater familias. quahora fur uenturus esset. uigilare utique. & non sinere perfodi domum suam. Ideo. & uos estote parati. quia nescitis quahora filius hominis uenturus esset.

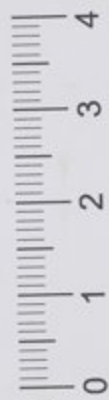
Quis putas esse fidelis seruus & prudens quem constituit dominus suus super familiam suam. ut de illis cibum intempit.

Beatus ille seruus. quem cum uenerit dominus eius inuenerit sic facientem. Amen dico uobis. quomodo super omnia bona sua. constituet eum.

Si autem dixerit malus seruus ille in corde suo. moram facit dominus meus uenire. & coeperit percutere conseruos suos. manducare autem & bibere cum ebriosis. ueniat dominus serui illius in die qua non sperat. & hora qua ignorat. & diuidat eum. partemque eius spondeat cum hypocritis. illic erit fletus & stridor dentium.

Tunc simile erit regnum celorum decem uirginibus que accipientes lampades suas. exierunt obuiam sponso & sponsae. quinque autem exierunt fatuae.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

& quinque prudentes. Sed quinque fatue. acceptis lampadibus
 non sumpturunt oleum secum. Prudentes uero. ac
 ciperunt oleum in uasibus cum lampadibus. Mo
 ram autem faciente sponso. dormitauerunt omnes.
 & dormierunt. Media autem nocte. clamor factus est.
 ecce sponsus uenit. exite obuiam ei. Tunc surrexerunt
 omnes uirgines ille. & ornauerunt lampades suas.
 fatue autem. sapientibus dixerunt. Date nobis de
 oleo ur̄o. quia lampades nr̄e extinguuntur. Re
 sponderunt prudentes dicentes. ne forte non suf
 ficiat nob̄ & uob̄. accipite uos & emite uobis.
 Dū autem irent emere. uenit sponus & que parate erant
 intrauerunt cum eo ad nuptias. & clausa est ianua.
 Postquam uero ueniunt & relique uirgines dicentes.
 domine domine. aperis nobis. At ille respondens
 ait. Am̄ dico uobis. nescio uos. Vigilate itaque.
 quia nescitis diem neque horam.

m̄. cclxxviii
 m̄. cclxxviii
 l. cc. xxviii

Sicut enim homo peregre proficiscens. uocauit ser
 uos suos & tradidit illis bona sua.

m̄. cclxxviii
 l. cc. xxviii

Et unum dedit quinque talenta. alii autem duo. alii uero
 unum. Unicuique secundum propriam uirtutem.
 & factus est statim. Abiit autem qui quinque
 talenta acceperat. & operatus est in eis. & lucra

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

0 1 2 3 4
 Gray Scale

tū est alia quinq̄. Similiter quiduo acceperat. lu-
cratus est alia duo. Qui autem unum acceperat. abi-
ens fodit in terra. & abscondit pecuniā dominus sui.
Post multū uero temporis. uenit dominus seruorū
illorum. & posuit rationē cum eis. Et accedens qui
quinq̄ talenta acceperat. obtulit alia quinq̄
talenta dicens. Domine. quinq̄ talenta mihi
tradidisti. ecce alia quinq̄ sup̄ lucratus sum.
At illi dominus eius. Euge bone serue & fidelis.
quia sup̄ pauca fuisti fidelis. sup̄ multa te consti-
tuā in gaudiū domini tui. Accessit autē
& quiduo talenta acceperat. & ait. Domine. duo
talenta mihi tradidisti. ecce alia duo lucratus sū.
At illi dominus eius. Euge serue bone & fidelis.
quia sup̄ pauca fuisti fidelis. sup̄ multa te consti-
tuam. in gaudium domini tui. Accedens
autē & qui unū talentū acceperat ait. Domine.
scio quia homo durus es. metis ubi non se-
minasti. & congregans ubi non sparsisti. & timens
abij & abscondi talentū tuū in terra. ecce habes
quod tuum est. Respondens autē dominus eius.
dixit ei. Serue male & piger. sciebas quia meto
ubi non semino. & congrego. ubi non sparsi. oportet

Gray Scale

4

3

2

1

0

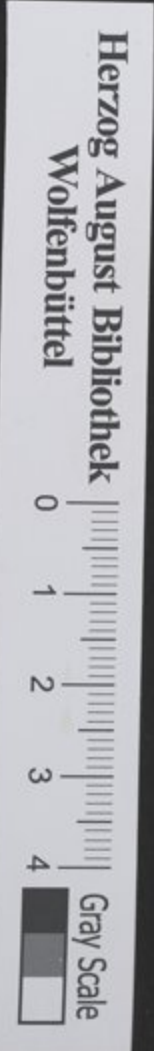
Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

tuit ergote commutare pecuniam meam numu-
laris & ueniens ego recipissem utiq; quod me-
um est eiusura. Tollite utiq; ab eo talentum.
& date ei qui habet decem talenta.

mt. e. lxxxi.
m. xlvi.
l. c. xxx. **O**mnium habenti dabitur. & habundabit. ei autem
qui non habet. & quod uidetur habere. aufere-
tur ab eo.

mt. e. lxxxi.
l. c. xxx. **E**t in uale seruum. eicite in tenebras exteriores.
Ilic erit fletus & stridor dentium.

mt. e. lxxxi. **C**um autem uenerit filius hominis in maiestate sua.
& omnes angeli cum eo. tunc sedebit super sedem
maiestatis sue. Et congregabuntur ante eum
omnes gentes. Et separabit eos ab inuicem. sicut
pascor segregat oves ab edis. & statuet oves qui-
dem ad dextrissus. & hedos autem ad sinistris. Tunc di-
cet rex his qui ad dextris eius erunt. Venite bene-
dicti patris mei. possidete paratum uobis regnum
a constitutione mundi. Esurui enim. & dedistis
mihi manducare. situi. & dedistis mihi bibere.
Hospes eram. & collegistis me. Nudus. operuistis me.
Infirmus. & uisitastis me. In carcere eram. & uenistis
ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes.
Dne. quando te uidimus esurientem & pauperum.

sitientem. & dedimus tibi potum. quando aut
te uidimus hospite & collegimus te. Aut nudum
& cooperimus te. Aut quando te uidimus in
firmum. aut in carcere & uenimus ad te. Et respon
dens rex. dice illis. Amen dico uobis. quoadu fe
cistis uni de his fratribus meis minimis. mihi fecistis.
Tunc dice & his qui a sinistris erunt. Discedite a me
maledicti in igne eternum. qui parati estis diabulo.
& angelis eius. Esuriu enim. & non dedistis mihi
manducare. sitiui. & non dedistis mihi potum.
Hospes eram. & non collegistis me. nudus. & non
operuistis me. Infirmus & in carcere. & non uisi
tastis me. Tunc respondebunt ei & ipsi dicentes.
Dne. quando te uidimus esurientem. aut sitien
tem. aut hospite. aut nudum. aut infirmum. uel in
carcere. & non iunxerimus tibi. tunc respon
debit illis dicens. Amen dico uobis. quoadu non
fecistis uni de minoribus his nec mihi fecistis. &
hibunthi in supplicium eternum. iusta aut. inui
tam eternam.

XXVI

Et factum est cum consumasset ihc sermones hos
omnes. dixit discipulis suis.

Passio dni nri ihu
epi. Sedon. matheti.
me. elen.
be. le.
laxo.

Scripsit quia post biduum pascha fiet. & filius hominis

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

tradetur ut crucifigatur.

^m
mt. cclxxv
mr. clvii
Tunc congregati sunt principes sacerdotum & seniores populi
 in atrium principis sacerdotum. quid dicebatur caaphas.
 & consiliū fecerunt. ut ihm dolo tenerent. & occiderent;
 dicebant autē. Non in die festo; ne forte tumultus
 fieret in populo.

mt. cclxxvi
mr. clviii
lxviii
lxviii
Cū autē eēt ihc in bethania in domo simonis leprosi.
 accessit ad eum mulier habens alabastrū unguenti
 preciosi. & effudit sup caput ipsius recubentis. Vi
 dentes autē discipuli. indignati sunt dicentes. Et
 quid perditio haec. Potuit enī istud uendari multo
 & dari pauperibus. Sciens autē ihc. ait illis. Quid mo
 lesa estis mulieri. opus bonū. operata est in me. Nam
 semp pauperes habetis uobiscū. me autē non semp
 habebitis.

mt. cclxxvii
mr. clviiii
lxxviii
Mittens enim haec unguentū hoc in corpus meum.
 ad sepeliendū me fecit. Am̄ dico uobis. ubicūq; pre
 dicatū fuerit hoc euangelium in toto mundo dicetur.
 & quod haec fecit in memoriā ei.

mt. cclxxviii
mr. clviiii
lxxviii
Tunc habuit unus ex duodecim quid dicitur iudas sca
 riote. ad principes sacerdotum. & ait illis. Quid uul
 tis mihi dare. & ego uobis eum tradam. At illi. consti
 tuerunt ei triginta argenteos; & exinde quae relict

oportunitate. ut eum traderet. Prima autē die azimorum.
accesserunt discipuli ad ih̄m dicentes. Vbi uis paremus
tibi comedere pascha. At ih̄s dixit. Ite in ciuitate ad
quendam. & dicetis. Magister dicit; tempus meum
prope est. apud te facio pascha. cū discipulis meis.
Et fecerunt discipuli. sicut constituit illis ih̄s. & pa
rauerunt pascha. Vespere autē facto. discūbebat
cū duodecim discipulis suis.

Et edentibus illis dixit. Amen dico uobis. quia unus
ur̄m me traditurus est. Et contristati ualde.
coeperunt singuli dicere. Nūquid ego sum dn̄s.
Ipse respondens ait. Quin̄t̄inguit me cū manū
in parapside. hinc me tradet. Filius quidē hominis
uadit. sicut scriptū est de illo.

Uae autē homini illi. pro quē filius hominis tradetur;
bonū erat ei. si natus non fuisset homo ille.

Respondens autē iudas. qui tradidit eū dixit;
Nūquid ego sum rabbi. At illi; tu dixisti.

Cāenantibus autē eis. accepit ih̄s panē & benedixit.
ac fregit. deditq; discipulis suis & ait; Accipite
& comedite. hoc est corpus meum.

Et accipiens calicē. gratias egit. & dedit illis dicens.
Bibite ex hoc om̄s. Hic est enī sanguis meus noui testa

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

menti. quip multas effundatur in remissione peccatorum. Dico autem uobis; non bibam a modo de hoc genuine uitae. usq; in diem illu. cu illud bibam uobiscu nouu in regno patris mei.

mt. cclxxxvi
mr. clxxvii
l. cl. ii **T**unc dicit illis ih̄s. ^m Om̄s vos. ^d Scandalu patierini in me. in ista nocte.

mt. cclxxxviii
mr. clxxviii **S**criptum est enim; pcutia pastore. & disp̄gentur oues gregis. Postqua autē surrexero. precedam uos in galileam.

mt. cclxxxviiii
mr. clxxx
l. cxxxvi **R**espondens autē petrus. ait illi. ^d Et si om̄s scandalu ^m satisfuerint in te. ego numqua scandalu labor; ^m ait illi ih̄s; ^m Am̄ dico tibi. quia in hac nocte ante qua gallus cantat. ter me negabis.

mt. cccccc
mr. clxxxvii **A**it illi petrus; ^d etiam si oportuerit me mori tecum. non te negabo. Simuliter & om̄s discipuli dixerunt.

mt. cccxcii
mr. clxxxviii
l. cxxxvii **T**unc uenit ih̄s cu illis in uilla que dicitur gethsemani.

mt. cccxciii
mr. clxxxix
l. cxxxviii **E**t dixit discipulis suis; sedete hic. donec uadam illuc & orem; & adsumpto p̄ro. & duobus filiis zebedei. coepit contristari & mestus esse.

mt. cccxciiii
mr. clxxxix
l. cxxxviii **T**unc ait illis. Tristes est animus meus. usq; ad mortem; sustinete hic. & uigilate mecum.

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

uenisti. ^m tunc accesserunt & manus iniecerunt
in ihm. & tenuerunt eum.

^{m cccv}
^{m clxxxviii}
^{l ccccxxviii}
^{l clix} **E**tecce unus ex his qui erant cum ihu. extendens manu
ex eruit gladium suum. & percussit seruum principis
sacerdotum. & amputauit auriculam eius.

^{m cccviii}
^{l ccc} **T**unc ait illi ihc. Conuertere gladium tuum in locum suum.
Omnes enim qui acceperint gladium. gladio peribunt.
An putas quia non possum rogare patrem meum. & exhi-
bebit mihi modo. plusquam duodecim legiones anglorum.

Quomodo ergo implebuntur scripture. quae sic oportet
et fieri.

^{m cccviii}
^{m clxxxviii}
^{l ccccxxviii}
^{l clix} **I**n illa hora. dixit ihc turbis. tamquam ad latronem
existis. cum gladiis & fustibus. comprehendere me.
cotidie apud uos sedebam docens in templo. & nunc
tenuistis.

^{m cccv}
^{m clxxxv} **H**oc autem totum factum est. ut adimplerentur scripture.
prophetarum. tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt.

^{m cccviii}
^{m clxxxviii}
^{l ccccxxviii}
^{l clix} **A**t illi tenentes ihm. duxerunt ad carpham principem
sacerdotum. ubi scribae & seniores conuenerant.

^{m cccviii}
^{m clxxxviii}
^{l ccccxxviii}
^{l clix} **P**etrus autem sequebatur eum a longe. usque in atrium
principis sacerdotum. & ingressus intro. sedebat cum
ministris. ut uideret finem.

^{m cccviii}
^{m clxxxviii}
^{l ccccxxviii}
^{l clix} **P**rincipes autem sacerdotum & omne concilium querebant falsum

testimonium contra ihm. ut eum mortem traderent; & non
inuenierunt. cum multi falsi testes accessissent.

Mcccviii
Mcccix
No uisime autem. uenerunt duo falsi testes. & dixerunt.
hic dixit; posside destruere templum. & post triduum
reaedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum.
ait illi; nihil respondes. ad ea que ista aduersum te
testificantur. Ihesus autem tacebat; & princeps sacerdotum
ait illi; adiurote per dominum uiuum. ut dicas nobis si tu es christi fi-
lius dei. Dixit illi ihesus. tu dixisti.

Mcccx.
Mcccxi
Lcccxi
Icccxi
Uerum tamen dico uobis. a modo uidebitis filium hominis
sedentem ad dexteris uirtutis. & uenientem in nubibus celi.

Mcccxi
Mcccxi
Tunc princeps sacerdotum. scidit uestimenta sua dicens.
blasphemauit; quid adhuc egrediamur testibus.

Mcccxi
Mcccxi
Lcccxi
Ecce. ne audistis blasphemiam; quid uobis uidetur.
ait illi. respondentes dixerunt. reus est mortis.

Mcccxi
Mcccxi
Lcccxi
Icccxi
Tunc expuerunt infatiam eius. & colaphis eum ceci-
derunt; alij autem palmas infatiam ei dederunt dicen-
tes. propheta sanus christe. quis est qui te percussit.

Mcccxi
Mcccxi
Lcccxi
Icccxi
Petrus uero. sedebat foris in atrio; & accessit ad eum una
ancilla dicens; & tu cum ihesu galileo eras; ait ille nega-
uit coram omnibus dicens; nescio quid dicis.

Mcccxi
Mcccxi
Lcccxi
Icccxi
Ex eunte autem illo in uiam. uidit eum alia ancilla. & ait
his que erant ibi; & hic erat cum ihesu nazareno. & iterum

negavit cū iuramento. quia nō noui hominē. Et post
 pusillū accesserunt qui stabant. & dixerunt p̄ro.
 Vere & tu ex illis es. nām & loquellatua manifestū te
 facit. Tūc cepit. detestari & iurare. quia non noui
 hōmīnem; & continuo gallus cantauit.

Et recordatus est p̄rus uerbi ih̄u quod dixerat. prius
 quā gallus cantet. ter me negabis. & egressus foras.
 fleuit amare.

Mane autē factō. consiliū inierunt om̄s principes sa
 cerdotum. & seniores populi aduersus ih̄m. ut eū
 morti traderent. & unctū adduxerūt eū.

Et tradiderunt poncio pilato presidi.
Tunc uidens iudas qui eū tradidit quoddā natus esse.
 poenitentia ductus. retulit triginta argenteos
 principibus sacerdotū & senioribus dicens.
 peccaui. tradens sanguinē iustū; ac illi dixerunt.
 quid ad nos. tu uidens; & p̄iectis argenteis in tem
 plo. recessit. & abiens in laqueo se suspendit; princi
 pes autē sacerdotū. acceptis argenteis dixerunt;
 Non licet mittere eos in corbanam. quia pretiū sangui
 nis est. Consilio autē inuito. emerunt ex illis agrum
 figuli in sepulturā peregrinorū; p̄ hoc uocatus est
 ager ille acheldemach. hoc est ager sanguinis usq̄

in hodiernum diem. Tunc impletum est. quod dictum
est phieremiam pphetam dicentem. Et acceperunt
triginta argenteos. pretium ad pretium. quem
adpretiauerunt a filiis israhel. & dederunt eos in
agrum figuli. sicut constituit. mihi dñs. Ihesus autem
stetit ante presidem. & interrogauit eum praeses
dicens. Tu es rex iudeorum.

m. ccc. xxv
m. cc.
l. ccc. viii
lo. clxxxviii

Dicit illi ihesus. tu dicis. & cum accusaretur a princi-
pibus sacerdotum & senioribus. nihil respondit.
tunc dicit illi pilatus. non audis quanta aduer-
sum te dicunt testimonia. Et non respondit
ei ad ullum uerbum. Ita ut miraretur praeses uehe-
menter.

m. ccc. xxxi
m. ccc. l.
lo. ccc. viii
l. clxxxviii

Per diem autem solemnem. consueuerat praeses
dimittere populo. unum uinctum quem uoluissent.

m. ccc. xxxvii
m. ccc. l.
l. ccc. viii

Habebat autem tunc uinctum in signum. quid dicebatur
barrabbas. Congregatis ergo illis. dixit pilatus.
quem uultis dimittam uobis. barabbam. an ihm
quid dicitur xpc.

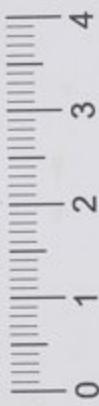
m. ccc. xxxvii
m. ccc. l.
l. clxxxviii

sciebat enim quod pro inuidia tradidissent eum.

m. ccc. xxxvii
Sol

Sedente autem illo per tribunali. misit ad eum uxorem
eius dicens. Nihil tibi. & iusto illi. multa enim
passus sum hodie pro uisum propter eum.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

m. ccc. lxxv.
id. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.
fo. e. lxxv.

Pri^micipes autē sacerdotum & seniores. persua-
serunt populis ut peterent barabban. ih̄m uero per-
derent. Respondens autē praeses. ait illis. quem
uultis uobis deduobus dimitta. ^milli dixerunt
barabban.

m. ccc. lxxvi.
m. ccc. lxxvi.
l. ccc. lxxvi.
fo. e. lxxvi.

Dicit illis pilatus. Quid dicitur factum de ih̄u quidi-
citur xpc.

Dicunt om̄s; erucifigatur; ait illis praeses; quidenū
malifecit. ^milli. magis clamabant dicentes.
Crucifigatur.

m. ccc. lxxvii.
x
sol

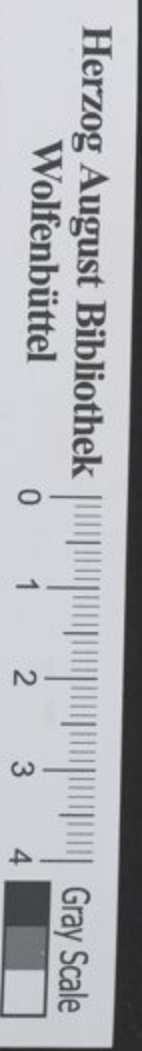
Quidens autē pilatus quia nihil pficeret. sed magis
tumultus fieret. accepta aqua lauit manus corā
populo dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti
huius. uos iudicatis. Et respondens uniuersus po-
pulus dixit. Sanguis eius. sup nos. & sup filios nr̄os.

m. ccc. lxxviii.
m. ccc. lxxviii.
l. ccc. lxxviii.
fo. e. lxxviii.

Tunc dimisit illis barabban. ih̄m autē flagellatū
tradidit eis. ut erucifigeretur.

m. ccc. lxxviiii.
m. ccc. lxxviiii.
l. ccc. lxxviiii.
fo. e. lxxviiii.

Tunc milites praesidis suscipientes ih̄m
in praetorio. congregauerunt ad eum uniuersā
cohortem. & ex^mtes eum. clamudem coccineā
circum dederunt ei. & plectentes coronā de spinis.
posuerunt sup caput eius. & harundinē in dexte-
ra eius. & genu flexa ante eum. inludēbant dicentes.

Haue. rex iudeorum.

III CCCXXX
M^o CCVIII

Et exuentes in eum. acceperunt harundinē & percuebant caput eius. Et postquā inluserunt ei. exuerunt eum clamide. & induerunt eum uestimentis eius. & duxerunt eum ut crucifigerent.

III CCCXXXI
M^o CCXIII
L CCCXV
L^o CCXVII

Ex euntes autē. inuenerunt hominē cyreneum nomine simonē. Hunc angariauerunt. ut tollerēt crucem eius.

III CCCXXXII
M^o CCXIV
L CCCXVI
L^o CCXVIII

Et uenerunt in locū quod dicitur golgotha. quod est caluarie locus.

III CCCXXXIII
M^o CCXV
L CCCXVII
L^o CCXIX

Et dederunt ei unum bibere. cū felle mixtum. Et cū gustasset. noluit bibere.

III CCCXXXIIII
M^o CCXVI
L CCCXVIII
L^o CCXX

Postquam autem crucifixerunt eum. diuiserunt uestimenta eius sorte mittentes. Et sedentes seruabant eum.

III CCCXXXV
M^o CCXVII
L CCCXIX
L^o CCXXI

Et inposuerunt sup caput eius cuiusdam ei scriptā. ipsius
Hic est ^{ih̄s} rex iudeorum.

III CCCXXXVI
M^o CCXVIII
L CCCXX
L^o CCXXII

Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones. unus ad dextris. & unus ad sinistris.

III CCCXXXVII
M^o CCXIX
L CCCXXI
L^o CCXXIII

Praeter euntes autē. blasphemabant eū mouentes capita sua & dicentes. **U**ua. quid es eruit templū dī & in triduo illud reaedificat. Salua tem & ipsū. Si filius dī es. descende de cruce.

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

m̄. ccc. xxxviii
m̄. ccc. xxxviii
l. ccc. xxxviii

Simuliter & principes sacerdotū inludentes cum scri-
bis & senioribus dicebant. ^aAlias saluū fecit. se
ipsum non potest saluum facere. Si rex israhel est.
descendat nunc de cruce. & credimus ei.
Confidit in dō. liber & cum nunc si uult.
Dixit enim. quia dī filius sum.

m̄. ccc. xxxviiii
m̄. ccc. xxxviiii
l. ccc. xxxv

In ipsum autem & latrones qui crucifixi erant
cum eo. inpperabant ei.

m̄. ccc. xli
m̄. ccc. xli
l. ccc. xxxvii

A sexta autē hora tenebrae facte sunt sup uniuersam
terrā. usq; ad horam nonā.

m̄. ccc. xli
m̄. ccc. xli
l. ccc. xxxvi

Et circa horā nonam. clamauit ih̄c uocem magna
dicens. Heli. heli. lama ^asa. ^athari. hoc est
d̄s m̄s. d̄s m̄s. ut quid dereliquisti me. ^mquidā autē
illic stantes & audientes dicebāt. Heliā uocat iste.

m̄. ccc. xliii
m̄. ccc. xliii
l. ccc. xxxviii

Et continuo currens unus ex eis. acceptam spongiā
impleuit aceto. & inposuit arundini. & dabat
ei bibere.

m̄. ccc. xliiii
m̄. ccc. xliiii
l. ccc. xxxviiii
l. ccc. xliiii

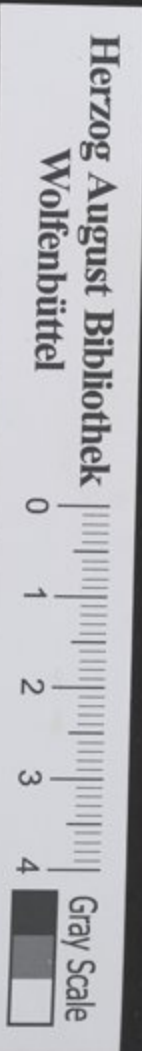
Ceteri uero dicebant. Sine. uideamus an ueniat
heliā liberans eum. ih̄c autē iterū clamans uocem mag-
na. emisit sp̄m.

m̄. ccc. xliiii
m̄. ccc. xliiii
l. ccc. xxxviiii
l. ccc. xliiii

Et ecce uelut templi scissum est in duas partes.
a summo usq; deorsum.

m̄. ccc. xliiii
m̄. ccc. xliiii
l. ccc. xxxviiii
l. ccc. xliiii

Et terra mota est. & petre scisse sunt. & monumta

aptasunt. & multa corpora scōz quidormuerunt sur
rexerunt. Et exeuntes de monumentis post resurrectionem
meam. uenerunt in scām ciuitatē. & apparu
erunt multas.

m̄ cccxlv
m̄ cccxv
luc̄ cccxx **C**enturio autē. & qui cum eo erant custodientes ih̄m.
uiso terre motu. & his quaesiebant. timuerunt
ualdedicentes. Vere. filius dei erat iste.

m̄ cccxlv
m̄ cccxv **E**rant autem ibi mulieres multae a longe. quae secute erant
ih̄m a galilea ministrantes ei.

Inter quas erit maria magdalene. & maria iacobi
& ioseph mater. & mater filiorū hebedei.

m̄ cccxlv
m̄ cccxv
luc̄ cccxxi
to cccxi **C**um sero factum esset. uenit quidā homo diues ab
ari mathia nomine ioseph. qui & ipse discipulus
erat ih̄u. hic accessit ad pilatum. & petiit corpus
ih̄u. tunc pilatus iussit reddi corpus.

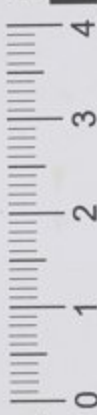
m̄ cccxlv
m̄ cccxv
luc̄ cccxxii
to cccxii **E**t accepto corpore ioseph. inuoluit illud in sin
done munda & posuit illud in monumento suo
nouo. quod exciderat in petra.

Et aduoluit saxum magnum ad hostium monu
menti. & abiit.

m̄ cccxlv
m̄ cccxv **E**rat autē ibi maria magdalene. & altera maria.
sedentes contra sepulchrū.

m̄ cccxlv **A**ltera autem die quae est post parasceuen. conue

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

nerunt principes sacerdotum & pharisei ad
 pilatum dicentes. Domine. recordatus sumus.
 quia seductor ille dixit adhuc uiuens. post
 tres dies resurgam. lube ergo custodiri sepulchrū.
 usq; in diem tertium. ne forte ueniant discipuli
 eius & furentur eum. & dicant plebi. surrexit
 a mortuis. & erit nouissimus error. peior pri
 ori. At illis pilatus. Habetis custodiam. Ite.
 custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes. mu
 nuerunt sepulchrum. signantes lapidem.
 cum custodibus.

^T.ccclii.
^m.ccxxxii.
^l.ccxxxvi.
^l.ccviii.

Vespere autem sabbati quae lucefecit in prima
 sabbati. uenit maria magdalene & altera ma
 ria uidere sepulchrum. Et ecce terre motus.
 factus est magnus. Angelus enim dñi descen
 dit de celo. & accedens reuoluit lapidem. &
 sedebat super eum. Erat autem aspectus eius sicut
 fulgur. & uestimentum eius sicut nix.

^T.ccclii.
^m.ccxxxii.
^l.ccxxxvi.

Praetimore autem eius exterriti sunt custodes.
 & facti sunt uel ut mortui. Respondens autem
 angelus. dixit mulieribus. Nolite timere uos.
 Scio enim. quod ihm qui crucifixus est queritis.
 non est hic. Surrexit enim. sicut dixit. Venite

& uidete locum. ubi positus erat dñs. Et cito euntes
dicite discipulis eius. quia surrexit. Et ecce prae
cedet uos in galileam. ibi eum uidebitis. ecce prae
dixi uobis.

*m. eccl. iij.
m. eccl. iij.
l. eccl. iij.*

Et exierunt cito de monumento cum timore & gau
dio magno. currentes nunciare discipulis eius.

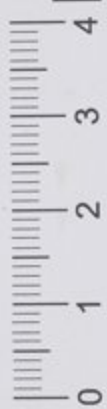
*m. eccl. v.
Sot*

Et ecce ih̄c occurrit illis dicens. auete. Ille autem
accesserunt & tenuerunt pedes eius. & adorauerunt
eum. Tunc ait illis ih̄c. Nolite timere. ite nunciate
fratribus meis ut eant in galileam. ibi me uidebunt.

Quaecum abissent. ecce quidam de custodibus uene
runt in ciuitatem & nunciauerunt principibus
sacerdotum. omnia quae facta fuerant. & congre
gati cum senioribus consilio accepto. pecuniam
copiosam dederunt militibus dicentes. dicite
quia discipuli eius nocte uenerunt. & furati sunt
eum nobis dormientibus. Et si hoc auditum fuerit
a praeside. nos si uidebitur ei. & securos uos fa
ciemus. At illi accepta pecunia. fecerunt sicut
erant docti. & diuulgatum est uerbum istud. apud
iudeos. usque in hodiernum diem.

Undecim autem discipuli habuerant in galileam.
in montem ubi constituit illis ih̄c. Et uidentes

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

In nomine patris et filii et sp̄s sc̄i. D. q̄ centes eos

65.

eum adorauerunt. quidam autem dubita
uerunt. Et accedens ih̄c. locutus est eis dicens.
Data est mihi omnis potestas. in celo & in terra.
Iuntes ergo docete omnes gentes. bap̄tantes eos &
seruare om̄a. quecumq; mandaui uobis. Et ecce
ego uobiscum sum omnibus diebus. usq; ad con
summationem sc̄i. **EXPLICIT EUAN**

GELIUM SECUNDUM MATHEUM

IN CPT PROLOG IN MAR

MARCUS EVANGELISTA D̄I ET BEATI
p̄tri in bap̄tismo. filius atq; in diuino sermo
ne discipulus. sacerdotum israhel. agens.
secundum carnem leuita. conuersus ad fidē
xp̄i. euangelium in italia scripsit. ostendens
in eo quid & generis suo deberet & xp̄o. Nam in
tium principii in uoce p̄phetice exclamationis
instituentis ordinem leuitice electionis ostendit.
Ut predicans p̄destinatū iohannem filium
Zacharie in uocem angeli adnunciantis emissū.
Non solū uerbum carnem factum. sed & corpus
d̄ni in om̄a puerbum diuine uocis animatum.
initio euangelice p̄dicationis ostendens &
agnoscere atq; in se uerbum uocis quod in con

† Ut qui hec legens sciret cui initium carnis in d̄no & illi
aduentantis habita eulam capro deberet.

sonantibus pdiderat inuenire. Denique & pfecti.
euangeli opus intrasse. abaptismadrū praedi
cirednū inchoans. non laborauit natiuitatē
carnis quam in prioribus uiderat dicere.
sed totus exprimens expositionē deserti. ieiuniū
numeri. temptationē diaboli. congregationē
bestiarum. & ministerium pculit angelorum.
ut insituens nos ad intellegendum singula
in breui conpingens. nec auctoritatē facte
rei demere. & pficiendi operis plenitudinem
non negare. Denique amputasse sibi post
fidem pollicem dicitur. ut sacerdotio rebus
haberetur. Sed tantum consentiens fidei prae
destinata potuit electio. ut nec sic in opere uer
bi pderet. quod prius meruerat in genere.
Nam alexandrie episcopus fuit cuius p singula
opussare & euangeli in seducta disponere.
& disciplinam in se legis agnoscere. & diuinā
in carne dñi intellegere naturam. que in
nos primum requiri. dehinc inquisitam
uolumus agnosci. habentes mercedem exor
tationis quō qui plantat & quirizat unum
sunt. Qui aut incrementū pstat dñs.

Gray Scale

4

3

2

1

0

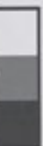
Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

Petrus apostolus secundum hystorie fidem
 claudis temporibus de orientis partibus
 adueniens romę xp̄m prædicare coepisse.
 ita sermo eius uniuersorum mentes placido
 inlustrauit aduentu cotidie audientibus eum
 nullam unquam sacietas fieri. Unde neq;
 auditio eius sola sufficit. sed marcum eiusdem
 p̄tri discipulum omnibus præcibus exorant
 ut ea que ille uerbo predicabat ad p̄petuam.
 eorum. cõmunionem habendã scripture
 traderet ut domi foris que in huiuscemodi uer-
 bi meditatione p̄manent. nec prius ab obse-
 crando desistunt quamq; orauerant inpe-
 trarent. Et hæc fuit causa scribendi huius
 qui secundum marcum dicitur euangelij.

Petrus uero ut p̄ sp̄m sc̄m religioso se spoliatum
 conperit fusto. delatatus. est fidem illorum
 p̄ hæc deuotionemq; considerans factumque
 confirmauit & in p̄petuum legendam scriptu-
 ram ecclesis tradidit. huius marci in prima
 epistola sua idem p̄trus quam de urbe roma
 scribit meminit. inquit tropice romam babilone

nominat cum dicit. Salutat uos ea que in babilone
cetera est. & marcus filius meus. Hic enim marcus se-
cundū carnem de genere sacerdotali descendens
leuita conuersus ad fidem xpi petri in baptismo
filius erat qui postea ad aegyptum pergens inibi
euangelium praedicauit. & ipse primus ecclesiam
apud alexandriam constituit. In qua & primum
ipse episcopus fuit. Hic igitur secundum lucam in eu-
angelistarum ordinem tenens leonis figuram
regis gerens qui statim euangelium suo principio
quasi leo inherens exclamauit dicens. Vox cla-
mantis in deserto. Scilicet qui ad excelsis accipi-
ens spiritum uniuersa in misterio sublimia xpi gesta
contexuit. Omnia enim carnalis eius generatione
statim in baptismo generatione exorsus expulsionem
deserti numerum leuinitatem temptationem diaboli bestiarum
congregationem & ministerium protulit angelorum.
Et xpm sequi uolentibus & originem prime natiui-
tatis obliuioni tradendam monstrare & renun-
ciantibus saeculo nullis cedendum diaboli tempta-
tionibus edocere. **EXPLICIT ARGUMENTUM.**
INCIPIT BREVIARIUM.

- I **D**e iohanne baptista & uictu & habitu eius
De baptismo ihu & temptatione eius parū & andream
iacobū & iohannem sequi iubet. de hominē qui spm̄
immundū habuit.
- II **D**e socru petri a febris liberata & alius multis quos
ihē saluauit. de leproso. de paralitico leum alpher
iubet sequi qui apud quemcū publicanis conuiuuit
murmurantibus iudeis dicit. non esse opus anime
dico. de ieiunij discipulorū & filij sponsi & de uiri
bus & diuino.
- III **O**espicijs quas discipuli uellebant. de eo qui manū ar
dā habuit. & ubi demones ihē confitentur. duodecī
apostolorum electio. de beelzebub principe de
moniorū & fortiore ligando & peccanti in spm̄ scm̄
non remitti.
- IIII **D**e matre & fratribus eius. de parabole seminantis.
De lucerna sub modio. de bona mensura de parabola
herbe spice & pleni frumenti. De sinapis grano.
ubi in nauit dormit & exurgens tempestat imperat.
& de daemone cui nomen fuit legio.
- V **A**rchi sinagoge filium dumire & resuscitare muliere
apro fluuio sanguinis liberat puellā suscitāt p
phetam in patria sua sine honore esse discipuli s

praecepta dicit & praenuntiat eos decapite iohannis
vii **R**egressi ad plū ad ih̄m. de quinque panibus ih̄e ambulans
supra mare uenit ad discipulos. De diuersis languo-
ribus sanatis. De manibus & quod quae intrent
in hominē quo inquinant hominē sed quae ex-
eunt de hominē.

viii **D**e filia syrophenissae a daemone liberata. Ubi sur-
dum & mutum curauit. De septem panibus in-
quat tuor milia hominū. phariseis querentibus
ab eo signum. Non & cuius fermento pharisaeorum
& herodianorū. De spūto caecos oculos
aperuit. parus confitetur ipsum esse xpm̄ & idē
p̄ro dicit satanas a negantē se negaturum &
quosdam non uisuros mortem nisi uiderint reg-
nū di. In montē cū morse & helia conloquitur
unde descendens interrogatus de heliae aduentu
dicit eum uenturū sed & iam uenisse non taci pos-
se spiritū inmundū nisi p̄ orationē & ieiunium.

iiii **V**t qui uult primus esse fiat nouissimus non esse
phibendum qui in nomine eius uirtutē facit
& de calice aque frigidae. Ac de oculo manu
ac pede eruendo & bonum est. Uxorē non
debere dimitti infantes non arguendo uen-

ditis omnibus. Elemosinam dandá. & difficile
diuitem intrare in regnum celorú.

viii **Q**uae ei essent uentura praedict. De filiis zebedei.
De ceeco mendicante curato. De pullo asine. de nú
mo larys. de templo eictis. de ficulnea. que ara
facta est. de peccatis fratru remittendis.

x **I**nterrogatus in qua potestate hec faceret. De io
hannus baptismo interrogat. parabola de uinea
& colonis. De denario cesaris. De muliere que sep
te fratres habuit & scribe dicit non longe esse
a regno di. atq; interrogat. quomodo dicitur xpc
filius dauid. mona euendú a scribis. De uidua
& gaizo philatio. De templi structura.

xi **D**e pseudo xpis & passione martiru & comotione scilicet
& aduentu xpi. De arbore ficus parabolá. Et quod die
iudicii nemo sciat pp qd doc & uigilandú.

xii **D**e unguento sup caput ihu. ludas sacerdotib; dnm
pd & apparatus pische. dñs dicit ab uno eoz se tradendú
oblato ihu p sro pdicit se negaturú. orationes ihu traditio

xiii **P**rincipes interrogant ihm & condemnent iude iudeis.
eú p sro tertio negant. Ihis pilato traditur. pilat dimisso
barabbu ihm flagellatú crucifigendú tradidit passio
& resurrectio ei mandata & ascensio ei ad celos;

0 1 2 3 4

I N I T I V M E V A N G E
L I I I H V X P I F I L I I D I
S I C V T S C R I P T V E S T
I N I S A I A P R O P H E T A

Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam.
qui preparabit viam tuam. **V**ox clamantis
in deserto. parate viam domini. rectificate se-
mitas eius. **F**uit iohannes in deserto baptizans.
& predicans baptismum poenitentiae in remissio-
nem peccatorum. Et egrediebatur ad illum
omnis iudee regio. & iherosolimita uniuersi.
& baptizabantur ab illo in iordane flumine.
confitentes peccata sua. **E**t erat iohannes
uestitus pilis cameli. & zona pelliciae circa
lumbos eius. & locusta. & mel siluestre. ede-
bat & predicabat dicens. Venit fortior me
post me. cuius non sum dignus percumbens
soluere corrigiam calceamentorum eius. Ego
baptizauos aqua. ille uero baptizabit uos spu-
sco. **E**t factum est in diebus illis. uenit ihc
anazareth galileae. & baptizatus est in

col. ii.
l. i.
col. viii.
l. vii.
col. x.
col. iii.
l. vi.
col. viii.

col. iii.
l. xi.
col. x.
l. xi.

col. v.
col. xiiii.
l. xiiij.
l. xv.

iordane a iohanne. et statim ascendens de aqua iu-
dit apertos caelos. et spiritamquam columbam des-
cendentem & manentem in ipso. Et uox facta est
de caelis. tu es filius meus dilectus in te complacui.
Et statim spiritus expulit eum in desertum. & erat
in deserto quadraginta diebus; & quadraginta
noctibus & temptabatur a satana. Et cum bes-
tias. & angeli ministrabant illi. Postquam autem
traditus est iohannes. uenit ihesus in galileam.
Praedicans euangelium regni dei. & dicens. quoniam
impletum est tempus. & adpropinquabit regnum dei.
poenite mini. & credite euangelio; & praeteriens
secus mare galileae. uidit simonem & andream fra-
trem eius mittentes retia in mare. erant enim pesca-
tores. Et dixit eis ihesus. uenite post me. & faciam
uos fieri pisces hominum. & protinus relic-
tis retibus sequuti sunt eum; Et progressus inde
pusillum. uidit iacobum zebedei. & iohannem
fratrem eius. & ipsos in naui componentes retia.
& statim uocauit illos. Et relicto patre suo ze-
bedeo in naui cum mercennariis. secuti sunt eum.
Et ingrediuntur capharnaum. & statim sabbatis
ingressus synagogam docebat eos. Et stupebant
super doctrinam eius. erat enim docens eos quasi
potestatem habens. & non sicut scribe. & erat
in synagoga eorum homo in spiritu immundo. &

on. vi.
on. xv.
t. xv.

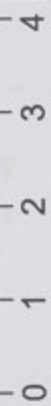
on. vii.
on. xviii.

on. viii.
on. xviii.
io. xxxvi.

on. viii.
on. vi.
on. xx.

on. x.
on. xxi.
l. xxxii.

on. xvi.
on. viii.
l. xxxiii.
on. xiii.
on. xlii.
l. iii.
l. xxiii.
on. xiii.
l. xxv.

exclamauit dicens; Quid nobis & tibi ihū nazarenē.
 uenisti perdere nos; scio quis sis sc̄s d̄i; & comminatus
 est ei ih̄s. dicens; obmutesce. & exi de homine; &
 discerpens eum sp̄s immundus. & exclamans uoce
 magna. exiit ab eo; Et mirati sunt omnes. ita
 ut conquirerent inter se dicentes; quid nam est hoc.
 quae doctrina haec noua. quia in potestate &
 spiritibus immundis imperat & obediunt ei;

Et processit rumor eius statim in omnem regionem
 galileae. Et protinus egredientes de synagoga.
 uenerunt in domum simonis & andreae cum iaco
 bo & iohanne; De cuba bebat autem socra simo
 nis febricitans. & statim dicunt illi de illa; & ac
 cedens eleuauit eam ad prehensam manum eius.

Et continuo dimisit eam febris. & ministrabat eis;
 Vespere autē facto cum occidisset sol. afferebant ad
 eum omnes male habentes. & demonia habentes;
 & erat omnis ciuitas congregata ad ianuam. & cu
 rauit multos qui uexabantur uariis languoribus.
 & demonia multa eiciebat.

Et non sinebat loqui ea. quā sciebant eum; &
 diluculo ualde surgens. egressus abiit in desertū
 locum. ibique orabat; Et persecutus est eum symon.
 & quicum illo erant; & cum inuenissent eum.
 dixerunt ei; quia omnes querunt te; & ait illis.
 Eamus in proximorū uicos & ciuitates. ut & ibi

II
 xv.
 xvii
 xxvi

xvi.
 xvii.
 xvii
 xxviii.

praedicem · ad hoc enim ueni; & erat praedicans in synagogis
eorum & omni galilea · & demonia eiciens ·

R. xviii.
di. lxiii.
lxxxiii.

It uenit ad eum leprosus deprecans eum · & genu flexu
dixit · Dne · si uis · potes me mundare · ih̄s aut̄ miser
tus eius · extendit manum suam & tangens eum · ait illi ·
Volo mundare · Et cum dixisset · statim discessit ab eo
lepra & mundatus est · It̄ comminatus est ei · sta
timque eiecit illum & dicit ei · Uide · nemini dixe
ris · sed uade · ostende te · principi sacerdotum & offer
pro emundatione tua quae praec̄pit moyses in testi
monium illis ·

R. xviii.
sol

R. xx.
di. lxx.
lxxxviii.

At ille egressus coepit praedicare &
diffamare sermonem · ita ut iam non possit manifeste
in ciuitate introire · sed foris in desertis locis esse ·
& conueniebant ad eum undique · Et iterum intra
uit capharnaum post dies · & auditum est quod in do
mo ēe · & conuenerunt multi ut̄ ut n̄ caperent · neq̄ ·
ad ianuam · & loquebat̄ eis uerbu · Et uenerunt
ferentes ad eum paraliticu · quia quat tuox · portabatur ·
Et cū non possent offerre ei · illi p̄ turba · nudauerunt
tectum ubi erat ih̄s · & pate facientes · sū miserunt gra
bati · in quo paraliticus iacebat ·

Cū uidisset aut̄ ih̄s fide illoru · ait paralitico · fili ·
dimitte tibi peccata · Erant aut̄ illic quidam de
scribis sedentes & cogitantes in cordibus suis quid
hic se loquit̄ blasphemans · quis potest dimittere pec
cata nisi solus ds̄ · quo statim cognito ih̄s spu suo

quasi sic cogitarent intrare. Dicit illis. quid ista cogi-
 tatis in cordibus uestris quid est facilius dicere parali-
 tico dimitte tunc tibi peccata. an dicere surge & tolle
 grabatuum tuum & ambula. Ut autem sciatis quia
 potestatem habet filius hominis in terra dimitten-
 di peccata. ait paralitico; tibi dico surge &
 tolle grabatuum tuum & uade in domum tuam. Et
 statim ille surrexit & sublato grabatuo abiit coram
 omnibus ita ut admirarentur omnes & honorificarent
 dominum dicentes quia nunquam sic uidimus.

¶ xi.
 ¶ lxi.
 lxxxviii.

Et egressus est. rursus ad mare omnisque turba ue-
 niebat ad eum & docebat eos. Et cum praeteriret
 uidit leui alphaei sedentem ad teloneum & ait
 illi sequere me. & surgens secutus est eum.

¶ xii.
 ¶ lxxii.
 lxxxviii.
 lxxxvi.

Et factum est cum accuberet in domo illius multi-
 plicani & peccatores simul discubebant cum
 & discipulis eius. Erant enim multi qui & seque-
 bantur eum scribae & pharisaei uidentes quia man-
 ducaret cum peccatoribus & publicanis dicebant
 discipulis eius. quare cum publicanis & peccatori-
 bus manducat & bibit magister uester.

¶ xiii.
 ¶ lxxiii.
 l xl.

Hoc audito ihs ait illis. nonne esse habent sani
 medici. sed qui male habent. non enim ueni uo-
 cere iustos sed peccatores. Et erant discipuli
 iohannis & pharisaei. re uinantes & ueniunt & di-
 cunt illi; quare discipuli iohannis & pharisaeorum

h
uertes. Alioquin dirumpit uinum utres & uinum effundetur.
& utres peribunt. sed uinum nouum in utres

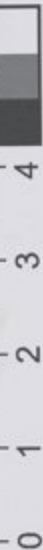
ieiunant. tui autē discipuli non ieiunant. Et ait illis
ih̄s numquid possunt filii nuptiarum quādiuspon
tus cum illis est ieiunare. quanto tempore h̄bent
secum sponsum non possunt ieiunare. Venient autē
dies cum auferetur ab eis sponsum. & tunc ieiunabunt.
in illa die; nemo ad sumentum panni rudis ad sūt
uestimento ueteri. Alioquin auferet supplementum
nouum. a ueteri & maior scissura fit. & nemo
mit tē uinum nouum in utres. nouos mit tē debet. & ambo
conseruabuntur;

III
ca. xxiii
ch. cxvii
l. xli.

Et factum est iterum cum sabbatis ambularet per sata. &
discipuli eius coepissent praegredi & uellere spicas; pha
risei autem dicebant ei. Ecce quid faciunt discipuli
tui sabbatis quod non licet. Et ait illis; numquam
legistis quid fecerit dauid quando necessitatem ha
buit. & esurit ipse & qui cum eo erant. quomodo
introiit in domum dī sub abia thar principe sacer
do tum. & panes propositionis manducauit quos non
licebat manducare nisi sacerdo tibi solis. & dedit
eis qui cum eo erant.

ca. xxv.
ch. cxvi.
l. xlii.

Et dicebat eis sabbatum propter hominem factum est.
& non homo propter sabbatum; Ita que dñs est filius
hominis & iam sabbati. Et introiit iterum in sy
nagogam. & erat ibi homo habens manum aridam
& obseruabant eum. si sabbatis curasset ut accusarent
illum. Et ait homini habenti manum aridam surge

in medium. & dicit eis; licet sabbatis benefacere
animale. animam salua facere an perdere. At illi tace-
bant. & circūspiciens eos cum ira contristatus sup
cecitatem cordis eorum; Dixit homini exten-
de manum tuam & extendit & restituta est manus illi.

Ex euntes autem statim pharisæi. cum herodianis
consilium faciebant aduersus eum. quomodo eum p-
derent. & ih̄s cum discipulis suis recessit ad mare.
& multa turba galilea & iudea secuta est eum. & ab
hierosolimis. & ab idumea & transiordanem;

Et qui circa tyrum & sydonem multitudo magna audi-
entes que faciebat uenerunt ad eum. & dixit discipu-
lissus. ut nauicula sibi deseruiret. p̄t turbam ne
comprimerent eum; Multos enim sanabat ita ut in-
ruerent in eum ut illum tangerent. quoc quoc habebat
plagas. & ipsi immundi cum illum uidebant. p̄cide-
bant ei.

Et clamabant dicentes; tu es filius dī & uehementer cō-
minabatur eis; Ne manifestarent illum; & ascendens
in montem uocauit ad se. quos uoluit ipse & uenerunt
ad eum. & fecit ut essent duo decim cum illo; & cū
mitteret eos predicare & dedit illis potestatem curan-
di infirmitates. & uicendi demonia. Et inposuit
simoni nomen petrus. & iacobum zebedæi. & iohan-
nem fratrem iacobi. & inposuit ioh̄is nomina boa-
næges quod. ē. filii tonitruū & andream & phi-

B. xxvi
III
H. xvii
lo. xciii
L. xcv.

B. xxvii
H. xxiii
L. xlv.
to. xlvi.

B. xxviii
VIII
L. xxvii.
H. xxviii
II
H. Lxxviii
L. lxxvi.

B. xxx
II
H. lxxx
L. xliij.

lippum & bartholomeum & mattheum & thoman & iacobum alpheri & iaddeum & symonem chananicum & iudam scarioth qui & tradidit illum.

cap. xxxi.
sol

Et ueniunt ad domum & conuenit iterum turba ita ut non possent neque panem manducare. Et cum uiderent sui exierunt tenere eum. Dicebant enim quoniam infurorem uersus est.

cap. xxxii.
cap. cxi.
l. cxvii.

Et scribae qui ab hierosolimis descenderant dicebant quoniam be et zebub habet & quia in principe demoniorum eicit demonia.

cap. cxxiii.
cap. cxxi.
l. cxviii.

Et conuocatis eis in parabolis dicebat illis quomodo potest satanas satan eicere. Et si regnum in se diuidatur non potest stare regnum illum; Et si domus super semet ipsam dispiciatur non poterit domus illa stare. & si satanas consurrexerit in semet ipsum dispicitur. Et non poterit stare nisi non habet. Nemo potest uasa fortis ingressus in domum diripere nisi prius forte alligat. & tunc domum eius diripiet;

cap. cxxiiii.
cap. cxxiii.
l. cxlvij.

Amendico uobis quoniam omnia dimittentur filius hominum peccata & blasphemie quibus blasphemauerint. qui autem blasphemauerit in spiritum sanctum non habet remissionem in aeternum sed reus erit aeterni delicti quoniam dicebant spiritum inmundum habet.

cap. cxxv.
cap. cxxv.
l. cxlix.

Et ueniunt mater eius & fratres & foris stantes

miserunt ad eum uocantes eum & sedebat circa
eum turba & dicunt ei. ecce mater tua & fratres
tui foris querunt te. & respondens eis ait. quae
est mater mea & fratres mei & circumspiciens eos qui
in circuitu eius sedebant. ait. ecce mater mea & fratres
mei; qui enim fecerit uoluntatem dei. hic frater meus &
soror mea & mater est.

5^R. xxxvi.
6. cxxxi.
llxxvi.

Et iterum coepit docere ad mare. & congregatae
ad eum turba multa. Itaque in nauem ascendens se-
deret in mari. & omnis turba circa mare super terram
erat. & docebat illos in parabolis multa. & dicebat illis
in doctrina sua. Audite. ecce exiit seminans ad se-
minandum; & dum seminatur. Aliud cecidit circa uiam
& uenerunt uolucres. & comederunt illud; Aliud
uero cecidit super petrosam ubi non habuit terram
multam. & statim exortum est; quia non habebat alti-
tudinem terre. & quando exortus est sol exarsit
ut. & eo quod non haberet radicem exaruit; Et ali-
ud cecidit in spinas. & ascenderunt spinae & suffo-
cauerunt illud & fructum non dedit. **E**t aliud
cecidit in terram bonam & dedit fructum ascenden-
tem & crescentem. & afferbat unum triginta.
& unum sexaginta. & unum centum; & dicebat;
qui habet aures audiendi. audiat; Et cum
esset singularis interrogauerunt eum. hic cum
eo erant duo decim parabolam & dicebat eis.

Vobis datum est scire mysterium regni; Illi autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt.

h. xxxvi.
h. cxxxiii.
llxxvii.
f. e viii.

Ut uidentes uideant & non uideant & audientes audiant & non intelligant. Nequando conuertantur & dimittantur eis peccata. & ait illis; Nescitis parabolam hanc & quomodo omnes parabolae cognoscantur.

h. xxxviii.
h. cxxxv.
llxxviii.

Qui seminat uerbum seminat. Hi autem sunt qui circa uiam ubi seminatur uerbum & cum audierint confestim uenit satanas & auferit uerbum quod seminatum est in cordibus eorum; Et hi sunt similiter qui supra petrosa seminantur: qui cum audierint uerbum statim cum gaudio accipiunt illud & non habent radicem in se. sed temporales sunt; deinde orta tribulatione & persecutione propter uerbum confestim scandalizantur; Et alii sunt qui in spinis seminantur. hi sunt qui uerbum audiunt & uerba saeculi & deceptio diuitiarum & circa reliqua concupiscentiae introeunt & suffocant uerbum & sine fructu efficiuntur; Et hi sunt qui super terram bonam seminat sunt: qui audiunt uerbum & suscipiunt & fructificant unum triginta & unum sexaginta & unum centum. qui habet aures audiendi audiat.

h. xxxviii.
h. cxxxii.
L e xxxiii.

Et dicebat illis. Numquid uenit lucerna ut sub mo dio ponatur aut sub lecto nonne ut supra candelabrum ponatur. Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur. nec factum est occultum sed ut in palam ueniat. Siquis habet aures audiendi audiat.

ch. xli.
fl
ll vi.

Et dicebat illis. Videte quid audiatis inquamensuramenssi fueritis remici dicitur vobis & adicitur vobis;

ch. xlii.
fl cc lxxi.
L cc xxx.

Qui enim habet dabitur illi & qui non habet & iam quod habet auferetur ab eo; Et dicebat sic est regnum dei que admodum si homo iaceat sementem in terram & dormiat & exurgat nocte ac die & semen germinat & increscat dum nescit ille ultra enim terra fructificat primum herbam deinde spicam deinde plenum frumentum in spica;

ch. xliiii.
sol

Et cum se produxerit fructus statim mittit tol falcem. quoniam adest tempus messis. & dicebat. cui ad similibimus regnum dei. aut cui parabolę comparabimus illud sicut granum sinapis. quod cum seminatum fuerit in terram minus est omnibus seminibus que sunt in terra; Et cum seminatum fuerit. ascendit & fit maius omnibus herbis; & facit ramos magnos. ita possint sub umbraculis. a uersce li habitare. Et talibus multis parabolis loquebatur eis uerbum put poterant audire. sine parabola autem non loquebatur eis;

ch. xliiii.
fl. cxxxvii.
L cxi vii.

ch. xlv.
fl. cxxxviii

SEORSUM AUTEM DISCIPULIS SVIS DISSERABAT. omnia. & ait illis. In illa die. cum sero esset factum. transeamus contra & dimittentur turbam adsumunt eum. Itaque erat in nauis & aliar naues erant cum illo. & facta est procella magna uenti. & fluctus mittebat in nauem. Ita ut impleuerit nauis & erat ipse in puppi supra ceruicem dormiens & excitantes eum dicunt ei. Magister non adte peruenit quia peruenimus. Et resurgens

ch. xlvi.
sol

ch. xlvii.
fl. xl viii.
L xxxiij.

comminatus est uento & dixit maritace obmutescere &
cessauit uentus & facta est tranquillitas magna; Et ait illis:
quid timidi estis necdum habetis fidem. Et timuerunt
magno timore & dicebant ad alterutrum 'quis putas
est iste quia & uentus & mare obediunt ei;

Et uenerunt trans fretum maris in regionem gerasenorum.
& ex eunti ei de naua statim occurrit demonum entis
homo in spiritu immundo 'quid domicilium habebat in
monumentis & neque catenis iam quisquam potest
eum ligare. quoniam sepe compedibus & catenis uinctus
dissrupisset & catenas & ^{compedes} comminuisset. In nemopo terat eum
domare & semper nocte ad eum in monumentis & in mon-
tibus erat clamans & concidens se lapidibus. Uidens autem
Iesus a longe cucurrit & adorauit eum & clamans uo-
ce magna dicit ei. quid mihi & tibi Iesu fili dei summi.
ad urote pedem neme torqueas. Dicebat enim illi.

Exi spiritus immunde ab homine & interrogabat eum
quod tibi nomen est & dicit ei legio nomen mihi est
quia multi sumus & deprecabatur eum multum ne se
expelleret extra regionem; Erat autem ibi circa mon-
tem grex porcorum magnus pascentis & deprecabantur eum
spiritus dicentes mitte nos in porcos ut in eos intro-
eamus & concessit eis statim Iesus. Et exeuntes spi-
ritus immundi introierunt in porcos & magno
impetu grex praecipitatus est in mare; erant autem
quasi duo milia & suffocati sunt in mari qui autem

pascebant eos fugerunt & nunciauerunt in ciuitatem & magros & ingressi sunt uidere quid esset facti. Et ueniunt ad ihm & uident illum quia demonio uexabatur sedentem uestitum & sanementis qui habebat lezionem & timuerunt & narrauerunt illis qui uiderant qualiter factum esset ei quid demonium habuerat. & de porcis & rogare eum coeperunt ut discederet de finibus eorum.

h. xviii.
viii.
l. lxxxiii.

Cumque ascenderet nauem coepit illum deprecari quia demonio uexatus fuerat ut esset cum illo. & non admittit eum sed ait illi. Vade in domum tuam ad tuos & ad nuntia illis quanta tibi dominus fecerit. & miseratus sit tui & abit & coepit predicare in decapoli quanta tibi fecisset ihesus. & omnes mirabantur.

h. xviii.
h. lxxxiii.
l. lxxxv.

ETCUM TRANS GENUISSET ihesus IN VI RURSUS transiret uenit turba multa ad illum. & erat circummare & uenit quidam de archi synagogis nomine iairus & uidens eum pro cecidit ad pedes eius. & deprecabatur eum multum dicens. Quia filia mea in extremis est. ueni impone manum super eam ut saluabitur & uiuat.

Et abit cum illo & sequebatur eum turba multa & comprimebant illum. & mulier que erat in fluxu sanguinis annis duodecim. & fuerat multa pressa a compluribus medicis. & rogauerat omnia sua nec quicquam profecerat si magis daretur habebat. Cum audisset de ihesu uenit in turba retro. & tetigit uestimentum eius;

Dicebat enim quia si uel uestimentum eius tetigero saluato;
Et confestim siccatus est. fons sanguinis eius. & sensit cor
pori quod sanata est a plaga; Et statim ih̄s cognoscent
in semetipso uirtutem quae exierat de eo conuersus ad tur
bam aiebat. Quis tetigit uestimenta mea. & dicebant
ei discipulis sui; Quid est turbam conprimentem &
dicens quis me tetigit. & circumspiciebat uidere eam.
quae hoc fecerat. Mulier autem timens & tremens sciens quod
factum esset inuenit & procidit ante eum. & dixit
ei omnem ueritatem; Ih̄s autem dixit ei. filia fides tua
te saluam facit uade in pace. & esto sana a plaga tua; ad
huc eolo quente ueniunt ab archy sinagozo dicentes
quia filia tua mortua est. quid ultra uexas magistrum;
Ih̄s autem uerbo quod dicebatur audito. At archy si
nagozo noluit timere tantum modo crede; Et non ad
misi quemquam se nisi petrum & iacobum &
iohannem fratrem iacobi. & ueniunt in domum
archy sinagozi & uidit tumultum & flentes & euulan
tes multum. Et ingressus ait eis. Quid turbamini
& ploratis. puella non est mortua sed dormit. & iride
bant eum; ipse uero erectis omnibus adsumit patrem &
matrem puellae & qui secum erant & ingrediuntur
ubi erat puella iacens & tenens manum puellae; At
illi talitacum quod est interpretatum puella surge &
confestim surrexit puella & ambulabat; erat autem
annorum duodecim & obstipuerunt omnes stupore

maximo & precepit illis uehementer ut nemo id sciret.
& dixit dari illi manducare.

¶ l.
¶ exli.
l. xviii
io l. viii

Et egressus inde abiit in patriam suam & requerebant
illum discipuli sui. & facta sabbato coepit in synagoga
docere & multi audientes admirabantur in doctri
na eius dicentes. unde huic haec omnia & quae est
sapientia quae data est illi & uirtutes tales quae per manus
eius efficiuntur. Nonne iste est fabri filius & mariae
frater iacobi & ioseph & iudae & simonis nonne &
sorores eius hic nobiscum sunt & scandalizabuntur uillo.

¶ l.
¶ exlii
l. xxi.
io xxii

Et dicebat eis ihesus quia non est propheta sine honore ni
si in patria sua & in cognatione sua & in domo sua & non
poterat ibi uirtutem ullam facere. nisi paucos infir
mos inpositis manibus curauit & mirabatur propter
incredulitatem eorum.

¶ l.ii.
¶ lxxvi.
lo lxxviii.
¶ l.iii.
¶ lxxxii.
l. lxxxvii.
l. ex.

Et circuibat castella in circuitu docens.
Et conuocauit duodecim & coepit eos mittere binos.
& dabat illis potestatem spirituum immundorum &
praecipit eis. Ne quid tollerent in uia nisi uirgam tan
tum. Non peram non panem. Neque in zona est sed
calciatos sandalios & ne induerentur duobus tunicis.

¶ l.iiii.
¶ lxxxiii.
l. lxxxvii.
l. exii.

Et dicebat eis. Quo cumque introieritis in domum
illuc mandate donec exeatis inde.

¶ lv.
¶ lxxxv.
l. exliii.
l. lxxxviii.

Et quicumque non receperint uos. nec audierint uos
exiuntes inde excutite puluerem de pedibus uestris
in testimonium illis.

ch. lvi.
l. lxxxviii.

Et exeuntes predicabant ut penitentiam agerent & daemona multa eiciebant & unguebant oleo multos egros & sanabantur;

ch. l vii.
ch. exl iii.
l. xc.

Et audiuit herodes rex manifestum enim factum est nomen eius & dicebat quia iohannes baptista resurrexit a mortuis & propter ea operantur uirtutes in illo. **Q**uia herodias **N**onnulli autem dicebant. Alii uero dicebant quia propheta est. quasi unus ex prophetis.

ch. l viii.
sol.

Quo audito herodes ait. quem ego decollavi iohannem hic a mortuis resurrexit;

ch. l viii.
ch. exl iii.
l. xii.

Ipse enim herodes misit accenuit iohannem & iunxit eum in carcere propter herodiam uxorem philippi fratris sui quia duxerat eam;

ch. l x.
ch. exlv.

Dicebat enim iohannes herodi non licet tibi habere uxorem fratris. Herodias autem insidiabatur illi & uolebat occidere eum nec poterat. Herodes enim inuocabat iohannem sciens eum uirum iustum & sanctum & custodiebat eum. Et audito eo multa faciebat & libenter eum audiebat. Et cum dies opportunus accidisset herodes natalis sui caenam fecit principibus & tribunis & primis galileae. Cumque introisset filia ipsius herodias dis & saltasset & placuisset herodi simulque recubentibus. Rex ait puelle proce a me quod uis & dabo tibi. Et iurauit illi quia quicquid proceris dabo tibi licet & dimidium regni mei. Quaecumque dixit matri

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

sue quidpeccam. At illa dixit. caput iohannis baptiste.
 Cumque introisset statim cum festinatione ad regem
 peruenit dicens. Volo utptinus desimhi indisco ca
 put iohannis baptiste. & contristatus. e. rex p̄p̄t
 iusiurandum & propter simul recumbentes. noluit
 eam contristare sed misso confestim spiculatore p̄p̄t
 cepit afferi caput eius indisco & decollauit eum
 in carcere & adtulit caput eius indisco & dedit
 illud puella. & puella dedit matri suae. Quo au
 dito discipuli eius uenerunt & tulerunt corpus
 eius & posuerunt illud in monumento.

EI CONGEMIENTES APOSTOLI AD IHCN REPVN TA
 uerunt illi omnia quae uiderant & docuerant.

ET ait illis. uenite seorsum in desertum locum & re
 quiescite pusillum; erant enim qui ueniebant & redie
 bant multi & nec manducandi spatium habebant.

ET ascendens in nauim abierunt in desertum locum
 seorsum & uiderunt eos. Abeuntes & cognouerunt
 multi & pedes tres de omnibus ciuitatibus concur
 rerunt illuc & praeeuenerunt eos; Et exiens ui
 dit multam turbam ih̄s & miseratus. e. sup̄ eos que
 rant sicut oues non habentes pastorem. & coepit
 docere illos multa; Et cum iam hora multa fieret
 accesserunt discipuli eius dicentes.

Desertus. e. locus hic & iam hora praeteriit di
 mitte illos ut euntes in proximas uillas & uicos

VI
 ch lxi
 vii
 lxi

ch lxi.
 sol

ch lxi
 vi
 ch lxxvii

ch lxi
 ch lxi
 lxi
 lxi

emant sibi cibos quos manducant. Et respondens ait
illis ih̄s. Date eis manducare. & dixerunt ei. euntes
emamus denariis ducentis panes & dabimus eis mandu-
care. Et dicit eis; Quot panes habetis. Ite & uide.
Et cum cognouissent dicunt quinque & duos pisces
& precepit illis ut accumbere facerent omnes se-
cundum contubernia super uiride fenum & discu-
buerunt in partes p̄centenos & p̄ quinquagenos. &
acceptis quinque panibus & duobus piscibus intu-
ens caelum benedixit & fregit panes & dedit discipu-
lissuis ut ponerent ante eos & duos pisces diuisit
omnibus; & manducauerunt omnes & saturati sunt.
& sustulerunt reliquia fragmentorum duodecim
cophinos plenos & de piscibus; Erant autem qui
manducauerunt quinque milia uirorum;

Be. lxxv.
Ch. cxlviii

Et statim coegit discipulos suos ascendere nauim
ut praecederent eum transstradum ad bethsaida cum
ipse dimitteret populum;

Be. lxxvi
Ch. cxlviiii
i. xl. iii
lxxxv.
Ch. lxxvii
Ch. cl. iii
10 li.

Et cum dimississet eos abiit in montem orare.

Et cum sero esset erat nauis in medio mari & ipse solus
interra. Et uidens eos laborantes in remigando erat
enim uentus contrarius eis; Et circa quarta uigilia
noctis uenit ad eos ambulans super mare. & uole-
bat praecurrere eos; At illi ut uiderunt eum ambulan-
tem super mare putauerunt fantasma esse. & exclama-
uerunt; Omnes enim eum uiderunt & conturba-

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

ti sunt & statim locutus est eis. Et dixit illis.

Confidite ego sum nolite timere.

Et ascendit ad illos in nauem & cessauit uentus & plus
magis intrare stupebant; Non enim intellexerant de
panibus. Erat enim cor illorum obcaecatum; Et cum
transiissent per uenerunt in terram genesarah & ad
plicuerunt.

Cumque egressi essent de naui continuo cognouerunt
eum & percurrentes uniuersam regionem illam coepe
runt in grabatis eos qui se male habebant circumferre
ubi audiebant eum esse. Et quocumque intro
iebat in uicos uel in uillas aut ciuitates in plateis pone
bant infirmos & deprecabantur eum ut uel simbriam
uestimenti eius tangerent. & quot quot tangebant
eum salui fiebant.

Et conueniunt ad eum pharisaei & quidam de scribis
uenientes ab hierosolymis & cum uidissent quosdam
ex discipulis eius communibus manibus id est non
lotis manducare panem utupauerunt. pharisaei
enim & omnes iudei nisi crebro lauent manus non
manducant. tenentes traditionem seniorum &
a foro nisi baptizentur non comedunt
& alia multa sunt quae tradita sunt illis seruare bap
tismata calicum & curceorum & ramentorum & lectax.

Et interrogabant eum pharisaei & scribae. Quare discipu
litui non ambulant iuxta traditionem seniorum.

ch. lxxviii
h. clv.

ch. lxxviii
h. clv
lxxxvi

ch. lxx
h. clv

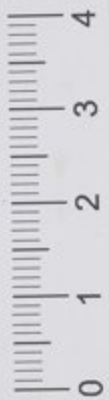
ch. lxxxi
h. clvii

sed communibus manibus manducant panem. At ille
respondens dixit eis. Bene prophetauit de uobis
isaias. Hypocritas sicut scriptum est. populus huius
labiis me honorat cor autem eorum longe. ab est a me.
Iuuanum autem inecolunt docentes doctrinas &
praecepta hominum. Relinquentes enim manda-
tum dei tenent traditionem hominum baptisma-
ta urecorum & calicium & alia similia hic facitis
multa & dicebat illis. Bene irritum facitis prae-
ceptum dei ut traditionem uestram seruatis. Moyses
enim dixit. Honorapatrem tuum & matrem
tuam & qui male dixerit patri aut matri mor-
te moriatur. Vos autem dicitis si dixerit homo
patri aut matri corban quod est. donum quodcumque
ex me tibi profuerit & ultra non dimittitur eum
quicquam facere patri suo aut matri. Restin-
dentes uerbum dei per traditionem uestram quam
tradidistis & similia huiusmodi multa facitis.
Et aduocans iterum turbam dicebat illis. Audite
me omnes & intellegite nihil est. extra hominem
introiens in eum quod possit eum conquinare
sed quae de homine procedunt illa sunt quae com-
municant hominem. si quis habet aures audi-
endi audiat.

Et cum introisset ihesus in domum a turbam interroga-
bant eum discipuli eius parabolam. & ait illis

9. lxxii
J. elvii

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

79.
sic & uos imprudentes estis non intellegitis quia
omne extrinsecus introiens in hominem non
potest eum communicare quia non introit in cor
eius sed in uentrem uadit & in secessum exiit purgans
omnes escas; Dicebat autem quō quare de homi-
ne exiunt illa communicant hominem; Ab in-
tus enim de corde hominum. cogitationes male
procedunt. Adulteria fornicationes homicidia
furta. auaritiar nequitiae dolus impudicitia.
oculus malus. blasphemia superbia stultitia.
Omnia haec mala ab intus procedunt & communi-
cant hominem.

VII **E**T INDE SURGENS HABUIT INFINES TYRI ET SIDO-
NIS. & ingressus domum neminem uoluit scire &
non potuit latere. Mulier enim statim ut audiuit
de eo cuius habebat filia spiritum immundum in-
trauit & procidit ad pedes eius; Erat autem mulier
gentilis siro phoenissae genere.

¶ Lxxiii
¶ vi
¶ ch el viii

Et rogabat eum ut demonium eiecisset de filia eius.
quid dixit illi sine prius saturari filios non est enim
bonum sumere panem filiorum & mittere ea
canibus. At illa respondit & dicit ei; Vtique dñe
nam & catelli sub mensa comedunt de micis pueroꝝ.
& ait illi ih̄s. propter hunc sermonem uada exiit
demonium de filia tua; Et cum abiisset domū
suam inuenit puellam iacentem supra lectum &

demonium exisse;

¶ LXXIII
sol

Et iterum exiens de finibus tyri uenit p̄sydonem a ma
re galilaeae inter medios fines decapoleos; et addu
cunt ei surdum & mutum & deprecabantur eum
ut imponat illi manum & adprehensur eum & turba
secorsum misit digitos suos in auriculas eius & exspu
ens tetigit linguam eius & suspiciens in caelum inge
muit & ait illi; Effeda quod e. adaperire; Et fla
tim aperte sunt aures eius & solutum e. uinculu
linguae eius & loquebatur recte; & praecipit illis
ne cui dicerent.

¶ LXXV
l e.

Quanto autem eis praecipiebat tanto magis plus praer
dicabant & eo amplius admirabantur dicentes;

¶ LXXVI
J. clx

Bene omnia fecit & surdos fecit audire & mutos loqui;
In illis diebus iterum cum turba multa esset necha
berent quod manducarent. conuocatis discipulis
ait illis; Misereor sup̄ turba quia ecce iam triduo
sustinent me ne habent quod manducant.

Et si dimisero eos ieiunos in domum suam. defi
cient in uia; Quidam enim ex eis de longe uene
runt. & responderunt ei discipulis sui.

Vnde istos poterit quis hic saturare panibus in so
litudine. Et interrogauit eos; Quot panes habetis?
quidixerunt septem; Et praecipit turbae dis
cumbere sup̄ terram; Et accipiens septem pa
nes gratias agens fregit & dabat discipulis suis

ut ad ponerent. & adposuerunt turbar & habebant pisciculos paucos & ipsos benedix. & iussit adponi. Et manducauerunt & saturati sunt. & sustulerunt quod superauerat de fragmentis. septem sportas. Erant autem qui manducauerunt quasi quattuor milia & dimisit eos; Et statim ascendens nauem cum discipulis suis uenit in partes dal manutha.

Et exierunt pharisaei & ceperunt conquirere eum eo quod querentes ab illo signum de caelo temptantes eum & in gemenscu spu ait.

Quid generatio ista querit signum? Amen dico uobis nescietur generationi ista signum & dimittens eos; Ascendens iterum nauem abiit transfradum & oblitunt sumere panes & nisi unum pane non habebant secum in nau.

Et praecipiebat eis dicens. Videte & caude a fermento phariseorum & a fermento herodis.

Et cogitabant ad alterutrum dicentes quia panes non habemus. ^{Quo} Cognito ihu. ait illis. Quide cogitatis quia panes non habetis nondum cognoscitis. nec intellegitis. adhuc caecatum habetis corurum. oculos habentes non uidetis & aures habentes non auditis. nec recordamini quando quinquae panes fregi in quinque milia & quot cophinos fragmentoꝝ

f. lxxvii.
iiii
f. clxi.
p. xxiii.

f. lxxviii.
vi
f. clxiii.

f. lxxviiii.
ii
f. clxiiii.
l. xliii.

f. lxxx.
vi
f. clxv.

plenos sustulistis; Dicunt ei duo decim quando &
septem panes inquit tuorum milia quot sportas frag-
mentorum tulistis. Et dicunt ei septem; & dice-
bat eis quomodo nondum intellegitis.

R. lxxxii.
Sol

Et ueniunt bethsaida & adducunt ei cecum & ro-
gabant eum ut illum tangeret. Ad phensam manu
caeci eduxit eum extra uicum & exspuens in ocu-
los eius inpositis manibus suis interrogauit eum
si aliquid uideret. & aspiciens ait. Uideo homines
uelut arbores ambulantes. Deinde iterum impo-
suit manus super oculos eius & cepit uidere & res-
titutus est. Ita ut uideret clara omnia. & misit
illum in domum suam dicens. Uade in domum tuam.
Et si in uicum introieris neminem dixeris.

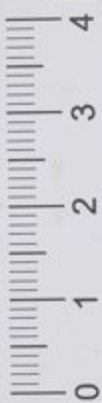
R. lxxxiii.
J. cxlvi.
L. xxviii.
q. lxxxiii.

Et egressus est ihesus & discipuli eius in castris cae-
sareae philippi & in uia interrogabat discipulos
suos dicens eis; quem me dicunt esse homines?
Alii uero hominis qui responderunt illi dicentes io-
hannem baptistam. Alii heliam. Alii uero quasi
unum de prophetis.

R. lxxxiiii.
J. cxlviii.
L. xxv.

Tunc dicit illis. uos uero quem me dicitis esse?
Respondens petrus ait ei; Tu es christus & commi-
natus es. eis. ne cui dicerent de illo; Et coe-
pit docere illos quomodo oportet alium hominis
multa pati & reprobari a senioribus & a summis

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

sacerdotibus & scribis & occidi & post tres dies
resurgere & palam uerbum loquebatur.

f. lxxiii.
v.
f. cxlviii.

Et ad praehendens eum petrus coepit increpare eum;
dne quomodo tibi uisum est uenire
uersus & uidens discipulos suos comminatus. e.
petro dicens. Uade retrorsum satanas qm non sapis
quaedi sunt sed quae sunt hominum.

f. lxxv.
ii.
f. clxx.
l. xcvi.

Et conuocata turba cum discipulis suis dixit.
Siquis uult me sequi denegat semetipsum & tollat
crucem suam & sequatur me; Qui enim uoluerit
animam suam saluam facere pdet eam; Qui autem
pdiderit animam suam propt me & euangelium
saluameam faciat quid enim proderit homini si
lucet eum mundum totum & detrimentum faciat
anime suae aut quid dabit homo commutationis
p animam suam.

f. lxxvi.
ii.
f. xciii.
l. xcvi.
f. cxlvi.

Qui enim me confusus fuerit & mea uerba in ge
neratione ista adultera & peccatrice & filius
hominis confundetur; tum cum uenerit in glo
ria patris sui cum angelis suis;

f. lxxvii.
ii.
f. clxxii.
l. xcvi.

Et dicebat illis; Amen dico uobis. quia sunt qui
dam de hic stantibus qui non gustabunt mortem
donec uideant regnum dei; ueniens in uirtute.
Et post dies sex adsumit ihspetrum & iacobu
& iohannem & ducit illos in montem excelsum
seorsum solus & transi iuratus est coram ipsis.

Et uestimenta eius facta sunt splendida & candida
nimis uel ut nix qualia fullo sup terra non pot. e.
candida facere. Et apparuit illis helias cum moÿse
& erant loquentes cum ihu. Et respondens petrus
ait ihu. Rabbi bonum est hic nos esse & faciamus
tria tabernacula tibi unum moÿsi unum & helie
unum. Non enim sciebat quid diceret. Erant
enim timore exterriti. & facta est nubes obumbrans
eos & ueniit uox de nube dicens hic est filius meus
carissimus audite illum. Et statim circumspi
cientes. Neminem amplius uiderunt nisi ihm
tantum secum. Et descendentibus illis de monte
p̄ coepit illis nec uel quae uiderent narrarent nisi
cum filius hominis a mortuis resurrexerit.

ff. lxxxviii.
sol

Et uerbum continuerunt apud se conquirentes
quid esset cum a mortuis resurrexerit.

ff. lxxxviii.
ff. clxxiiij.

Et interrogabant eum dicentes. quid ergo dicunt
pharisaei & scribe quia heliam oportet uenire
primum. qui respondens ait illis. Helias cum
uenerit primo restituet omnia. & quomodo
scriptum est in filium hominis ut multa paciatur.
& contempnatur sed dico uobis quia & helias ue
nit & fecerunt illi quae cumque uoluerunt sic
scriptum. e. de eo.

ff. xc.
sol

Et ueniens ad discipulos suos uidit turbamagnam
circa eos & scribas conquirentes cum illis & con

^h ad te habente spm mutum qui ubique; cum

82.

festum omnis populus uident ^{ihm} stupe factus ē.
& expaue runt & accurrentes salutabant eum.
et interro gant eos quid inter uos conquiritis.

Et respondens unus de turba dixit; Magister atuli
filium meum ^d adprehendit allidit eum & spumat
& stridet dentibus & arescit. Et dixi discipulis
tuis ut eicerent illum & non potuerunt; qui respon
dens eis dicit; O generatio incredula quam diu
apud uos ero quam diu uos paciar. Adferre illum
ad me. & actulerunt eum. Et cum uidisset illum
statim sps conturbauit eum & elisus interram uoluta
batur spumans. Et interro gant patrem eius quan
tum temporis ē. ex quo hoc ei accidit; At ille ait
ab infantia; & frequenter eum & ignem & aquas
misit. ut eum pderet. sed si quid potes adiuuare nos
misertus nri; Ihs aut ait illi; si potes credere: omnia
possibilia ^{ma} credenti; Et continuo exclans
pater pueri cum lacrimis aiebat. credo dne adiu
ua incredulitatem meam; It cum uideret ihs
concurrentem turbam. comminatus est spm
mundo dicens illi surde & mute sps. ego tibi p
cipio exibeo & amplius ne intro eas intum.
& ^{ma} clans. multum [&] discerpens eum exiit ab eo
& factus est. sicut mortuus ita ut multi dicerent
quia mortuus est. Ihs aut tenens manum eius
ele uauit illum & surrexit;

ff. xci.
ff. clxxiiij.
l. xcviii.

ch. xxi. **E**t cum introisset in domum discipuli eius secum in
Sol. interrogabant eum dicentes quare nos non potuimus
eicere eum; Et dixit illis. hoc genus in nullo potest
exire nisi in oratione & ieiunio.

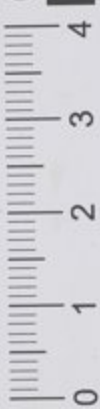
VIII
R. xxiii. **E**T IN DIE PROPECTI PRÆTER CREDIEBANTUR ga
II. I. clxxvi. l. c. i. lileam nec uolebat quæquã scire. docebat autem
discipulos suos & dicebat illis; Quia filius hominis
tradetur in manus hominum. & occident eum
& occisus tertia die resurget. At illi ignorabant
uerbum & timebant eum interrogare;

R. xxiiii. **E**t uenerunt capharnaum quicum domi essent inter
Sol. rogabat eos quid in uia tractabatis;

R. xxv. **A**t illi tacebant si quidem inter se in uia disputaue
II. I. clxxviii. l. c. ii. rant quis esset illorum maior & residens uocauit
duodecim & ait illis. Siquis uult primus esse
erit omnium nouissimus. & omnium minister;
Et accipiens puerum statuit eum in medio
eorum quem ut compleretur esset. ait illis. quis
quis unum ex huiusmodi pueris receperit in
nomine meo me recipit;

ch. xvi. **E**t quicumque me suscepit non me susci
I. clxxvii. l. c. vi. pit sed eum qui me misit;

R. xxvii. **R**espondens illi iohannes dicens. Magister
I. clxxviii. l. c. viii. uidimus quendam in nomine tuo eicientem
demonia qui non sequitur nos & prohibuimus
eum; Ihs autem ait. nolite prohibere eum

nemo . ē . enim qui faciat iustitiam in nomine meo
& possit cito male loqui de me . Qui enim non . ē .
aduersus uos pro uobis . est ;

ff . xviii
vi
h . e .

Quisquis enim potum dederit uobis calicem aque
in nomine meo quia xpi estis .

ff . xviii
ii
h . el . xviii
l . c . vii .

A mendico uobis non p dā mercedem suam ;
Et quisquis scandalizauerit unum ex his pusillis
credentibus in me bonum est ei magis si circum
dardur mola asinaria collo eius & in mare mittet .

ff . e .
vi
h . el . xxx .

Et si scandalizauerit te manus tua abscide illam
bonum est tibi debilem introire in uitā quam duas
manus habentem ire in gehennam ignem inextin
guibilem .

ff . e .
vi
Sol

Ubi uer mis eorum non moritur & ignis non extinguit .
Et pestius te scandalizat amputa illum . Bonum .
ē tibi clādum introire in uitam aeternam quam
duos pedes habentem miti in gehennam ignis in
extinguibilis ; **U**bi uer mis eorum non moritur
& ignis non extinguitur . Quod si oculus tuus scan
dalizat te tice eum bonum ē tibi lus eum introire
in regnum dī quam duos oculos habentem miti
in gehennam ignis ; **U**bi uer mis eorum non mo
ritur & ignis non extinguitur ; Omnis enim igne
salidur & omnes uictima sale salidur ; **I**nter uos

ff . en .
ii
h . xxxi .
l . el . xxxv .
ff . eu
vi
h . el . xxxviii .

Bonum . ē . sal quod si sal in subrum fuerit in quo
illud condidit habet in uobis sal & pacem habet .

Et inde surgens uenit in fines iudeae ultra iorda

nem. & conueniunt iterum turbe ad eum & sic consue^{ut}rat
iterum docebat illos. Et accedentes pharisaei inter
robant eum sicut iura uxorem dimittere temp
tantes eum. At ille respondens dixit eis; Qui uo
bis precepit moyses quidixerunt. Moyses p
misit libellum repudii scribere & dimittere;

X Quibus respondens ih̄s ait addurtiā cordis ur̄i.
scripsit uobis p̄ceptū istud. ab initio autē creature
masculum & feminam fecit eos d̄s. pro hoc relin
quit homo patrem suum & matrem suam & adhe
rebit uxori suae & erunt duo in carne una.
Itaque iam non sunt duo sed una caro. Quod
ergo d̄s iunxit homo non separet;

ch. ciii.
Sol

Et in domo iterum discipuli eius de eodē interro
gauerunt eum.

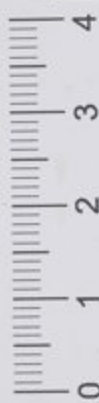
ch. cv.
ch. exc.
L. cxv.

Et dicit illis. quicumque dimiserit uxorem suam
& aliam duxerit adulterium committit supra.
Et si uxor dimiserit uirum suum & alio nupserit
moechatur.

ch. cvi.
ch. cxvi.
L. ccxvii.

Et offerbant illi paruulos ut tangeret illos dis
cipuli autem comminabantur offerentibus;
Quos cum uideret ih̄s indignus tulit. & ait illis.
Sinite paruulos uenire ad me & ne prohiberi
tis eos talium. ē enim regnum d̄i. Amen dico
uobis quisquis non receperit regnum d̄i uelut
paruulus non intrabit in illud & complexans
eos & inponens manus sup illos benedicebat eos;

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

R. cvii.
J. cxviii.
L. cxviii.
L. cxvi.

Et cum egressus esset in via, procurrens quidam genu flexu ante eum & rogabat eum. Magister bone quid faciam ut vitam aeternam percipiam? Ihs autem dixit ei. quid medicis bonum. Nemo bonus nisi unus dñs. praecepta nosti ne adulteres ne occides. Ne fures ^{ris} ne falsum testimonium dixeris. Ne fraudem feceris honora patrem tuum & matrem. Et ille respondens ait illi. Magister haec omnia observavi a iuente ^{tu} mea;

J. cviii.
J. cxviii.
L. cxviii.
L. cxv.

Ihs autem intuitus eum dilexit eum. & dixit illi. vnum tibi deest. Vade vende quae cum que habes vende & da pauperibus & habebis thesaurum in caelo & veni sequere me.

J. cxviii.
J. cxv.
L. cxv.

Qui contristatus in verbo abiit merens. erat enim habens possessiones multas. Et circumspiciens ihs ait discipulis suis quam difficile qui pecunias habent in regnum dei introibunt; Discipuli autem obstupescabant in verbis eius. At ihs rursus respondens ait illis filioli qui ⁱⁿ am difficile est confidentes in pecuniis regnum dei introire facilius est. camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum dei. qui magis admirabantur dicentes ad se magis ipsos.

Et quis potest salvari fieri? Et intuens illos ihs ait apud homines impossibile est. sed apud deum; omnia enim possible sunt apud deum.

& coepit p̄rus ei dicere ecce nos dimisimus omnia
& secuti sumus te .

¶ . cxi .
¶ . cxxviii .
L . cxxi .

Respondens ih̄s ait . Amen dico uobis nemo . ē . qui
reliquit domum aut fratres aut sorores aut pa-
trem aut matrem aut filios aut agros propter
me & propt̄ euangelium qui non accipiat centies
tantum nunc . in tempore hoc domos & fratres
& sorores & matres & filios & agros persecutionib;
& in saeculo futuram uitam aeternam . Multi aut̄
erunt primi nouissimi & nouissimi primi .

¶ . cxi .
¶ . cxxviii .
L . cxxiii .

¶ . cxii .
¶ . cxxviii .
L . cxxviii .

ERANT AUTEM IN QUA ASCENDENTES IN HIE-
RO SOLYMAN & praecedebat illos ih̄s & stupebant
& sequentes timebant eum & adsumens literum
duo decim coepit illis dicere quae essent ei euentura .
Quia ecce ascendimus hiero soly man & filius ho-
minis tradetur principibus sacerdotum & scrib̄
& senioribus & dampnabunt eum morti &
tradent eum gentibus & inludent ei & conspuent
eum & flagellabunt eum & interficient eum &
tertia die resurget ;

¶ . cxiii .
¶ . cxxviii .
L . cxxviii .

Et accedunt ad eum iacobus & iohannes filii zebe-
dei dicentes ; Magister uolumus ut quodcumque
p̄erimus facias nobis . At ille dixit eis . quid
uultis ut faciam uobis ; & dixerunt . da nobis
ut unus ad dexteram tuam & alius ad sinistram tua
sedeamus in gloria tua . Ih̄s aut̄ ait eis . nescitis

quid p[ro]lati. potestis bibere calicem que ego bibo
aut baptismo quo ego baptizo. At illi di
xerunt ei. possumus; Ihe autem ait eis; Calicem quide
que ego bibo bibetis & baptismo quo ego baptizo ba
ptizabimini. sedere aut ad dexteram meam t ad sini
stram. non e me u dare uobis. sed quib; paratum est .;

h. cxvii.
ch ccm.
Lccxxx.

Et audientes decem coeperunt indignari de iacobo
& iohanne. Ihs autem uocans eos. ait illis. scitis quia hi
qui uidentur principari gentibus dominantur eis.
& principes eorum potestate habent ipsonum non e.
autem ita in uobis sed quicumque uoluerit fieri
maior erit uester minister. Et quicumque
uoluerit in uobis primus ee. erit omnium seruis.

h. cxv.
ch ccm.
lxxxii. l
cxxxv.

Nam & filius hominis non uenit ut ministrat ei
sed ut ministrat & dare anima suam redemptio
nem pro multis .;

h. cxvi.
ch ccm.
Lccxxij.

Et ueniunt hiericho & proficiscente eo de hie
richo & discipulis eius & plurima multitu
dine. filius thimei barchimeus cecus sedebat
iuxta uiam mendicans. quicum audisset quia ihe
nazarenus e. coepit clamare & dicere. fili d[omi]n[us]
ihs miserere mei. Et cominabantur ei multi
ut taceret. At ille multo magis clamabat fili d[omi]n[us]
miserere mei. Et stans ihs p[re]cepit illum uocari.
& uocant e eum dicentes ei. An in aequo resto
surge. uocante quip iecto uestimento suo exiens

uenit ad eum. & respondens illi dixit illi. quid tibi facia
cae'cus ait dixit illi. Rabboni ut uideam. Ihs autem
ait illi. Vade fides tua te saluum fecit. Et confes
tim uidit & sequebatur eum in uia.

ff. cxvii.
ff. cxvii.
L. cxxxii.

Et cum adpropinquarent hierosolyme & bethaniam
ad montem oliuarum mittit duos ex discipulis suis
& ait illis. Ite in castellum quod est contra uos
& statim intro euntes illuc inuenietis pullum asine
ligatum super quem nemo adhuc hominum sedit
soluite illum & adducite & si quis uobis dixerit quod
facitis dicite quia domino necessarius est. & conti
nuo illum dimitte huc.

ff. cxviii.
ff. cxviii.
L. cxxxiii.

Et habentes inuenerunt pullum ligatum ante
ianuam foris in bivio & soluant eum. & quidam
de illis stantibus dicebant illis. Quid facitis sol
uentes pullum? qui dixerunt eis sicut preceperat
illis ihesus. & dimiserunt eis & duxerunt pullum
ad ihesum. Et inponunt illi uestimenta sua & se
dit super eum. Multi autem strauerunt uesti
menta sua in uia. Alii autem frondes caedebant
de arboribus & sternebant in uia.

ff. cxviii.
ff. cxviii.
L. cxxxiii.

Et qui praeribant & qui sequebantur clamabant
dicentes. osanna benedictus qui uenit in nomine
domini benedictum quod uenit regnum patris nostri
dauid osanna in excelsis;

ff. cxx.
ff. cxx.
L. cxxxiii.

Et introiit hierosolymam in templum & circueum

spectis omnibus cum iam uespera esset hora exiit
 in bethaniam. cum duodecim & alia die cum iret
 abethania esurit cumque uidisset a longe ficum
 habentem folia uenit siquid forte inueniret in ea.
 & cum uenisset ad eam. nihil inuenit preter
 folia non enim erat tempus sicorum. Et respon-
 dens dixit. iam non amplius in aeternum quisquam
 fructum ex te manducet. Et audiebant discipuli ei.

Et ueniunt hierosolymam & cum introisset templum
 coepit eicere uendentes & ementes in templo &
 mensas nummulariorum & cathedras uendenti-
 um columbas euerit. Et non sinebat ut quisquam
 transferret uas per templum & docebat dicens eis.
 Nonne scriptum est. quia domus mea domus
 orationis uocabitur omnibus gentibus. Vos autem
 fecistis eam speluncam latronum.

Quo audito principes sacerdotum & scribe querebant
 quomodo eum perderent. Timebant enim eum quoniam
 uniuersa turba admirabatur super doctrina eius.

Et cum uespera facta esset egrediebatur de ciuitate.
 Et cum mane transirent uiderunt ficum aridam
 factam aradicibus & recordatus patris dixit ei.
 Rabbi ecce ficus cui male dixisti aruit.

Et respondens ihesus ait illis habete fidem dei.
 Amen dico uobis quia cumque dixerit huic monti
 tollere & mittere in mare & non hesitauerit in

h. cxxi.
 ch. cc. xi.
 Lcccxxxviii
 § xxi.

h. cxxii.
 ch. cc. xx.
 Lcccxxxviiii.
 § lxxxvi.

h. cxxiii.
 Sol

h. cxxiiii.
 ch. cc. xxv.

cordesuo sicrediderit quia qd̄cumque dixerit fiat. **Et**

ff. cxxv.
di. ccxvi.
l. ol.

Propt̄ ea dico uobis omnia que cumq: orantes peccatis credite quia accipietis & uenient uobis.

l. cxxvii.
di. ccxvi.
di. lxxvii.

Et cūstabitis adorandum dimitte: siquid habetis aduersus aliquē ut & pater uester qui in celis est. dimittat uobis peccata ustra. quod si uos non dimiseritis nec pater uſt̄ qui in celis est. dimittet uos

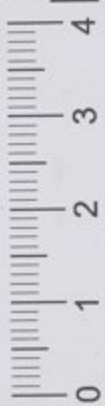
ff. cxxvii.
di. ccxvii.
l. cxxl

peccata uſt̄;
ET UENIUNT RURSUS HIEROSOLIMON.

& cum ambularet in templo accedunt ad eum summi sacerdotes & scribe & seniores & dicunt illi. in qua potestate hæc facis & quis dedit tibi hanc potestatem ut ista facias? Ihs̄ autem respondens ait illis; Interrogabo uos & ego unum uerbum & respondeat̄ mihi & dicam uobis in qua potestate hæc faciam; Baptismum iohannis de celo erat an ex hominibus respondeat̄ mihi; At illi cogitabant secum dicentes si dixerimus de celo dicet̄ nob̄ quare ergo non credidistis ei; Si dixerimus ex hominibus timebant populū. Omnes enim habebant iohannem quia uere propheta esset. & respondentes dicunt ih̄m nescimus; Et respondens ih̄s ait illis. Ne ego dico uobis in qua potestate hæc faciam;

ff. cxxviii.
di. ccxxviii.
l. ccxli.

Et coepit illis in parabolis loqui. vineam parauit homo & circumdedit septem & fodit lacū & edificauit turrem & locauit eam agricolis &

peregre profectus est. Et misit ad agricolas in tempore
seruum ut ab agricolis acciperet & destructurae quia ad
prehensum eum caeciderunt & miserunt uacuum.

Et iterum misit ad illos alium seruum & illum in ea
parte uulnerauerunt & contumelias asserunt.
& rursum alium misit & illum occiderunt & plures
alios quosdam cedentes; Alios uero occiderunt.

Adhuc ergo unum habens filium carissimum & dilectissimum
ad eos prouissimum dicens quia reuertentur filium
meum; Coloni autem dixerunt ad inuicem hic est
heres uenite occidamus eum & nra erit hereditas.

Et adprehendentes eum occiderunt & eiecerunt extra
uinera. Quid ergo faciat dominus uinetae uernae & p
da colonos & dabit uineta alius. Nec scriptura
hanc legitis lapidem quem reprobauerunt aedifican-
tes hic factus est in caput anguli. ad nos factum est istud
& est mirabile in oculis nostris;

Et quae relictant eum tenere & timere & turbam.

Cognouerunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerunt &
relicto eo abierunt.

Et mittunt ad eum quosdam ex pharisaeis & herodia-
nis utrum caperent in uerbo; Quuementes dicunt
ei. Magister scimus quia uerax es & non curas
quemquam nec enim uides in faciem hominum
sed in ueritate uiam dei doces licet dari tributum
caesari annon dabimus; Quis ciens uersuta a

ff. cxxviii.

ff. cxxix.

l. c. xl. u.

ff. lxxxviii.

ff. cxxx.

ff. cxxiii.

l. c. xliii.

eorum ait illis. quidme temptatis adferre mihi denarium
ut uideam. At illi obtulerunt ei & ait illis cuius est imago
haec & inscriptio. dicunt ei caesaris. Respondens
autem ih̄s dixit illis. Reddite igitur quae sunt caesaris
caesari & quae sunt dei deo & mirabantur super eo.
Et uenerunt ad eum saducei quid dicunt resurrectionem
non esse. & interrogabant eum dicentes; magis
terram moyses scripsit nob̄ ut si cuius frat̄ mortuus fuerit
& dimiserit uxorem & filios non reliquerit ut accipiat
frat̄ eius uxorem ipsius & resuscitet & semen fr̄ suo septem
ergo fr̄s erant. Et primus accepit uxorem & mortuus
est. Non relicto femine & secundus accepit eam &
mortuus est. & nec ipse reliquit semen & tertius simi
liter & accepit eam. similiter septem & non reliquerunt
semen. Nauissima omnium defuncta est & mulier.
In resurrectione ergo cum resurrexerint cuius de his
erit uxor. Septem enim habuerunt eam uxorem.
Et respondens ih̄s ait illis nonne ideo erratis non
scientes scripturas neque uirtutem dei. cum enim
a mortuis resurrexerint neque nubent neque
nubentur sed sicut angeli in caelis. De mortuis
autem quod resurgant. Non legistis in libro moysi
super rubum quomodo dixit illi deus inquitens
ego sum deus abraham & deus isaac & deus iacob.
Non est deus mortuorum sed uiuorum; Vos ergo
multum erratis;

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

h. cxxxi.
h. cxxxi.

Et accessit unus de scribis qui audierat illos conqui-
rentes. Et uidens quomodo bene illi responderit inter-
rogauit eum. quod esset primū omnium man-
datum. Ihs autem respondit ei. quia primū
omnium mandatu[m] xpi est. Audi istud dñs dñs
tuus. dñs unus est. & diliges dñm dñm tuum ex to-
to corde & uo & ex tota animatua & ex tota mente
tua & ex tota uirtute tua. hoc est. primū man-
datum. Secundum autem simile illi. Diliges
proximū tuum tamquā te ipsum manus horum.
aliud mandatum non est.

h. cxxxii.
Sol

Et ait illi scriba bene magister in ueritate
dixisti quia unus est. & non est alius praeter eum.
& ut diligatur ex toto corde & ex toto intellec-
tu & ex tota anima & ex tota fortitudine
& diligere proximū tāquā se ipsum. & uis est.
omnibus holocaustis matibus & sacrificiis;
Ihs autem uidens quod sapienter respondisset
dixit illi non es longe a regno dñi.

h. cxxxiii.
h. cxxxvi.
L cxxliij.
h. cxxxiiij.
L cxxlv.

Et nemo iam amplius audebat eum interrogare.
Et respondens ihs dicebat docens in templo
Quomodo dicunt scribae xpm filium esse dñi.
Ipse enim dauid dicit in psalmo; Dixit dñs dño
meo sede ad dextris meis. Donec ponam inimicos
tuos scabellū pedū tuorum. Ipse ergo dicit
dñs cum dñm & unde est. filius eius & multat ba

h Aspiciēbat quomodo turba iactaret & aēs in gazo philatiū

eum libenter audiebat .

ff. cxxxv.
ff. cxxxviii.
l. cexlvi.
l. cxxxvii.

Et dicebat eis in doctrina sua . caue & a scribis qui uolunt in stolis ambulare & saluari in foro & in primis cathedris sedere in synagogis & primus discubitus in caenis .

ff. cxxxvi.
ff. cexlviii.

Quid e uorant domos uiduarum sub obtentu plixae orationis hi accipient prolixus iudicium .

Et sedens ih̄s contra gazo philatium & multi diuites iactabant multa . Cum uenisset una uidua pauper misit duo minuta quod ē . quadrans .

Et conuocans discipulos suos ait illis . Amen dico uobis quia uidua haec pauper plus omnibus misit qui miserunt in gazo philatium .

Omn̄ enim ex eo quod abundabat illis miser̄ haec uero de penuria sua . omnia quae habuit misit totum uictum suum .

ff. cxxxvii.
ff. cexlii.
l. cxxxvii.
l. cexlviii.

Et cum egredere retur de templo . ait illi unus ex discipulis suis . magister . aspice quales lapides & quales structurae . Et respondens ih̄s ait illi . Vides has omnes magnas aedificationes . non relinquetur lapis sup lapidem qui non destruat .

ff. cxxxviii.
ff. cexlii.
l. cexlviii.

Et cum sederet in monte oliuauo contra templū . interrogabant eum reparatum patrus & iacobus & iohannes & andreas . Dic nobis quando ista fient . & quod signum erit quando haec omnia incipient . consumari . Et respon

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

dens ih̄s coepit dicere illis. Videte ne quis uos seducat. Multa enim ueniunt in nomine meo dicentes quia ego sum x̄ps. & multo seducent. Cum audieritis autem bella & opinionēs bellosum ueritatis; oportet enī fieri. sed non dū finis; & surgeat autē gens sup̄ gentē; & regnū sup̄ regnū; & erunt terremotus & loca & fames inuicium dolorū hęc; Videte autem uos in & ipsos. tradent enim

f. cxxxviii.
d. cxxliii.
l. cxli. l. cel.
lo. cxli. l. cxlvi.

uos in conciliis. & in synagogis uapulabitis. & ante praesides & reges stabitis propter me in testimonium illis;

f. cxli.
d. cxxlvi.

Et in omnes gentes. primū oportet p̄dicari euangelium;

f. cxli.
d. lxxxviii.
l. cxlviii.
l. ce li.

Et cum duxerint uos tradentes nolite cogitare quid loquamini. sed quod datum uob fuerit in illa hora id loquamini. Non enim estis uos loquentes. sed sp̄s; tradet autē pater fratrem in mortem. & pater filium. & consurgent filii in parentes. & morte adficiet eos; & eritis odio omnibus; propter nomen meū; Qui autē sustinuerit in finem hęc saluus erit;

f. cxlii.
d. ccxlvii.

Cum autē uideritis abominationē desolationis;

f. cxliiii.
d. ccxlviii.
l. ce xlviii.
l. celiii.

stantem ubi non debet quae legitur intellegat;

Tunc qui in uideant sunt fugiant in montes & qui sup̄ arctū non descendat in domū nec introeat ut tollat aliquid de domo sua. Et qui in agro erit non reuertatur retro tollere uestimentū suum;

f. cxlviii.
d. ccxlviii.
l. celiiii.
d. cxlv.
l. cel.
d. cxlv.
l. celv.

Vae autem pregnantibus & nutrantibus; in illis diebus;

Orate uero ut hęc in uos non fiant. Erunt enim dies illi tribulationes tales quales non fuerunt ab initio creaturę;

quā condidit dñs usq; nunc neq; fient;

R. cxlvii.
S. celii.

Et nisi breuissē dñs dies non fuisset salua om̄s caro sed ppter electos quos elegit breuiauit dies;

R. cxlviii.
S. celii.
L. ccc. lxx.

Et tunc si quis uobis dixerit ecce hic est xp̄s ecce illic nec credideritis;

R. cxlviiii.
S. celii.

Exurgent em̄ pseudo xp̄i & pseudo pph̄e & dabunt signa & portenta ad seducendos si potest fieri & iam electos.

Vos ergo uidete ecce p̄dixi uob om̄a.

R. cl.
S. celii.
L. ccc. lxx.

Sed in illis dieb; post tribulationem illā sol contenebrabit & luna non dabit splendore suum & stelle caeli erunt decidentes & uirtutes quae sunt in caelis mouebuntur.

R. cl.
S. celii.
L. ccc. lxx.

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nubibus cum uirtute multa & gloria; Et tunc mittet anglos suos & congregabit electos suos a quatuor uentis a summo terrae usq; ad summū caeli. A ficu autem discite parabolam cū iam ramus eius tener fuerit & nata fuerint folia cognoscetis quia in proximo sit aestas sic & uos cum uideritis haec fieri scitote quod in proximo sit motus; Amen dico uobis quoniam non transibit generatio haec donec omnia ista fiant caelum & terra transibunt uerba autem mea non transibunt.

R. cl.
S. celii.

O die autem illo uel hora nemo scit neq; angeli in caelo neque filius nisi pater.

R. cl.
S. celii.

Videte uigilate & orate nescitis enim quando tēpussit.

R. cl. m.
S. celii.
L. cccc. viii.

Sicut homo qui peregre profectus reliquit domū suā & dedit seruis suis potestatem cuiusq; operis & ianitori p̄cipiat ut uigilet;

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

R. clv.

F. cclxxiii.
L. cclvi.

Uigilate ergo nescitis enim quando dom^{us} domini ueniat
festo an media nocte angalli cantu amane euenerit
repente inueniat uos dormientes; Quod aut uobis di

XII.

R. clvi.

F. cclxxiiii.

L. cclv.

Lo. cclxxviii.

R. clvii.

F. cclxxv.

Ico omnibus dico uigilate. Passio dñi nri ihu xpi s. Marcā.
N ILLO TĒ PORĒ **E**rat aut pascha & azima p̄ bituum;
Et querrebant sumi sacerdotē & scribae. quomodo eū
dolo tenerent & occiderent. Dicebant enim. non in die
festo. ne forte tumultu fieret & populi;

R. clviii.

F. cclxxvi.

L. cclviii.

Lo. cclxxvii.

Et cum esset bethaniae in domo simonis leprosi & recubaret
uenit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati
preciosi. & fracto alabastro effudit sup caput eius.
Erāt autem quidam indigne ferentes inq̄a sem & ipsos
& dicentes. Ut quid p̄ dicio ista unguenti facta ē.
poterat em̄ unguentū istud uenundari plus quātrecentis
denariis. & dari pauperibus. & fremebant in eam.
Ihs aut dixit; sinite eam quid illi molesti estis. bonum
opus operata ē. in me; semp enim pauperes habetis
uobis cum; Et cum uolueritis potestis illis bene facere.
me aut non semp habebitis;

R. clviiii.

F. cclxxviii.

L. cclviiii.

Quod habuit haec fecit p̄uenit unguere corpus meum
in sepultura; Amen dico uob ubi cumq; p̄ dicatum
fuerit euangelium istud in uerso mundo & quod
fecit haec narrabit̄ in memoria eius;

R. clx.

F. cclxxviiii.

L. cclxiiii.

Et iudaei scariothis unus duodecim abiit ad sumos
sacerdotes. ut p̄deret eum illis. Qui audientes gau
sunt & p̄miserunt ei pecuniā sedaturos; Et que

rebat quomodo illum oportune tradere; Et primo
die azimorum quando pascha immolabant. Dicunt
ei discipuli. quouscamus & parem tibi ut mandu
cet pascha. Et mittit duos ex discipulis suis & di
cit eis. Ite in ciuitatem & occurret uob homo laqueum
aque baulant. sequimini eum & quocumq; introie
rit dicite domino domus. quia magister dicit. ubi
est diuersorium meum & refectio mea ubi pascha cum
discipulis meis manducem; & ipse uob demonstra
bit caenaculum grande stratū. & illic parate nabis.
Et habuerunt discipuli eius & uenerunt in ciuitate. & inue
nerunt sicut dixerat illis & parauerunt pascha;

f. clxi.
h. cclxxviii.
l. o. xxxi.

Uespere autem facto uenit cum duo decim. & discum
bentibus eis & manducantibus an ihm. Amen dico uob
quia unus ex uob me tradet qui manducat mecum;

f. clxii.
h. cclxxx.
l. o. cclxxviii.
l. o. xxxii.

Et illi caeperunt contristari & dicere ei sigillatim
numquid ego

f. clxiii.
h. cclxxxii.
l. o. cclxxviiii.

Quiat illis. unus ex duo decim qui intingit mecum in
catino. & filius quidem hominis uadit sicut scriptū
est de eo. Vae autem homini illi pro quo filius hominis
tradetur.

f. clxiv.
h. cclxxxiiii.

Bonum est ei. si non esset natus homo ille.

f. clxv.
h. cclxxxv.
l. o. cclxxxvi.
l. o. cclxxxvii.

Et manducantibus illis. accepit ihm panem & benedi
cens fregit & dedit eis & ait. sumite hoc est corpus meum

f. clxvi.
h. cclxxxvii.
l. o. cclxxxviii.
l. o. cclxxxviiii.

Et accepto calice gratias agens dedit eis & biberunt
ex illo omnes; & ait illis. hic est sanguis meus noui

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

91
testamenti quip multis effundatur. Amā dico uob.
quod iam non bibam de gemmine uitis usque in diem
illum. cum illud bibam nouum in regno dī.

E THY ON MODICTO. EXIERVN IN MONTĒ OLIVARV

ET ait eis ih̄s; omnes ^{uos} scandalizabimini in nocte ista.
quia scriptū est. pertutiā pastorē & dispergentur
oues. sed postea quā resurrexero praecedam uos

Pingalileam.

Petrus autem ait ei. Et si omnes scandalizati fue-
rint sed non ego. Et ait illi ih̄s. Amē dico tibi
quia tu hodie nocte hac prius quā bis gallus uocē
dederit ter me es negaturus.

Et ille amplius loquebatur. & si oportuerit me
simul commori tibi non tenebabo; similiter autē
& omnes dicebant.

Et ueniunt in praedium cui nomen geth semani.

Et ait discipulis suis; sedae hic donec orem. &
adsumit petrum & iacobum & iohannem fratru
& coepit pauere & tedere.

Et ait illis; tristis est anima mea usque ad mortē
sustinate hic & uigilate.

Et cum processisset paululū. procidit sup terram
& orabat ut si fieri possit transire ab eo hora;
& dix. abba pater. omnia tibi possibilia sunt
transfer calicem hunc a me.

Sed non quod ego uolo sed quod tu. Ituent & in

h. clxxvii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

h. clxxviii.

f. clxxvii.
h. cc. xvi.
l. cclxxxviii.

uenit eos dormientes. Et ait petro; simon dormis. non potuisti una hora uigilare? **U**igilate & orate ut non intratis in temptationem.

f. clxxviii.
h. cc. xvii.
l. cclxxxvii.
f. clxxviiii.
h. cc. xviii.

Spiritus quidem promptus. caro uero infirma. **E**t iterum abiens orauit eundem sermonem dicens. & reuersus de nouo inuenit eos dormientes. erant enim oculi illorum grauati. & ignorabant quid responderent ei. Et uenit tertio & ait illis; dormite iam & requiescite.

f. clxxx.
h. cc. xviii.
l. cclxxxviii.

Sufficit. uenit hora ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum; Surgite uenite ecce qui me tradere prope est.

f. clxxxi.
h. cc. xix.
l. cclxxxviiii.
l. cclxxxviiii.

Ad huc eo loquente uenit iudas scarioth unus ex duodecim. & cum illo turba. cum gladiis & lignis a summis sacerdotibus & scribis & a senioribus.

f. clxxx.
h. cc. xix.
l. cclxxxviiii.

Dederat autem traditor eius signum eis dicens. quemcumque osculatus fuero ipse est. tene eum. & dicitur eum. Et cum uenisset statim accedens ad eum ait. Rabbi & osculatus est eum. at illi manus iniecerunt in eum. & tenuerunt eum.

f. clxxxii.
h. cc. xx.
l. cclxxxviiii.
l. cclxxxviiii.

Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium percussit seruum summi sacerdotis. & amputauit illi auriculam;

f. clxxxiii.
h. cc. xxi.
l. cclxxxviiii.
l. cclxxxviiii.

Et respondens ihesus ait illis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis & lignis comprehendere me? cotidie a pueros etiam in templo docens & non me tenuistis. sed ut impleantur scripturae.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

clxxxv.
cccc.
clxxxvi.
sol.

Tunc discipuli ei reliquentes eum omnes fugerunt.
Adulescens autem quidam sequebatur eum amictus syndone
sup nudo. & tenuerunt eum. At ille reiecta syndone nudus
profugit ab eis.

clxxxvii.
ccccvi.
lccxc.
lo clix.

Et adduxerunt ihm ad summum sacerdotem & conuene-
runt omnes sacerdotes & scribe & seniores.

clxxxviii.
ccccvii.
lo clix.

Petrus autem a longe sequutus e eum. usque intro interi-
um summi sacerdotis; & sedebat cum ministris & cale-
faciebat se ad ignem.

clxxxviiii.
ccccviii.
lccv.

Summi uero sacerdotes & omne concilium querebant
aduersus ihm testimonium ut eum morti traderent
nec inueniebant. Multi enim testimonium falsum
dicebant aduersus eum & conuenientia testimonia
non erant.

lcc.
vi.
ccccviii.

Et quidam surgentes. falsum testimonium ferebant
aduersus eum dicentes. Quoniam nos audiimus eum
dicentem. ego dissoluam templum hoc manufactum
& in triduum illud non manufactum aedificabo.

Et non erat conueniens testimonium illorum.
& exsurgens summus sacerdos in medium. interro-
gauit ihm dicens; non respondes quicquam
ad ea que tibi obiciuntur ab his? ille autem
tacebat. & nihil respondit. Rursum summus sa-
cerdos interrogabat eum & dicit ei; Iues xpi
filius benedicti.

lccxi.
ccccix.
lccxcvii.
lo lxxviii.

Ihs autem dixit ei; ego sum. & uidebitis filium hominis

adextris sedentem iuratus & iuramentem cum nubibus celi;
Summus autem sacerdos san dens uestimenta sua ait
Quidhuc desideramus testes? audistis blasphemiam:
quid uobis uideatur? qui omnes condempnauerunt
eum esse reum mortis.
Et coeperunt quidam conspuere eum. & uelare faci
em eius. & cholaphis eum caedere & dicere ei
propheta & ministri lapis eum caedebant.
Et cum esset petrus in atrio deorsum. uenit una ex an
cillis summi sacerdotis. & cum uidisset petrum cale
facientem se aspiciens illum ait. et tu cum ihu nazare
no eras? at ille negauit dicens. neque scio neque
noui quid dicas.
Et exiit foras ante atrium & gallus cantauit. Rur
sus autem cum uidisset illum ancilla caepit dicere
circumstantibus quid hic ex illis est. At ille ne
ru negauit. Et post pusillum rursus quid stabas
dicebant petro. Vere ex illis es nam & galileus es.
Ille autem coepit ana thematizare & iurare.
quia nescio hominem istum quem dicitis. & statim
iterum gallus cantauit. / *flore*
Et recordatus est. petrus uerbi quod dixerat ei ihu.
prius quam gallus cantetis. ter me negabis & ceperit
Et confestim mane consilium facientes summi sa
cerdotes cum senioribus & scribis & uniuerso ^{con} cilio.
Veniens ihu duxerunt & tradiderunt pilato.

R. cccxi.
D. cccxi.
F. cccxi.
I. cccxi.
L. cccxi.

R. cccxii.
D. cccxii.
F. cccxii.
I. cccxii.
L. cccxii.

R. cccxiii.
D. cccxiii.
F. cccxiii.
I. cccxiii.
L. cccxiii.

R. cccxiv.
D. cccxiv.
F. cccxiv.
I. cccxiv.
L. cccxiv.

R. cccxv.
D. cccxv.
F. cccxv.
I. cccxv.
L. cccxv.

R. cccxvi.
D. cccxvi.
F. cccxvi.
I. cccxvi.
L. cccxvi.

R. cccxvii.
D. cccxvii.
F. cccxvii.
I. cccxvii.
L. cccxvii.

Et interrogavit eum pilatus. tuus rex iudeorum. At ille respondens ait illi iudeus.

Et accusabant eum summi sacerdotes in multis pilatus autem rursus interrogavit eum dicens. non respondes quicquam. uide inquantis te accusant. Ihs autem amplius nihil respondit ita ut miraretur pilatus.

Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex uinctis que cuique petissent.

Erat autem qui dicebatur. barabbas. qui cum seduciosis erat uinctus qui in seditione fecerat homicidium.

Et cum ascendisset turba. coepit rogare sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respondit eis. & dixit.

Uultis dimittam uobis regem iudeorum. Sciebat enim quod pro inuidiam tradiissent eum summi sacerdotes.

Pontifices autem concitauerunt turbam. ut magis barabban dimitteret eis.

Pilatus autem iterum respondens. ait illis. Quid ergo uultis faciam regi iudeorum. At illi iterum clamauerunt. crucifige eum. pilatus uero dicebat eis. quid enim malifecit. At illi magis clamabant. crucifige eum.

Pilatus uero uolens populo satisfacere. dimisit illis barabban & tradidit ihm flagellis caesum ut crucifigeretur.

Militres autem duxerunt eum ^{intro} in atrium praetorii. & conuocant totam cohortem & induunt eum purpura & inponunt ei plectentes spineam coronam.

& coeperunt salutare eum; autem iudeorum; & percutiebant caput eius harundine; & conspuerunt eum &ponentes genu adorabant eum.

¶ dñi ccviii.
¶ dñi ccclxxvii

Et postquam inlucunt ei exuerunt illum purpura & induerunt eum uestimentis suis;

¶ dñi ccviii.
¶ dñi ccclxxvii
¶ lccc xv
¶ lxxxvii

Et educunt illum ut crucifigerent eum; & angariauerunt praeter eum quempiam symonem cyreneum uenientem de uilla. patris alexandri & rufi ut tollet & crucem eius;

¶ dñi ccx.
¶ dñi ccclxxxii
¶ lcccxxviii
¶ lxxxviii

Et perducunt illum in golgothae locum. quod est. inter praedatum caluaris locus;

¶ mar. ccxi
¶ mar. ccclxxxiii
¶ lcccxxix
¶ lcccxxxiiii
¶ lcccxxxviii
¶ lxxxviii

Et dabant ei bibere murratum uinum. & non accepit.

Et crucifigentes eum diuiserunt uestimenta eius mittentes sortem super eis quisquid tollet;

¶ mar. ccxii

Erat autem horae tertia & crucifixerunt eum;

¶ mar. ccxiii
¶ mar. ccclxxxv
¶ lcccxxxviii
¶ lcccxxxviii
¶ mar. ccxv
¶ mar. ccclxxxvi
¶ lcccxxxviii
¶ lcccxxxviii

Et erat titulus causae eius inscriptus rex iudeorum;

Et cum eo crucifigunt duos latrones. unum ad dexteras & alium a sinistris eius;

¶ mar. ccxvi
¶ lcccxxxviii

Et adimpleta est scriptura quae dicit. & cum iniquis reputatus est.

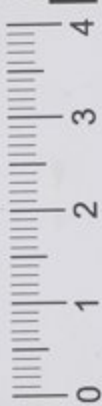
¶ mar. ccxvii
¶ mar. ccclxxxviii

Et praeter eum blasphemabant eum. mouentes capita sua & dicentes; Vah. quid destruit templum & in tribus diebus reaedificat. saluum fac te & ipsum descende de cruce.

¶ mar. ccxviii
¶ mar. ccclxxxviii
¶ lcccxxxviii

Similiter & summi sacerdotes inludentes ^{ad} alterutrum. cum scribis dicebant. Alio saluo affectu. se

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

ipsum non potest saluum facere. ⁵ xpi rex isrl. Descendat
nunc de cruce ut uideamus & credamus.

Et qui cum eo crucifixi erant conuiciabantur ei.

Et facta hora sexta tenebre facte sunt p totam terram
usque in horam nonam.

Et hora nona exclamauit ih̄s uoce magna dicens.
heli heli. lemasabac thani. quod est interpretatum
d̄m̄ d̄m̄ ut quid dereliquisti me. & quidam
de circumstantibus audientes dicebant. heliam
uocat iste.

Currentis autem unius & implens spongiam aceto circum
ponensque calamo potum dabat ei dicens. Sine ui
deamus si ueniat helias adde ponendum eum.

Ih̄s autem emissa uoce magna expirauit.

Et uelut templi scissum ē induo. a summis usque
deorsum.

Uidens autem centurio qui ex aduerso stabat quia
sic clamans expirasset. ait. uere homo hic filius dei erat.

Erant autem mulieres de longe aspicientes. inter
quas erat maria magdalene & maria iacobi minoris
& ioseph mater & salome. & cum esset in galilea
sequebantur eum. & ministrabant ei. Et alie multe
que simul cum eo ascenderat hierosoly mam.

Et cum iam sero factum esset quinquagesima parasceue. quod
est ante sabbatum. uenit ioseph abari mathia
nobilis decurio qui & ipse erat expectans regnū di.

Et audacter introiit ad pilatum . & posuit corpus
ihū . pilatus autem mirabatur si iam obisset . & ac
cesso centurione interrogauit eum si iam mortuus
esset . Et cum cognouisset a centurione donauit
corpus ioseph .

mar cccviii
mat cccviii
l cccviii
lo cccviii

Ioseph autem mercatus syndonem . & deponens eum
in uoluit syndone . & posuit eum in monumento
quod erat excisum de p[er]ta . & adposuit lapidem
ad ostium monumenti .

mar cccviiii
mat cccviiii
l cccviiii

Maria autem magdalene . & maria ioseph aspiciabant
ubi pone retur .

mar cccviiii
l cccviiii

Et cum transisset sabbatum maria magdalene . &
maria iacobi & salome . emerunt aromata . ut ue
nientes unguerent eum .

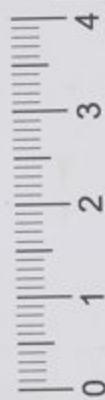
mar cccviiii
mat cccviiii
l cccviiii

Et ualde mane una sabbatorum . ueniunt ad monu
mentum . ostendo iam sole . Et dicebant ad inuicem .
quis reuoluit nobis lapidem ab ostio monumenti .
& respicientes . uiderunt reuolutum lapidem . erat
quippe magnus ualde . Et intro euntes in monu
mentum . uiderunt iuuenem sedentem . in dextris
eo opertum stola candida . & op[er]e stupuerunt .

mar cccviiii
mat cccviiii
l cccviiii

Quid dicit illis ; nolite expauescere ; Iam quaeritis
nazarenum . crucifixum . surrexit . non est hic .
ecce locus . ubi posuerunt eum ; sedite . dicite disci
pulis eius & paruo . quia praecedet uos in galilea .
ibi eum uidebitis . sicut dixit uobis .

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

mar' cccvii
 mar' cccxvii
 L cccxxvii

At ille ex eunte fugerunt de monumento in uase rat em
 tas tremor & pauor. & nemini quicquā dixerunt ti
 meban enim. Surgens autem mane prima sabbati
 apparuit primo marie magdalaenae de qua eiecerat
 septem demonia. Illa uadens nunciauit his quicumeo
 fuerant lugentibus & flentibus. Et illi audientes quia
 uiueret & uisus esset ab eis non crediderunt.

Post haec aut duobus ex eis ambulantibus ostensus ē.
 mala effigie euntibus in uillam & illi euntes nuntiauerunt
 ceteris nec illis crediderunt.

mar' cccxxvii

Nouissime. recubentibus ^{illis} ~~xi die~~ ^{is} apparuit illis
 ih̄s & exprauit incredulitatem illoꝝ. & duriciam cor
 dis. qui ab his qui uiderant eum resurrexisse. non cre
 diderunt; & dixerunt; Euntes in mundū uniuersū.
 praedicate euangelium omni creaturæ. Qui crediderit
 & baptizatus fuerit. saluus erit. Qui uero non crediderit.
 condempnabitur. Signa autē eos qui crediderint.
 haec sequentur; in nomine meo demonia eicient.
 linguis loquentur nouis. serpentes tollent. Et si morti
 ferum quod biberint. non eis nocebit. Super egros manus
 imponent. & bene habebunt. Et dñs quidem ih̄s
 post quā locutus est eis. adsumptus est. in celū & se
 dit ad dextris dī. Illi autem perfecti praedicauerunt
 ubique; dño cooperante & sermone confirmante.
 sequentibus
 signis;

Faint, mostly illegible text in a Gothic script, possibly representing a list or index of entries.

Marginal notes in a smaller Gothic script, including some red initials.

Partial view of the adjacent page on the right, showing a large red initial 'L'.

IN CIPIT ARGUMENTV

LEUCAN CELII SECOMLVA

Lucas syrus antio censis arte medicus. discipulus aplos. post
 eapaulu sequutus usque ad confessione ei seruiens dno sine tri
 mine. Nam neque uxore umqua habens. neq. filios. Sep
 tuaginta & quatuor annoru obit in bithunia. plenus spu sco.
 Quicum iam scripta essent euangelia. p. matheu quidem in iudea.
 per marcū. au. in italia. Scō instigante spu in achaię partibus hoc
 scrip sit euangelium. Significans & iam ipse in principio ante
 alia esse descripta. Cuius extra ea que ordo euangelicę disposi
 tionis exposcit. easibi maxime necessitas laboris fuit. ut primū
 grecis fidelibus omni pphēatione uenturi incarnem dī xpī.
 manifestata humanitas. Ne iudaicis fabulis artemi. in solo
 legit desiderio tenerent. ne uel hereticis fabulis & stultissolli
 citationibus seducti exgregerent de ueritate elaborare. Dehinc
 ut in principio euangeli dī iohannis nauitate p. sumpta. cui euā
 geliū scriberet. & in quo electi scriberet indicaret. Contestans in re
 complēta. eē. quae essent ab aliis inchoata. Cui ideo post bap tis
 mū fili dī a perfectione in generationis in xpo implēte repēnde
 a principio natiuitatis humane potestas permissa est. ut requirentib;
 demonstraret in quo adphendens erat p. nathan filium introitū recur
 rentes in dīm generationes admissio in dīsp. parab. dī p. dicans in homini
 bus xpī suum perfecti opus hominis redire in se p. filium faceret. qui

per dauid patrem uenientib; iter p̄bebat in xp̄o. Cui luciae non inme-
rito & uisibendorū apostoli eorū actuum potestas in mysterio dat̄.
ut dō in d̄m pleno. & filio p̄ditionis extine to oratione ab apostolis
facta fōst d̄m electionis numerus complētur. Sicque paulus con-
firmationem apostolicis actibus dat̄. Quicquid contra stimulū
recalcitrauē d̄m elegiss̄. Quod & legentibus ac requirentibus
d̄m. & p̄singula ā nobis uale fuerat. Sciens tamen quod operante
agricolam oporteat destructibus suis. celere. Viuitauimus publicam
curiositatē nenontā uolentibus d̄m uideremur quā fasti diuitib;
prod esse

EXPLICIT P̄L. GUS INCEPI CINT CAPITULA

I ZA CHARLAS GISO ANGELO. QUIA NON CRE DIDIT OBORUIT. ELISABETH;
uxor eius concepit. Maria quoq; de spu sc̄o cū concepiss̄ salutauit
elisabah. Elisabeth salutata p̄ph̄cauit & peperit. Et ut nom̄ filii
sui iohannes zacharia scripsit. locutus ē. ac filium p̄ laurum ante
d̄m p̄ph̄cauit. Postea quā peperit maria d̄m infantem in
p̄ sepio posuit. qui in pastores iuxta angelorū indicia inueniunt.
quiq; octauadie circūciditur.

II Symeon iustus xp̄m manib; sumptū benedicit. anna p̄ph̄cauit uidua
multa de xp̄o p̄ph̄cauit. Ihs annorū xii. in templo cū doctoribus
legis inuentus impatrisse. eē. oportere p̄nunciat. Anno xv.
taberni caesaris pilato curante. Iohannis baptista penitentiam p̄dicat.
Et postea rem xp̄m uenturum designat. Quo baptizato colūbae figurā

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

ipsum supra descendit. Vox etiam de celo filium dei indicat. qui putabatur
 filium ioseph. Ductus in desertum ih̄s xl diebus ieiunat. & a diabolo
 temptatus iacet. Reuersus in galileam docebat sabbatis in synagoga
 ingressus etiam se signare. ac nullam prophetiam in patria sua die acceptam.
 De qua eiecit apud capharnaum hominem a dyemomo sabbatis
 liberat. & socrum symonis a febris & multos male habentes curat.
 a demonia se confitentia increpat. denarij alloquitur. de quibus
 ces multos capifacit. Ubi etiam petrum. ioh̄ & iacobum elegit.
 Leprosum mundat. in deserto orat.

V Paralicum dimissum perfectum. ih̄s a peccatis & ab infirmitate
 liberat. Leui publicanum sequi iubet. apud quem murmuranti b;
 pharis eiscenans dicit. sanis non es. opus medicum. & de ieiu
 mo disputans parabola panni & utrum ponit. Spicas uellentibus
 discipulis panes propositio nis commemorat. hominem manum
 aridam habentem sabbatis curat. In oratione pernoctat. aposto
 los elegit. turbas alloquitur. beatitudinem aliorum. & aliorum in
 felicitate permittens. Parabolam proferens de ducta caeteri. & magis
 tri & discipuli. & festuice. in oculo uel trabem. & arboris boni
 fructus uel mali. Et hominem quidam in suprapetram uel sup
 harenam aedificat.

VI Centurionis puerum curat. uiduae filium resuscitat. iohannes disci
 pulos mittit ad ihm̄. Et xpi de iohanne loquitur. Sub nec
 tens similitudinem puerorum in foro sedentium. Mulier pecca
 trix lacrimis pedes xpi lauat & unguat. Propter quam para
 bola dicitur creditoris qui parum uel multum concedit. In itinere
 sequentibus turbis & mulieribus quae curate erant similitudine

seminantis dicit. Cuius semen in bonam terram uel p̄xrosam cecidit.
Lucernam non sub uas sed sup̄ candelabrum poni. & matrē & fr̄s re:
pudiat. Nauigans p̄ somnum tempestate sedat. hominem Ama:
ledictione liberat. Jairi filiam dū irē resuscitare. Mulierem
ap̄ fluuiū liberat. puellam uiuificat. Mittens discipulos p̄a:
dicare. data eis omnipotestate quibus herodem mirante reuersis.
In deserto quinque panibus & duobus piscibus quinq; milia
uirorum satiat. Interrogans quem se dicerent turbe. ap̄ x̄ro
x̄p̄s declarat. & monē abnegatis omnibus cruce tolli & se:
sequi. Designans. eē. illic qui mortem non gustarent ante uisio:
nem glorie eius. In monte adsumpto p̄tro iohanne & iacobo
x̄p̄s transfigurāt inter moysen & heliam uisus. ubi tria taber:
nacula p̄trus debere fieri dicit. & nube obumbrantur. Ac
uox celestis filium declarat. Puerum lunaticum liberat. Ac se:
tradi habere p̄nuntiat. & cogitantes discipulos quis eorum maior
esset instruit. Ac non prohibendum. qui in nomine suo uirtutē
faciat. A samaritanis non recipitur. Et uolentes ap̄ apostolos igne:
sup̄ eos descendere increpat. Sequi uolenti se non habere ubi
caput reclinet p̄ dicit. Alterum tamen ipsa & iam patris morte
intermissa adsequendū eligit. & alio uolenti suis primum
renuntiare. aratoris figuram ponit raro respicientis.

Elegit lxxii. quos mittit ad p̄dicandum. Ipse uero increpat
ciuitates. Et reuersos discipulos ex eo die feliciores. q̄d eorū
nomina in caelo essent scripta. ob quā rem gratias agit pa:
tri quod bos sint paruulis reuelata. Et om̄a sibi tradita ā pa:
tre manifestat. quē neminem nisi filium nosse declarat.

Beatosq. oculos qui uiderint idq. p. ph. a. s. non contigit. A legis p. r. t. o.
 temptatus mandata que fieri p. c. e. p. t. d. n. s. p. a. r. a. b. o. l. a. m. u. u. l. n. e. r. a. t. i.
 quem leuita & sacerdote p. r. e. t. e. r. e. u. n. t. e. s. a. m. a. r. i. t. a. n. u. s. c. o. l. l. i. g. i. t.
 Apud mastham mariae partem conlaudat. Post orationem
 propriam docet orationem. Et parabolam ponit eius qui p. p. t.
 t. e. d. i. u. m. d. a. t. p. o. s. t. u. l. a. n. t. i. p. a. n. e. m. p. e. t. e. n. d. u. m. e. e. q. u. e. r. e. n. d. u. m. &
 p. u. l. s. a. n. d. u. m. e. x. e. m. p. l. u. m. a. s. s. e. r. e. n. s. d. e. m. o. n. i. u. m. e. i. c. i. e. n. s. i. n. p. r. i. n. c. i.
 p. e. m. d. a. e. m. o. n. i. o. r. u. m. i. d. e. m. p. h. a. r. i. s. e. i. o. p. i. n. a. n. t. e. s. d. e. s. t. r. u. i. t. B. e. a. t. o. s.
 que die quia audiunt uerbum & custodiunt. Dan signum io.
 nae. & reginae austri. & n. i. n. e. u. i. t. a. s. i. n. i. u. d. i. c. i. o. d. i. c. i. t. f. o. r. e. b. e. a. t. o. s.
 Et lucernam sup. candelabrum poni. Et quod oculus sit lucerna
 corporis. Apud pharis eum mutatus lauandum potius qd.
 intus. e. e. l. e. m. o. s. i. n. i. s. p. r. o. n. u. n. t. i. a. t. I. n. c. r. e. p. a. n. s. m. u. l. t. o. s. p. h. a. r. i. s. e. o. s. & legis
 doctores.

xii.

Pharis. e. i. s. u. o. l. e. n. t. i. b. u. s. c. u. m. e. o. c. o. n. t. e. n. d. e. r. e. d. i. s. c. i. p. u. l. o. s. p. a. l. a. m. d. o. c. e. t.
 u. t. e. o. r. u. m. f. a. l. l. a. c. i. a. m. c. a. u. e. a. n. t. & e. u. m. t. i. m. e. a. n. t. q. u. i. p. o. t. e. s. t. p. o. s. t.
 m. o. r. t. e. m. i. n. g. e. h. e. n. a. m. m. i. t. t. e. r. e. I. t. p. l. u. r. e. s. e. e. d. i. s. c. i. p. u. l. o. s. q. u. i. n. q.
 p. a. s. s. e. r. i. b. u. s. d. i. p. o. n. d. i. o. u. a. l. e. n. t. i. b. u. s. & n. e. g. a. n. t. e. m. s. e. n. e. g. a. t. u. r. u. m.
 I. t. p. e. c. c. a. n. t. i. i. n. s. p. u. s. e. o. n. o. n. r. e. m. i. t. t. e. n. d. u. m. & n. o. n. c. o. g. n. a. r. i. d. u. m. q. u. i. d.
 a. d. p. h. e. n. s. u. s. l. o. q. u. a. t. u. r. P. e. c. c. a. n. t. i. r. e. s. p. o. n. d. i. t. s. e. n. o. n. e. e. d. i. u. i. s. o. r. e.
 h. e. r. e. d. i. t. a. t. i. s. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. m. e. i. u. s. c. u. m. u. l. t. a. n. o. t. a. s. u. n. t. c. u. i. u. s. a. n. i.
 m. a. e. a. d. e. m. n. o. c. t. e. p. e. c. c. a. t. u. r. A. c. c. o. e. d. e. x. e. m. p. l. i. s. n. o. n. c. o. g. i. t. a. n.
 d. u. m. d. e. c. r. a. s. t. i. n. o. f. a. c. i. e. n. d. a. m. q. e. l. e. m. o. s. i. n. a. m. o. m. n. i. b. u. s. u. e. n.
 d. i. t. i. s. & u. i. g. i. l. a. n. d. u. m. d. i. c. e. n. s. p. o. s. t. o. f. e. l. i. c. e. m. e. e. b. o. n. u. m. d. i. s.
 p. e. n. s. a. t. o. r. e. m. I. n. d. e. d. i. c. i. t. I. g. n. e. m. m. i. t. t. e. r. e. s. u. p. t. e. r. r. a. m. n. i. p. a. c. e.
 I. u. r. b. i. s. q. u. o. q. u. e. d. i. c. i. t. q. u. o. d. f. a. c. i. e. m. c. a. e. l. i. c. o. g. n. o. s. c. e. r. e. n. t. t. e. m. p. o. r. a.

non intelligerent. Quos monuit ut dum in via essent re-
conciliarentur. aduersario. Nere clusi non erant.
donec nouissimū quachantem redderent.

XIII

Cum enuntiatum fuisset galileos occisos monuit agendam
paenitentiam. Parabolam ficulnae sub iungens quam
dñs cum infructuosam uellet excidi cultor statim pos-
tulauit. cum mulierem annis decem & octo curuam
erexisset indignantem archisynagogum increpat.
Vnde similitudinem grani sinapis sub iungit ex quo
arbor maior holeribus nascitur. Et fermenti quod ab
scanditū mulier infirma. Et ut intro eatur p angustū
hostium necludat. Phariseis ei dicens tilius. quia herodes
eum uellet occidere dicit eum uulpem. Et prophetam ex-
tra hierusalem non perire. & increpat hierusalem.

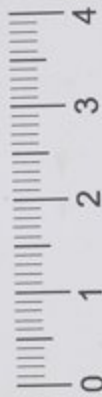
XIII

Sabbatis curat hydropticum. discumbendi dat ordinem.
mutatam. hostat pauperes pascere. Similitudinem
iungens hominis qui excusantibus mutat. Caecos. clo-
dos. debiles uocauit. & turbas de plateis hortat omne
affectionem ppter relinquentiam. parabolam ponens
turrem edificare uolentis regis.

XV

Salfatuū. ee. non debere. murmorantibus phariseis
de conuiuio pastox dat similitudinem pastoris ppter
unam ouem non aginta nouem relinquentis. & mu-
lierem quae unam dragmam p dt tam inueniens gau-
da. Sed al hominis quid uob. filius in substantiam
diuisit. ex quibus minor p dige egit. p quouitulus

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

occiditur. De dispensatore p[ro]digo qui sapienter fecit; & ideo
exemplis hortatur operandum. Et deridentes eum pharis
eos increpat. Legem & prophetas usque ad iohannem dicit.
Aemoe chari eum ostendit. qui sua dimissa altera accepit uxore.
& ab alio dimissam ducit.

XVI Parabolam de diuitibus & lazaro. In nec minimum decredenti
bus scandalizandum. atq[ue] omnia accepta sibi remittenda.
& q[ua]nta fides ut granum sinapis transferat arborem mori
immare quoq[ue] seruitium debitum exhibendum. Decem leprosi
curantur. ex quibus unus reuertens ih[esu]m sequitur gratias
agens do. Intrans. esse. regnum di. Regnum aut[em] ipsum
iuxta exemplum noe uel loth subito uenire. Ne tunc
alium ad sumi & saluum relinquit. & ubi fuerit corpus illuc
aquila. Similitudinem uiduae rogantis & iudicis iniqui.
Et duorum in templo orantium. Et infantes non prohiben
dos. Similitudo diuitis & cameli facilius p[er] foramen
acus transsaturi. Et omnia hic relinquenda.

Cum discipulis aduentura sibi indicaret. Caecum mendicantem curauit. Zacheum conlaudat. dimidiam substan
tiam pauperibus offerentem. Et similitudine de eo qui
decem mnas iturus ad regem seruis suis distribuit.
Et de exitu eorum qui eum regem recusauerunt. Sup[er] pullu
a sine sedit. & sup[er] hierusalem fleuit. & uentura ei p[ro]
dicit. Ibi de templo mensas evertit. & uententes colu
bas eiecit. Pharis eos interrogantes in qua potestate
haec faceret. De baptismo iohannis interrogat. Para

bolam sub iungens eius quicum seruos misisset ad vineam.
Post ea filium misit. Et de lapide ab edificantibus reprobat.
Temptatus de tributo respondit. De muliere quae septem
uiros habuit. addidit de se interrogans quomodo xps
filius dauid esset cum eum ipse secundum dicat. Et monet ab
scribis cauendum. Viduam laudat quae in donario duo
minuta misit. De templi structura & de futura persecutione.
Et de exitu iherusalem & fine seculi. De aduentu xpi in
maiestate. & similitudinem ficulnae & moniti uigilandum.

Die ximorum die adpropinquante. Iudas daemone re
ple tus. Tradendi tempus pecunia sibi promissa. Et
discumbentibus secum discipulis sacramentum panis
& calicis ostendit. Traditorem designat. Certantibus
de gradu eum profert qui ministrat. Et petro dicit quod
eum esset negaturus. Ac monitis discipulis ut uendito
uestimento emant gladium. Perget ad montem oliueti.
qui cum orassent discipulis excitat dormientes.

Ante cedente iuda uenit turba. & osculo traditur xps.
Et petrus auriculam seruo abscedit. Ducto ihu ad do
mum principis sacerdotum. Petrus ibi tres negauit.
xps deludatur interrogatur a iudaeis a pilato & ab he
rode. At tunc in amictu a pilato & herodes redeunt.
Barabbas dimittitur. & ihu a iudaeis sufficiens tra
ditur. Qui plangentibus eum mulieribus ut sese magis
plangerent dixit. Et inter latrones fixus acceti potum
accepit. Titulo rex designatur. A quo unus ex latro

Gray Scale

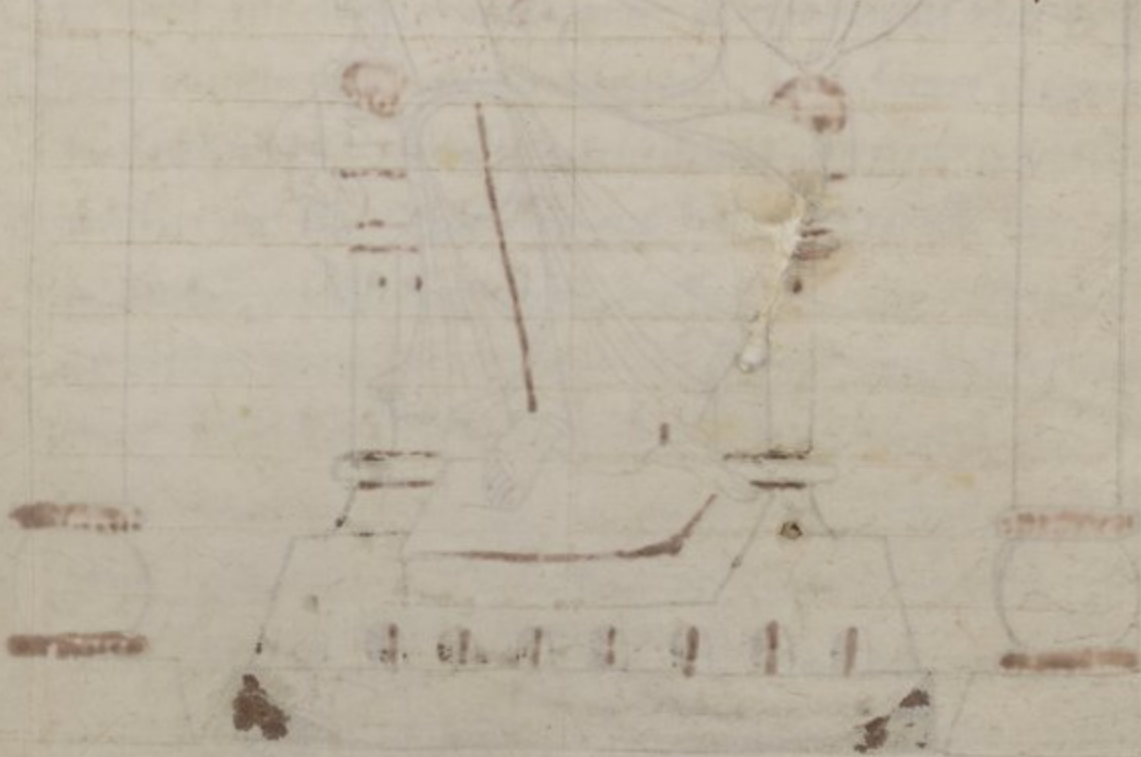

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

nibus credens ad paradysum ductus. Ab hora.

A sexta usq. ad nonam dies obscuratus est. Et in spiritu
emittente uelum templi scissum est. Quibus uisus cen-
turio & qui ad erant dominum magnificant. Joseph pos-
tulat corpus & sepelit. quod mulieres relinquentes
non inueniunt.

Nuntiant mulieres angelorum uisionem nec credunt
discipuli cunctes duo ad castellum in panis fractione
christum cognoscunt. Et reuersi discipulis indicant.
quibus ihesus apparuit. & plagas non credentibus ostendit
A piscem ac fauam edendum accepit. Adloquitur
apostolos. & cor eorum aperit ad intelligendum
quod hoc conparati oportuerit. Et ut illic essent do-
nec in eos ueniret iustus ammonuit. Tunc benedixit
eos. & recessit. Reliquit que laudantes dominum in templo. Amen

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

0 1 2 3 4

IN NOMINE DNI INCIPIT
EVANGELIUM SECUNDUM LYCÄ.

QUONIAM QUIDEM ANTIQVO NATI
SVNT ORDINE narratio nem quae in nobis co-
plete sunt rerum sicut tradiderunt nobis qui ab initio
ipsi uiderunt & ministri fuerunt sermonis uisum est
& mihi adsequuto a principio omnibus diligenter
ex ordine tibi scribere optime theophile ut cognos-
cas eorum uerborum de quibus eructus es ueritate.

1. **F**UIT IN DIEBUS HERODIS REGIS IUDEAE
sacerdos quidam nomine zacharias de uice abia
et uxor illi de filiabus aaron & nomen eius elisabeth;
Et iam iusti ambo ante dñm. Incedentes in omni-
bus mandatis & iustificationibus dñi sine quaerela;
Et non erat illis filius eo quod esset elisabeth sterilis
& ambo pcessissent in diebus suis; Factum est autē
cum sacerdotio fungeretur zacharias in ordine uicis
suae ante dñm. scdm consuetudinem sacerdotii.
Sorte exit ut incensum poneret; Ingressus in templū
dñi & omnis multitudo erat populi orans foris
hora incensi; Et zacharias turbatus est uidens &
timor intruit sup eum; At autem ad illum angelus.

Apparuit
autē illi angeli
dñi facti ad ex-
tra altaris in
uicem.

Nētimeas zacharia quoniam exaudita est deprecatio tua
Et uxor tua elisabeth pariet tibi filium & uocabis nomen
eius iohannem. Et erit gaudium tibi & exultatio & multi
in natiuitate eius gaudebunt. Erat enim magnus corā dño
& uinum & siceram non bibet. Et spū scō replebitur adhuc
ex utero matris suae. Et multos filiorum isrlt conuertet
ad dñm dñm ipsorum. Et ipse p̄cedit ante illum in spū
& uirtute heliae. Ut conuertat corda patrū in filios
& incredibiles ad prudentiam iustorum.

Parare dño plebem p̄fectam.

Et dix zacharias ad angelum.

Unde hoc sciam? Ego enim sū senex. & uxor mea p̄cessit in
diebus suis.

Et respondens angelus dixit ei. Ego sū gabriel qui adsto
ante dñm. & missus sum loqui ad te. & haec tibi euangelizare.

Et ecce eris tacens & non poteris loqui usque in diem
quo haec fiant. Pro eo quod non credidisti uerbis meis.
quae implebuntur in tempore suo. Et erat plebs
expectans zachariam & mirabantur quod tardaret ipse
in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos.

Et cognouerunt quod uisionem uidisset in templo.

Et ipse erat inueniens illis. & p̄mansit mutus.

Et factum est ut impleti sunt dies officii eius. Abiit
in domum suam.

Post hos autem dies concepit elisabeth uxor eius & occul
tabat se mensibus quinque dicens. Quia sic fecit mihi

† nazareth ad uirginem desponsatam uiro cui nomen erat

102
dn̄s in diebus quibus respexit auferre opprobrium meum
inter homines. In mense autem sexto

Missus est angelus gabriel ad dō in ciuitatem galileae cui
nomen ^d ioseph de domo dauid & nomen uirginis maria

Et ingressus angelus ad eam dixit.

Aue gratia plena dn̄s tecum benedicta tu in mulieribus.

Quae cum audisset turbata est in sermone eius & cogitabat
qualis esset ista saluatio & ait angelus ei. Ne timeas
maria inuenisti enim gratiam apud dñm; Ecce conce-
pies in utero & paries filium & uocabis nomen eius ih̄m.

Hic erit magnus & filius altissimi uocabitur.

Et dabit illi dn̄s dñs sedem dauid patris eius & regnabit
in domo iacob in aeternum & regnum eius non erit finis.

Dixit autē maria ad angelum; Quomodo fiet istud quo-
niam uirum non cognosco. Et respondens angelus

dixit ei; Sp̄s s̄s sup ueniet in te & uirtus altissimi obum-
brabit tibi; Ideoq; & qd̄ nascetur sc̄m uocabitur filius dñi.

Et ecce elisabeth cognata tua & ipsa concepit filium
in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi quae uocatur
sterilis. quia non erit impossibile apud dñm omne uerbum.

Dixit autem maria. Ecce ancilla dñi. fiat mihi sc̄m uerbum
tuum. Et discessit ab illa angelus. Ex surgens autem
maria in diebus illis. Abiit in montana cum festinatione
in ciuitatem iuda & intrauit in domum zacharie & sa-
lutauit elisabeth. Et factum est ut audiuit salutationem
marie elisabeth exultauit infans in utero eius. Et repleta ē

spūco elisabah . & exclamauit uocemagna . & dixit .
Benedic tūtu inter mulieres . & benedictus fructus uen
tuu . Et unde hoc mihi . ut ueniat mat dñi mei ad me .
Eccē enim ut facta ē . uox salutatio in tuae in auribus
meis exultauit in gaudio infans in utero meo ;
Et tēta quae credidit . qm̄p̄ ficientur ea quae dicta sunt
ei ad hō . Et ait maria . Magnificat . anima mea dñm .
Et exultauit sp̄s̄m̄s . in dō salutaris meo . Quia respexit hu
militatem ancillae suae . ecce enim ex hoc beatam meditent
am̄s generatio nes . Quia fecit mihi magna qui potens
est . & sem̄nomen eius . Et misericordia eius in p̄genies .
& p̄zemes timentibus eum . Fecit potentiam in brachio
suo disp̄sit sup̄bos mente cordis sui . Deposuit potentes
desede . & exaltauit humiles . Furientes impleuit bonis
& diuites dimisit manes . Suscepit ut̄ puerum suum
memorari misericordiae suae . Sicut locutus ē . ad patres
nr̄os . Abraham & sem̄ in eus in seta .

Mansit autem maria cum illa quasi mensibus tribus . &
reuerſa ē . in domum suam .

Elisabah autem impleum ē . tempus parienti & peperit
filium . Et audierunt uicini & cognati eius . quia
magnificauit dñs m̄m̄ suam cum illa & congratula
bantur ei . & factum ē . in die octauo uenerunt
circumcidere puerum . & uocabant eum nomine
patris sui zachariam . Et respondens mater eius
dixit . Nequaquam sed uocabitur iohannes . & dixit

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

ad illam quam nemo .v. cognatione sua qui uocatur hoc nomine.
Innuebant autem patri eius . quem uellet . uocare eum .
Et postulans pugillarem scripsit dicens . Johannes est
 nomen eius . Et mirati sunt uniuersi . Apertum est
 autem ilico os eius & lingua eius . & loquebatur bene-
 dicens dñm . Et factus est timor sup om̄s uicinos eorum
 & super omnia montana iudeae diuulgabantur omnia uer-
 bahaec . Et posuerunt om̄s qui audierant in corde suo
 dicentes . Qui putas puer iste erit & enim manus dñi
 erat cum illo . Et zacharias pater eius impletus est sp̄s sc̄o
 & pph̄cauit dicens . Benedictus dñs d̄s isrl̄ quia uisi-
 tauit & fecit . redemptionem plebi suae . Et erexit
 cornu salutis nobis . in domo dauid pueri sui . Sicut
 locutus ē . p̄ oss̄orum . quia sc̄to sunt pph̄carū eius .
Salutē ex inimicis nr̄is & de manu omnium qui oderunt
 nos . Ad faciendam m̄am cum patribus nr̄is . & memo-
 rare testamenti sui sc̄i . Ius iurandum quod iurauit
 ad abraham patrem nr̄m daturū se nobis . Ut sine
 timore de manu inimicorū nr̄orum liberati .
Seruiamus illi . in sc̄itate & iustitia coram ipso . omni-
 bus diebus nr̄is . Et tu puer pph̄ca altissimi uoca-
 beris . p̄x ibis em̄ ante faciem dñi parare uias eius .
Addandam scientiam salutis plebi eius . in remissione
 peccatorum eorum . Per uiscera misericordiae dñi
 in quibus uisitauit nos oriens ex alto . In lumine
 his qui in tenebris & in umbra mortis sedent . addiri

gendos pedesuros in uampacis. Puer aut crescebat & confor
tabatur spū. & erat in desertis. usque in diem ostensionis suae
ad ist. Factum est autem in diebus illis. Exiit edictū
acesare augusto. ut describeretur uniuersus orbis. Hæc
descriptio prima facta est. a preside syria cyrino.
Et ibant omnes. ut profiterentur singuli in suam ciuitatem. Ascen
dit autem & ioseph a galilea. de ciuitate nazareth. in iudæā
ciuitatem dauid. quae uocatur bethleem. Et quod esset
de domo & familia dauid. ut profiteretur cum maria despon
sata sibi uxore pregnante. Factum est autem cum essent
ibi impleti sunt dies ut pareret. & peperit filium suum
primogenitum. Et pannis eum inuoluit & reclina
uit eum in presepio. Quia nanciat est locus induer sorio.
Et pastores erant in regione eadem uigilantes & custo
dientes uigilias noctis supra gregem suum. Et ecce
angelus dñi stetit iuxta illos & claritas di circum fulsit
illos. Et timuerunt. timore magno. & dixit illis angelus.
Nolite timere. Ecce enim euangeli so uobis gaudiū
magnum. qd erit omni populo. Quia natus est uob.
hodie saluator. qui est xp̄s dñs in ciuitate dauid.
Et hæc uobis signum. inuenistis infantem pannis inuo
lutum & positum in presepio. Et subito facta est. cum
angelo multitudo militiarū caelestis laudantium dñm.
& dicentium. Gloria in altissimis dō. & in terra pax in
hominibus bonæ uoluntatis. Et factum est. ut dis
cesserunt ab eis angeli in caelum. Pastores

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

loquebantur adinuicem . transierunt usque bethleem
 & uideamus hoc uerbum quod factum e . quod dñs ostendit
 nobis, Et uenerunt festinantes . & inuenerunt mariam
 & ioseph . & infantem positum in presepio, Videntes aut
 cognouerunt de uerbo . quod dictum erat illis de puero hoc .
 Et om̄s qui audierunt mirati sunt & de his quae dicta erant
 apostolis ad ipsos . Maria autem conseruabat om̄a uer
 bahae confesens in corde suo . Et reuersi sunt pastores
 glorificantes & laudantes dñm ; in omnibus quae audierant
 & uiderant sicut dictum est ad illos : Et postquam con
 summati sunt dies octo ut eis cum eideretur puer . uocatum
 est . nomen eius ihs . Quod uocatum e . ab angelo . priusq
 in utero conciperetur, Et postquam implerunt dies
 purgationis eius scdm legem moysi tulerunt illum in hie
 rusalem . ut sisterent eum dño . Sicut scriptum est in lege
 dñi, Quia omne masculinum adaperiens uulnam . scdm
 dño uocabitur, Et ut darent hostiam scdm quod dictu
 est . in lege dñi, Par turturum . aut duos pullos colubas ;

ET ECCE HOMO ERAT IN HIERUSALE . CUI NOME SIMEON .
 Et homo iste iustus & timoratus . expectans consolationem
 ist . & sp̄s sc̄s erat in eo, Et responsum acceperat
 a sp̄s sc̄o . Non uisurum se mortem nisi prius uideret xpm
 dñi ; Et uenit in sp̄u in templum ; Et cum inducerent
 puerum ihm parentes eius ut facerent scdm consue tudi
 nem legis pro, Et ipse accepit eum in uulnissuas &
 benedixit dñm . & dixit . Nunc dimittis seruum tuum d

secūm uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi
 mei salutare tuum. Quod parasti ante faciem
 omnium populorum. Lumen ad reuelationē gen-
 tium; Et gloriam plebi tuae ist;

Et erat pater eius & mater mirantes super his quae dice-
 bantur de illo; Et benedixit illi symeon. & dixit ad ma-
 riam matrem eius. Ecce positus est. hic in ruinam
 & resurrectionem multorum in ist; Et in signum cui con-
 tradicatur. Et tuam ipsius animā ^{erant} p. sibi gladius. ut reue-
 lentur ex multis cordibus cogitationes; Et erat anna
 prophēssa filia fanuel. dauid uaser. haec p. cesserat
 in diebus multis. & uix erat cū uiro suo annis septem.
 a uirginitate sua; Et haec uidua usque ad annos
 octoginta quatuor; Quae non discedebat de templo
 ieiunans. & obserationibus seruens nocte ac die.
 Et haec ipsa hora superueniens confitebatur dño. &
 loquebatur de illo; omnibus qui expectabant redēp-
 tionem iherusalem; Et ut perfecerunt omnia secūm
 legem dñi. reuersi sunt in galileam. in ciuitatem suā
 nazareth. Puer autem crescebat. & confortabatur
 plenius sapientia; Et gratia dñi. erat in illo;

Et ibant parentes eius p. omnes annos in iherusalē.
 in die solemni pasche. Et cum factus esset anno-
 rum duodecim. ascendit illis in iherosolimam
 secūm consuetudinem diei festi; Consumatisque
 diebus. Cum redirent remansit puer ih̄s in iheru-

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel

Gray Scale
 0 1 2 3 4

isalem & non cognouerunt parentes eius, Existimantes autem illum esse in comitatu. Venerunt iter diei & requirebant eum inter cognatos & notos, & non inuenientes. Regressi sunt in iherusalem requirentes eum, Et factum est pridie. inuenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum. Audientem illos & interrogante eos,

Stuprebant autem omnes quem audiebant. super prudentia. & responsis eius. Et uidentes. ammirati sunt.

Et dixit mater eius ad illum. Fili quid fecisti nobis hic? Ecce pater tuus & ego dolentes querebamus te, & ecce ad illos. Quid est quod me querebatis? & respondebatis quia mihi quae patris mei sunt. oportet me esse. Et ipsi non intellexerunt uerbum. quod loquitur est. ad illos.

Et descendit cum eis & uenit nazareth, Et erat subditus illis, & mater eius conseruabat omnia uerba haec in corde suo, Et ih̄s proficiebat sapientia & aetate & gratia. apud dm̄ & homines, **III.**

ANNO AUTEM QUINTO DECIMO IMPERII TYBERII caesaris procurante pontio pilato iudeam. Tetrarcha autem galilae herode; Philippo autem fratre eius tetrarcha iurae. & traconitidis regionis. Et lysania abilene tetrarcha sub principibus sacerdotum anna & caipha, Factum est uerbum dm̄ super iohannem zachariae filium in deserto,

Et uenit in omnem regionem iordanis praedicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum

L. III.
ch. XII.
v. XIII.

L. V.
Sol

L. VI.
ch. III.
v. II.
XXV

L. VII.
ch. VIII.
v. II.
X

Sicut scriptum est. in libro sermonum. esaię prophęte; Vox
clamantis in deserto parate uiam dñi / rectas facite semitas ei.
Omnis uallis implebitur / & omnis mons & collis humiliabitur.
Et erunt praua indirecta. & aspera in uias planas.
Et uidebit omnis caro salutare dñi.

L. viii
ch. x

Dicebat ergo ad turbas que exibat ut baptizarentur
ab ipso. Gemmina uiperarum / quis ostendit uobis
fugere. A uentura ira. Facite ergo fructus dignos peni-
tentie. Et ne coeperitis dicere. patrem habemus abra-
ham. Dico enim uob. quia potest dñs de lapidibus
istis. suscitare filios abrahe. Jam enim securis ad radice-
arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fruc-
tum bonum / excidetur & in ignem mitatur.

L. viii
sol

Et interrogabant eum turbę dicentes. Quid ergo facie-
mus. Respondens autē dicebat illis. Qui habet duas
tunicas. de non habenti. & qui habet escas. similiter
faciat. Veniunt autē & publicani ut baptizarentur.
& dixerunt ad illū. Magister / quid faciemus. At ille
dixit ad eos. Nihil amplius quam quod constitutum est.
uobis. faciat. Interrogabant autē eum. & milites dicentes.
Quid faciemus & nos. Et ait illis. Neminum conuiciatis
neque calumniam faciatis / & contenti estote stipendiis
uris. Existimante autem populo / & cogitantibus om-
nibus in cordibus suis de iohanne. si forte ipse esset
xps. Respondit iohannes. dicens omnibus.
Ego quidem aqua baptizo uos / ueniet enim fortior me

L. viii
ch. xii

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

cuius non sum dignus soluere corrigiam calciamentorū ei /
ipse uos baptizabit in spū scō & igni,

L. xii
ch. xii

Cuius uentilabrum in manu ei / & purgabit aream suam /
& congregabit triticum in horreum suum. Palas autē
comburet & igni inextinguibili, multa quidem & alia ex
hortans / euangelizabit populo,

L. xii
ch. xliii
f. l. viii.

Herodes autē tetrarcha / cum corripere dicitur ab illo / de hero
diade uxore fratris sui / & de omnibus malis quae fecit
herodes / adiecit & hoc supra omnia / & inclusit iohan
nem in carcerem,

L. xiii
ch. xiiii
f. v.
lo. xv.

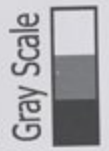
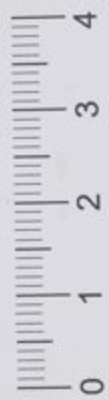
Fac tunc est autē cum baptizaretur omnis populus / & ihū
baptizato adorante apertum ē cælum. Et descendit
spūs scs corporali specie sicut columba in ipsum. Et uox de
caelo facta est. Tu es filius meus dilectus / in te complacuit mihi.

L. xiiii
ch. i.
f. i.
l. iii.
l. v.

Et ipse ih̄s erat incipiens quasi annorum triginta / ut
putabatur filius ioseph,

Qui fuit heli	Qui fuit nagge.
Qui fuit matthat	Qui fuit maath
Qui fuit leui	Qui fuit mt th thia
Qui fuit melchi	Qui fuit semei
Qui fuit ianne	Qui fuit ioseph
Qui fuit ioseph	Qui fuit iudae
Qui fuit mt th thie	Qui fuit iohanna
Qui fuit amos	Qui fuit reza
Qui fuit naum	Qui fuit zorobabel
Qui fuit heli	Qui fuit salathiel

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

Qui fuit	neri	Qui fuit	amina dab
Qui fuit	melchi	Qui fuit	Arum
Qui fuit	addi	Qui fuit	esrom
Qui fuit	cosan	Qui fuit	phares
Qui fuit	helmodan	Qui fuit	iude
Qui fuit	her	Qui fuit	iacob
Qui fuit	hiesu	Qui fuit	isaac
Qui fuit	heliezer	Qui fuit	Abrahe
Qui fuit	iorim	Qui fuit	thare
Qui fuit	mat thad	Qui fuit	nachor
Qui fuit	leui	Qui fuit	seruch
Qui fuit	symeon	Qui fuit	ragau
Qui fuit	iuda	Qui fuit	falech
Qui fuit	iuseph	Qui fuit	eber
Qui fuit	iona	Qui fuit	sale
Qui fuit	elidcim	Qui fuit	cannan
Qui fuit	melea	Qui fuit	artaxat
Qui fuit	menna	Qui fuit	sem
Qui fuit	mat thta	Qui fuit	noe
Qui fuit	nathan	Qui fuit	lamech
Qui fuit	dauid	Qui fuit	mythufale
Qui fuit	iesse	Qui fuit	enoch
Qui fuit	obah	Qui fuit	iardh
Qui fuit	booz	Qui fuit	male leel
Qui fuit	salmon	Qui fuit	cainan
Qui fuit	naaffon	Qui fuit	enos

Qui fuit sc̄h

Qui fuit adam

Qui fuit d̄i.

III
L. XV
mat. xv
mar. vi

IHS AVT PLE NVS SEV̄ sc̄o regressus est a ior-
dane, Et agebatur in spū inde ser̄to diebus
qua draginta & temptabatur a diabolo,

L. XVI
mat. xvi

Et nihil manducauit in diebus illis & consuma-
tis illis. esurit. Dixit autem ille diabolus. Si fili-
us d̄i es. dic lapidib̄ huc. ut panis fiat. Et respon-
dit ad illum ihs. Scriptum est. quia non in pane
solo uiuit homo sed in omni uerbo d̄i. Et duxit
illum diabolus. & ostendit illi om̄a regna orbis terr̄
in momento temporis. & ait ei. Tibi dabo potesta-
tem hanc uniuersam. & gloriam illorū quāquā
traditasunt & cui uolo do illa. Tu ergo si adora-
ueris coram me. erunt tua omnia. Et respondens
ihs dixit illi. Scriptum est. Dn̄m d̄m tuum ad-
orabis. & illi soli seruiet. Et duxit illum in ieru-
salem & statuit eum supra pinnam templi & dixit illi.
Si filius d̄i es. mitte te te hinc deorsum. Scriptum
est enim quod angelus suus mandauit d̄re. & con-
seruent te & quia in manibus tollent te ne forte
offendas ad lapidem pedem tuum. Et respondens
ihs. ait illi. Dicitur est. non temptabis d̄m
d̄m tuū. Et consumata omni tēptatione. dia-
bolus recessit ab eo. usq; ad tēpus.

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

Lxxvii
mat. xxvii
mat. xxvii
lo. xlvi

Et regressus est in uirtute sps in galileam & fama
exiit p uniuersam regionem de illo; Et ipse docebat
in synagogis eorum & magnificabatur ab omnibus;

Lxxviii

Et uenit nazareth ubi erat nutritus & intrauit secundum
consuetudinem suam die sabbati in synagogam &
surrexit legere. Et traditus est illi liber prophete esay.

† Sando re conuersos
corde

Et ut reuoluit librum inuenit locum ubi scriptum erat.
Sps dñi super me propter qd unxit me, Euangelizare
pauperibus misit me. † Predicare captiuis remissio-
nem & caecis uisum, Dimittere contritos in
remissionem predicare annum dñi acceptum &
diem retributionis. Et cum plicuisset librum reddidit
ministro & sedit. Et omniu in synagoga oculi erant
intendentes in eu. Coepit autem dicere ad illos

Lxxviiii
mat. xli
mat. l
lo. lxxviii

Quia hodie impleta est haec scriptura in auribus uestris
Et omnes testimonium illi dabant & mirabantur
in uerbis gratiae quae pcedebant de ore ipsius,
& dicebant, Nonne hic filius est ioseph?

Lxxix

Et ait illis. utique dicetis mihi hanc similitudinem
medice curate ipsum, Quanta audiuimus facta
in capharnaum fac & hic in patria tua,

Lxxx
mat. xlii
mat. li
lo. lxxx

Ait aut. Amen dico uobis, Quia nemo propheta
acceptus est in patria sua,

Lxxxi

In ueritate dico uobis. Multae uiduae erant in
diebus helie in israhel, quando clausum est caelum
annis tribus & mensibus sex, Cum facta esset

fames magna in omni terra & ad nullam illarum missus.
 helias. Ipsi in sareth & sydonia. ad mulierem uiduam.
 Et multi ipsi erant in iherosolymis sub helisco propheta. & nemo
 eorum mundatus est. nisi in emansyrus. Et repletus
 omnis in synagoga. in hac audientes; Et surrexerunt
 & eiecerunt illum extra ciuitatem. Et duxerunt illum usque ad
 supercilium montis. super quem ciuitas illorum erat edificata. ut
 precipitarent eum; Ipse autem transiens per medium illorum
 ibat;

Lxxvii Et descendit in capharnaum ciuitatem galilee. ibique do-
 cebat eos sabbatis;

Lxxviii Et stupebant in doctrina eius. quia in potestate erat sermo
 ipsius;

Lxxviiii Et in synagoga erat homo habens demonium inmundum.
 & exclamauit uoce magna dicens. Sine. quid nobis &
 tibi iherosolymene. uenisti perdere nos. Scio te quis sit filius
 dei. Et increpauit illum ihesus dicens. Obmutesce. & exi
 ab illo. Et cupiens illud demonium in medium exiit
 ab illo. nihilque illi nocuit. Et factus est pavor in omnibus.
 & conloquebantur ad inuicem dicentes. Quid est hoc
 uerbum. quia in potestate & uirtute imperat inmundis
 spiritibus; & exeunt. & diuulgabat fama. de illo. in om-
 nem locum regionis.

Lxxviiii Surgens autem ihesus de synagoga. introiit in domum symonis.
 Socrus autem symonis tenebatur magnis febribus. Et rogauit
 uerit illum petrus; & stans super illam. imperauit febrim. &

dimisit illam, & continuo surgens. ministrabat illis,
Cum sol autē occidisset, omnes qui habebant infirmos
varius languoribus ducebant illos ad eum, At
ille singulis manus imponens curabat eos.

Lxxvii
mā xxvii

Exibant autē daemona a multis clamantia
& dicentia quia tu es filius dī, Et increpans
non sinebat ealiqui quia sciebant ipsum rē xp̄m.

Lxxviii
mā xxviii

Facta autem die egressus ibat in desertum locum,
Et turbe requirebant eum & uenerunt usque
ad ipsum, Et detinebant illū ne discederet
ab eis, Quibus ille ait, Quia & alius ciui-
tatibus oportet me euangelizare regnum dī,
Quia ideo missus sum, Et erat praedicans in sy-
na gogis galilee;

Lxxviiii

Factum est autem cū turbe intrarent in eum ut
audirent uerbu dī. & ipse stabat secus stagnum
genesareth, & uidit duas naues stantes secus stag-
num, Piscatores autem descenderant & la-
uabant rētia, Ascendens autem in unam nauum
quae erat symonis rogauit eum a terra reducere
pusillum, Et sedens docebat de nauicula t̄bas,

luc xxx
io cxxii
7 cccviii

Vt cessauit autē loqui. dixit ad symonem,
Duc me in altum. & laxate rētia ur̄a in capturam,
& respondens symon dixit illi, Praeceptor
per totam noctem laborantes nihil cepimus,
In uerbo autē tuo. laxabo rētia, & cū hoc fecisset

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

concluserunt piscium multitudinē copiosam,
 Rumpēbatur autē rēe eorum, & annuerunt socii
 quietant malia nauū ut ueniret & adiuuarent eos,
 Et uenerunt & impleuerunt ambas nauiculas ita
 ut mergerentur,

Lxxxv

Quod cum uideret symon petrus prostratus ad genua ihu
 dicens, Exiame quia homo peccator sum. dne,

Stupor enim circū dederat eum & omnes qui cū illo erant
 in captura piscium quā ceperant, Similiter autē
 iacobum & iohannē filios zebedee quierant socii
 symonis.

Lxxxvi
mē xxv
mē x.

Et ait ad symonem ihu, Noli timere. ex hoc iam ho
 mines eris capiens, & subducis ad terrā nauibus
 Relictis omnibus sequutus est illum,

Lxxxvii
mē xxvi
mē xviii

Et factum est. cum esset in una ciuitatū, & ecce uir
 plenus lepra & uidens ihm & prostratus in faciem
 rogauit eum dicens, Dne. siuis. potes me mundare,
 Et extendens manum. tetigit illū dicens, Volo

mundare, & confestim lepra discessit ab illo, Et ipse
precepit illi. ut nemini diceret, Sed uade ostende
sacerdoti. & offer. p. emundatione tua sicut precepit
moyses in testimonium illis,

Lxxxviii
m̄ xxvii
m̄ xxvii
lō xlvi

Per ambulabat aut magistermo de illo & conue-
bant turbe multe ut audirent. & curarentur ab in-
firmitatibus suis,

Lxxxv
m̄ xlvi
m̄ lvi.

Ipsa autem secedebat in desertum. & orabat,

Lxxxvi
m̄ lvi
m̄ lvi.

ET FACTUM EST IN VNA DIERUM ET IPSE
SE DEBAT docens, & erant pharisaei sedentes &
legis doctores. qui uenerant ex omni castro galilee.
& iudeae. & hierusalem. & uirtus erat dñi. ad sa-
nandum eos.

Lxxxvii
m̄ lxx
m̄ lxx
lō xxxviii.

Et ecce uiri portantes in lecto hominem quierat
paralyticus. & querebant inferre. & ponere
ante eum. & non inuenientes qua parte illum
inferrent praeruba. Ascenderunt supra tectum.
& per tegulas submiserunt illum cum lecto. in medium

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

ante ihm, Quorū fidem ut uidit. dixit, homo.
remittuntur tibi peccata tua, & coeperunt
cogitare scribae & pharisaei dicentes, Quis est
hic qui loquitur blasphemias? quis potest dimit-
tere peccata nisi solus deus? Ut cognouit autē ih̄s
cogitationes eorū. respondens dixit ad illos, Quid
cogitatis in cordibus uestris? quid est facilius dicere.
dimittantur tibi peccata. an dicere. surge & am-
bula. Ut autem sciatis. quia filius hominis
potestatem habet in terra. dimitte peccata,
Ut paralitico, Tibi dico. surge, Tolle lectū
tuum & uade in domū tuā. Et confestim sur-
gens coram illis tulit in quo iacebat & abiit in
domum suam. magnificans dñm, & stupor adpre-
hendit om̄s. & magnificabant dñm, Et repleti s̄t
timore. dicentes, Quia uidimus mirabilia hodie,
Et post haec exiit & uidit publicanum nomine
leui sedentem ad teloneum & ait illi. sequereme;

Lxxxvii
m̄t lxxi
mf xxi

Et relictis omnibus: surgens secutus est eum;

Lxxxviii
mē lxxvii
mf xxii

Et fecit ei conuiuium magnū leui in domo sua: Et erat turba multa publicānorum & aliorum qui cum illis erant discumbentes: Et murmurabant pharisaei & scribae eorum dicentes ad discipulos eius: Quare cum publicanis & peccatoribus manducatis & bibitis?

L xl
mē lxxviii
mf xxiii

Et respondens ihesus dixit ad illos: Non egent qui sani sunt medico: sed qui male habent: Non ueni uocare iustos: sed peccatores in penitentiam: At illi dixerunt ad eum: Quare discipuli iohannis ieiunant frequenter & obsecrationes faciunt: similiter & pharisaeorum: tu autem edis & bibis? Quibus ipse ait: Numquid potestis filios sponsi dū cum illis est sponsus facere ieiunare? Uenient autem dies & cum ablatu fuerit sponsus ab illis: tunc ieiunabunt in illis diebus: dicebat autem & similitudinem ad illos: Quia nemo commisit suram aut iuramento

nouo inmit tit inuestimentū u&us. Alioquin &
 nouum rūpit & u&eri non conuenit commissura
 nouo, Et nemo inmit tit uinum nouum in utres
 u&eres. Alioquin rūp& uinū nouum utres
 & ipsum effund&ur & utres peribunt. Sed uinū
 nouum in utres nouos inmit tendum est & utraq;
 conseruantur, Et nemo bibens u&us statim uult
 nouum, dicit enim u&us melius est,

Luc xli
 m̄ exi
 inf. xxiii.

Factum est autem in sabbato secundo primo cum
 transiret p̄ sata uellebant discipuli eius spicas
 & manducabant confricantes manibus,

Quidam autem pharisæorū dicebant illis, quid fa-
 citis quod non licet in sabbatis. & respondens
 ih̄s ad eos dixit, Nō hoc legitis quod fecit ad-
 cum esuriret ipse & quicum eo erant. quomodo
 intrauit in domum dī. & panes p̄ positionis sup-
 sit & manducauit. & dedit his quicum ipso erant
 quos non licet manducare. nisi tantum sacerdotib;

Et dicebat illis, Quia dñs est filius hominis & iam sabbati,

Luc xli
m^o cxxv
ms^o xxx

Factum est autem & in alio sabbato / ut intrare in
synagoga & docere, Et erat ibi homo & manus
eius dextera erat arida, Observabant autem scribe
& pharisæi si in sabbato curare ut inuenirent unde
accusarent illum, Ipse uero sciebat cogitationes eor^{um}.

& ait homini qui habebat manum aridam,
Surge & sta in medium & surgens stetit, Ait aut
ad illos ih̄s, Interrogo uos si licet sabbatis benefacere
animale? An animam saluam facere an perdere?

Et circumspexit omnibus dixit homini, Exten
de manum tuam & extendit, & restituta est ma
nus eius, ipsi autē repleti sunt insipientia & conlo
quebatur ad inuicem quidnam facerent ih̄s,

Luc xliii
m^o cxxvi
ms^o lxxvi

Factum est autem in illis diebus, Exit in mon
tem orare & erat p̄noctans in oratione dñi.

Luc xliiii
m^o cxxvii
ms^o xxx

Et cum dies factus esset / uocauit discipulos suos,

Et elegit duodecim ex ipsis quos & ap̄t̄os nominauit,

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Simonem quem cognominavit petrum & andream fratrem
eius, Jacobum & iohannem. philippum & bartholo
meum. mattheum & thomam. Iacobum alfei.
& simonem qui vocatur zelotes. iudam iacobi.
& iudam scarioth qui fuit proditor,

luc xlv
m̄ xxvii
is xlvii

Et descendens cum illis. stetit in loco campestri &
turba discipulorum eius; & multitudo copiosa plebis,
ab omni iudea & hierusalem. & maritima. & tyri.
& sydonis. qui venerant ut audirent eum & sana
rentur a languoribus suis, & qui vexabantur ab spi
ritibus immundis curabantur, Et omnis turba que
rebat eum tangere. quia virtus de illo exiebat.
& sanabat omnes,

luc xlv
m̄ xxviii

Et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat.

Beati pauperes. quia vestrum est regnum dei.

luc xlv
m̄ xxviiii

Beati qui nunc esuritis. quia saturabimini.

luc xlv
m̄ xxviiii

Beati qui nunc flatis. quia ridebitis.

luc xlv
m̄ xxviiii

Beati eritis cum vos oderint homines. & cum separaverint

uos. & exprobrauerint & eiecerint nomen ur̄m tāquā
malum pp̄t filium hominis. Gaudet in illa die & ex
ultate. Ecce enim merces ur̄a. multa in caelo
secundum haec enim. faciebant p̄ph̄as patres eorū,

^{luc l}
Verum tamen. uae uobis diuitibus quia habetis con
solationem ur̄am. & uobis qui saturati estis
quia esuritis. Uae uobis qui ridetis nunc quia
lugebitis & flebitis.

^{luc la}
Vae cum bene uobis dixerunt omnes homines. secūm
haec faciebant p̄ph̄as patres eorum,

^{luc la}
Sed uobis dico quia auditis. Diligite inimicos ur̄os.
bene facite his qui uos oderunt. Benedicite male
dicentibus uos orate p̄ calumniantibus uos.

^{luc la}
Et qui te p̄cutit in maxillam. praebere & alteram.
& ab eo qui aufert tibi uestimentum. & iam tunc
noli prohibere. omni autem p̄cedenti te. tribue.
& t qui aufert quaer tuas iung. ne rep̄das.

^{luc la}
Et pro ut uultis ut faciant uobis homines. & uos

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

facite eis illis similiter

Luc 14
mt 23

Et si diligitis eos qui uos diligunt quae uobis est gratia
nam & peccatores diligentesse diligunt, Et si bene
feceritis his qui uobis benefaciunt quae uobis est
gratia. Siquidem & peccatores hoc faciunt,

Et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere
quae gratia est uobis. Nam & peccatores peccato
ribus fenerant ut recipiant aequalia; Veritatem
diligite inimicos uros & benefacite & mutuum
date. nihil inde sperantes, & erit merces ura
multa & eritis filii Altissimi, Quia ipse benignus
est sup ingratos & malos, Estote ergo misericor
dies sicut & pater uester misericors est,

Luc 14
mt 23

Nolite iudicare & non iudicabimini, Nolite
condemnare & non condemnabimini, Dimitte
& dimit tibi, Date & dabitur uobis,

Mensuram bonam & conseruam & coagitatam &
sup effluentem dabunt in sinum urm, Eadem

ueromensura quamensi fueritis remetietur uobis /

luc lvi
m^e clvi

Dicebat autem illis & similitudinē, Non quid po-
test caecus caecum ducere. nonne ambo in foueam
cadunt. **N**on est discipulus sup magistrum
pfectus autem omnis erit. sicut magister eius /

luc lviii
m^e clviii
l^o exviii
l^o xxxviii

luc lviii
m^e clviii

Quid autē uides festucam in oculo fratris tui. trabem
autē que in oculo tuo ē non consideras. aut quo
modo poteris dicere fratri tuo. frater. sine etiā
festucam de oculo tuo. ipse in oculo tuo trabem
non uidet. **H**ypocrita. eice primū trabem
de oculo tuo. Et tunc pspicies ut educa festucā
de oculo fratris tui /

luc lxx
m^e clvii

Non est enim arbor bona. quae facit fructus malos.
Neque arbor mala faciens fructum bonum. **N**ona
quaeque enim arbor de fructu suo cognoscitur /

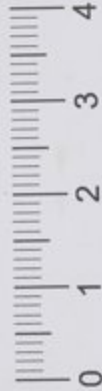
luc lxx
m^e clvii

Neque enim de spinis colligunt ficus. neque de
rubo uindemant uuam /

luc lxx
m^e clvii

Bonus homo. de bono thesauro cordis sui pferit

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

bonum, & malus homo de malo thesauro profert
malum, Ex abundantia enim cordis os loquitur

luc lxiii
mt lxxvii
lo cxxv

Quid autem uocatis me. dñe dñe & non facitis
quae dico.

luc lxiiii
mt lxxviii

Omnis qui uenit ad me. & audit sermones meos
& facit eos. ostendam uobis. cui similis sit, Simi-
lis est homini aedificanti domum qui fodit
in altum. & posuit fundamenta supra petram.
In inundatione autem facta in latus est flumen
domui illi. & non potuit eam mouere.

Fundata enim erat. supra petram. Qui autem
audit & non facit. similis est homini aedificanti do-
mum suam supra terram. sine fundamento. in qua inli-
sus est fluuius. & continuo cecidit. & facta est ruina
domus illius magna.

T VI

luc lxx
mt lxxviii
lo cxxvii

Cum autem impleisset omnia uerba sua in aures ple-
bis. intrauit capharnaum. Centurionis autem cuius-
dam seruus malchabens. erat moriturus. qui

illi erat preciosus, Et cum audisset de ihu misit
ad eum seniores iudeorum rogans eum ut ueniret
& saluaret seruum eius;

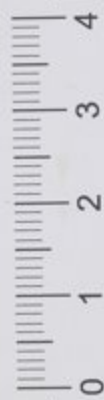
Et illi cum uenissent ad ihm rogabant eum solli-
cite dicentes ei, Quia dignus est ut hoc illi pres-
tes, Diligit enim gentem nostram & synagogam,
ipse aedificauit nobis, Ihs autem ibat cum illis,

Et cum iam non longe esset ad domo misit ad eum
centurio amicos, dicens, Domine, nolite exari
non enim indignus sum ut sub iocum meum intres,

Propter quod & me ipsum non sum dignum ar-
bitratus ut uenirem ad te, Sed dic uerbo &
sanabitur puer meus, Nam & ego homo sum
sub potestate constitutus habens sub me milites,

Et dico huic uade & uadit, Et alio ueni & ue-
nit, Et seruo meo fac hoc & facit, Quo audito
Ihs miratus est & conuersus sequentibus se
turbis dixit, Amen dico uob, nec misit tanta

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

fidem inueni,

^{luc lxxvi}
^{mat lxxvi} **E**t reuersi qui missi fuerant domum inuenerunt
seruum qui languerat sanum,

^{luc lxxvii}
Et factum est deinceps ibat in ciuitatem qua
uocatur naim & ibant cum illo discipuli eius
& turba copiosa, Cum autem adpropinquaret
portae ciuitatis ecce defunctus efferebatur
filius uicis matris suae, Et haec uidua erat
& turba ciuitatis multa cum illa, Quam cum
uidisset ^{ihc} misericordia motus super eam dixit illi,

Noluisse, & accessit & tetigit loculum, hi
autem qui portabant steterunt, Et ait,

Adulescens tibi dico surge, & resedit qui erat
mortuus & coepit loqui, & dedit illum matri suae,

Reccepit autem omnis timor & magnificabant
dominum dicentes, Quia propheta magnus surrexit
in nobis & quia dominus uisitauit plebem suam,

^{luc lxxviii}
Et exiit hic sermo in uniuersam iudeam de eo.

& omnem circa regionem,

luc lxviii
mæ cu

Et nuntiauerunt iohanni discipuli eius de omnibus
his. Et conuocauit duos de discipulis suis iohan-
nes. & misit ad ihm. dicens, Tu es qui uenturus es
in alium expectamus. Cum autem uenissent ad
eum uiri dixerunt, Johannes baptista misit nos
ad te. dicens, Tu es qui uenturus es. In alium ex-
pectamus. In ipsa autem hora. curauit multos
a languoribus. & plagis. & spiritibus malis. & ex-
cis multis donauit uisum.

Et respondens. dixit illis, Euntes nuntiate
iohanni. quae uideritis & audistis. Quia caeci
uident. claudi ambulant. leprosi mundantur.
surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes
euangelizantur. Et beatus est qui non fuerit
scandalizatus in me. Et cum discessissent
nuntii iohannis. caepit dicere de iohanne
ad turbas. Quid existis in deserto uidere

cumq;

harundinem uento moueri. sed quid existis uidere
hominem mollibus uestimentis indutum.

Ecce qui in ueste praxiosasunt & deliciis in domi-
bus reguntur. Sed quid existis uidere propheta.
utiq; dico uobis & plus quam prophetam.

luc lxx
m̄ euy
m̄ i

Hic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum
meum ante faciem tuam. qui parabit uiam
tuam ante te.

luc lxxi
m̄ euy

Dico enim uobis. Maior inter natos mulierum
propheta iohanne baptista nemo est. Qui autem
minor est. in regno di maior est illo.

luc lxxii
x

Et omnis populus audiens & publicani. iustifi-
cauerunt dominum. baptizati baptismo iohannis.
Pharisaei autem & legis periti. consilium domini spreue-
runt in semetipsos. non baptizati ab eo.

luc lxxiii
m̄ euy

Cui ergo similes dicam homines generationis
huius & cui similes sunt. Similes sunt pueris
sedentibus in foro. & loquentibus ad inuicem

117

rat eum aut intrare dicens, Hic si esset propheta sciret
 utique quae & qualis mulier esset quae tangit eum
 quia peccatrix est, Et respondens ih̄s dixit ad illum,
 Simon habeo tibi aliquid dicere, At ille ait,
 Magister dic, Duo debuitores erant cuiusdam feneratori,
 unus debebat denarios quingentos, Alius quinqua-
 ginta, Non habentibus illis unde redderent,
 donavit utrisque, Quis ergo eum plus diligit?
 Respondens simon dixit, Aestimo quia is cui plus
 donavit, At ille dixit ei, Recte iudicasti,
 Et conuersus ad mulierem dixit simoni, Vides
 hanc mulierem? Intraui in domum tuam, aquam
 pedibus meis non dedisti, haec autem lacrimis
 rigauit pedes meos & capillis suis terxit
 Osculum mihi non dedisti, haec autem ex quo in-
 traui non cessauit osculari pedes meos, Oleo caput meum
 non unxit, haec autem unguento unxit pedes meos,
 Propter quod dico tibi, Remittuntur ei peccata multa
 quoniam diligit multum, Cui autem minus dimittitur
 minus diligit, Dixit autem ad illam, Remittun-
 tur tibi peccata, Et coeperunt ^{q̄da} qui simul accum-
 bebant dicere intrare, Quis est hic qui & iam pecca-
 ta dimittit? Dixit autem ad mulierem, Fides tua
 te saluam fecit, Vade in pace,
Et factum est deinceps & ipse iter faciebat per ciuitatem
 & castellum, predicans & euangelizans regnum dei.

& duodecim uillo. & mulieres aliquae quae erant cura
te ab spiritibus malignis & infirmitatibus. Mariaque
uocatur magdalene. de qua demonia septem exierant.
& iohanna uxor chuze procuratoris herodis. et susan
na. & alie multe quae ministrabant eis de facultatibus
suis.

luc lxxvi
m^o lxxvi
m^o lxxvi

Cum autem turba plurima conuenisset. et de ciuitatibus
propperarent ad eum. dixit per similitudinem. Exiit qui
seminat seminare seminum suum. Et dum seminat. aliud cecidit
secus uiam. & conculcatum est. & uolucres caelice comedunt
illud. Et aliud cecidit super petram. & natum aruit. quia
non habebat humorem. & aliud cecidit inter spinas. &
simul exortit spinae suffocauerunt illud. & aliud ce
cidit in terra bona. & ortum fecit fructum centuplum.

Haec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi. audiat.
Inrogabant autem eum discipuli eius. quae esset haec pa
rabola. Quibus ipse dixit. Uobis datum est nosse myste
rium regni dei.

luc lxxvii
m^o lxxvii
m^o lxxvii
l^o c viii.

Ceteris autem in parabolis. Ut uidentes non uideant.
& audientes non intellegant.

luc lxxviii
m^o lxxviii
m^o lxxviii

Est autem haec parabola. semen est. uerbum dei. Qui autem
secus uiam. hi sunt qui audiunt. deinde uenit
diabolus. & tollit uerbum de corde eorum. nec creden
tes saluantur. Nam qui supra petram quicumque audie
runt. cum gaudio suscipiunt uerbum. Et hi radices
non habent. qui ad tempus credunt. In tempore

temptationis recedunt. Quod autem in spinis cecidit.
hisunt qui auclierunt & a sollicitudinibus & diuitiis.
& uoluptatibus uitae cunctes suffocantur & non refe-
runt fructum. Quod autem in bonam terram. hisunt qui
in corde bono & optimo Audientes uerbum retinent.
Et fructum adferunt in patientia.

Luc. lxxvii
m. ccc. lxxvii
m. ccc. lxxvii
Nemo autem lucernam accedens operit eam uasae. aut
sub cui lectum ponit sed supra candelabrum ponit.
Ut intrantes uideant lumen.

Luc. lxxx
m. ccc. lxxx
m. ccc. lxxx
Non enim est occultatum quod non manifestetur. nec
absconditum quod non cognoscatur & in palam
ueniat.

Luc. lxxxii
m. ccc. lxxxii
Videte ergo quomodo auditis. Qui enim habet dabitur
illi. & qui non habet & iam quod putat se ha-
bere auferetur ab illo.

Luc. lxxxv
m. ccc. lxxxv
m. ccc. lxxxv
Venerunt autem ad illum mater & fratres eius & non poterant
adire eum pro turba. Et nuntiatum est illi. mater tua
& fratres tui stant foris uolentes te uidere. Qui respon-
dens dixit ad eos. Mater mea & fratres mei hisunt
qui uerbum dei audiunt & faciunt.

Luc. lxxxviii
m. ccc. lxxxviii
m. ccc. lxxxviii
Factum est autem in una die. & ipse ascendit in
nauicula & discipuli eius. & ait ad illos. Transfere-
mus trans stagnum & ascenderunt. Nauigantibus
autem illis. obdormiuit. Et descendit pro cella uenti
in stagnum. & complebantur & periclitabantur.
Accedentes autem suscitauerunt eum dicentes.

Præceptor perimus, At ille surgens increpauit uen-
to & tempestati aque & cessauit, Et facta est
tranquillitas, Dixit autem illis, Vbi est fides uerā?
Quintimentes mirati sunt dicentes adinuicem, Quis
putas hic? quia uentis imperat & mari & oboedi-
unt ei, Ena uigauerunt autem ad regionem gera-
senorū: quæ est contra galileam, Et cum egressus
esset ad terrā. occurrit illi uir quidam qui habebat
demonium iam temporibus multis & uestimento
non induebatur, Neque in domo manebat
sed in monumentis, Is ut uidit ihm. prostratus ante
illum, Et exclamans uoce magna dixit, Quid
mihi & tibi est ihu filii Altissimi? Obsecro te
ne me torqueas, Præcipiebat enim spiritui in-
mundo ut exiret ab homine, Multas enim
temporibus arripiebat illum, & uinciebatur
catenis & compedibus custoditus & ruptis
uinculis agebatur ad demonio in deserto,
Interrogauit autem illum ihu dicens, Quod tibi
nomen est? At ille dixit. legio. quia intrauerat
demonia multa in eum, Et rogabant illum.
ne imperaret illis ut in abyssum irent, Erat autem
ibi grex porcorum multorum pascentium in monte,
Et rogabant eum ut permitteret eis in illos ingredi.
& permisit illis, Exierunt ergo demonia ab ho-
mine & intrauerunt in porcos, Et impetu

Abiit grege per p̄ cep̄s in stagnum & suffocatus est.
Quod ut uiderunt factum qui pascebant fugerunt
& nunciauerunt in ciuitatem & in uillas.

Et uerunt autem uidere quod factum est. Et uenerunt ad ihm̄ & inuenerunt hominem sedentem a quo demonia exierant uestitum ac sanam mentem ad pedes eius & timuerunt. Nunciauerunt autem illis & qui uiderant quomodo sanus factus esset & a regione & rogauerunt illum omnis multitudo regionis getasenorum.

luc lxxxvii
m̄ xlviij

ut discerent ab ipsis quia timore magno tenebantur. Ipse autem ascendens nauem reuersus est & rogabat illum uir a quo demonia exierant ut cum eo esset.

Dimisit autem eum ih̄s dicens. Redi domum tuam & narra quanta tibi fecit d̄s. Abiit p̄ uniuersam ciuitatem p̄dicans quanta illi fecisset ih̄s. **TVII**

luc lxxxviii
m̄ xlvij

FACTUM EST AUTEM CUM RE DISSET IHS. EXCEPIT ILLUM TURBA. Erant enim omnes expectantes eum.

Et ecce uenit uir cui nomen iarus. Et ipse principis sinagoga erat & cecidit ad pedes ih̄s rogans eum ut intraret in domum eius.

Quia filia unica erat illi fere annorum duodecim & hec moriebatur. Et contigit dum ire a turbis comprimebat.

Et mulier quaedam erat influxu sanguinis ab unius duodecim quae in medicos erogauerat omnem substantiam suam. Nec ab ullo potuit curari. Accessit

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

retro & tetigit fimbriam uestimenti eius, Et confestim
stetit fluxus sanguinis eius, & ait ih̄s, quis ē. qui me
tetigit. Regantibus autem omnibus, dixit petrus
& quicum illo erant, Praeceptor turbae te compri
munt & affligunt & dicis, quis me tetigit.

Et dixit ih̄s, tetigit me aliquis, Nam & ego noui uir
tutem de me exisse, Videns autē mulier quia non latuit
tremens uenit & prostrata ante pedes illius, & ob quā
causam tetigerit eum indicauit corā omni populo.

Et quem admodum confestim sanata sit, At ipse
dixit illi, filia fides tua te saluam fecit. Vade in
pace, Adhuc illo loquente uenit ^{quidam} a principe sinagoga
dicens illi, Quia mortua ē filia tua, Noli uexare illum.

Ih̄s autem audito hoc uerbo respondit patri puellae.

Nolite timere, crede tantum, & salua erit, Et cum ue
nisset domū, non permisit intrare secum quemquam.

Nisi petrum & iacobum & iohannē, & patrē & matrē
puellae, flebant om̄s & plangebant illam.

At illo dixit, nolite flere, non ē ^{enī} mortua, sed dormit,
& deridebant eum, scientes quia mortua esset.

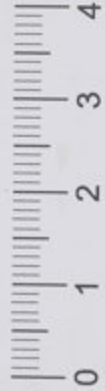
Ipse autē tenens manum eius clamauit dicens,

Puella surge, Et reuersus ē ip̄s eius, & surrexit con
tinuo, Et iussit illi dari manducare, & stupuerunt
parentes eius, Quibus p̄cepit ne aliquid dicerent,
quod factum erat.

CONVOCATIS AUT DUODECIMA APOSTOLIS VENIT ILLIS

Luc. xxvii
m̄. lxxxviii
m̄. xxviii

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

uirtutem & potestatem. sup omnia demonia & ut
languores curarent. Et misit illos predicare regnū dī.
& sanare infirmos.

luc lxxxvii
m̄ lxxxvii
m̄ lxxi.

Et ait ad illos, Nihil tuleritis in uia. Neque uirgam. neque
peram. Neque panem. Neque pecuniam. Neque duas
tunicas habeatis. Et in quācumq; domū intraueritis.
ibi mandete & inde ne exeatis.

luc lxxxviii
m̄ lxxxviii
m̄ lxxii.

Et quicumque non receperint uos. exeuntes de ciuitate
illa. & impuluerem. pedum uestrorum excutite in testi
monium. supra illos.

luc lxxxviiii
m̄ lxxxviiii
m̄ lxxii.

Egressi autem circuibant per castella euangelizantes &
curantes ubique.

luc xc
m̄ xc
m̄ lxxiii.

Au diuit autem herodes tetrarcha omnia quae fiebant
ab eo & hesitabat. Eo quod dicebatur a quibusdam.
quia iohannes surrexit a mortuis. A quibusdam uero.
quia helias apparuit. Ab aliis autem. qui propheta
unus de antiquis surrexit. & ait herodes. Iohannes
ego de collaui. quis autē ē iste de quo ego audio talia
& quaerebat uidere eum.

luc xci
m̄ xc
m̄ lxxiiii.

Et reuersi apostoli narrauerunt illi. quaecumque
fecerunt.

luc xcii
m̄ xcii
m̄ lxxv.

Et adsumptis illis recessit seorsū in locū desertum.
quod est bethsaida. quod cū cognouissent turbae secutes
illum. & excepit illos. & loquebatur illis de regno dī. &

luc xciii
m̄ xciii
m̄ lxxvi.

Dies autem ceperat declinare. & accedentes duodecim
dixerunt illi. Dimitte turbas. ut euntes in castella

h & eos qui cura indigebant sanabat.

ullasq; quae circa sunt deuertant. & inueniant aescas,
Quia hic in loco deserto sumus. At ita ait ad illos. uos date
illis manducare. At illi dixerunt. Non sunt nobis plus
quam quinque panes. & duo pisces. Nisi forte nos edamus
& istius in omnem hanc turbam aescas. Erant autem fere
uiri quinque milia. At ita ait ad discipulos suos.
Facite illos discumbere per conuiuia quinquaginta
& ita fecerunt. & discubuerunt omnes. Acceptis autem
quinque panibus & duobus piscibus. respexit in caelum
& bene dixit illis. Et fregit & distribuit discipulis suis.
ut ponerent ante turbas. & manducauerunt omnes.
& saturati sunt. & sublatum est quod super fuit illis frag-
mentorum. cophini duodecim.

luc xxv
m^o clvii
m^o lxxvii
to lxxvii

Et factum est. cum solus esset. orans. erant cum illo & dis-
cipuli. & interrogauit illos. dicens. Quem meditantur.
esse turbas. At illi responderunt. & dixerunt.
Iohannem baptistam alii autem heliam. Alii qui apud
unus de prioribus surrexit. Dixit autem illis. Vos
autem quem me esse dicitis. Respondens symon
petrus. dixit. xpm dei.

luc xxv
m^o clviii
m^o lxxviii

At ille increpans illos. praecipit necui dicerent. hoc dies.
quia oportet filium hominis multa pati & reprobari a senio-
ribus. & principibus sacerdotum. & scribis. & occidi.
& tertia die resurgere.

luc xxvi
m^o clviii
m^o lxxxv.

Dilectus autem ad omnes. Siquis uult post me uenire.
abneget ^{met} seipsum. & tollat crucem suam. & ueniat
post me.

sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam
facere p[ro] d[omi]n[u]m. Nam qui p[ro]didit animam suam
propter me saluam faciet illam. Qui enim p[ro]ficit
homo si ueretur uniuersum mundum se autem
ipsum perdat & d[omi]n[u]m suum faciat.

luc xxvii
m[ar]c xxviii
m[at]t lxxvi

Nam quomodo erubuerit & in eo sermones hunc filius
hominis erubescit cum uenerit in maiestate sua
& patris & sanctorum angelorum.

luc xxviii
m[ar]c lxxvii
m[at]t lxxviii

Qui co[m]m[un]icauit uobis. uer[um] sunt aliqui hic stantes qui non
gustabunt mortem donec uideant regnum dei.

VIII

FACTUM EST AUT[EM] POST HAEC VERBA SE RE DIES OCTO.

Et adsumpsit petrum & iacobum & iohannem.
& ascendit in montem ut oraret. & factum est dum
oraret. species uultus eius altera. & uestitus eius
albus resurgens. Et ecce duo uiri loquebantur
cum illo. Erant autem moyses & helias. uisi
in maiestate. Et dicebant excessum eius quem
complanatus erat in iherusalem.

Petrus uero & qui cum illo grauati erant somno,
& euigilantes uiderunt maiestatem eius & duos
uiros qui stabant cum illo. Et factum est cum
discerent ab illo ait petrus ad ih[esu]m.

Praecepta bona est nos hic esse. & faciamus
tria tabernacula. Unum tibi. & unum moysi.
& unum heliae. Nesciens quid diceret.

Haec autem illo loquente facta est nubes &

obumbravit eos / & timuerunt mirantibus illis in nubē
& uox facta ē. de nube dicens, Hic ē. filius meus di
lectus / ipsum audite, Et dum fieret uox inuentus ē.
ih̄s solus / & ip̄s tacuerunt, & nemini dixerunt in
illis diebus quicquam ex his quae uiderant,

luc xxvii
m̄ e lxxvii
m̄ xxi.

Factor est autem in sequenti die descendit illis
de monte / occurrit illi turba multa, Et ecce uir de turba
exclamauit dicens, Magister / obsecro respice
in filium meum / quia unicus ē mihi,

Et ecce spiritus adprehendit illum / & subito clamat
& elidit, Et dissipat eum cum spuma / & uix discedit
dilamans eum, Et rogauit discipulos tuos ut eicerent
illum, & non potuerunt. Respondens autem ih̄s dixit,

O generatio infidelis & perversa. usquequo ero apud uos.
& patior uos. Adduc huc filium tuum, Et cum
accederet. elisit illum demonium / & dissipauit,
Et increpauit ih̄s spiritum immundum / & sanauit
puerum, Et reddidit illum patri eius,

luc c
m̄ lxxv

Stupebant autem om̄s in magnitudine dī,

luc c
m̄ lxxvi
m̄ xxv

Omnibusque mirantibus in omnibus quae faciebat
dixit ad discipulos suos, Ponite uos in cordibus uestris
sermone istos, Filius enim hominis futurus est.
ut tradatur in manus hominum, At illi ignorabant
uerbum istud / & erat uelatum ante eos. ut non
sentirent illud, Et timebant eum interrogare
de hoc uerbo,

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Intrauit autem cogitatio in eos / quis eorum maior esset.
At ih̄s uident cogitationes cordis illorum / adprehens
dens puerum / statuit illum secusse / & ait illis / Quicumque
susceperit puerum istum in nomine meo / mercepit.

Et quicumque me receperit / recipit eum qui me misit /

Nam qui minor est inter om̄s uos / hic maior est.

Respondens autem iohannes dix̄ / pr̄cepta uicimus
quendam in nomine tuo eicientem demonia & phibui
mus eum / quia non sequitur nobiscum / Et ait ad illū
ih̄s / nolite phibere / Quoniam non ē aduersum uos /
pro uobis est.

Factum ē autem dum complerentur dies adsumptionis ei.
& ipse faciem suam firmavit / ut iret in hierusalem.
Et misit nuntios ante conspectum suum / & euntes intrauer̄
in ciuitatem samaritanorū / ut pararent illi / Et non ce
perunt eum / quia facies eius erat euntas hierusalem.

Cum uicissent autem discipuli eius / iacobus & iohannes dixer̄ /
Dñe . uis dicimus ut ignis descendat de celo / & consumat illos.

Et conuersus / increpauit illos / dicens / Nescitis cuius sp̄s estis /
Filius hominis non uenit animas p̄dere / sed saluare.

Et abierunt / in aliud castellum.

Factum est autem ambulantibus illis in uia / dix̄ quidam
ad illum / Sequar te quicumque ueris / Et ait illi ih̄s /
Uulpes foueas habent / & uolucres celi nidos / filius autem
hominis non habet / ubi caput reclinat / Ait autem ad
alterum / sequere me / Ille autem dixit / Dñe . p̄mitte

mihiprimam ire / & sepelire patrem meum / Dixitq. eis /
Sine ut mortui sepeliant mortuos suos / tu autem uade ad nun-
tia regnum di,

Luc. cxi
Et ait alter. Sequar te dñe / sed primum pmitte mihi ire
nuntiare his quidomisiunt / Ait ad illum ih̄s. Nemo
mitte te sin manum suam in aratum / & aspiciens retro /
aptus est regno di,

Luc. cxii
Post haec aut̄ designauit dñs et alios septuaginta
duo / & misit illos binos ante faciem suam / in omnem
ciuitatem / & locum quo erat ipse uenturus / & dicebat illis,

Luc. cxiii
Messis quidem multa / operari autem pauci. Rogate ergo dñm
messis / ut mittat operarios in messem,

Luc. cxiiii
Ite. ecce ego mitto uos / sicut agnos in inter lupos,

Luc. cxv
Nolite portare sacculum / neque peram / neque calciamenta.
& nemi nem p uiam saluta uertis,

Luc. cxvi
In quacumq; domum intraueritis / primū dicitte / pax huic
domui / & si ibi fuerit filius pacis / requiescat sup illum pax
ura / sin autem / ad uos reuertatur.

Luc. cxvii
In eadem autem domo manete / edentes & bibentes quae
apud illos sunt / digni s̄t enim operarius mercede sua,

Luc. cxviii
Nolite transire de domo in domum / & in quacumque ciuitate
intraueritis / & susceperint uos / manducate quae appo-
nuntur uob / & curate infirmos qui in illa sunt / & dicitte illis.
adpropinquauit in uos regnum di,

Luc. cxix
In quacumque ciuitate intraueritis / & non receperint uos /
ex euntet in platea eius / dicitte / Etiam puluerem qui

adhesit nob de ciuitate urā ex tergemus in uos, Tamen
hoc scitote quia dppinqua sit regnum dī, dico uobis,

Quia sodomis in die illa remissius erit. quam illi ciuitati.

luc cxx
mē e viij

Vae tibi corozaim. uae tibi bethsaida quia si in tyro & sydone
facte fuissent uirtutes quae in uobis factae sunt olim in iudicio
& cinere sedentes. paeniterent, Verum tamen tyro &
sydoni. remissius erit in iudicio. quam uobis, Et tūcaphar
naum usque ad caelū exaltata usque ad infernū demer
gerit.

luc cxxi
mē e viij
mē e xvi
lō e xx

Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me spernit.

Qui autem me spernit spernit eum qui misit.

luc cxxij

Reuerſi sunt autem septuaginta duo. Cum gaudio dicentes,

Dñe. & iam daemonia subiciuntur nob in nomine tuo.

Et ait illis. Uidebam satanam sicut fulgore. de caelo ca
dentem. Ecce de uobis potestate calcandi supra ser
pentes & scorpiones & supra omnem uirtutem inimi.

Nihil uos nocbit. Verum tamen in hoc nolite gaudere.

quia spiritus uobis subiciunt. Gaudete autem quod no
mina urā scripta sunt in caelis.

In ipsa hora exultauit spūs cō & dixit. Confiteor tibi

pater dñe caeli & terra. quod abscondisti haec a sapi
entibus & prudentibus & reuelasti ea paruulis. Et tūc pater
quasi placuit ante te.

luc cxxiii
mē e x

Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis sit
filius. nisi pater. & quis sit pater. nisi filius & qui uo
luerit filius reuelare.

luc cxxiiii
mē e xii
lō e cxxvii

Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis sit
filius. nisi pater. & quis sit pater. nisi filius & qui uo
luerit filius reuelare.

<sup>luc. cxx
m. cxxvii</sup> **E**t conuersus ad discipulos suos. dixit. Beati oculi qui uident. quae uos uidetis. Dico enim uobis. quod multi prophetae & reges uoluerunt uidere quae uos uidetis. & non uiderunt. Et audire quae auditis & non audierunt.

<sup>luc. cxxi
m. cxxvii</sup> **E**t ecce quidam legis peritus surrexit. temptans illum. & dicens. Magister. quid faciendo. uitam aeternam possidebo. At ille dixit ad eum. In lege quid scriptum est. quomodo legis. Ille respondens. dixit. Diliges dominum deum tuum. ex toto corde tuo. & ex tota anima tua. Ex omnibus uiribus tuis. & ex omni mente tua. Et proximum tuum. sicut te ipsum. Dixitque illi.

Ecce respondisti. hoc fac & uiues.

^{luc. cxxii} **I**lle autem uolens iustificare se ipsum. dixit ad ihm. Et quis est meus proximus. Suspiciens autem ihm. dixit. Homo quidam descendebat ab iherusalem. in ihericho. & incidit in latrones. Qui & eum despoliauerunt. eum. & plagis impositis. abierunt. semi uiuo relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam. descenderet eadem uia. & uiso illo praeteriit. Similiter & leuita. cum esset secus locum. & uideret eum praeteriit. Samaritanus autem quidam iter faciens. uenit secus eum. & uident eum. misericordia motus est. & adpropians. alligauit uulnera eius. infundens oleum & uinum. Et imponens illum in uimentum suum. duxit in stabulum. & curam eius egit. & altera die protulit duos denarios. & dedit stabulario. & ait. Cura illum habes. & quodcumque super rogaueris. ego cum rediero reddam tibi. Quis horum tuum uidetur tibi proximus fuisse illi. qui incidit.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

in latrones. At ille dixit, Qui fecit misericordiam in illum,
 & ait illi ih̄s, Uade & tu fac similiter,
 Factum est autē dum irent, & ipse intrauit in quoddam
 castellū, Et mulier quēdā martha nomine excepit illū
 in domū suam, Et huic erat soror nomine maria;
 quae & iam sedens secus pedes dñi, aucliebat uerbum illius.

Martha autē satagebat circa sit quens ministerium;
 Quae stetit, & ait, Dñe, non ē tibi cura, quod soror mea
 reliquid me solam ministrare. Dic ergo illi, ut me ad
 iuuat. Et respondens, dixit illi dñs, Martha, Martha,
 sollicitas, & turbaris erga plurima. Porro unum ē,
 necessarium, Maria optimā partē elegit,
 quae non auferetur ab ea.

luc xxvii
 m̄ xl.ii

ET FAC TUUM EST CŪ ESSET IN LOCO QVO DIXIT ORANS,
 ut cessauit, dixit unus ex discipulis eius ad eum,

Dñe, docenos orare, sicut & iohannes docuit discipu
 los suos, Et ait illis, cum oratis, dicite, Pater sc̄i
 ficetur, nomen tuum, Adueniat regnum tuum,

Panem nr̄m cotidianum da nob̄ cotidia. Et dimit
 te nob̄ peccata nr̄a siquidem & ipsi dimit timus omni
 debenti nobis. Et ne nos inducas in temptationē,

luc xxviii
 x

Et ait ad illos, Quis ur̄m habebit amicum, & sibi
 ad illum media nocte, & dicet illi, Amice, comoda
 mihi tres panes, qm̄ amicus meus uenit de uia ad me,
 & non habeo quod ponam ante illum, & ille dein
 tus respondens, dicat, Noli mihi molestus esse, iam

ostium clausum est. & puerimei mecum sunt incubili.
non possum surgere. & dare tibi. Et ille super seuerave-
rit pulsans. Dico uobis. & si non dabit illi. Surgens eo qd
amicus eussit. propter improbitatem tamen eussurgat
& dabit illi quot quot habet necessarios.

^{luc cxxv}
^{mt lxx} **E**t ego uobis dico. peccate & dabitur uobis. Qui peccat & in-
uenietis. Pulsate & aperietur uobis. Omnis enim qui
peccat accipit & qui querit inuenit & pulsata aperiet.
Quis autem ex uobis patre peccat panem. Numquid lapi-
dem dabit illi. Aut piscem. Numquid pro pisce respicet
illi scorpionem. Si ergo uos cum sitis mali. nostis bona
data dare filiis uestris. Quanto magis pater uestrus de caelo
dabit spiritum bonum peccatis uestris.

^{luc cxxvi}
^{mt lxxi} **E**t erat ihesus eiciens demonium. & illud erat mutum.
& cum eiecisset demonium. loquutus est. mutus. & ad-
mirantes sunt turbae.

^{luc cxxvii}
^{mt lxxii} **Q**uidam autem ex eis dixerunt. In beelzebub principe
demoniorum. eicit daemona.

^{luc cxxviii}
^{mt lxxiii} **E**t alii temptantes signum de caelo quaerebant ab eo.
^{luc cxxviiii}
^{mt lxxiiii} **I**pse autem ut uidit cogitationes eorum dixit.
O mne regnum in se ipsum diuisum. desolatur. Et do-
mus supra domum cadet. Si autem & satanas in se ipsum
diuisus est. quomodo stabit regnum ipsius.
Quia dicitis in beelzebub. eicere me daemona.
Si autem ego in beelzebub eicio daemona filii uestrum

in quo eiciunt. Ideo ipsi iudicesuri erunt, Porro si in
 digito di eicio da armonia. pfecto puenit in uos regnudi.
 Cum fortis armatus custodit atriu suum. in pace sunt ea
 quae possidet, Sicut fortior illo sup uenient uice
 rit eum. uniuersa arma eius aufert. in quibus con
 fidebat. & spoliatus distribuit, Quinone meo
 aduersume e, Et quinon colligit mecum. dispertit.

luc xxx.
 mt xxxviii

Cum in mundus spiritus exierit de homine. p ambulat
 p loca in aquosa. quarens requiem. & non inueniens.
 dicit, Reuertar in domum meam. unde exiui.
 Et cum uenerit. inuenit scopis mundatam, Et tunc
 uadit & adsumit septem alios spiritus nequiores se.
 & ingressi habitant ibi. Et sunt nouissima hominis
 illius peiora prioribus.

luc xxxi

Factum est autem cum haec diceret. extollens uocem qua
 dam mulier de urba dixit illi. Beatus uenter quite
 postauit & ubera quae fixisti, At ille dixit, Quin
 immo. Beati qui audiunt uerbum di & custodiunt illud.

luc xxxii
 mt xxxviii

Turbis autem concurrentibus. coepit dicere. Generatio haec.
 generatio nequa est. Signu querit. & signu non dabit
 illi. nisi signu ionae. Nam sicut iona fuit signum
 in ne uitis. ita erit & filius hominis. generatio in ista.
 Regina austri surget in iudicio cum uiris generationis
 huius & condemnabit illos. Quia uenit a sibus terre.
 audire sapientiam salomonis. Et ecce plus salo
 mone hic. Qui nunc uix surgent in iudicio cum.

generatione hac. & condemnabunt illā. quia penitentia
egerunt ad predicationem ionę. Et ecce plus quam
iona hic.

lxxxvii
m̄ xxxii
m̄ xxxviii

Nemo accendit lucernā. & in obscuro ponet. Neque
sub modio. sed sup candelabrum. Ut qui ingredum
tur. lumen uideant.

lxxxviii
m̄ xxxv

Lucerna corporis tuę. oculus tuus. Si oculus tuus
fuerit simplex. totum corpus tuū lucidum erit.

Si aut nequā fuerit. & iam corpus tuū tenebrōsū
erit. Cude ergo ne lumē quod intus est. tenebre sint.

totū

Si ergo corpus tuū lucidū fuerit. non habens aliquā
partem tenebrarū. erit lucidū totum. & sicut lucer
na fulgoris. inluminabit te.

lxxxv
m̄ cccxxvi

Et cum loqueretur. rogauit illū quidā phariseus. ut
pranderet apud se. & ingressus recubuit. Phariseus

aut coepit intus se reputans dicere. quare non bap
tizatus esset ante prandium. & ait dñs ad illum. Nunc

uos pharisei quod de foris ē calicis & exteri mundatis quod
aut intus ē. utrum plenum ē. rapina & iniquitate.

Stulti nonne qui fecit quod de foris ē. & iam id quod
de intus ē fecit. Uerum tamen quod sup ē. datae ele
mosinam. & ecce omnia munda sunt uob.

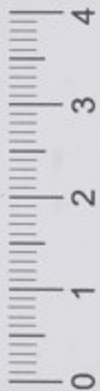
lxxxvi
m̄ cccxxvii

Sed uobis phariseis quid est curatis mentam & rutam.
& omne holus. & preteritis iudicium & caritatē dī.

lxxxvii
m̄ cccxxviii
m̄ cccxxx

Hacc aut oportuit facere. & illa non omit tere.
Vae uobis phariseis. qui diligitis primas cathedras in syna

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

gogys & salutatio nes in foro.
t exxvii mē cxxvii **V**ae uobis qui aedificatis ut monumenta ^{non} quae ^{non} appaſſent & homines ambulantes supra nesciunt

t exxviii mē cxxviii **R**espondens autem quidam ex legis peritis ait illi. Magister. haec dicens & iam nob contumeliam facis. At ille ait.

Et uobis legis peritis. uae quia oneratis homines oneribus quae portari non possunt. Et ipsi uno digito uro non tangitis sartinas.

tūc exl mē cxxcxi **V**ae uobis qui aedificatis monumenta prophetarū patres autē ur̄i occiderunt illos. profecto testificamini quod consentitis operibus patrum ur̄orum. In quidē ipsi eos occiderunt. uos autē aedificatis eorum sepulchra.

t exl mē cxxcxi **P**ropter ea & sapientia didixi. mit tam ad illos pph̄as & aptos & ex illis occidit & psequemur. ut inquiratur sanguis omnium pph̄arū qui effusus ē. a constitutione mundi & generatione ista. A sanguine abel usq. ad sanguinem zachariae qui perit inter altare & aedem. Itadicouio b.

Requirētur ab hac generatione.

tūc exlu mē cxxcxi **V**ae uob legis peritis qui a tulistis clauem scientiae. Ipsi non introistis & eos qui introiebant phibulistis.

XXII **C**on haec ad illos dicebat coeperunt pharisei & legis periti grauter insistere & os eius opprimere de multis insidiantis ei & querentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum. Multis aut turbis circumstantibus ita ut se inuicē conculcarent coepit dicere ad discipulos suos.

luc exlii
mā clviii
mē lxxvii
luc exlii
mē lxxvii

Adicendite a sermone phariseorum quod est hyprocrisis,
Nihil aut opesum est quod non reuelatur, neque abscon-
ditum quod non sciatur, quoniam quae in tenebris dixistis
in lumine dicentur, Et quod in aures loquuti estis
in cubiculis predicabitur in teclis, Dico aut uobis
amicis meis ne erramini ab his qui occidunt corpus
& post haec non habent amplius quod faciant,

Ostendam autem uobis quem timeatis, Time eum
qui postquam occiderit habet potestatem mittere
in gehennam, Ita dico uobis hunc timeate,

Nonne quinque passeris ueniunt di pondio & un-
exillis non est in obliuione coram deo? Sed & capilli
capitis uestrum omnes numerati sunt, Nolite ergo timere
multis passeribus pluri estis, Dico autem uobis,

Omnis qui cumque confessus fuerit me coram hominibus,
& filius hominis confitebitur illum coram angelis dei,

luc exlvi
mē clviii
mē lxxvii

Qui autem negauerit me coram hominibus denega-
bitur coram angelis dei,

luc exlvii
mē clviii
mē lxxvii

Et omnis qui dicit uerbum in filium hominis remittetur
illi, Et autem qui in spiritum sanctum blasphemaue-
rit non remittetur ei.

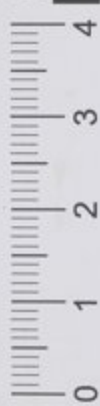
luc exlviii
mē clviii
mē lxxvii

Cum autem inducent uos in synagogas & ad magistratus
& potestates nolite solliciti esse qualiter aut quid
respondeatis aut quid dicatis, Spiritus enim sanctus docebit
uos in praesentia horum quae uos oportet dicere,

luc exlviiii
mē clviii
mē lxxvii

Att autem ei quidam de turba magister dice frater meo

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

ut diuidat mecum hereditate, At ille dixit ei,
Homo quis me constituit iudicem aut diuisorem
super uos? Dixit que ad illos, Uideat & caueat
ab omni auaritia quia non in abundantia cuius
quam uita eius est ex his quae possidet,

Dixit autem similitudinem ad illos dicens, hominis
cuiusdam diuitis uberes fructus ager attulit
& cogitabat intrare dicens, Quid faciam quod non
habeo quo congregem fructus meos? Et dixit hoc
faciam, destruam horrea mea & maiora faciam,
Et illuc congregabo omnia quae nata sunt mihi
& bonae meae, & dicam, animae meae,

ANIMA habes multa bona posita in annos pluri-
mos, Requiesce. comede. bibe. epulare,
Dixit autem illi dñs, Stulte hac nocte anima
tuam reperiunt a te. Quae autem parasti cuius
erunt? Sic est. qui sibi thesaurizat & non est
indies diues.

Luc. 12
Mt. 23

Dixit que ad discipulos suos, Ideo dico uobis,
Nolite solliciti esse anime quid manducetis.
neque uos corpori. quid uestiamini.

ANIMA plus est quam esca. & corpus quam uesti-
mentum, Considerate coruos quia non semi-
nant neque metunt quibus non est cellarium.
neque horreum & dñs pascit illos, Quanto magis
uos pluris estis illis, Quis autem uos cogitando

potest adicere ad staturam suam cubitum unum. si ergo
neque quod minimum .ē. potestis quid de ceteris
solliciti estis.

Considerate lilia quomodo crescunt. non laborant
neque erant. dico autem uobis. nec salomon in omni
in gloria sua uestiebatur sicut unum ex istis.

Si autem fenum quod hodie in agro ē. & cras in liba
num mittitur. Ds sic uestit. Quam magis uos
pusille fidei. Et uos nolite in sublimi tolli. haec enim
omnia gentes mundi quaerunt. Pater autem ueritatis
quibus indigetis. Verum tamen quaerite regnum di
i & haec omnia adicientur uobis.

h
quod uere quid
manducetis.
aut quid bibatis.
& nolite

luc eli

Nolite timere pusillus grex quia conplacuit patri uro
dare uobis regnum.

luc elu
m̄ ex viii
m̄ ex viii

Vendite quae possidetis & date elemosinam.

luc elu
m̄ xl vi

Facite uobis sacculos qui non uerelescunt. thesau
rum non deficientem in caelis. Quo fur non adp
piat. neque tinea corrumpit. ubi enim thesau
rus ur̄ est. ibi & cor ur̄ est.

luc eluy

Sint lumbi ur̄i praecincti & lucerne ardentes.
Et uos similes hominibus expectantibus dominu
m suum. quando reuertatur a nuptiis. Ut cum uer
nerit & pulsauerit. confestim aperiant ei.

luc elv
m̄ cclxvi

Beati serui illi quos cum uenerit dominus. in uenerit
uigilantes. Amen dico uobis quod praecinget se
& faciet illos discumbere. Et transiens ministra

Gray Scale

4
3
2
1
0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Et si uenerit in secunda uigilia & si in ter-
tia uigilia uenerit & ita in uenerit . beati sunt
seruuli ;

luc clvi
m̄ c̄ lxxv
m̄ c̄ lxxvi

Hoc autē scitote . qm̄ n̄ scitis & pater familias qua
hora fur ueniet & uigilare & uaque . & non
sine r̄ p̄ fodire domū suam ; Et uos estote
parati . quia quahora non putatis . filius
hominis ueniet

luc clvii
m̄ c̄ lxxvii

At autē ei petrus ; dñe ad nos dicit hanc pa-
rabolam an̄ & ad omnes . dixit autē dñs ;
quis putas . ē . fidelis dispensator & prudens . que
constituit dominus eius sup̄ familiam suam .
ut d̄ illis in tempore t̄t̄a cimen surā . Beatus
ille seruus . que cum uenerit dñs . in uenerit ita
faciente ; Uere dico uobis ; quia supra omnia
qua possidet . constituit & illum ;

luc clviii
m̄ c̄ lxxviii

Quod si dixerit seruus ille in corde suo . moram
facit dominus in uenire . & coepit p̄cutere
pueros & ancillas . & edere . & bibere . & inebri-
ari ; Veniet dominus seruulius . in die qua
non sperat . & hora qua nescit . & diuidet eum
partēq̄ eius cum infidelibus ponet ;

luc clviiii
x

Ille autē seruus qui cognouit uoluntatem do-
mini sui & non p̄parauit . & non fecit sedm̄
uoluntatem eius . uapulabit multas ; Qui autē
non cognouit & fecit digna . plagis uapulabit

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

paucis. omni autem cui multum datum est. multum
quaeretur ab eo. Et cui commendauerunt multum.
plus parent ab eo.

Luc. clix
m. c. xcv

Ignem uenire mittere in terram. & quid uolo. nisi accen- **H**
datur. Baptisma autem habeo baptizari & quo
modo coascor usque dum perficiatur. Putatis
qui apacem uenire in terram.

Non dico uobis. sed se parationem. Erunt enim
ex hoc quinque in domo una diuisi. Tres in duo **A**
& duo in tres diuidentur.

Pater in filium & filius in patrem suum. Mater in filiam
& filia in matrem. Socrus in nurum suam & nu-
rus in socrum suam.

Luc. clix
m. c. c. xxi

Dicebat autem & ad turbas. cum uideritis nubem
orientem. ab occasu. statim dicitis. nimbis uenit
& ita fit. & cum austrum flante. dicitis quia
est uentus. & fit; huiusmodi faciem caeli & ter-
rae noscitis probare. hoc autem tempus quomodo
non probatis. Quid autem & uobis ipsis non iudica-
tis quod iustum est.

Luc. clix
m. c. c. xxvi

Cum autem uadis cum ad uersario tuo ad primum
perinua. Da operam liberari ab illo. Ne forte
da hat te apud iudicem. & iudex tradat te ex-
actori. Et exactor mittat te in carcerem.
Dico tibi. non exies inde. donec etiam no-
uissimum minutum reddas;

Gray Scale

4
3
2
1
0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

LXXIII
Luc. c. lxxij

AD ERANT AUT QUIDAM IP SO INTECOPORE HENTIAN
tes illi de galilaeis / quoniam sanguinem pilatus miscuit
cum sacrificiis eorum. Et respondens dixit illis
Putatis quod hi galilei p omnibus galileis fuerunt pec
catores. qui talia passi sunt. Non dico uobis. sed nisi
paenitentiam habueritis / omnes similiter peribitis.
sicut illi decem & octo.

Supra quos cecidit turris in silo am. & occidit eos
putatis quia & ipsi debitores fuerunt / praeter omnes
homines habitantes in iherusalem. Non dico uob.
sed si non paenitentiam egeritis / omnes similiter peribitis.

Luc. c. lxxij

Dicebat aut hanc similitudinem. Arborem ficu ha
bebat quida plantatam in uinea sua. & uenit que
rens fructum in illa / & non inuenit. Dixit autem
ad cultorem uineae. Ecce anni tres sunt ex quo
uenio querens fructum in ficu hac. & non
inuenio. Succide ergo illam / ut quid & iam terra
occupat. At ille respondens / dixit illi. Domine
dimitte eam / & hoc anno / usque dum fodiam
circa illam / & mitto eam stercore / & si quidem fecerit
fructum. Sin autem infitutum succides eam.

Erat autem docens in sinagogis eorum sabbatis.
Et ecce mulier quae habebat spiritum infirmitatis.
annis decem & octo. & erat inclinata / nec omnino
poterat sursum respicere. Quamcum uideret ihu
uocauit ad se. & ait illi. Mulier. dimissa es ab in

firmitate tua, Et imposuit illi manus & confestim erecta ē.

& glorificabat dñm,

luc clv
m̄ cxvi

Respondens autem aschusinagogus indignans quia sab-
bato curasset ih̄s, Dicebat turbe, Sex dies sunt in qui-
bus oposta operari, In his ergo uenite & curamini.
& non in die sabbati, Respondit autem ad illum dñs,
& dixit, Hypocrite, unusquisque ūm sabbato non-
solu & bouem suum aut asinum ap̄ se pio, & ducit
ad aquam. Hanc autem filiam abrahe quā alliga-
uit satanas ecce decem & octo annis non opostuit
solui a uinculo isto die sabbati.

luc clvi

Et cum haec diceret erubescerant om̄s aduersari ei.

& om̄s populus gaudebat in uniuersis quae gloriose
fiebant ab eo,

luc clvii
m̄ cxvii
m̄ cxviii

Dicebat ergo, cui simile ē regnum dñi
le. ee. existimabo illud. Simile ē grano sinapis.
quod acceptū hominis in hostium suum. & creuit.
& factum ē in arborem magnam. & uo lucres celi
requie uerunt in ramis eius,

luc clviii
m̄ cxviii

Et iterum dixit, Cui simile estimabo regnum dñi.

Simile ē fermento quod acceptū mulier abscondit
in farina satatna. donec fermenta reat totum,

luc clviiii
m̄ cxviiii
m̄ cxviiii

Et ibat per ciuitates & castella docens. & iter faciens in
hierusalem,

luc clv
m̄ cxv

Att autem aliqui quidam, Dñe. si pauci sunt qui saluantur.
ipse autem. dixit ad illos, Contendite. intrare p̄

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

angustam postam / quam multi dicunt uobis quaerent
intrare. & non poterunt,

luc clxxi
mē lx

Cum autem intrauerit paterfamilias. & cluserit ostium.
& incipietis foris stare. & pulsare ostium. dicentes.
Dñe. aperis nobis. Et respondens dicebat uobis. Nescio
uos unde sitis. Tunc incipias dicere. Manducauimus
coram te & bibimus. & in plateis nr̄is docuisti. Et dicebat
uobis. Nescio uos unde sitis. Discedite a me. om̄s operarii
iniquitatis. Ibi erit fletus & stridor dentium.

luc clxxii
mē lxv

Cum uideritis Abraham. & Isaac. & Iacob. & om̄s pro
phetas in regno di. uos autē expelli foras. Et uentent
ab oriente & occidente & a quilone & a austro.
& acumbent in regno di.

luc clxxiii
mē lxxviii
mē cxi

Et ecce sunt nouissimi. qui erant primi. & sunt primi.
qui erant nouissimi.

luc clxxiiii
mē cxxi

In ipsa die accesserunt quidam phariseorum dicentes illi.
exi & uade hinc. quia herodes uult te occidere. & ait illis.
Ite. & dicitis uulpi illi. ecce uicio daemonia. & sani
tate sp̄ facio hodie. & cras. & tertia die consumor.
Verum tamen oportet me hodie. & cras. & sequenti

luc clxxv
mē cxxli

ambulare. quia non capit propheta perire extra hierusalem.
Hierusalem. hierusalem. quae occidis prophetas & lapi
das eos qui mitteruntur ad te. Quoties uolui congre
gare filios tuos. quemadmodum auis nidum suum sub
pennis. & uoluisti. Ecce relinquitur uobis domus
ura. Dico autem uobis. Quia non uidebitis me.

donec ueniat cum die & is; Benedictus qui uenit in no-
mine dñi,

L. clxxvi
sol.

ET FACTUM EST CUM INTRARET IN DOMUM CUIUS DAM
principis pharis eorum sabbato manducare pane.
& ipsi obseruabant eum; Et ecce homo quidam hy-
dropicus. erat ante illum;

L. clxxvii
di. cxv
di. xxv.

ET respondens ih̄s dixit ad legis peritos & pharis eos,
dicens. Silice sabbato curare? At illi tacuerunt;
Ipse uero ad phensum sanauit eum. ac dimisit; Et respon-
dens ad illos dixit. Cuius ur̄m asinus aut bos in pute-
um cadit. & non continuo extrahet illum die sabbati?
Et non poterant ad hanc respondere illi;

L. clxxviii
sol.

Dicebat aut & ad inuitatos parabolam intendens quomo-
do primos accubitos eligerent; dicens ad illos;
Cum inuitatus fueris ad nuptias. non discumbas in pri-
mo loco; Ne forte honoratiores te sit inuitatus ab illo;
Et ueniens is qui te & illum uocauit dicat tibi; da
huic locum; Et tunc incipias cum rubore nouissimu
locum tenere; Sed cum uocatus fueris vade recumbe
in nouissimo loco; Et cum uenerit qui te inuitauit
dicat tibi; Amice. ascende superius; Tunc erit tibi
gloria coram simul discumbentibus;

L. clxxviiii
di. ccxxxi

Quia omnis qui se exaltat. humiliabitur. Et qui se
humiliat. exaltabitur;

L. clxxx
sol.

Dicebat aut & ei. qui se inuitauerat; Cum facis pran-
dium aut cenam; nolis uocare amicos tuos neque

fratros. neque cognatos. neque uicinos diuites,
 Neferte & ipse te remittent & fiat tibi retributio,
 Sed cum facis conuiuium. uoca pauperes. debiles.
 claudos. caecos. & beatus eris. quia non habent
 retribuere tibi; retribuetur enim tibi, in resurrec-
 tione iustorum, Haec cum audisset quidam desi-
 mul discumbentibus dixit illi, Beatus qui manduca-
 bit panem. in regno dei,

Et ipse dixit ei, Homo quidam fecit caenam magna.
 & uocauit multos, Et misit seruum suum horacae ne
 dicere inuitatis ut uenirent, quia iam parata sunt omnia,
 Et coeperunt simul omnes excusare, Primus dixit illi,
 Uillam emi & necesse habeo exire & uidere illam,
 Rogate habeme excusatum, Et alter dixit, Iugaboum
 emi quinq; & copbare illa, Rogate habeme excusatu,
 Et alius dixit, Uxorem duxi & ideo non possum uenire,
 & reuersus seruus nuntiavit haec domino suo,
 In uene iratus pater familias dixit seruo suo, Exi cito
 implateas & uicos ciuitatis & pauperes. ac debi-
 les. & caecos. & claudos introduce huc, & ait seruus,
 Domine. factum est. ut imperasti. & adhuc locus est,
 & ait dominus seruo, Exi in uias & sepes & conpelle
 intrare ut impleatur domus mea, Dico autem uobis,
 Quod nemo uirorum illorum qui uocati sunt gusta-

bit caenam meam,
Ibant aut turbae multae cum eo. & conuersus dixit

L. clxxxii
 d. ccxxi

h & qui non baiolat crucem suam & uenit post me. non potest
mī eē discipulus;

ad illos. Siquis uenit ad me. & non odit patre suum &
matrem. & uxorem. & filios. & fratres & sorores. adhuc autē.
& animā suam. non potest eē. meus. eē. discipulus. &

luc clxxxiii

Quis enim ex uobis uolens turrim aedificare. non prius
sedens computat sumptus. qui necessarii sunt. si habet
ad perficiendum. Ne postea quam posuerit funda-
mentum. & non potuerit perficere. Omnes qui uident.
incipiant in ludere euidentes. Quia hic homo coepit
aedificare. & non potuit consummare. Aut quis rex
iturus committere bellum aduersus alium regem.
non sedens prius cogitat si possit cum decem milibus
occurrere ei. qui cum uiginti milibus uenit ad se.

Alioquin. adhuc illo longe agente. legationem mittens.
rogat ea quae paciffus.

luc clxxxiiii
mī xcvi

Sic ergo omnis ex uobis qui non renuntiat omnibus quae
possidet. non potest meus eē. discipulus. **XXV**

luc clxxxv
mī xcvi
mī cii

BONUM EST SAL. Sicut sal quoque euanuerit.
in quo conditur. Neque in terram. neque in sterquilinis
utile est. sed foras mittitur. Qui habet aures audiendi. audiat.
Erant autem adpropinquantes ei publicani & peccatores.

luc clxxxvi
mī cxxi
mī cxxii

ut audirent illum. Et murmurabant pharisaei. Scribae
dicentes. quia hic peccatores recipit & manducat cum illis.

luc clxxxvii
mī cxxii

Et ait ad illos parabolam istam. dicens. quis ex uobis homo
qui habet. e. oues. & si perdidit unam ex illis. non mo-
ditat tunc nonaginta nouem in deserto. & uadit ad illam
quae perierat. donec inueniat illam. Et cum inuenit eam.

centū

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

132
imponet inumeros suos gaudens. & ueniens domum.
conuocat amicos & uicinos. dicit illis. Congratulamini
mihi. quia inueni ouem meam. quae perierat. dico uobis.
Quod ita gaudium erit in caelo. super uno peccatore
penitentiam agente. quam super nonaginta nouem iustis.

qui non indigent penitentia.

Nut quae mulier habens dragmas decem. si perdidit
dragmam unam. nonne accendit lucernam. &
evertit domum. & quaerit diligenter. donec inue-
niat. Et cum inuenierit. conuocat amicos & ui-
cinos dicens. Congratulamini mihi. quia inueni
dragmam quam perdideram.

Ita dico uobis. Gaudium erit coram angelis dei. super

uno peccatore penitentiam agente.
Aut autem. Homo quidam habuit duos filios. & dixit
ad ulescentior ex illis patri. Pater. da mihi portio-
nem substantiae. quae me contingit. Et diuisit illi
substantiam. & non post multos dies. congregatis
omnibus adulescentiae filius. peregre profectus est.
in regionem longinquam. Et ibi dissipauit sub-
stantiam suam uiuendo luxuriose. Et postquam
omnia consummasisset. factae fauces ualida in regione
illa. Et ipse coepit egere. & abiit. & adhaesit
uicium regionis illius. Et misit illum in uilla-
m suam. ut pasceret porcos. Et cupiebat implere
uentrem suum de siliquis. quas porci manducabant.

& nemo illi dabit. Inse autē seuersus dixit, quantimer
cennaru patris mei abundant panibus. ego autē hic fame
pereo. Surgam & ibo ad patrem meum. & dicam illi,
Pater. peccaui in caelum & coram te. & iam non sum
dignus uocari filius tuus. fac me sicut unum de mer-
cennariis tuis. Et surgens. uenit ad patrem suum.
Cum autem adhuc longe. eēt. uidit illum pater ipsius.
& misericordia motus ē. & accurrens cecidit supra
collum eius. & osculatus est eum. Dixit que ei
filius. Pater. peccaui in caelum & coram te. iam non
sum dignus uocari filius tuus. Dixit autē pater ad ser-
uos suos. Cito proferte stolam primā. & induite
illum. & date anulum in manum eius. & calcia-
menta in pedes. Et adducite utulum saginatum.
& occidite. & manducemus & epulemur. quia
hic filius meus mortuus erat & reuixit. Venerat.
& inuentus ē. Et coeperunt epulari. Erat autē
filius iustissimus magro. & cum ueniret. & ad pro-
pinquaret domui. audiuit symphoniam & chorum.
& uocauit unum de seruis. & interrogauit quae
haec essent. Isque dixit illi. Frat̄ tuus uenit & oc-
cidit pater tuus utulum saginatum. quia saluum
illum recepit. Indignatus est autē. & nolebat in-
troire. Pater ergo illius egressus coepit rogare illum.
Et ille respondens dixit patri suo. Ecce tot annis
seruo tibi & nunquam mandatum tuum praeterui.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

135
& nunquam dedisti mihi hedum / ut cum amicis meis epularer,
Sed postquam filius tuus hic quideuorauit substantiam
suam. cum meretricibus uenit. occidisti illi uttulum sa-
ginatum, At ipse dixit illi, Fili. tu semper mecum es.
& omnia mea tua sunt, Epulari autem & gaudere
oportebat. quia stater tuus hic mortuus erat. & re-
uixit, Perierat. & inuentus est;
Dicebat autem & ad discipulos suos, Homo quidam erat
diues. qui habebat uilicium. & hic diffamatus est
apud illum. quasi dissipasse bona ipsius, Et uocauit
illum. & ait illi, Quid hoc audio dicitur? Bedde ra-
tionem uilicationis tuae, lam enim non poteris uilicare,
Nec autem uilicus intrare, quid faciam. quia dominus
meus aufert a me uilicationem, Fodere non ualeo.
mendicare erubescio, Scio quid faciam, Ut cum
amotus fuero. A uilicatione recipiant me in domos
suas, Conuocatis itaque singulis debitoribus domi-
ni sui. dicebat primo, quantum debes domino meo?
At ille dixit, centum eados olet. dixitque illi, Accipe
cautionem tuam. & sedecimo. scribe quinquaginta,
Deinde alio dixit, Tu uero quantum debes? Quia
centum eados tritici. Ait illi, Accipe litteras tuas.
& scribe octoginta, Et laudauit dominus uilicum
iniquitatis quae prudenter fecisset. quia filii huius seculi
prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt.
Et ego uobis dico, Facite uobis amicos de mammon

iniquitatis. Ut cum defeceritis. recipiant uos in aeterna
tabernacula. Quis fidelis in minimo. & in maiore fide-
lis. Et qui in modico iniquus. & in maiore iniquus.
Sic ergo in iniquo mammona fidelis non fuistis. quod
quis credet uobis. & si in alieno fidelis non fuistis. quid
ur̄m est quis dabit uobis.

ur̄m

L. cxi
ch. xlvi

Nemo seruus potest duobus dominis seruire. Aut enim unū
odit & alterū diligit. aut unū adhaerēbit & alterū con-
tempnēt. Non potestis dō seruire & mammonae.

L. cxii
Sol.

Audiebant autem omnia haec pharisaei qui erant auari.
& deridebant illum. Et ait illis. Vos estis qui iustificatis
uos corā hominibus. dī aut nouit corda uerā. Quia quod ho-
minibus altum ē. ab hominatio ē ante dīm.

L. cxiii
ch. cv.

Lex & prophetiae usque ad iohannem. ex eo regnum dī
euangelizatur & omnis in illud uim facit.

L. cxiiii
ch. xxxiiii

Facilius est autem caelum & terrā praeterire. quam de lege
unum apicem cadere.

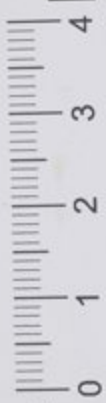
L. cxv
ch. cxv
ch. cv.

Omnis quidimittit uxorem suam & ducit alteram. moechatur.
& quidimittit auro ducit. moechatur.

L. cxvi
Sol.

HOMO QUIDAM ERAT DIUES ET IN DUE BXIUR purpura
& bysso & epulabatur cotidie splendide. Et erat
quidam mendicus nomine lazarus qui iacebat ad ianuā
eius ulceribus plenus. cupiens saturari de micis quae cadebāt
de mensa diuitis. Sed & canes ueniebant. & lugebant
ulcera eius. Factum est autem ut moreretur mendicus.
& postea dicitur ab angelis in sinum abrahae.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

mortuus est autem & diues & sepultus est in inferno
 Et uans autem oculos suos cum esset in tormentis. uidit abra-
 ham a longe & lazaru in sinu eius. Et ipse clamans dixit
Pater abraham. miserere mei. Et misit eum lazarum ut in-
 tinguat extremum digiti sui in aqua ut refrigeret linguam
 meam quia crucior in hac flamma. Et dixit illi abraham
Fili. recordare quia recepisti bona in uita tua. & lazarus
 similiter mala. Nunc autem hic consolatur. tu uero
 cruciaris. Et in his omnibus inter nos & uos. chaos magnu
 firmatum est. Ubi qui uolunt hinc transire ad uos.
 non possunt. neque inde huc transire. & ait
Rogo ergo te pater. ut mittas eum in domum patris mei.
 habeo enim quinque fratres ut testetur illis. ne & ipsi ueniant
 in locum hunc tormentoru. & ait illi abraham.
Habent moysen & prophetas. audiant illos. At ille dixit.
 non pater abraham sed quis ex mortuis uenit ad eos
 paenitentiam agere. Ait autem illi. Si moysen & p-
 phetas non audiunt. neque si quis ex mortuis resurrex-
 erit. credent.

Et addit cipulos suos ait. In possibile est. ut non ueniant
 scandala. Uae autem illi. pro quem ueniunt. ut lapis est
 illi si lapis molaris imponatur circa collum eius. & p-
 ciatur in mare. quam ut scandalizet unum de pusillus istis.
Atendite uobis. Si peccauerit frater tuus. in re pa-
 illum. & si penitentia egerit. dimitte illi.
Et si septies in die peccauerit inter. & septies induerit con-

l. cxxvii
 ch. clxxviii
 ff. xxviii

l. cxxviii
 ch. clxxviii

l. cxxviii
 ch. clxxvii

L. cc
ch. cxxxv

L. cct
gol

uerus fuerit ad te dicens. Venit & me. dimitte illi.

Et dixerunt apostoli dño. Adauge nobis fidem, dixit au-
tē dñs. Si habueritis fidem sicut granū sinapis. diceretis huic
arbori moro eradicare. & transplantare in mare. &
oboediret uobis.

Quis autem ur̄m habens seruum arantem aut pascentem.
qui regresso de agro dicit illi statim. Transi recumbe.
& non dicit ei para quod cenem. & p̄cinge te & ministra
mihi donec manducem & bibam. Et post haec
tū manducabis & bibes. Numquid gratiā habet seruo
illi. quia fecit quae sibi imperauerat. Nonputa.
sic & uos cum feceritis omnia quae p̄cepta sunt uobis.

Dicitur serui inutilissimus. quod debuerimus facere
fecimus. Et factum ē. dum iret in hierusalem
transibat p̄ mediam samariam & galileam.

Et cum ingrederetur quoddam castellum. Occurre-
runt ei decem uiri leprosi. Qui steterunt a longe. &
leuauerunt uocē dicentes. Ihu praecceptor miserere n̄ri.
Quos ut uidit. dixit. Ite ostendite uos sacerdotib;
& factum est dum irent mundati sunt.

Unus autem ex illis ut uidit quia mundatus ē regres-
sus est cum magna uoce magnificans dñm. Et cecidit
in faciem ante pedes eius gratias agens & hic erat
samaritanus. Respondens autem ih̄s dixit. Nonne
decem mundati sunt. & nouem ubi sunt. Non est
inuentus qui rediret & daret gloriam dō nisi hic alium

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

gena. Et ait illi, Surge uade, Quia fides tua te saluum fecit;

L. cccii
D. cclv.

Interrogatus autem a pharisaeis quando uenit regnum dei, Respondit eis & dixit, Non uenit regnum dei cum obseruatione. neque dicent, ecce hic. aut ecce illic,

Ecce enim regnum dei intra uos est,

L. ccciii
Sol

Et ait ad discipulos suos, Uenient dies quando ^{sicte} derisus uideri unum diem filii hominis & non uidebitis,

L. ccciiii
D. cclvi
D. cclvii

Et dicent uobis. ecce hic. ecce illic, Nolite ire neque secte mini,

L. cccv
D. cclviii

Nam sicut fulgor coruscans desub caelo. in ea quae sub caelo sunt fulget. Ita erit filius hominis in die sua,

L. cccvi
D. cclviiii
D. cclviiii

Primum autem oportet illum multa pati & reprobari. a generatione hac,

L. cccvii
D. cclviiii
D. cclviiii

Et sicut factum est in diebus noe. Ita erit & in diebus filii hominis, Edebant & bibe bant. uxores ducebant. & dabantur ad nuptias usque in diem quam intrauit noe in archam & uenit diluuium & perdidit omnes,

L. cccviii
Sol

Similiter sicut factum est in diebus loth. edebant & bibe bant. emebant & uendebant. plantabant. & aedificabant. Quae die autem exiit loth a sodomis. pluit ignem. & sulfur de caelo. & omnes perdidit,

L. cccviiii
D. cclviiii
D. cclviiii

Secundum haec erit. quae die filius hominis reuelabitur. In illa hora qui fuerit in tecto & uasa eius in domo. non descendat tollere illa. Et qui in agro similiter. non rediat raro,

L. ccx

Sol

L. ccxi
ch. xxvii
p. e v

L. ccxii

ch. cclxii

L. ccxiii
ch. cclvii

L. ccxiv
Sol

Memores estote uxoris loth,

Quicumque quaesierit animam suam saluam facere perdet illam,
& quicumque perdidit illam uiuificabit eam,

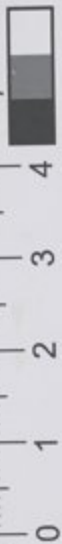
Dico uobis. millanocite erunt duo in lecto uno. unus adsumetur & alter relinquetur. Duae erunt molentes in unum. una adsumetur & altera relinquetur. Duo in agro unus adsumetur & alter relinquetur.

Respondentes dicunt illi. Ubi dñs. Quid dixit eis. Ubi cumque fuerit corpus illuc congregabuntur aquilae.

Dicebat autem & parabolam ad illos. Qm̄ oportet sepe orare. & non deficere dicens. Iudex quidam erat in quadam ciuitate quidm̄ timebat & hominem non reuerbatur. Uidua autem quaedam erat in ciuitate illa. & ueniebat ad eum dicens. Vindicame de aduersario meo. Et nolebat per multum tempus. Post haec autē dixit in crase.

Et sic dñs non timeo nec hominem reuerere tamen quia molestata est mihi haec uidua uindicabo illam ne in nouissimo ueniens fugillat me. At autem dñs. Audite quid iudex iniquitatis dicit. Dñs autē non faciet uindicam electorum suorum clamantium. ad se die ac nocte. & patientiam habebit illis. Dico uobis quia cito faciet uindicam illorum. Verum tamen filius hominis ueniens. putas inueniet fidem in terra. Dixit autem & ad quosdam qui in se confidebant tamquam iusti. Et aspernabantur ceteros. parabolam istam. Duo homines ascenderunt in templum ut orarent. Unus pharisaeus

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

& alter publicanus, phariseus stans haec apud se orabat,
Dñs gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum raptores,
iniusti, adulteri uelut & iam hic publicanus, Ieiunobis
in sabato decimas do omnium quae possideo, Et publica
nus a longe stans, solebat nec oculos ad caelum leuare,
sed percutiebat pectus suum dicens, Dñs propitius esto
mhi peccatori, Dico uob, Descendit hic iustificatus, in
domum suam ab illo,

L. ccxv
ch. cxxxi

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humili
at exaltabitur,

L. ccxvi
ch. cxxii
ch. cxi

Nad ferebant autem ad illum & infantes ut eos tangeret,
quod cum uiderent discipuli increpabant illos, Ihs aut
conuocans illos dixit, Sinite pueros uenire ad me
& nolite eos uocare, Talium est enim regnum di

L. ccxvii
ch. cxxviii
ch. xciv

Amen dico uobis, quicumque non acceperit regnum di
sicut puer, non intrabit in illud,

L. ccxviii
ch. cxxix
ch. cvii

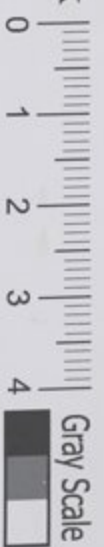
Et interrogauit eum quidam princeps dicens, Magister
bonae, quid faciens, uitam aeternam possidebo.

Dixit autem ei ih̄s, Quid me dicis bonum? Nemo bonus,
nisi solus dñs, Mandata nosti, non occides, non moecha
beris, non furtum facies, non falsum testimonium dices,
honora patrem tuum & matrem, quia haec omnia
custodiui a uuentute mea,

L. ccxviii
ch. cxxviii
ch. cviii

Quo audito ih̄s, ait ei, Adhuc unum tibi deest, omnia
quaecumque habes uende, & da pauperibus, & habebis
thesaurum in caelo, & ueni sequere me,

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

L. cccx
ch. cxxv
ch. cxxviii

His ille auditis contristatus est / quia diues erat ualde,
Videns autem ih̄s illum tristem factum / dixit / Quam
difficile quippe eum as habent / in regnum d̄i intrabunt /
Facilius est enim camelum p̄ foramen acus transire /
quam diuitem intrare in regnum d̄i / Et dixerunt qui
audiebant / Et quis potest saluus fieri / At illis
Quae impossibilia sunt apud homines / possibilia sunt
apud d̄m / At autem parus / Ecce nos dimisimus
omnia / & sequuti sumus te /

L. cccxi
ch. cxxviii
ch. cxxv

Quid dixit eis / Amen dico uobis / Nemo est qui reliquit
domum / aut parentes / aut fratres / aut uxorem / aut
filios / p̄t̄ regnū d̄i / & non recipiat multo plura in
hoc temp̄e / & in saeculo uenturo / uitam aeternam

L. cccxii
ch. cxxv
ch. cxxii

Ad suuēpsit autem ih̄s duodecim / Et ait illis / **Lxxvii.**
Ecce ascendimus hierosolimā / & consummabuntur
omnia quae scripta sunt p̄ prophetas / de filio homi
nis / Tradetur enim gentibus / & m ludetur / & fla
gellabitur / & conspuetur / Et postquam flagella
uerint / occident eum / & die tertia resurget /

L. cccxiii
Sol

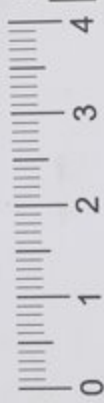
Et ipsi nihil horum intellexerunt / & erat uerbum istud /
ab se conditum ab eis / Et non intellegebant / quae dicebantur /

L. cccxiv
ch. cxxv
ch. cxxvi

Factum ē autem cum adppinquaret hiericho / caecus
quidam sedebat secus uiam / mendicans / Et cum au
dieret turbam praeter euntem / interrogabat quod hoc
esset / Dixerunt aut̄ ei / quod ih̄s nazarenus transiret /
Et clamauit dicens / ih̄u fili dauid / miserere mei /

h Et qui praebant / increpabant eum ut taceret / Ipse
uero / multo magis clamabat / fili dauid miserere mei /

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Stans autē ih̄s. iussit illum adduci ad se, Et cum ad p̄p̄in
quassē interrogavit illum dicens, Quid tibi iussu faciam?
At ille dixit, Dñe. ut videam, Et ih̄s dixit illi, Respice.
fide tua te saluum fecit, & confestim vidit, & sequebat̄
illum. magnificans dñm, Et omnis plebs ut vidit
dedit laudem dō;

L. ccxxv
Sol.

Et ingressus per ambulabat hiericho. Et ecce uirno
mine zacheus. & hic erat princeps publicanorum.
& ipse diues. & querebat uideri ih̄m qui esset.
Et non poterat p̄turbare. quia statura pusillus erat, & p̄
currens ascendit in arborem sicomorum. ut uideret illū.
quia inde erat transiturus, Et cum uermis ad locum.
suspiciebat ih̄s. uidit illum. & dixit ad eum, Zachee.
festinans descende. quia hodie in domo tua opor̄tē me
manere, Et festinans descendit. & excepit illum
gaudens, Et cum uiderent omnes. murmurabant di
centes, Quod ad hominem peccatorem diuertit se?

Stans autem zacheus dixit ad dñm, Ecce dimidium
bonorum meorum dñe. do pauperibus. Et si quid ali
quem defraudaui. reddo quadruplum, At ih̄s
ad eum, quia hodie salus domui huic facta est.

Et quod ipse filius sit Abrahę.
Vent enim filius hominis quaerere & saluum facere
quod perierat.

L. ccxxvi
Sol.

L. ccxxvii
Sol.

Hae illis audientibus adiciens dixit parabolam. eo qd
esset prope hierusalem. & qui existimarent. quod

L. ccxxviii.
ff. cc lxxviii.
ff. clviii.

confestim regnum illi manifestaretur;

Dixit ergo. Homo quidam nobilis abire in regionem longinquam
accipere sibi regnum. & reuersi.

L. ccxxviii.
ff. cc lxx.

Uocatis autem decem seruis suis. dedit illis decem ^{mnas}
ad illos. Negotium enim. dum uenio. Cives autem eius
oderant illum. Et miserunt legationem post illum. dicen
tes. Nolumus hunc regnare super nos. Et factum est
ut rediret accepto regno. & iussit uocari seruos. quibus
dedit pecuniam. Ut sciret quantum quisque negotiat esset.

Uenit autem primus dicens. Domine. mnata. decem.
mnas adquisiuit. Et ait illi. Euge bone serue. quam
modico fidelis fuisti. etis potestatem habens. super decem
ciuitates. Et alter uenit dicens. Domine. mnata.
fecit quinque mnas. & huic ait. Et tu esto super quinque
ciuitates. Et alter uenit dicens. Domine. ecce mnata
quam habui repositam in sudario. Timuimus te. quia
homo austeris es. tollis quod non posuisti. & mactas
quod non seminasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico.

Serue nequam. sciebas quod ego austeris homo sum. tollis
quod non posui. & mactas quod non seminavi. Et quare
non dedisti pecuniam meam ad mensam. & ego ueni
ens cum uisuris utique exigissem illud. Et adstanti
bus dixit. Auferite ab illo mnam. & date illi quid decem
mnas habet. Et dixerunt illi. Domine. habet decem mnas.

L. ccxxx
ff. cc lxxi
ff. xl ii

Dico autem uobis. Quia omni habenti. dabitur.
Ab eo autem qui non habet. & quod habet. auferet.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

reuerabero

L. cccxxxi
ch. cc lxxvii

Verum tamen inimicos meos illos qui noluerunt me regnare
super se adducite huc & interficite antequam

L. cccxxxii
ch. cc lxxviii
ch. cc lxxvii

Et his dictis praecebat ascendens hierosolimam & factum
est cum adpropinquasset ad bethpage & bethaniam.

ad montem qui uocatur oliuari. Misit duos discipulos
suos dicens Ite in castrum quod contra uos est

In quod introcuntes inuenietis pullum asinae alligatum
cui nemo unquam hominum fecit. Solutis illum &
adducite. Et si quis uos interrogauerit quare solutis
sic dicatis ei quia dominus operam eius desiderat.

L. cccxxxiii
ch. cc lxxviiii
ch. cc lxxviiii

Abierunt autem qui missi erant & inuenierunt sicut dixit
illis stante pullum. Soluentibus autem illis pullum
dixerunt domini eius ad illos Quid solutis pullum.

At illi dixerunt quia dominus cum necessarium habet
& duxerunt illum ad ihm. Et uestantes uestimenta sua
super pullum imposuerunt ihm. Cuncte autem illo
substernebant uestimenta sua in uia.

L. cccxxxiiii
ch. cc lxxviiii
ch. cc lxxviiii
ch. c.

Et cum adpropinquasset iam ad descensum montis oliuari
coeperunt omnis turbae descendentiue gaudentes laudare
dominum uoce magna super omnibus quas uiderant uirtutibus
dicentes Benedictus qui uenit rex in nomine domini

Pax in caelo & gloria in excelsis

L. cccxxxv
ch. cc lxxviiii

Et quidam pharisaeorum de urbis dixerunt ad illum
Magister increpa discipulos tuos quibus ipse ait
Dico uobis quia si hitacuerint lapides clamabunt

L. ccxxxvi
sol

Et ut adpropinquauit . uidens ciuitate fletit sup illam . dicit .
Quia sic cognouisses & tu . & quidem in hac die tua . que ad
pacem tibi . nunc aut abscondita sunt ab oculis tuis . Quia
uenient dies in te . & circumdabunt te inimicitii uallo .
Et circudabunt te . & eo angustabunt te undique . & ad
terra p sternent te . & filios tuos qui in te sunt .

L. ccxxxvii
di. c. cxliii
di. c. xxxvii

Et non relinquent in te lapidem sup lapidem . eo quod non cog
noueris tempus uisitationis tue .

L. ccxxxviii
di. cc. xi
di. c. xxxi
di. xxxi

Et ingressus in templum . coepit eicere uendentes in illo . & e
mentes . dicens illis . Scriptum est . quia domus mea domus
orationis est . Vos autem fecistis illam speluncam latronum .

L. ccxxxviiii
di. cc. xx
di. c. xxxii
di. lxxxv

Et erat docens . cotidie in templo . Principes aut sacerdotum
& scribe . & principes plebis . que rebant illu p dere .
Et non inueniebant . quid facerent illi . Omnis enim populus .
suspensus erat audiens illum .

L. ccxl
di. cc. xvii
di. c. xxxvii

Et factum est in unadieru . docente illo populum . in templo .
& euangelizante . Conuenerunt principes sacerdotum . & scribe .
cum senioribus . & uenit dicentes ad illum . Dic nobis in qua
potestate hac facis . aut quis est qui dedit tibi hanc potestate .

Respondens autem . dix ad illos . Interrogabo uos & ego unu
uerbum responde mihi . Baptismu iohannis de caelo
erat an ex hominibus . Et illic cogitabant inter se . dicentes .

Quia si dixerimus de caelo . dicet . quare ergo non credidistis illi .

Si aut dixerimus ex hominibus . plebs uniuersa lapidabit
nos . Ceteri sunt enim . iohannem pph & am esse . & respon
derunt se . nescire . Unde et illis . Et ihs ait illis . Neq. ego dico

Gray Scale

4
3
2
1
0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbützel

uobis in qua potestate haec facio.

L. cccxi
C. cccviii
C. cccviii

Coeptit autē dicere ad plebem. parabolā hanc. homo plantauit uineam & locauit eā colonis. Et ipse peregre fuit. multis temporib; Et in tempore misit ad cultores seruum ut de fructu uineae darent illi. Quocumq; dimiserunt eū manē.

Et addidit alterū seruum mittere. illi autem hunc quoque caedentes & afficientes contumelia dimiserunt manē.

Et addidit tertium mittere. quos illū uulnerantes euerit.

Dixit autem dominus uineae. quid faciam. Mit tam filiū meum dilectum. forsitan cum hunc uiderint. uerebuntur. quē cum uiderint coloni. cogitauerunt interire. dicentes.

Hic est heres. occidamus illum. ut nra fiat hereditas. & erectū illum extra uineam. occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus uineae. Veniet & pda colonos istos. & dabit uineam aliis. Quo audito dixerunt illi. absit. Ille autē aspiciens eos ait.

Lapidem quē repbauerunt aedificantes. hic factus est in caput anguli. Omnis quē ceciderit sup illū lapidem. conuassabitur. Super quē autem ceciderit. conuassabitur.

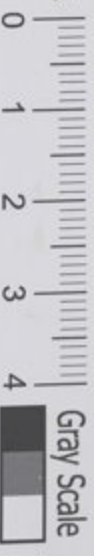
L. cccxii
C. cccxx
C. cccviii
C. lxxxviii

Et querebant principes sacerdotum & scribē mittere illum manus illa hora & timuerunt populum. Cognouerunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam.

L. cccxlii
C. cccxxiii
C. cccxx

ET OBSERUANTES. ONSERVATI INSIATORES QUI SE IUSTOS SIMULARUNT. UT CAPERENT EUM IN SERMONE. UT TRAIDERENT ILLUM PRINCIPATUI & POTESTATI PRAESIDIS. ET INTERROGauerunt illum dicentes. Magister. scimus quia

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

recte docet. & non accipit personam. sed in ueritate uia dei docet.
Lucā nobis dare tributum. caesari. annon. Considerans autē
dolum illorum. dixit ad eos. Quid me temptatis. ostendite
mihi denarium. cuius habet imaginem. & inscriptionem.
Respondentes. dixerunt. Caesaris. & ait illis. Reddite ergo
quae caesaris sunt. caesari. & quae dei sunt. deo. Et non potuerunt
uerbum eius reprehendere. coram plebe. Et mirati in respon-
so eius. tacuerunt. Accesserunt autem quidam saddu-
ceorum. qui negant esse resurrectionem. Et interroga-
uerunt eum dicens. Magister. moyses scripsit nobis
si frater alicuius mortuus fuerit habens uxorem. & hic
sine filio fuerit. ut accipiat eam. frater eius uxorem. & sus-
citet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant. & primus
accepit uxorem. & mortuus est sine filio. Et sequens
accepit illam. & ipse mortuus est sine filio. & tertius
accepit illam. similiter & omnes septem. & non reliquerunt
semen. & mortui sunt. Nouissima omnium. mortua est.
& mulier. In resurrectione ergo. cuius eorum erit uxor.
Si quidem septem habuerunt eam uxorem. & ait illis ih̄s.
Filius est huius nubunt. & traduntur ad nuptias. illi uero
qui digni habentur saeculo illo. & resurrectione ex mortuis.
Neque nubunt. Neque ducunt uxores. Neque enim.
ultra mori poterunt. Aequales enim angelis sunt. &
filius sunt dei. cum sint filii resurrectionis. Quia uero
resurgant mortui. Et moyses ostendit secus rubum.
sicut dicit. dnm dnm abraham. & dnm isaac. & dnm iacob.

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

740
Dñs autem non est mortuorum. sed uiuorum. Omnes enim ui-
uunt ei. Respondentes autē quidam sen barū.
dixerunt. magister. benedixisti;

Et amplius non audebant eum quicquā inter-
rogare.

Dixit autē ad illos. Quomodo dicunt xp̄m fili-
um dauid esse. & ipse dauid dicit in libro psal-
morum. dixit dñs dño meo. sede ad extris me-
is. Donec ponam inimicos tuos. scabellum
pedum tuorum. Dauid ergo dñm illum uocat.
& quomodo filius eius est.

Audiente autē omni populo. dixit discipulis
suis. Ad ten dicit a senibus qui uolunt ambulare
in stolis. & amant salutationes in foro. & primas cathedras
in synagogis. & prunos discubitos in conuiuiis;

Quid uorant domos uiduarum. simulantēs longā
oracionem. haec accipient damnationem ma-
iorem. respiciens autē. uidit eos qui mittebant
munera sua in gazo filacium diuites. Uidit autē
& quandam uiduam pauper-culam mittentē
aera minuta duo. & dixit. uere dico uobis.
Quia uidua haec pauper plus quā omnes misit.
nam om̄s hi ex abundantia sibi miserunt in mu-
nera dñi. haec autē ex eo quod deest illi. om̄nē
uictū suum quē habuit misit.

Et quibusdam dicentibus de templo. quod lapi-

L. ccliiii.
Ch. cccvii.
Ch. cccviii.

L. cclv.
Ch. cccviii.
Ch. cccviiii.

L. cclvi.
Ch. cccviii.
Ch. cccviiii.

L. cclvii.
Ch. cccviii.
Ch. cccviii.

L. cclviii.
Ch. cclviii.
Ch. cccviii.

dibus bonis. & donis ornatū esset dixit. haec quae
uideat. uenient dies in quibus nonne in quae tur
lapis super lapidem quinon destruat

L. cclviii
Ch. cxi
F. cxxxviii

Interrogauerunt autem illum dicentes. praecceptor.
quando haec erunt. & quod signum cum fieri in
cipient. quid dixit. uideat. ne sed uesmini. mul
tū enim uenient in nomine meo dicentes. quia
ego sum. & tempus adpropinquabit. nolite
ergo ire post illos. Cum autem ^{audi} ueritas proelia
& seditiones nolite terri. oportet primum
haec fieri. sed non statim finis. tunc dicebat
illis. surgat gens contra gentem. & regnum aduer
sus regnum. & terremotus magni erunt per lo
ca. & pestilenciae. & fames terroresque de caelo.
& signa magna erunt.

L. ccl
Ch. cxi
F. cxxxviii
F. cxi.

Sed ante haec omnia intuent uobis manus suas. & p
quentur. Tradentes in synagoga. & custodia.
trahentes ad reges & praesides. propter nomen
meum. Contingat autem uobis in testimonium.

L. ccl
Ch. cxi
F. cxi.

Ponite ergo in cordibus uestris. non praemeditari. quae
admodum respondeatis. Ego enim dabo uobis
os & sapientiam. cui non poterunt resistere. & con
tradecere omnes aduersari uestri. Trademini autem
a parentibus. & fratribus & cognatis. & amicis. & mor
te adficient ex uobis. & eritis odio omnibus.
propter nomen meum. & capillus decapite uestrum.

non peribit, Inpatientia ura. possidebitis animas uras.

Luc cel 11

Cum aut uidentis circum dari ab exercitu hieru-
salem tunc scitote quia ad propinquat deso-
lacio eius.

Luc cel 12
12
13
14

Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes. & qui
in medio eius discabant; & qui in regionibus non
intrent in eam. qui ad dies ultionis hi sunt. ut im-
pleantur omnia quae scripta sunt;

Luc cel 13
15
16

Vae aut pregnantibus & nutrentibus in illis diebus;

Luc cel 14
17
18

Erit enim pressura magna super terram. & in populo huic.

Luc cel 15
19
20

Et cadent in ore gladii & captiui ducuntur in omnes
gentes. Et hierusalem calcabitur a gentibus. donec
impleantur tempora nationum.

Luc cel 16
21
22

Et erunt signa in sole & luna & stellis. & in terris pres-
sura gentium. Praeconfusione sonitus maris &
fluctuum. arescentibus hominibus p timore
& expectatione. quae sup uenient uniuerso orbi.

Luc cel 17
23
24

Nam uirtutes caelorum. mouebuntur.

Luc cel 18
25
26

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in
nube. cum potestate magna & maiestate.

His autem fieri incipientibus respicite & leuate
capita ura. quoniam adpropinquat redemptio ura.

Et dixit illi similitudinem. Videte ficulneam.
& omnes arbores. cum ducunt iam esse fructu.
scitis quoniam prope est aestas. Ita & uos cum uideritis
haec fieri. scitote quoniam prope est regnum di.

A mendico uobis. quia non praeteriit generatio haec donec
omnia fiant. Caelum & terra transibunt. uerba autem mea non
transibunt.

s

L. cclviii
x

Attendite autem uobis. ne forte grauentur corda uestra in
crapula. & ebrietate. & curis huius uitae. & superueniat
in uos. repentina dies illa. Tanquam laqueus enim super
ueniet in uos. qui sedent ^{super} faciem omnis terrae. Vigilate
itaque omnitempore orantes. ut digni habeamini
fugere ista omnia. quae futura sunt. & stare ante filium hominis.

Erat autem diebus docens in templo. Noctibus uero exiens
morabatur in monte qui uocatur oliueta. Et omnis po
pulus manebat ad eum in templo audire eum. Passio. s. Luca.

L. cclx
m. cclxxii
m. cclvii
lo. xx

XIII
luc. cclxi
m. cclxx
m. cclxxii
lo. lxxvii

luc. cclxi
viii
lo. cclxi
l. cclxxii

luc. cclxi
m. cclxxii
m. cclx

Adpropinquabat autem dies festus azimorum quid dicitur pascha.

ET quae reba sunt principes sacerdotum & scribae.

quomodo eum interficerent. timebant uero plebem.

Intrauit autem satanas in iudam qui cognominabatur
scarioth unum de duodecim.

Et abiit & loquutus est cum principibus sacerdotum. &
magistratibus. quemadmodum illum traderet eis.

Et gaussisunt & pactisunt pecuniam illudare. & seponere.
& quaerebat oportunitatem ut traderet illum sine tibus.

Uent autem dies azimorum. in qua necesse erat occidi
pascha. & misit petrum & iohannem dicens. Euntes pa
ratenobis pascha ut manducemus. Et illi dixerunt.

Gibiis paremus. Et dixit ad eos. Ecce intro euntibus.
uobis in ciuitatem. occurret uobis homo amphoram.

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

192
aquaē postans, sequimini eum in domū in qua intrat
& dicatis patri familias domus thicit tibi magister. Ubi
diuersorium / ubi pascha cū discipulis meis manducem.

Et ipse uobis ostendat caenaculū magnū stratum & ibi parate.
Et untes autem inueniunt sicut dixit illis, & parauerunt pascha.

Et cū facta esset hora discubuit & duodecim apostoli cū eo.

Et ait illis. Desidero desiderari hoc pascha manducare
uobiscum. Antequam patiar.

Dico enim uobis. quia ex hoc non manducabo illud donec
impleatur in regnō dī. Et accepto calice gratias egit. &
dixit. Accipite & diuidite inter uos. Dico enim uobis.
quod non bibam de generatione uitis donec regnum dī ueniat.

Et accepto pane gratias egit & fregit & dedit eis. dicens.
Hoc est corpus meum. quod pro uobis datur. hoc facite in meam
commemorationem.

Similiter & calicem postquam caenauit dicens. hic est
calix noui testamenti in sanguine meo qui pro uobis fundetur.

Verumtamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa.
Et quidem filius hominis secundum quod de finitū est uadit.

Verumtamen. uar illi homini per quem tradetur.

Et ipsi coeperunt quaerere inter se quis esset ex eis
qui hoc facturū esset.

Facta ē autem & contentio inter eos. quis eorum uideretur
esse maior. Dixit autem eis. Reges gentium domi
nantur eorum. & qui potestatem habent sup eos
benefici uocantur. Vos autem. non sic. Sed qui

maior ē. in uobis. fiat sicut iunior. Et qui praecessor est.
sicut ministrator.

Luc. cclxxi
x

Nam quis maior ē qui recumbit an qui ministrat.
Nonne qui recumbit. Ego autem in medio ur̄m sū.
sicut qui ministrat. Vos autē estis qui p̄mansistis
mecum in temptationibus meis. Et ego dispono uob̄
sicut disposuit mihi pater m̄s regnum. ut edatis &
bibatis super mensam meā in regno meo.

Luc. cclxxii
v

Luc. cclxxiii
x

Et sedeat̄is sup̄ thronos iudicantes duodecim tribus isrl̄.

At autē dñs. Simon. Simon. ecce satanas expetiuit
uos ut cribret̄ sicut triticum. Ego autem roga
ui p̄ te ut non deficiat fides tua.

Luc. cclxxiiii
viii

Luc. cclxxv
viii

Luc. cclxxvi
viii

Luc. cclxxvii
viii

Et tu aliquando conuersus confirma fr̄s tuos.

Qui dixit ei. Dñe. tecum paratus sū & in carcerem.
& in mortem ire. Et ille dixit. Dico tibi p̄tere.

Luc. cclxxviii
viii

Luc. cclxxviiii
viii

Non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me.

Et dixit eis. Quando misuos sine sacculo & pera
& calciamentis. Numquid aliquid defuit uobis.

At illi dixerunt. nihil. Dixit ergo eis. Sed nunc
qui habet sacculum. tollat. similiter & peram. Et qui
non habet. uendat tunicam suam. & eruat gladium.

Luc. cclxxviiii
viii

Luc. cclxxviiii
viii

Dico enim uobis. Qm̄ adhuc hoc quod scriptum est
opostet impleri in me. & quod cum iniustus deputa
tus est. & enim ea quaerunt de me. si nem habetis.

Luc. cclxxviiii
viii

At illi dixerunt. Dñe. ecce gladii duo hic. At ille
dixit eis. Sū est.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

luc. cclxxxviii
 m. ccc. lxxxi
 m. ccc. lxxxii
 luc. cclxxxix
 m. ccc. lxxxiii
 m. ccc. lxxxiiii
 luc. ccclxxx
 m. ccc. lxxxv
 m. ccc. lxxxvi
 luc. ccclxxxi
 m. ccc. lxxxvii
 m. ccc. lxxxviii
 luc. ccclxxxii
 m. ccc. lxxxviiii
 m. ccc. lxxxviiii
 luc. ccclxxxiii
 m. ccc. lxxxviiii
 m. ccc. lxxxviiii
 luc. ccclxxxiiii
 m. ccc. lxxxviiii
 m. ccc. lxxxviiii

Et egressus ibat secundum consuetudinem in monte oliuarum. sequuti sunt autem illum & discipuli.

Et cum uenisset ad locum dixit illis. Orate ne intretis in temptationem.

Et ipse auulsus est ab eis quantum iactus est lapidis & positus genibus orabat dicens.

Pater. siuis. transfer calicem istum a me. Verumtamen non mea uoluntas. sed tua fiat.

Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum. & factus est in agonia plixius orabat. Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram.

Et cum surrexisset a oratione & uenisset ad discipulos suos inuenit eos dormientes praeristitia. & ait illis. quid dormitis. Surgite orate ne intreatis in temptationem.

Ad hoc eo loquente ecce turba et qui uocabatur iudas. unus de duodecim ante cedebat eos & adpropinquauit ihu. ut oscularetur eum.

Ihs autem dixit illi. Iuda osculo filium hominis tradis. Videntes autem hi qui circa ipsum erant quod futurum erat. dixerunt ei. Dne. si percussimus in gladio.

Et percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum. & amputauit auriculam eius dextram. Respondens autem ihs ait. Sinite usquehuc.

Et cum tetragisset auriculam eius. Inuauit eum. Dixit autem ihs ad eos qui uenerant ad se principes

sacerdotum. & magistratus templi & seniores, Quasi adlatro-
nem existis cum gladiis & fustibus cum cotidie uobiscum
fuerim in templo non extendistis manus in me, Sed haec est
hora uera. & potestas tenebrarum.

L. cccv
M. cccvii
F. cccvii
F. cccvii

Conphendentes autem eum duxerunt ad domum principis
sacerdotum.

L. cccvii
M. cccviii
F. cccviii
F. cccviii

Petrus uero sequebatur a longe, Accenso autem igni in medio
atrio. & circumsedentibus illis. erat petrus in medio eorum,
Quem cum uidisset ancilla quaedam. sedentem ad lumen.
& cum fuisset intuita. dixit, Et hic cum illo erat, At ille
negauit eum. dicens, Mulier non noui illum.

L. cccviii
M. cccviiii
F. cccviiii
F. cccviiii

Et post pusillum. Alius uident eum. dixit, Et tu de illis es,
Petrus uero ait, O homo non sum, Et inter uallo facto
quasi horum unus. Alius quidem adfirmabat. dicens,
Vere & hic cum illo erat. Nam & galileus est, Et ait petrus,
Homo nescio quid dicis, Et continuo adhuc illo loquen-
tibus cantauit gallus.

L. cccviiii
M. cccviiii
F. cccviiii
F. cccviiii

Et conuersus dominus respexit petrum, Et recordatus est
petrus uerbum domini sicut dixerat, quia priusquam gallus
cantet. ter me negabis, Et egressus foras petrus
fleuit amare.

L. cccviiii
M. cccviiii
F. cccviiii
F. cccviiii

Et uiri qui tenebant illum. includebant ei cedentes,
Ceciderunt eum & prostrabant faciem eius & interro-
gabunt eum. dicens, Propheta quis est qui te
percussit. Et alia multa blasphemantes dicebant in eo.

L. cccviiii
M. cccviiii
F. cccviiii
F. cccviiii

Et ut factus est dies. conuenerunt seniores plebis &

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

principes sacerdotum & scribae & duxerunt illum in concilium suum dicentes. Si tu es christus. dic nobis.

ET ait illis. Si uobis dixerō non credetis mihi. Si autem & interrogauerō non respondebitis mihi. Neque dimittetis.

Ex hoc autem erit filius hominis. sedens ad dexteris uirgatus dei.

Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei. Quia ait. Vos dicitis. quia ego sum.

At illi dixerunt. quid adhuc desideramus testimonium. ipsi enim. audiimus de ore eius.

Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.

Coeperunt autem illum accusare dicentes.

Hunc inuenimus subuertentem gentem nostram. & prohibentem tributa dari caesari & dicentem se christum regem esse.

Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum.

At ille respondens. ait. Tu dicis.

At autem pilatus ad principes sacerdotum & turbas. nihil inuenio cause in hoc homine.

At illi inualescebant dicentes. Commouit populum docens per uniuersam iudeam & incipiens a galilea usque huc. Pilatus autem. audiens galileam interrogauit si homo galileus esset. Et ut cognouit quod de herodis potestate esset remisit eum ad herodem. Qui & ipse herodes solimus erat illis diebus. herodes autem uiso ihesu gauisus est ualde. Erat enim ex multo tempore cupiens uideri.

L. cccvii
Sol

L. cccviii
Sol
L. cccvii
Sol

L. cccviii
Sol

L. cccviii
Sol

L. ccc
Sol
L. cccviii
Sol
L. cccviii
Sol

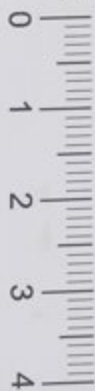
L. ccc
Sol

L. ccc
Sol
L. cccviii
Sol

L. cccviii
Sol

L. cccviii
Sol

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Gray Scale

eum. eo quod audire multa de illo & sperabat signum.
Aliquot uideri ab eo fieri. Interrogabat aut illum
multis sermonibus at ipse nihil respondebat.

L. cccv
ch. cccviii
of. clxxxviii

Stabat autem principes sacerdotum & scribæ constanter
accusantes eum.

L. cccvi
sol

Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo & iussit
indutum ueste alba & remisit ad pilatum. Et facti
sunt amici herodes & pilatus in ipsa die. Nam antea
inimici erant ad inuicem.

luc cccvii
to clxxxvi

Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum & magistra-
tibus & plebe dixit ad illos. Et tulistis mihi hunc ho-
minem quasi auertentem populum. Et ecce ego
coram uobis interrogans. Nullam causam inueni
in homine isto ex his in quibus eum accusatis.

s
luc cccviii

Sed neque herodes. Nam remisi uos ad illum. & ecce
nihil dignum morte actum est ei.

L. cccviiii
m. cccxxii
m. ccc

Emendatum ergo illum dimittam. Necessse autem
habebat dimittere eis per diem festum unum.

L. cccv
m. cccxxv
m. cccii
to clxxxvii

Exclamauit autem simul uniuersa turba. dicens.
Tolle hunc. & dimitte nobis barabban. Quierat propter
seditionem quandam factam in ciuitate & homici-
dium missus in carcerem.

L. cccvi
m. cccxxvi
m. cccv
to clxxxviii

Ite rum autem pilatus loquutus est ad illos. uolens
dimittere ihm. At illi sic clamabant dicentes.

Crucifige. Crucifige illum.

Gray Scale

4
3
2
1
0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Ille autem testis dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste?
Nullam causam mortis inuenio in eo. Corripiam ergo
illum. & dimittam.

Et illi instabant uocibus magnis postulantes ut crucifi-
geretur. & inualescebant uoces eorum.

Et pilatus ad iudicauit fieri positionem eorum.
dimisit autem illum. qui propter homicidium & se-
ditionem missus fuerat in carcerem quem periebant.

Ihm uero tradidit uoluntati eorum.

Et cum ducerent eum. adprehenderunt simonem
quendam cirenensem uenientem de uilla &
inposuerunt illi crucem postare post ihm.

Secuebatur autem illum multa turba populi &
mulierum. quae plangebant & lamentabantur eum.

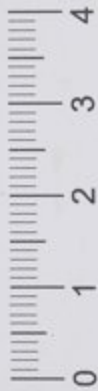
Conuersus autem ad illas ihu dixit. Filiae iherusa-
lem. nolite flere super me sed super uos ipsas flere
& super filios uros. Quia ecce uenient dies. in qui-
bus dicent. Beate steriles & uentres qui non
genuerunt & ubera qui non lactauerunt.

Tunc incipient dicere montibus. cadi te super nos.
& collibus operite nos. Quasi in uiridi ligno.
haec faciunt in arido quid fiet.

Ducebantur autem & alii duo nequam cum eo
ut inter fierentur.

Et postquam uenerunt in locum qui uocatur

caluariae ubi cruci fixerunt eum,

Et latrones unum adextris. & alterum a sinistris,

Ihs autem dicebat; Pater. dimitte illis. Non enim sciunt quid faciunt,

Quidentes uero uestimenta ei miserunt sortes, & stabat populus expectans,

Et deridebant illum principes iudei dicentes. Alios saluo fecit. se saluum faciat. si hic est xpi dei electus,

Includabant autem ei & milites accedentes. & aciem offerentes illi. dicentes. Si tu es rex iudeorum. saluum te fac,

Erat autem & sup scriptio scripta sup illum. litteris grecis. & latinis. & hebraicis. hic est rex iudeorum,

Unus autem de his qui pendebant latronibus blasphema-
bat eum dicens. Si tu es xps. saluum fac te & ipsum. & nos,

Respondens autem alter. increpabat illum. dicens. Nequitime. sedm quod in eadem damnatione es. Et nos quidem iuste nam digna. factis recipimus. hic uero nihil mali gessit. Et dicebat ad ihm. Dne. memento mei. cum ueneris in regnum tuum. Et dixit illi ihs. Amen dico tibi. hodie mecum eris in paradiso,

Erat autem fere hora sexta. & tenebrę factę sunt in uniuersa terra. usque ad horam nonam. & obscuratus est sol.

Et uelum templi scissum est medium,

Et clamans uocem magna ihs ait. Pater. in manus

Luc. cccxxviii
m. cccxxviii
l. cccxxviii

Luc. cccxxv

Luc. cccxxxi
m. cccxxxi
l. cccxxxi

Luc. cccxxxii
m. cccxxxii
l. cccxxxii

Luc. cccxxxiii
m. cccxxxiii
l. cccxxxiii

Luc. cccxxxiiii
m. cccxxxiiii
l. cccxxxiiii

Luc. cccxxxv
m. cccxxxv
l. cccxxxv

Luc. cccxxxvi

Luc. cccxxxvii
m. cccxxxvii
l. cccxxxvii

Luc. cccxxxviii
m. cccxxxviii
l. cccxxxviii

tuas commendo spm meum, Et haec dicens. expiravit.

Videns autem centurio quod factum fuerat. glorificavit
dm dicens. Vere. hic homo iustus erat.

Et omnis turba eorum. qui simul aderant. ad spectacu-
lum. istud. & uidebant. quae fiebant. pcutientes pectora
sua reuertebantur. Stabant autem omnes noti eius
a longe. & mulieres quae sequute erant eum a galilea
haec uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph. qui erat decurio iurbonis
& iustus. hic non consenserat consilio & actibus eorum.
a baramatha. ciuitate iudeae. qui expectabat. & ipse
regnum di. hic accessit ad pilatum. & posuit corpus ihu.

Et depositum. in uoluit sindone. & posuit eum in mo-
numento exciso. in quo nondum quisquam positus
fuerat.

Et dies erat parasceue. & sabbatum in luce sciebat.
Subsequute autem mulieris. quae cum ipso uenerant
de galilea uiderunt monumentum. & quem ad mo-
dum positum erat corpus eius.

Et reuertentes parauerunt aromata & unguenta.
Et sabbato quidem siluerunt. secundum mandatum.
Una autem sabbati ualde diluculo. uenerunt ad mo-
numentum. postantes quae parauerant aromata.
Et inuenerunt lapidem reuolutum a monumento.
Et ingressae. Non inuenerunt corpus dni ihu.
Et factum. e. dum mentes consternate. erant. de isto.

Luc. cccxxx
m. cccxlii
m. cccxlv

Luc. cccxxxv

Luc. cccxxxvi
m. cccxxxvii
m. cccxxxviii
l. cccv

Luc. cccxxxix
m. cccxl
m. cccxlii
l. cccviii

Luc. cccxxxviii

Luc. cccxxxv
m. cccxxxviii

Luc. cccxxxvi
m. cccxxxvii
l. cccviii

exceduo uiristatē secus illas inueste fulgenti
Cuncta merent autem & declinauerunt uultum in terrā.
dixerunt ad illas, Quid queritis uiuentem cum mortuis.

Non est hic sed surrexit, Recordamini qualiter
loquutus est uobis cum adhuc in galilea esset dies,
Quia oportet filium hominis tradi in manus hominū
peccatorum. & crucifigi & die tertia resurgere.

RECORDATE SVNT UERBORVM EIVS. **XXI**
& regressæ a monumento nuntiauerunt hæc omnia
illis undecim & cæteris omnibus.

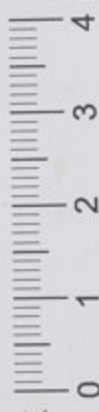
ERAT autem maria magdalene. & iohanna & maria
iacobi. & cæteræ quæ tū eis erant quæ dicebant ad
apostolos hæc, Et uisæ sunt ante illos sicut de li
ra mentum uerba ista. & non credebant illis.

Petrus autem surgens cucurrit ad monumen
tum. & pro
cumbens uidit lintea mina sola posita, & abiit
secum mirans. quod factum fuerat.

Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum.
quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab hieru
salem. nomine emmaus, Et ipsi loquebantur
ad inuicem de his omnibus quæ acciderant.

Et factum est dum fabularentur & recūquerent.
& ipse ih̄s adpropinquans ibat cum illis, Oculi autē
illorum tenebantur. ne eum agnoscerent.

Et ait ad illos, Qui sunt hi sermones quos con
fertis ad inuicem ambulantes & estis tristes.

197
Et respondens unus cui nomen cleopas dixit,
I uolus peregrinus es in hierusalem & non cogno-
uisti quae factae sunt in illa his diebus. quibus ille
dixit. Quae & dixerunt. De ihu nazareno. qui fuit
unus ppheta potens in opere & sermone coram do-
& omni populo. Et quomodo eum tradiderunt
summi sacerdotes & principes sari in damnatione
mortis & crucifixerunt eum. Nos autem sperabam.
quia ipse esset redempturus isrl. Et nunc sup haec
omnia. tertia die hodie. quod haec factae sunt.
Sed & mulieres quaedam ex nr̄is terruerunt nos.
quae ante lucem fuerunt ad monumentum. Et non
inuento corpore eius uenerunt dicentes. se-
cundam uisionem angelorum uidisse quod dicunt
eum uiuere. Et abierunt quidam ex nr̄is ad
monumentum & ita inuenerunt sicut mulieres
dixerunt. ipse uero non inuenit. Et ipse
dixit ad eos. O stulti & tardi corde ad credendum.
in omnibus quae loquitur sunt pphetae. Nonne haec
opus fuit patris xpm & ita intrare in gloriam suam.
Et incipiens a moyses & omnibus pphetae inter-
pretabat illis in omnibus scripturis quae de ipso
erant. Et adpropinquauerunt castello. quo
ibant & ipse se finxit longius ire. Et coege-
runt illum dicentes. Manet nobiscum quoniam
ad uesperas est & inclinata est iam dies.

Et intrauit cum illis, & factum est dum recubere cum illis
accepit panem & benedixit ac fregit & porrigebat illis;
Et aperti sunt oculi eorum & cognouerunt eum, Et ipse
euauit ex oculis eorum, Et dixerunt adinuicem,
Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur
in uia & aperiret nobis scripturas? Et surgentes eade
hora regressi sunt in hierusalem, Et inuenerunt
congregatos undecim & eos qui cum ipsis erant dicentes,
Quod surrexit dominus uere & apparuit simoni, Et ipsi
narrabant que gesta erant in uia, Et quomodo cog
nouerunt eum in fractio^{ne} panis,

luc cccxl
viii
to cccxiii

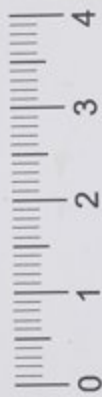
Dum haec autem loquuntur, Iesus stetit in medio eorum
& dixit eis, Pax uobis, Ego sum, Nolite timere,
Conturbati uero & conterriti existimabant se spiritum
uidere, Et dixit eis, quid turbati estis & cogita
tiones ascendunt in corda uestra? Videte manus
& pedes, quia ipse ego sum, palpate & uideate
quia spiritus carnem & ossa non habet sicut me ui
datis habere, Et cum hoc dixisset ostendit eis ma
nus & pedes,

luc cccxli
viiii
to cccxiiii

Ad huc autem illis non credentibus & mirantibus
pro gaudio dixit, habete hic aliquid quod mandu
catur, At illi obtulerunt ei partem piscis assi &
satum mellis, Et cum manducasset coram eis

luc cccxli
viiii

Esumentes reliquias dedit eis,
Et dixit ad eos, haec sunt uerba quae loquitur sum

ad uos cum adhuc essem uobiscum, Quia necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege moysi & prophetarum & psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum ut intellegerent scripturas & dixit eis, Quia sic scriptum est & sic oportebat christum pati & resurgere a mortuis die tertia, Et predicari in nomine eius penitentiam & remissionem peccatorum in omnes gentes;

Incipientibus ab hierosolima (uos autem estis testes horum). Et ego mitto promissum patris mei in uos, Uos autem sedete in ciuitate quo ad usque induamini uirtute ex alto, Et dux autem eos foras in bethaniam & eleuatis manibus suis benedixit eis, Et factum est dum benediceret illis recessit ab eis & fiebatur in caelum, Et ipsi adorantes regressi sunt in hierusalem cum gaudio magno, Et erant semper in templo laudantes & benedicentes dominum, huius.

**EX PLI ET EVGELIUM
SECUNDUM LUCAM**

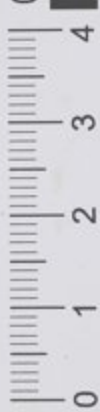
INCIPIT ARGUMENTUM SECUNDUM IOHANNEM
HIC EST IOHANNES EVANGELISTA. VNS
 ex discipulis dei qui uirgo electus a deo est, quem de
 nuptiis uolentem nubere uocauit deus, cui uirginitatis
 in hoc duplex testimoniū in euangelio datur.
 quod & praeteritis dilectus a deo dicitur, & hunc

h De quo singula queq; in m. acta t dicta euangelii
ratio querentibus demonstrat.

matrem suam de cruce commendauit dñs ut uirginem
uirgo seruari. Deniq; manifestans in euangelio quod
erat ipse incorruptibilis uerbi opus in cho. ans
solus uerbum carnem factum esse ne lumen a tene
bris comprehensum fuisse testatur. Primum signum
ponens quod in nuptiis fecit dñs. ut ostendens qd
erat ipse legentibus demonstrare. quod ubi dñs
inuitatus deficere nuptiarum uinum debeat
ut & uerbis inuitatis noua omnia que xpo
instituantur appareant. Hoc autē euangelium
scripsit in asia. postea quā in pathmos in sula
A pocalypsin scripserat. Ut cui in principio cano
nis incorruptibile principium in ^{gene} si,
I tam incorruptibilissimis p uirginem in apoca
lipisy redderetur. dicente xpo. Ego sum. a & w.
I t hicc. iohannes qui seiens sup uenisse diem recessus
sui. Conuocatis discipulis suis in epheso p multa
signorum experimenta p mēns xpm. Descendens
in clefossum. sepulture suae locum facta oratione
positus ē. ad patres suos. Tam extraneus a dolore
mortis quam a corruptione carnis inuenitur
Alienus. Tamen post omis euangelium scripsit
& hoc uirgini debebatur. Quorū tam uel scripto
rū tempore dispositio uel librorū ordinatio.
I deo p singula a nobis non exponitur. ut scienti
desiderio conlocato. & querentibus fructus la

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

148
149

boris. & dō magisterū doctrina seruatur. Am. **EXPLICIT ARGUMENTUM. INCIPIT BREVIARIUM EVANGELII SECUNDUM IOHANNEM.**

Pharisaeorum leuite interrogant iohanne. Iohannes ihm uident agnūci die. & andreas p̄tro die. inueniunt messiam.

Ih̄s ad ea nam. de aqua uinū fecit. De templo nummularios. eiecit. solute hoc templū dicens. Nicodemo loquitur de baptismo. & de aliis multis.

Ih̄s in iudaea baptizat. & iohannes in eonon. quiq; die xpm. crescere. se autem minorari.

Ih̄s cum muliere samaritana loquitur. p̄ph̄etam in patria sua sine honore non habere esse die. Et reguli filium a morte suscitatur.

Apucl natatoria b̄bsaidam. xxx & viii. annorum. infirmitatem hominis sanat. ac die. scrutamini scripturas. Et si crederetis moysi. crederetis forsitan & mihi.

De quinque panibus & duob; piscibus & qd̄ eū regem facere uoluerunt. Ihs supra mare ambulat. & de manna & pane caelesti loquitur. ac recedentibus ab eo discipulis unū ex duodecim diabolū dicit.

Sceno phesia. ihs medio die festo ascendens in templum. docet. multis & iam de urba credentibus idem clamat. Si quis sitit. ueniat & bibat. cum ministris & nicodemo principes contendunt. De muliere adultera. Ihs lumen mundi se. eē. predicat.

Ih̄s interrogatus principium se. eē. respondit. Quod omnis

peccator seruissit. Et qd̄ ih̄s ante abraham sit. cccū

ex nauitate curat.

Viii De ianua & ouili. p̄ dedicationem de ambulans in tēplo.
se. & patre unū rē dicit. De lazari resurrectione.

X Maria pedes ih̄u ungit. & capillissius extergit. Ih̄s sup
a sinū sedit. & uolentib; grecis uidere ih̄m. loquit̄ de gra
no frumenti quod intra mitit. Et uox de caelo ad ih̄m.
& quod multi ex principibus crediderunt in ih̄m. Sed
pp̄t phariseos. non confiterentur.

Xi Pedes discipulorum lauat. de iuda traditione. & p̄
negatione p̄ dicit. & de dilectione fratrum. & quod ipse
in patre. & pater in ipso est. & de obseruandis mandatis
paracl̄i sp̄s.

Xii De uinea & palmitibus & de dilectione. & de p̄missione
paracl̄i. & om̄a. patris sua. rē. & cōtra mandata.

Xiii Ih̄s discipulos patri commendat. Ih̄s a iuda traditur. Allo
quitio pilati a iudeos. de ih̄u & de barabba.

Xiiii Passio ih̄u. & sepultura. & resurrectio eius.

EX PL ET BRE VIARV. EV̄ S̄C̄I IOH̄. celorum

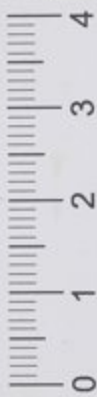
INMINE D̄NI. INCIPIT EVANGE

LIVM. SECUN DVM IOHAN NEM;

Beatitudine regni celoy p̄misit d̄ns sua p̄cepta seruantiab; & p̄mo de
humilitate loquit̄ dicens. Beati paupes sp̄u. Id̄o enī dicit paupes sp̄u
ne putem̄ illos esse beatos quos necessitas & penuria paupes facit. sed illi
sunt uere beati qui humiliant̄ in sp̄u. & licet diuitias habeant n̄ exaltant̄
in supbia. s; in humilitate glorificant̄ d̄m q̄ s̄p̄ bene facit sperantiab; in se.
Humilitas enī om̄iū bonoy fundamētū est. Qm̄ ipsoy ē regnū celoy.

Videns
ih̄s turbas
ascendit in
montē Et
cū sedisset.
acceserunt
ad eū disci
puli ei. Et
aperiens os
suū docebat
eos dicens.
Beati pau
peres sp̄u.
qm̄ ipsoy
est regnū

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

P supbia & inobediencia pdidit homo regnu celoy. idocq p obediencia debem acqui
 rere regnu di. Beati mites. qm ipsi possidebt tra. Itis e nob ds. tribuens nob cuncta
 necessaria. qd ppta facit ut nos mites sim & benigni pximis nris. & bona sep que pos
 sum libent faciam. sic ipse dñs in alio loco amonq dicens. Discite a me quia mitis sum
 & humilis corde. & inuenietis requiem animab' uris. Mites aut sunt. q nec sibi nec aliis
 nocent qui patient supportant impbitates alioy. & n resistunt in malo. s uincunt in bo
 no malu. Ipsi possidebunt tra n ista corruptibile tra que corporib' mortuoy plena est.
 que sepe p supbia oppmit. & p sanguinea bella polluit. s illa tra habebt mites. de qua
 dicit quida sos. Credo uidere bona dñi in tra uuentiu. Illa e tra ubi habitant an
 geli & anime scoy. ubi etna e leticia & sine fine felicitas.

Iste est liber duoz deuonali.

Herzog August Bibliothek
 Wolfenbüttel
 0 1 2 3 4
 Gray Scale

IN PRINCIPIO. ERAT VERBVM. ET VERBVM ERA
 APUD DEVM. ET DEVS ERAT VERBVM.

Hoc erat in principio. apud deum. Omnia per ipsum
 facta sunt. et sine ipso factum est nihil. Quod factum est.
 in ipso vita erat. Et vita erat lux hominum. Et lux in
 tenebris lucebat. & tenebre eam non comprehenderunt.

Fuit homo missus a deo. cui nomen erat iohannes. hic
 venit in testimonium. ut testimonium perhiberet
 de lumine. ut omnes crederent per illum. Non erat illi
 lux. sed ut testimonium perhiberet de lumine.

Erat lux vera. que illuminat omnem hominem. veni
 entem in mundum. In mundo erat. & mundus
 per ipsum factus est. & mundus eum non cognovit.

In propria venit. & a propriis non receperunt. Quot quot
 autem receperunt eum. dedit eis. potestatem filios dei fieri.
 his qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus.
 neque ex voluntate carnis. neque ex voluntate viri.
 sed ex deo nati sunt.

Et verbum caro factum est. & habitavit in nobis. Et ui
 dimus gloriam eius. gloriam quasi unigeniti a patre.
 Plenum gratie. & ueritatis.

Iohannes testimonium perhibet de ipso. & clamabat
 dicens. hic erat quem dixi qui perueniturus est. ante
 me factus est. qui prior me erat.

Et de plenitudine eius. Nos omnes accepimus. & gratiam

gratia. Quia lex per moysen data est. gratia uero
per ihesum christum facta est.

lo viii
me cxi
luc xviii

Dominus nemo uidit unquam unigenitum filium qui est in
sinu patris. ipse narrauit. **¶**

lo xiiii
me cxi
luc xviii

Et hoc est testimonium iohannis; quando mi-
serunt iudei ab hierosolimis. sacerdotes & leuitas
ad eum. ut interrogarent eum. tu quis es?
Et confessus est. & nonne gaud. Et confessus est.
quod non sum ego christi. Et interrogauerunt eum. quid
ergo. helias es tu? Et dixit. non sum. Ipheta es tu?
& respondit. non; Dixerunt ergo ei. Quis es?
ut responsu. demus. his. qui miserunt nos. quid
dicis de te ipso. **¶**

lo x
me cxi
luc xviii

Ait. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uiam domini
sicut dixit esaias propheta.

lo xxi
me cxi
luc xviii

Et qui missi fuerant. erant ex pharisaeis. Et interro-
gauerunt eum. & dixerunt ei. Quid ergo baptizas?
scitu non es christi. neque helias. neque propheta.
Respondit eis iohannes. dicens.

lo xii
me cxi
luc xviii

Ego baptizo in aqua. melius autem uenit ille. qui
uos non scitis; Ipse est qui post me uenturus est.
qui ante me factus est. Cuius ego non sum dignus
ut soluam eius corrigiam calceamenti.

lo xiiii
me cxi
luc xviii

Haec in bethania facta sunt trans iordanem. ubi erat
iohannes baptizans; Altera die. uisit iohannes
ihesum uenientem ad se. & ait. Ecce agnoscis

qui tollit peccata mundi.

Hic ē . de quodixi . post me uenit uir . qui ante me factus ē . qui aprior me erat . & ego nesciebā eum . Sed ut manifestetur in ist . ppter ea ueniego in aqua baptizans .

Et testimonium p̄hibuit iohannes dicit . Quia uidi sp̄m descendente quasi colubā de celo . & mansit sup eum . Et ego . nesciebā eum . Sed qui misit me baptizare in aqua . ille mihi dixit . Sup quē uideris sp̄m descendente & manente sup eū . hic est qui baptizat in sp̄sco . Et ego uidi . & testimoniu p̄hibui . quia hic est filius dī .

Altera die iterum . Stabat iohannes . & discipulis ei duo . Et respiciens ihm ambulante dicit . Ecce agnī dī . Et audierunt eū duo discipuli loquente . & sequuti sunt ihm . Conuersus aut̄ ih̄s . & uidens eos sequentes . dicit eis . Quid queritis . quid dixerunt ei . Rabbi . quod dicit̄ int̄ p̄dicatum magister . ubi habitas . Dicit eis . Venite . & uide . uenerunt & uiderunt . ubi maneret . Et apud eū manser̄ . die illo . hora aut̄ erat . quasi decima . Erat aut̄ andreas fr̄at̄ simonis p̄tri unus ex duob; qui audierant ab iohanne . & sequuti fuerant eū .

Inuenit hic primū frat̄e suū simonē . & dicit ei . inuenim̄ messīā . qd̄ ē . int̄ p̄dicatū xp̄s . & addux̄ eū ad ihm . Intrauit aut̄ eū ih̄s . dix̄ . Tu es simon filius iona .

lo xxii
int̄ p̄dicatū
m̄p̄ uir
luc̄ xxi

lo xxv
int̄ p̄dicatū
m̄p̄ uir
luc̄ xxii

lo xxx
x

lo xxxi
int̄ p̄dicatū
m̄p̄ uir
luc̄ xxiii

tuuocaberis cephas. quod interpretatur petrus.

In castrinum uoluit exire in galileam. & inuenit philippum.
& dicit ei. Sequere me. Erat autem philippus
ab abitha iuda ciuitate andreae apostoli. Inuenit phi-
lippus nathanahel. & dicit ei. Que scripsit mo-
yses in lege & prophetae. inuenimus in ihm filium ioseph
anazaroth. Et dixit ei nathanahel. Anazaroth
potest aliquid boni esse. Dicit ei philippus.
Veni & uide. Uidit ihesus nathanahel uenientem ad se.
& dicit de eo. ecce uere israhelita. in quod deus noster
dicit ei nathanahel. Unde me nosti. Respondit
ihesus & dixit ei. Priusquam te ^{phi}lippus uocaret cum
esset sub ficu uidite. Respondit ei nathanahel.
& ait. Rabbi. tu es filius dei tuus rex israhel. Respon-
dit ihesus & dixit ei. Qui dixit tibi uidite sub ficu.
Credis. manus his uidebis. Et dicit ei. Amen dico
uob. Uidebitis caelum apertum & angelos dei ascen-
dentes & descendentes supra filium hominis.
ET DIE TERTIO. NUPTIAE FACTAE SUNT IN
CANA GALILEAE. & ERAT MATR IESU IBI. Vocatus est autem
& ihesus & discipuli eius ad nuptias. Et deficiente uino.
dicit mater iesu ad eum. Vinum non habent. Et dicit
ei ihesus. Quid mihi & tibi mulier. Non diu uenit ho-
ra mea. Dicit mater eius ministris. Quodcumque dixerit
uobis facite. Erant autem ibi lapideae hydrae sex
positae. secundum purificationem iudeorum. Capien-

testingule mēdas binas uelternas. Dicit eis ih̄s.

Implēt hydrias aqua. Et impleuerunt eas usque
adsummū. Et dicit eis ih̄s. haurite nunc & ferte architriclino;
architriclinus aquā uinū factū & non sciebat unde ^{et tulerunt}
esset. Ministri autē sciebant. qui haus erant aqua. ^{Ita ut gust}
^{tauit}

Uocat sponsū architriclinus. & dicit ei. Omnis homo.
primū bonū uinū ponit. Et cum inebriatus fueris.
tunc id quod deterius ē. Tu autē seruasti bonum
uinum usque adhuc. Hoc fecit in tuum signū.
ih̄s in cāna galilee & manifestauit gloriā suam.
Et crediderunt in eum. discipuli eius.

Post hoc descendit capharnaum. ipse & mater ei &
fr̄ ei & discipuli ei. Et ibi manserunt non multis dieb;

Et p̄pe erat pascha iudeorū. & ascendit hierosoli
mam ih̄s.

Et inuēnit in tēplo uendentes boues & oues. &
colūbas, & nūmularios sedentes. Et cū fecisset q̄ si
flagellū de funculis. om̄s iecit de tēplo. boues quoq;
& oues. & nūmulariorū effudit aes. & mensas sub
uertit. Et his qui colūbas. uendebant. dixit.

Nu ferte ista hinc nolite facere domū patris mei.
domū negotiationis.

Recordati uero sunt discipuli ei. q̄ scriptū ē.
zelus dom' tuae comedit me.

Responderunt ergo iudei. & dixerunt ei. quod signū
ostendis nobis. quia haec facis.

lo xxviii
vii
m̄ xviii

lo xx
m̄ cclxxviii
m̄ cclxx
luc cclxx

lo xxx
m̄ cccxx
m̄ cccxxi
luc cccxxviii

lo xxxv
x

lo xxxviii
m̄ cclxxviii
m̄ cclxxviii

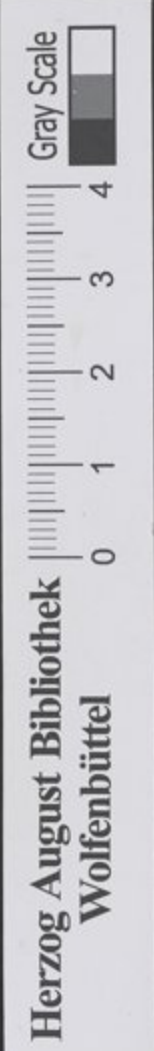

Respondit ih̄s. & dixit eis. Soluite tēplū hoc. & in trib; dieb; excitabo illud. Dixer ergo iudei. Quadraginta & sex annis edificatū est tēplū hoc. & tu trib; dieb; excitabis illud. Ille autē dicebat. de tēplo corporis sui.

Cū ergo resurrexisset a mortuis. recordati sunt discipuli ei. quia hoc dicebat. Et crederunt scripture & sermōni quē dix̄ ih̄s. Cū autē esset hierosolimis in pascha in die festo multi credider̄ in nomine ei. Videntes signa ei. quę faciebat. Ipse autē ih̄s n̄ credebat semet ipsū eis. eo quod ipse nosset om̄s. Et quia opus ei n̄ erat ut quis testimoniu p̄hiberet de homine. Ipse enī sciebat. quis esset in homine. Erat autē homo ex pharisæis nicodemus nomine. princeps iudeorū. Hic venit ad eū nocte. & dix̄ ei. Rabbi. scim̄ quia adō uenisti magister. Nemo enim potest hæc signa facere. quę tu facis. nisi fuerit dñs cū eo.

Respondit ih̄s. & dixit ei. Am̄ am̄ dico tibi. Nisi quis natus fuerit denuo n̄ potest uidere regnū dī. Dicit ad eū nicodemus. Quomodo potest homo nasci cū sit senex. Nūquid potest in uentre matris suę iterato introire & nasci. Respondit ih̄s. Amen am̄ dico tibi.

Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spū. n̄ potest introire in regnū dī. Quod natū ē ex carne.

caro est. Et quod natum est ex spiritu sancto est. Non
 mireris quia dixi tibi. oportet uos nasci de nouo.
 Spiritus ubi uult spirat. & uocem eius audis. sed non
 scis unde ueniat. & quonam adat. Sic est omnis
 qui natus est ex spiritu. Respondit ei eodemus.
 & dixit ei. Quomodo possunt haec fieri?
 Respondit ihesus & dixit ei. Tu es magister missus.
 & haec ignoras? Amen amen dico tibi.
 Quia quod scimus loquimur. & quod diuini
 testamur. & testimonium nostrum non accipitis.
 Si terrena dixi uobis & non creditis. quomodo si
 dixero uobis caelestia credetis? Et nemo ascen-
 dit in caelum. nisi qui de caelo descendit filius
 hominis qui est in caelo; Et sicut moyses ex-
 altauit serpentem in deserto. Ita exaltari oportet
 et filium hominis. Ut omnis qui credit in
 ipso non pereat. sed habeat uitam aeternam.
 Sic enim dilexit deus mundum. ut filium suum uni-
 genitum daret. Ut omnis qui credit in eum.
 non pereat. sed habeat uitam aeternam.
 Non enim misit deus filium suum in mundum.
 ut iudicet mundum. sed ut saluet mundum
 per ipsum. Qui credit in eum non iudicatur.
 Quia autem non credit. iam iudicatus est quia
 non credidit in nomine unigeniti filii dei.
 Hoc est autem iudicium quia lux uenit in mun-

dum. Et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui malum agit. odit lucem. Et non uenit ad lucem. ut non arguantur operarius. Qui autem facit ueritatem. uenit ad lucem. Ut manifestentur eius opera. quae in domino sunt facta. T III

POST HAEC UENIT IHS ET DISCIPULI EIVS IN IUDAEA TERRA. & ILLIC DEMORABATUR CUM IIS. & BAPTIZABAT. ERAT AUTEM & IOHANNES BAPTIZANS IN ENON. IUXTA SALIM. quia aquae multae erant illic. Et adueniebant & baptizabantur.

NONDUM ENIM MISSUS FUERAT IN CARCEREM IOHANNES. FACTAE ERGO QUESTIO EX DISCIPULIS IOHANNIS CUM IUDAEIS. DE PURIFICATIONE. Et uenerunt ad IOHANNEM. & dixerunt ei. Rabbi. quia erat tecum trans IORDANEM. cui tu testimonium perhibuisti. Ecce hic baptizat. & omnes ueniunt ad eum. Respondit IOHANNES. & dixit. Non potest homo accipere quicquam. nisi fuerit ei datum de caelo.

IPSUOS MIHI TESTIMONIUM PERHIBEAS QUOD DIXERIM. ego non sum XPS. sed quia missus sum ante illum. **Q**uia habet sponsam. sponsus est. Amicus autem sponsi. qui stat & audit eum. gaudio gaudeat propter uocem sponsi. hoc ergo gaudium meum impletum est. illum oportet crescere. me autem minui. Quia de sursum uenit. super omnes est.

lo xxxv
m
mē vii
luc vi

lo xxxviii
m
mē viii
luc vii
x

lo xxxviii
m
mē viii
luc vii
x

lo xxxviii
m
mē viii
luc vii
x

153
Qui est de terra de terra est & de terra loquitur. Quide
caelo uenit. supra omnes est. Et quod uidit & au
diuit hoc testatur. Et testimonium eius. Nemo
accipit. Qui accipit eius testimonium. signauit
quia deus uerax est. Quem enim sic deus uerba dei
loquitur. Non enim ad mensuram. dat deus spiritum.

lo xxx
iii
m̄ ex
luc xxviii
lo xxxi
x
Pater diligit filium & omnia dedit in manu eius.
Qui credit in filium habet uitam aeternam. Qui autem
incredulus est filio non uidebit uitam sed in adi
man & super eum. Tm

VT ERGO COGNOUIT IHS (VIA AUDIERUNT PHARISEI
quia IHS plures discipulos facit. & baptizat quam
iohannes. Quamquam IHS non baptizat & sed disci
puli eius.

lo xxxii
vii
m̄ xviii
Reliquid iudeam & abiit iterum in galileam

lo xxxiii
x
Oportebat autem eum transire per samariam. Venit
ergo in ciuitatem samariae que dicitur sychar.

Iuxta pedum. quod dedit iacob ioseph. filio suo.

erat autem ibi fons iacob. IHS ergo fatigatus exi
timere sedebat sic super fontem. Hora erat quasi
sexta. Venit mulier de samaria haurire aquam.

Dicit ei IHS. Da mihi bibere. Discipulum eius
abierunt in ciuitatem ut cibos emerent.

Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quomodo
tu deus cum sis bibere a me poscis. quoniam mulier
samaritana. Non enim conuertuntur iudei.

samaritanis. Respondit ih̄s & dixit ei. Si crederes do-
num d̄i & quis est qui dicit tibi da mihi bibere
tu forsitan percipisses ab eo & dedisset tibi aqua ui-
uam. Dicit ei mulier. Dñe neque in quo hau-
ries habes & puteus altus est. Unde ergo habes
aqua uiuam. Numquid tu maior es patre
nr̄o iacob qui dedit nob puteum & ipse ex eo
bibit & filii eius & pecora eius. Respondit
ih̄s & dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac
fiti & iterum. Qui autē biberit ex aqua qua
ego dabo ei non fiti & iterum. Sed aqua
quam ego dabo ei. fit meo fons aque saluentis
in uitam æternam. Dicit ad eum mulier.
Dñe da mihi hanc aqua ut non fitiam. Neque
ueniam huc haurire. Dicit ei ih̄s. Vade uoca
uirum tuum & ueni huc. Respondit mulier
& dixit. Non habeo uirum. Dicit ei ih̄s.
Benedixisti quia non habeo uirum. quinque
enim uiros habuisti. Et nunc quem habes non
est tuus uir. hoc uere dixisti. Dicit ei mulier.
Dñe uideo qui propheta estu. patres nr̄i in
monte hoc adorauerunt. Et uos dicitis
quia hiero solymis est locus ubi adorare oportet.
Dicit ei ih̄s. Mulier crede mihi quia ueni &
hora. quando neq in monte hoc neque in
hiero solymis. adorabitis patre. Nos adora-

tis quod nescitis. Nos adoramus quod scimus. quia
salus ex iudaeis est. Sed uenit hora & nunc est.
quando ueri adoratores adorabunt patrem. in spiritu.
& ueritate. Nam & pater tales querit. qui ad-
rent eum. Spiritus est deus. & eos qui adorant eum.
in spiritu & ueritate oportet adorare. Dicit ei
mulier. Scio quia messias uenit. quid dicitur
christus. Cum ergo uenerit ille nobis adnuntiabit
omnia. Dicit ei ihesus. Ego sum. quilo quortecum.
Et continuo uenerunt discipuli eius & mira-
bantur quia cum muliere loquebatur.

Nemo tamen dixit. quid queris. aut quid loqueris
cum ea. Reliquid ergo hydriam suam mulier
& abiit in ciuitatem & dicit illis hominibus.
Venite & dicit hominem quid dixit mihi omnia
quae cumque feci. Numquid ipse est christus. Exierunt
de ciuitate & ueniebant ad eum. Inter ea ro-
gabant eum discipuli dicentes. Rabbi. man-
duca. Iur autem dixit eis. Ego cibum habeo
manducare quem uos nescitis. Dicebant ergo
discipuli ad inuicem. Numquid aliquis ad-
tulit ei manducare. Dicit eis ihesus. Meus cibus
est ut faciam uoluntatem eius qui misit me
ut perficiam opus eius. Nonne uos dicitis
quod adhuc quat tuos menses sunt. & mes-
sus uenit. Ecce dico uobis. Leuate oculos

uros & uidere regiones quia albi sunt. iam ad
messum. Et qui mœrit mercedem accipit. Et con
gregat fructum. in uitam æternam. Ut & qui seminatur.
simul gaudeat & qui mœrit. In hoc enim est uer
bum uerum. quod alius est qui seminatur & alius est
qui mœrit. Ego misi uos mœrire quod uos non la
borastis. Alii laborauerunt & uos in labores
eorum introistis. Ex ciuitate autem illa multi
crediderunt in eum samaritanorum propter uerbum
mulieris. testimonium perhibentis. Quia dixit
mihi omnia quae cumque feci. Cum uenissent
ergo ad illam samariam rogauerunt eum
ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies. Et mul
to plures crediderunt propter sermonem eius.
Et mulieri dicebant. Quia iam non propter tuam lo
quendam credimus. ipsi enim audiuimus
& scimus quia hic est uerus saluator mundi.
Post duos autem dies exiit inde & abiit in galileam.
Propter enim illius testimonium perhibuit quia propheta
in sua patria honorem non habet.
Cum ergo uenisset in galileam. exceperunt eum
galilei. Cum omnia uiderent quae fecerat hiero
solymitis in die festo & ipsi enim uenerant in di
em festum. Venit ergo iterum in canan gali
lear ubi fecit aquam uinum.
Et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur

lo xxxvii
m̄ xviii

lo xxxviii
m̄ xliii
luc xxi

lo xxxviiii
m̄ xliii

lo xxxviiii
m̄ xliii
luc lvi

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

157
caphar nau. Hic cum audisset quia ih̄s aduenisset
a iudæa in galileam. abiit ad eum. Et rogabat eum
ut descenderet & sanaret filium eius. Incipiebat
enim mori. Dixit ergo ih̄s ad eum. Nisi signa
& prodigia uideritis non creditis. Dicit ad eum
regulus. Dñe. descende prius. quam moriatur
filius meus. Dicit ei ih̄s. Vade. Filius tuus uiuit.
Credidit homo sermone quē dixit ei ih̄s. & ibat.
Iam autē eo descendente. serui occurrerunt ei.
& nuntiauerunt dicentes. quia filius tuus uiuere.
Interrogabat ergo horam ab eis. in qua melius
habuerit. Et dixerunt ei. Quia heri hora septi
ma. reliquit eum febris. Cognouit ergo pater
quia illa hora erat in qua dixit ei ih̄s. Filius tuus
uiuere. Et credidit ipse & domus eius tota.

HOC IERŪ SECUNDŪ SIGNŪ FĒCIT IH̄S. **IN**
cum uenisset a iudæa in galileam.

Post hæc. erat dies festus iudeorū & ascendit
ih̄s hiero solimā. Est autē hiero solimis. pro
batica piscina. quæ cognominatur hebraice
bāth sai da. quinque porticos habens. In his ia
cebat multitudo magna languentium. cæcorū
claudorum. aridorum. expectantium aque
motum. Angelus autē dñi secundum tempus
descendebat in piscinā. & mouebatur aqua.
Et qui prior descendisset in piscinam post mo

le xxxviii
m̄ lxx
m̄ xx
luc xxvii

tionem aquae. sanus fiebat. aqua cumque tenebat
infirmi- tate. Erat autem quidam homo ibi triginta
& octo annos habens in infirmitate sua.
Hunc cum uidisset ih̄s iacentem & cognouisset
quia multum iam tempus haberet. dicit ei.
Uissanus fieri. Respondit ei languidus.
Dne. hominem non habeo. ut cum turbata fuerit
aqua. mittat me in piscinam. Dum uero mo-
enim ego alius ante me descendit. Dicit ei
ih̄s. Surge tolle grabatuum tuum. & ambula.
Et statim sanus factus est homo. Et sustulit gra-
batuum suum & ambulabat. Erat autem sab-
batum in illo die. Dicebant iudei illi qui
sanus fuerat. Sabbatum est. non licet tibi
tollere grabatuum tuum.

Respondit eis. Quia me fecit sanum. ille mihi
dixit. Tolle grabatuum tuum & ambula.
Interrogauerunt ergo eum. quis est ille homo
qui dixit tibi. tolle grabatuum tuum & ambula.
Is autem qui sanus fuerat effectus. nesciebat
quis esset. Ih̄s autem declinauit a turba con-
stituta in loco. Post eam uenit eum ih̄s in te-
plo & dixit illi. Ecce sanus factus es. iam noli
peccare. ne dete ruis tibi aliquid contingat.
Abit ille homo & nuntiavit iudeis. quia ih̄s
esset qui fecit eum sanum. Propter ea perse-

quebantur iudei ihm quia hec faciebat in sabba
 to. Ihs autem respondit eis. Pater meus usque
 modo operatur & ego operor. Propter ea
 ergo magis querebant eum iudei interficere.
 Quia non solum solvebat sabbatum. sed & patrem
 suum dicebat deum aequalem se faciens deo.
 Respondit itaque ihs & dixit eis. Amen amen dico uobis
 Non potest filius facere aliquid nisi quod uiderit
 patrem facientem. Quocumque enim ille
 fecerit haec & filius similiter facit. Pater enim
 diligit filium. & omnia demonstrat ei. quae
 ipse facit. Et maiora his demonstrabit ei opera
 ut uos miremini. Sicut enim pater suscitauit
 mortuos & uiuificauit sic & filius quos uult
 uiuificare. Neque enim pater iudicat quem
 quam. sed iudicium omne dedit filio. Ut
 omnes honorificent filium sicut honorificant patrem.
Qui non honorificat filium non honorificat pa
 trem qui misit illum.
Amen. Amen dico uobis. Quia qui uerbum meum
 audit. & credit ei qui misit me. habet uitam
 aeternam. Et in iudicium non uenit sed
 transit a morte in uitam. Amen. Amen
 dico uobis. Quia uenit hora & nunc est
 quando mortui audient uocem filii dei
 & qui audierint uiuent. Sicut enim pater

lo. 21.
 mo. 21. u.
 in. 21. u.
 luc. 21. u.

habet uitam in semet ipso / sic dedit & filio uitam
habere in semet ipso. Et potestatem dedit ei. iudicium
facere / quia filius hominis est. Nolite mira
ri hoc. quia uenit hora. in qua omnes qui in monu
mentis sunt / audient uocem eius. & procedent

Qui bona fecerunt / in resurrectionem uitae. Qui uero
mala egerunt / in resurrectionem iudicii.

Non possum ego a me ipso facere quicquam / sicut au
dio iudico / & iudicium meum iustum est.

lo xlii
mē sexcv
mē cxxxvi
luc cxxxvii

Quia non quero uoluntatem meam / sed uolun
tatem eius qui misit me

lo xliii
x

Si ego testimonium prohibeo de me / testimonium
meum non est uerum. Alius est qui testimo
nium prohibet de me / & scio quia uerum est testi
monium quod prohibet de me. Vos misistis ad
iohannem / & testimonium prohibuit ueritati.
Ego autem / non ab homine testimonium accipio.
Sed haec dico / ut uos salui sitis. Ille erat lucerna
ardens & lucens. Vos autem uoluistis exultare
ad horam in luce eius / ego autem habeo testimonium
maius iohanne. Opera enim quae dedit mihi
pater ut perficiam ea / ipsa opera quae ego facio /
testimonium prohibent de me / quia pater me misit.
Et qui misit me pater / ipse testimonium prohi
bit de me.

lo xliiiii
mē cxv
luc cxviii

Neque uocem eius unquam audistis / neque speci

Gray Scale

4

3

2

1

0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

em eius uidistis.

Et uerbum eius non habetis in uobis manens /
quia quem misit ille / huic uos non creditis / Seru-
tamini scripturas . quia uos putatis in ip-
sâ uitâ æternam habere . Et illi sunt qui testi-
monium phibent de me . Et non uultis uenire
ad me / ut uitâ habeatis . Claritatē ab homini-
bus non accipio . sed cognoui uos / quia dilectio-
nem dī non habetis in uobis . Ego ueni in nomi-
ne patris mei / & non accipitis me . Si alius ue-
nerit in nomine suo / illum accipietis .

Quomodo potestis uos credere / qui gloriam ab
inueniem accipitis / & gloriam / que a solo dō est
non queritis . Nolite putare / quia ego ac-
cusaturus sim uos apud patrem / Est qui ac-
cusat uos / moyses in quo uos speratis . Si uē-
rederetis moyse / crederetis forsitan & mihi .
De me enim ille scripsit . Si autē illius litteris
non creditis / quomodo meis uerbis credetis . *vi.*

Post hæc . abiit ih̄s trans mare galileæ
quod est tiberiadis . Et sequebatur eum multi-
tudo magna / quia uidebant signa que faciebat
super his qui infirmabantur .

Subit ergo in montem ih̄s / & ibi sedebat cū discipulis .

Erat autē proxima pascha / dies festus iudeorum .

Cum subleuasset ergo oculos ih̄s / & uidisset

lo xlv

lo xlv
m̄ xxvii
luc xlv

lo xlvii
m̄ xxviii
luc xlvii

lo xlviii
m̄ xxix
luc xlviii

lo xlviiii
m̄ xxx
luc xlviiii

quia multitudo maxima uenit ad eum / dicit
ad philippū / Unde enim uis panes ut man-
ducent hi. / hoc autē dicebat temptans eum.
I p̄r enim sciebat quid esset facturus. Respon-
dit ei philippus. Ducentorū denariorum pa-
nes non sufficiunt eis / ut unusquisq; modicū
quid accipiat. Dicit ei unus ex discipulis andreas
frat̄ simonis petri. Est puer unus hic / qui ha-
bet quinque panes hordeacios & duos pisces.
sed haec quid sunt inter tantos. / Dixit ergo ih̄s.
facite homines discubere / erat autē femina
multum in loco. Discubuerunt ergo uiri.
numero quasi quinque milia. Accepit ergo
panes ih̄s. & cum gratias egisset / distribuit
discumbentibus. Similiter & ex piscibus
quantum uolebant. Ut autē impleuerunt
dixit discipulis suis. Colligite quae superauerunt
fragmenta ne pereant. Collegerunt
ergo / & impleuerunt duodecim cophinos
fragmentorum / ex quinque panibus hor-
deacis / quae superauerunt his qui mandu-
caverunt. **I**ll ergo homines / cauerant.
cum uidissent quod fecerat signum / dice-
bant. Quia hic est / uere propheta
qui uenturus est in mundum. / Ih̄s ergo
cum cognouisset quia uenturi essent /

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

ut raperent eum & facerent eum regem.

Fuit iterum in montem ipse solus, ut aut sero factum est. descendunt discipuli eius ad mare; Et cum ascendissent nauem uenerunt trans mare in capharnaum. Et tenebre iam factae erant & non uenerat ad eos ih̄s. Mare aut uento magno flante exurgebat. Cum remigassent ergo quasi stadia uiginti quinque aut triginta. uident ih̄m ambulantiem super mare & proximum nauis fieri & timuerunt. Ille aut dicit eis, Ego sum nolite timere. Voluerunt ergo accipere eum in nauem & statim fuit nauis ad terram ^{ad} quam ibant.

Altera die turba quaestabat trans mare uidit quia nauicula alia non erat ibi nisi una. Et quia non ⁱⁿtroisset cum ^{discipulis} suis ih̄s in nauem sed soli discipuli eius abissent. Aliae uero super uenerunt naues a tiberiade, iuxta locum ubi manducauerant panem gratias agentes dno. Cum ergo uidisset turba quia ih̄s non esset ibi. Neque discipuli eius ascenderunt in nauiculas & uenerunt capharnaum querentes ih̄m. Et cum inuenissent eum trans mare dixerunt ei, Rabbi quando huc uenisti. Respondit ih̄s ad eos, Amen amen dico uobis, Quia uisus est non quod uidistis signa sed quia manducauistis ex panibus.

& saturati estis, Operamini non cibum qui perit
sed qui permanet in uitam aeternam;

Quem filius hominis uobis dabit, hunc enim pater signa-
uit deus. Dixerunt ergo ad eum, Quid faciemus, ut
operemur opera dei? Respondit ihesus & dixit eis,
Hoc est opus dei, ut credatis in eum, quem misit ille,

lo lvi
mi elax
mi elaxvi

Dixerunt ergo ei, Quod ergo tu facis signum, ut creda-
mus, & credamus tibi, quid operaris?

lo lvi
x

Patres mei manna manducauerunt in deserto, si-
cut scriptum est, Panem de caelo dedit eis manducare,
Dixit ergo eis ihesus, Amen amen dico uobis, Non moyses
dedit uobis panem de caelo, sed pater meus dedit uobis
panem de caelo uerum. Panis enim dei est qui descen-
dit de caelo, & dat uitam mundo, Dixerunt ergo ad
eum, Domine, semper da nobis panem hunc.

lo lvi
mi elaxviii
mi elax
luc elaxvi

Dixit autem eis ihesus, Ego sum panis uitae, qui
uenit ad me, non esuriat. Et qui credit in me
non sitiat umquam, Sed dixi uobis, quia & uicis-
sime & non creditis,

lo lvi
x

Omne quod dedit mihi pater, ad me uenit, & eum
qui uenit ad me, non etiam foras,

lo lvi
mi elaxv
mi elaxvi
luc elaxviii

Quia descendi de caelo, non ut faciam uoluntatem meam,
sed uoluntatem eius qui misit me,

lo lvi
x

Haec est autem uoluntas eius qui misit me patris,
ut omne quod dedit mihi, non perdam ex eo,
sed re suscitem illud, in nouissimo die, haec

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

est enim uoluntas patris mei qui misit me ut omnis
qui uideat filium & credit in eum habeat uitam
aeternam, Et resuscitabo eum in nouissimo die;

lo lvi
m^o cclxi
m^o l
luc xviii

Murmurabant ergo iudei de illo quia dixisset ego
sum panis qui de caelo descendit & dicebant,
Nonne hic est ihs filius ioseph cuius nos nouimus
patrem & matrem quomodo ergo dicit hic
quia de caelo descendit?

lo lxx
x

Respondit ergo ihs & dixit eis, Nolite murmurare
in inuicem, Nemo potest uenire ad me nisi pater
qui misit me traxerit eum, Et ego resuscitabo
eum in nouissimo die, Est scriptum in prophetis
Terunt omnes docibiles dei. Omnis qui audiuit a patre
& didicit uenit ad me. Non quia patrem uidit
quisquam nisi is qui est a deo hic uidit patrem,

lo lxxi
m^o cclxi
luc xvi

Am. am. dico uobis, Qui credit in me habet uitam aeternam.

lo lxxii
x

Egosum panis uitae,

lo lxxiii
m^o cclxi
m^o cclxi
luc xvi

Patres uiri manducauerunt in deserto manna
& mortui sunt, hic est panis qui de caelo descendit,

Et si quis ex ipso manducauerit non moriatur,

lo lxxiv
m^o cclxi
m^o cclxi
luc xvi

Egosum panis uiuus qui de caelo descendit, Si quis
manducauerit ex hoc pane uiuet in aeternum,

Et panis quem ego dabo carnis est. pro mundi uita.

lo lxxv
x

Litigabant ergo iudei ad inuicem dicentes,

Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad
manducandum? Dixit ergo eis ihs. Am. am. dico uobis,

Nisi manducaueritis carnem filii hominis & biberitis
eius sanguinem non habitis uitam in uobis. Qui mandu-
cat meam carnem & bibit meum sanguinem habet
uitam aeternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die.

Caro enim mea uere est cibus & sanguis meus uere est potus.

Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem
in me manet & ego in illo. Sicut misit me uiuens
pater & ego uiuo propter patrem. Et qui manducat
me & ipse uiuet propter me. Hic est panis qui de
caelo descendit. Non sicut manducauerunt pa-
tres uiri manna & mortui sunt. Qui manducat
hunc panem uiuet in aeternum. Haec dixit in
synagoga docens in capharnaum. Multi ergo
audientes ex discipulis eius dixerunt. Durus est hic
sermo quis potest eum audire. Sciens autem Iesus
apud semetipsum quia murmurarent de hoc
discipuli eius dixit eis. Hoc uos scandalizat.

Si ergo uideritis filium hominis ascendente ubi erat prius.
Spiritus est qui uiuificat. Caro non prodest quicquam.

Verba quae ego loquutus sum uobis spiritus & uita sunt.
Sed sunt quidam ex uobis qui non credunt.

Sciebat enim ab initio Iesus qui essent non creden-
tes & quis traditurus esset eum.

Et dicebat. Propter ea dixi uobis quia nemo potest
uenire ad me nisi fuerit ei datum a pa-
tre meo. Ex hoc multi discipulorum eius abierunt

lo lxxv
mē de laxxvii
mē elxxv
lucē cclxxv

lo lxxv
x

lo lxxvii
mē cccx
mē cccxi
lucē ccxxvii

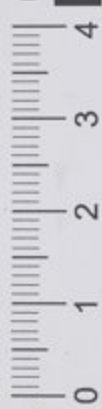
lo lxxviii
mē cccxvii
mē cccxviii

lo lxxix
x

lo lxxx
mē cccxxviii
mē cccxxix

lo lxxxii
x

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

retro & iam non cum illo ambulabant, Dixit ergo ih̄s ad duo decim. numquid & uos uultis abire.

16 lxxii
mi elvi
mi lxxii
luc xxi

Respondit ergo ei simon petrus, Dne. ad que ibimus. Verba uite aeternae habet & nos credimus & cognouimus quia tu es xp̄i filius di.

16 lxx
x

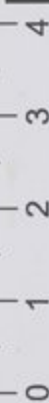
Respondit eis ih̄s. Nonne ego uos duo decim elegi & ex uob unus diabolus est, Dicebat aut iudam simonis scariothen, hic enimerat traditurus eum cum esset unus ex duo decim.

VII

Post haec ambulabat ih̄s in galilaea. Nemo uolebat in iudeam ambulare quia querebant eum iudei interficere. Erat aut in proximo dies festus iudeorum sceno phesia. Dixerunt autem ad eum fr̄ eius. Transihine & uade in iudeam. Ut & discipulitui uideant opera tua que facis. Nemo quippe in occulto quid facit & querit ipse in palam esse. Si hec facis. manifesta te ipsum mundo. Neque enim fr̄ eius credebant meum. Dicit ergo eis ih̄s. Tempus meum nondum aduenit. Tempus aut ur̄m. semp est paratum. Non potest mundus odisse uos. me aut odit quia ego testimonium phibeo de illo quia opera eius mala sunt. Uos ascendite ad diem festum hunc. ego non ascendo ad diem festum istum. Qui a meum tempus nondum implerum est. haec cum dixisset

ipse mansit in galilea. Et autem ascenderunt fess eius tunc
& ipse ascendit ad diem festum. Non manifeste sed qua-
si in occulto. Iudei ergo querebant eum in die festo.
& dicebant. Ubi est ille? Et murmur multus de eo
erat in turba. Quidam enim dicebant. quia bonus est.
Alii autem dicebant non sed seducit turbas. Nemo
tamen palam loquebatur de illo propter metum iudeorum.
Iam autem die festo mediante ascendit ihesus in tem-
plum & docebat. Et mirabantur iudei dicentes.
Quomodo hic litetasset. cum nondidicerit? Q. IIIV
Respondit eis ihesus & dixit. Mea doctrina non est mea
sed eius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatem
eius facere cognoscat de doctrina. utrum ex deo sit
An ego a me ipso loquar. Quia si me ipso loquitur
gloriam propriam querit. Qui autem querit gloria
eius qui misit illum. hic uerax est & in iustitia in
illo non est. Nonne moyses dedit uobis legem
& nemo ex uobis facit legem? Quid me queritis inter-
ficere? Respondit turba & dixit. Demonium
habet. quis te querit interficere? Respondit ihesus
& dixit eis. Unum opus feci & omnes miramini.
Propter ea moyses dedit uobis circumcisionem non
quia ex moyse est. sed ex patribus & in sabbato
circumciditis hominem. Sicut autem circumcisionem
accipit homo in sabbato ut non soluat lex moy-
si. mihi indignamini. quia totum hominem.

sanum feci in sabbato. Nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex ierosolymis. Nonne hic est quem quærunt interficere. Ecce palam loquitur & nihil ei dicunt. Numquid uere cognouerunt principes quia hic est christus. sed hunc scimus unde sit. christus autem cum uenerit nemo scit unde sit.

lo lxxv
m̄ ex
luc cxxv

Clamabat ergo docens in templo ihs & dicens. Et me scitis & unde sim scitis. Et ame ipso non ueni sed est uerus qui misit me quem uos nescitis. Ego scio eum quia ab ipso sum & ipse meminit.

lo lxxvi
m̄ ex
luc cxxvi

Queriebant ergo eum adprehendere & nemo misit in illum manus quia nondum uenerat hora eius.

lo lxxvii
m̄ ex
luc cxxvii

De turba autem multi crediderunt in eum. Et dicebant. christus cum uenerit numquid plura signa faciet quam que hic facit. Audierunt pharisæi turbam murmurantem de illo hæc.

lo lxxviii
m̄ ex
luc cxxviii

Et miserunt principes & pharisæi ministros ut adprehenderent eum.

lo lxxix
m̄ ex
luc cxxix

Dixit ihs adhuc modicum tempus uobiscum sum & uado ad eum qui misit me.

lo lxxx
m̄ ex
luc cxxx

Quæretis me & non inueniatis. Et ubi sum ego uos non potestis uenire. Dixerunt ergo iudei ad se in ipsos. Quomodo iturus est quia non inuenimus eum. Numquid in dispersionem gentium iturus est & dociturus gentes. quis est hic

sermo quem dixit queretis me & non inuenietis,
Et ubi sum ego uos non potestis uenire. In nouissi-
mo autem die magno festiuitatis. stabat ih̄s &
clamabat dicens, Siquis sitit ueniat ad me
& bibat, Qui credit in me sicut dicit scriptura
flumina de uentre eius. fluent aquę uiuę.

hoc aut̄ dixit de sp̄u quem accepturi erant cre-
dentes in eum. Non enim erat sp̄s ^{deum} datus
quia ih̄s nondum fuerat glorificatus.

Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones
eius dicebant, hic est uer̄ p̄ph̄a. Alii dice-
bant. hic est xp̄s.

Quidam aut̄ dicebant, numquid a galilęa xp̄s
uenit. Nonne scriptura dicit quia ex semi-
ne dauid & de bethleem castello ubi erat da-
uid uenit xp̄s.

Dissentio itaq; facta ē in turba. p̄pt̄ eum.

Quidam autem ex ipsis uolebant ad p̄hendere
eum sed nemo misit sup̄ illum manus.

Venerunt ergo ministri ad pontifices & pharisęos
& dixerunt eis illi, Quare non adduxistis eum.

Responderunt ministri, numquā sic loquutus
est homo sicut hic homo. Responderunt ergo
eis pharisęi. Numquid & uos sectuati estis.

Numquid aliquis ex principibus credidit in eum
aut ex pharisęis. sed tur̄ hęc quę non nouit

legem maledicti sunt. Dicit moedemus ad eos
 ille qui uenit ad eum nocte qui unus erat ex iis.
Numquid lex nra iudicat hominem. nisi audierit
 ab ipso prius. & cognouerit quid faciat. Respon
 derunt & dixerunt ei. Numquid & tu galileus
 es. scrutare & uide qui ap phca a galilea non
 surgit. Et reuersi sunt unusquisque in domum
 suam. **I**hs autem p rexit in monte oliuari & dilu
 culo iterum uenit in templum & omnis popu
 lus uenit ad eum. Et sedens docebat eos.
Adducunt aut scribe & pharisei mulierem in
 adulterio de phensam & statuerunt eam in
 medio & dixerunt ei. Magister. haec mulier
 modo de phensa e. in adulterio. In lege autem
 moyses mandauit nob huiusmodi lapidare.
Tu ergo quid dicis. haec autem dicebant temp
 tantes eum ut possint accusare eum. **I**hs aut
 inclinans se deorsum. digito scribebat in terra.
Cum autem p seuerarent. interrogantes eum.
 et dixit ei. Quis sine peccato est urm. **N**
 primus in illam lapidem mittat. Et iterum se
 inclinans scribebat in terra. Audientes autem
 unus post unum exiebant. Incipientes a se mo
 ribus. Et remansit solus & mulier in medio
 stans. **E**rigens autem se ihs dixit ei. Mulier ubi
 sunt qui te accusabant nemo te con dempnauit.

Quae dixit, Nemo dñe. Dixit aut̄ ih̄s, Nec ego te con-
demnabo. Vade & amplius iam noli peccare;
Iterum ergo loquutus est eis ih̄s dñs, Ego sum lux
mundi. Qui sequitur me. non ambulat in tene-
bris. sed habebit lucem uitae. Dixerunt ergo epha-
rizeri. Tu dāre ipso testimonium phibes. testimo-
nium tuum. non est uerum. Respondit ih̄s.
& dixit eis. Et nego testimonium phibeo de me
ipso. uerum est testimonium meum. Quia scio
unde ueni. & quo uado. Vos aut̄ nescitis unde
uenio aut quo uado. Vos scēdm carnem iudi-
catis. ego non iudico quemquam. Et si iudico
ego iudicium meum uerum ē. Quia solus n̄ sū
sed ego & qui misit pater. Et in lege ur̄a
scriptum est quia duorum hominum testimo-
nium uerum est. Ego sum qui testimonium p̄-
hibeo de me ipso & testimonium phibeo de me
qui misit me pater. Dicebant ergo ei. Ubi est
pater tuus; **T VIII.**

lo lxxvii
me cxx
luc cxxvii

Respondit ih̄s, Neque nescitis neque patrem
meum. Si me sciretis forsitan & patrem meum sciretis.

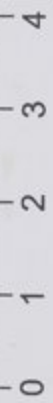
lo lxxviii
me cxxi
luc cxxviii
& cxxii

Haec uerba loquutus est in gazophylacio do-
centi in templo. Et nemo apprehendit eum
quia nec dum uenerat hora eius.

lo lxxviiii
me cxxiii

DIXIT ERGO ITERUM EIS IHS. EGO UADO ET QUAE BETIS
ME. & imprecato ur̄o moriemini. Quo ego uado

Gray Scale

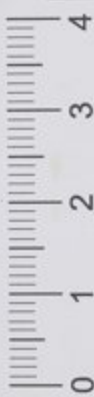

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

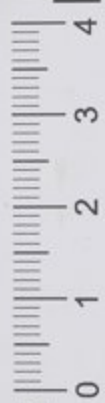
165
uos non potestis uenire. Dicebant ergo iudei, nū
quid interfici & semetipsum. Qui adicit. quo ego
uado uos non potestis uenire. Et dicebat eis, Vos
de deo orsum estis. ego de supernis. Vos de mun
do hoc estis. ego non sum de hoc mundo. Dixit ergo
uobis. quamoriemini in peccatis uestris. Si enim
non credideritis quia ego sum. moriemini in pec
cato uestro. Dicebant ergo ei, Tu quis es. Dixit eis
ih̄s, Principium quia & loquor uobis. multa
habeo de uobis loqui & iudicare. Sed qui misit
me. uerax est. Et ego que audiui a patre. hec lo
quor in mundo. Et non cognouerunt. quia pa
ter eis dicebat d̄m. Dixit ergo eis ih̄s, Cum
exaltaueritis filium hominis. tunc cognoscatis
quia ego sum. Et amen ipso. facio nihil. Sed
sicut docuit me pater. hec loquor. Et qui me
misit mecum est. non relinquet me solum.
Quia ergo que placitasunt ei. facio semper. Hanc
illo loquente. multi crediderunt in eum. Dice
bat ergo ih̄s ad eos. qui crediderunt ei iudeos.
Si uos manseritis in sermone meo. uere discipuli
mei eritis. Et cognoscatis ueritatem. & ueritas
liberabit uos. Responderunt ei, Semen
Abrahe sumus. & uenimus seruimus unquam.
Quomodo tu dicis. liberi eritis. Respondit eis
ih̄s. Amen. Amen dico uobis. Quia omnis qui fa

cit peccatum / seruus est . peccati , Seruus autem n̄
manet in domo in eternū / filius manet in aeternū .
S i ergo filius uos liberauerit / uere liberi eritis /
S cio quia filii abrahe estis / sed queritis me interficere /
Q uia sermoneus non capit in uobis . Ego quod
uidi apud patrem loquor / & uos quae uidistis
apud patrem ur̄m / facitis . Responderunt &
dixerunt ei , Later noster abraham est . Dicit
eis ih̄s , Si filii abrahe estis . opera abrahe facite .
Nunc aut queritis me interficere . hominem
qui ueritatem uobis loquutus sum / quam au
diui a dō . hoc abraham non fecit . Vos facitis .
opera patris ur̄i . Dixerunt itaque ei . Nos
ex fornicatione non sumus nati . unum patrem
habemus dñm . Dicit ergo eis ih̄s , Si dñs pater
uester esset . diligeritis utique me . Ego enim
ex dō p̄cessi & uerū . Neque enim a me ipso
ueni . sed ille meminit . Quare loquor tamē
non cognoscitis . quia non potestis audire ser
monem meum . Vos ex patre diabolo estis .
& desideria patris ur̄i uultis facere . Ille homi
cida erat ab initio / & in ueritate non stetit /
quia non est ueritas in eo . Cum loquitur
mendacium / ex proprio loquitur / quia men
dax est & pater eius . Ego autem quia uerita
tem dico / non creditis mihi . Quis ex uobis argua

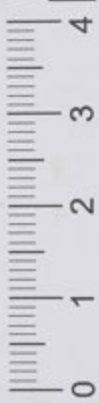
me de peccato. Si ueritatē dico quare uos nō credi-
 tis mihi. Qui ē. ex dō uerbadi audit, Propter
 ea uos non auditis quia ex dō nō estis, Respondet
 igitur iudei & dixerunt ei, Nonne benedici-
 mus nos quia samaritanus estu. & demonium
 habes. Respondit ih̄s, Ego demoniū non ha-
 beo sed honorifico patrē meū & uos in hono-
 ratiſime, Ego autē non quero gloriam meā est
 qui querat & iudicet, Amen. Amen dico uobis,
 Siquis sermone meū seruauerit mortē non uide-
 bit in aeternum, Dixerunt ergo iudei, Nunc
 cognouim⁹ qui ademoniū habes, Abraham
 mortuus ē. & pphete & iudicis. si quis sermo-
 nem meum seruauerit non gustabit mortem in
 aeternum, Numquid tu maior es patre meo Abra-
 ham qui mortuus ē. & pphete mortuus sunt
 quē te ipsum facis. Respondit ih̄s, Si ergo
 glorifico me ipsū gloriamea nihil est, Est pa-
 ter meus qui glorificat me quem uos dicitis. quia
 dñs n̄r est. & non cognouistis eum, Ego autē no-
 uerum, Et si dixerō quia nō scio eū ero similis uobis
 mendax, Sed scio eum & sermone tuus seruo,
 Abraham pater uester exultauit ut uideret di-
 em meū, & iudicet. & gauisus est, Dixerunt
 ergo iudei ad eum, Quinquaginta annos nondū
 habes & Abraham uidisti. Dixit ih̄s, Amen.

amen dico uobis, Antequam abraham fieret, ego sum,
Iuliter ergo lapides ut iacerent in eum, Ihs autem ab
scondit se & exiit de templo; Et praeritens
iudicauit hominem caecum a natiuitate, Et interroga-
uerunt eum discipulis sui, Rabbi quis peccauit
hic aut parentes ei ut caecus nasceretur? Respon-
dit ihs, Neque hic peccauit neque parentes eius sed
ut manifestentur opera dei in illo, Me oportet
operari opera eius quia misit me donec dies est,
Venit nox quando nemo potest operari, Quam-
diu in mundo sum lux sum mundi, Haec cum disse-
ret exspuit in terram & fecit lutum ex spuito & limuit lutum
super oculos eius & dixit ei, Vade laua in natatoria
siloae quod interpretatur missus, Abiit ergo & lauit
& uenit uidens, Itaque uicini & qui uidebant
eum prius quia mendicus erat dicebant, Nonne
hic est qui sedebat & mendicabat? Alii dicebant
quia hic est, Alii autem nequaquam sed similes erant ei,
Ille uero dicebat quia ego sum, Dicebant ergo ei,
Quomodo aperi sunt tibi oculi? Respondit,
Ille homo qui dicitur ihs lutum fecit & unxit oculos
meos & dixit mihi, Vade ad natatoriam siloae
& laua, Et abiit & lauit & uidi, Et dixerunt ei, Ubi
ille? At, Nescio, Adducunt eum ad pharisaeos
quia caecus fuerat, Erat autem sabbatum quando lutum
fecit ihs & aperuit oculos eius, Iterum ergo intro

167
gabant eum pharisaei quomodo uidisset. Ille autem
dixit eis, Lutum posuit mihi super oculos & laui
& uideo. Dicebant ergo ex pharisaeis quidam, Non
est hic homo ad quem sabbatum non custodit. Alii
dicebant, Quomodo potest homo peccator haec
signa facere? & scisma erat inter eis. Dicunt ergo
caeco iterum, In quid dicis de eo qui aperuit oculos
tuos? Ille autem dixit, Quia propheta est, non
crediderunt ergo iudei de illo qui caecus fuisse
& uidisset donec uocauerunt parentes eius qui
uiderat. Et interrogauerunt eos dicentes, Hic est
filius uester, quem uos dicitis quia caecus natus est,
quomodo ergo nunc uidet? Responderunt eis
parentes eius & dixerunt, Scimus quia hic est filius
noster, & quia caecus natus est. Quomodo autem
nunc uideat nescimus. Aut quis eius aperuit
oculos, nos nescimus. Ipsum interrogate,
an aeternam habet, ipse de se loquatur. Haec dixerunt
parentes eius quia timebant iudeos. Iam enim
conspirauerant iudei ut si quis eum con-
fiteretur christum, extra synagogam fieret. Propter
ea parentes eius dixerunt quia aeternam
habet. Ipsum interrogate. Vocauerunt
ergo rursum hominem qui fuerat caecus & dix-
erunt ei, Da glaudo, nos scimus quia
hic homo peccator est. Dixit ergo ille, Si

peccator ē. nescio. & nūscio quia apertus cū esse
modo uideo. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi
quomodo aperuit tibi oculos? Respondit eis.
Dixi uobis iam & audistis. Quid iterū uultis audire?
Numquid & uos uultis discipuli eius fieri?
Quia dixerunt ei & dixerunt. Tu discipulus illi
uistis nos autē mor si discipuli sumus. Nō scim
quam mor n loquitur ē. dñs. Hunc autē nescim
uiderit. Respondit ille homo & dixit eis.
In hoc enim mirabile ē. quia uos nescitis unde sit
& aperuit oculos meos. Scim autē quia pecca
tores. dñs non audit. Sed si quis dñi cultor ē. & uo
luntatē eius facit. hunc exaudit. A seculo non ē
auditum. quia aperuit quis oculos caecinati.
Nisi esset hic adō. non poterat facere quicquā.
Responderunt & dixerunt ei. In peccatis natus
est totus. & tūdo ces nos. & eiecerunt eum foras.
Audiuit ih̄s. quia eiecerunt eum foras & cū in
uenisset eū dixit ei. Tu credis in filium dñi?
Respondit ille & dixit. Quis est dñs. ut credā
meum. & dixit ei ih̄s. Et uidisti eum & qui
loquitur tecum ipse ē. At ille ait. credo
dñs. & p̄c̄idens. adorauit eum. Et dixit ei
ih̄s. In iudicium ego in hunc mundum ueni
& qui non uident uideant & qui uident caeci
fiant. Et audierunt ex pharisaeis qui cū ipso

erant & dixerunt ei, Numquid & nos ceci sumus
Dixit eis ihs, Sicce essetis non habetis peccatum,
Nunc uero dicitis quia uidemus peccatum ur̄m̄ n̄c̄.

XIII Amen amen dico uobis. Qui non intrat per
ostium in ouile ouium sed ascendit aliunde
ille fur est & latro, Qui autem intrat per ostium pas
tor est ouium, hinc ostiarius aperit & oues uo
cem ei audiunt, Et proprias oues uocat nominatim
& educit eas, Et cum proprias oues emisit ante
eas uadit, Et oues illi sequuntur quia sciunt
uocem eius, Alienam autem non sequuntur sed fugi
unt ab eo quia non uerunt uocem alienorum,
Hoc pro uerbum dixit eis ihs, Illi autem non cog
nouerunt quid loqueretur eis, Dixit ergo eis
iterum ihs, Amen amen dico uobis quia ego sum
ostium ouium, Omnes quotquot uenerunt
fures sunt & latrones sed non audierunt edf
oues, Ego sum ostium, per me si quis introierit
saluabitur, Et ingredietur & egredietur
& pascua inueniet, fur non uenit nisi ut
furetur & mactet & perdat, Ego ueni ut uitam
habeant & abundantius habeant;

Ego sum pastor bonus, Bonus pastor ani
mam suam dat pro ouibus suis, Mercennarius
& qui non est pastor cuius non sunt oues proprie
uidit lupum uenientem & dimittit ut oues & fugit,

Et lupus rapit. & dispergit oves. Mercenarius autem
fugit quia mercenarius est. & non perstat ad deum
de oibus. Ego sum. pastor bonus. Et cognosco
meas. & cognoscunt me meae.

Si cut nouit me pater. & ego agnosco patrem.

Et anima mea pono pro oibus meis.

Et alias oves habeo quae sunt ex hoc ouili. Et illas
opostea me adducere. & uoce mea audient.

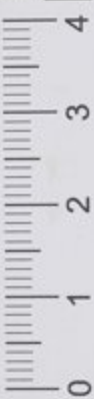
Et sic unum ouile. & unus pastor. Propterea
me pater diligit quia ego pono anima mea. ut
iterum sumam eam. Nemo tollit eam a me. sed ego
pono eam a me ipso. Potestatem habeo ponendi
eam. & potestatem habeo iterum sumendi eam.

Hoc mandatum accepi a patre meo. Dissensio te-
rum facta est inter iudeos propter sermones hos.

Dicebant autem multi ex ipsis. Demonium habet &
insanit. quidem auditis. Alii dicebant haec
uerba non sunt demonium habentis. Num
quidam demonium potest caecorum oculos aperire.

Facta sunt autem tunc in iherosolymis. & hic imps-
erat. Et ambulabat ihesus in templo in porticu sa-
lomonis. Circum dederunt ergo eum iudei. & dice-
bant ei. Quo usque anima matrem tollis. Sit ues
christi. dic nobis palam. Respondit eis ihesus. Loquor
uobis. & non creditis. opera quae ego facio in no-
mine patris mei. haec testimonium perhibent de

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

169

me. Sed uos non creditis. quia non estis ex ouibus
 meis. Quae uocem meam audiuistis. & ego
 cognosco eas. Et sequuntur me. & ego uita aeterna
 nam do eis. & non peribunt in aeternum. Et non rapiet
 eas quisquam de manu mea. Pater meus quod dedit
 mihi manus omnibus est. Et nemo potest rapere
 de manu patris mei. Ego & pater unum sumus.
 Si uis uideret lapides iudei. ut lapidarent eum.
 Respondit eis ihesus. Multa opera bona ostendi
 uobis ex patre meo. propter quod eorum opus me
 lapidatis. Responderunt ei iudei. De bono
 opere non lapidamus te. sed de blasphemia. Et quod
 tu homo cum sis. facis te ipsum deum. Respon-
 dit eis ihesus. Nonne scriptum est in lege uera. quia
 ego dixi dii estis. Si illos dixit deos. ad quos
 sermo dei factus est. Et non potest solui scriptura
 quae pater sanctificauit & misit in mundum. Nos di-
 citis. quia blasphemamus. quia dixi. filius dei sum.
 Si non facio opera patris mei. nolite credere
 mihi. Si autem facio. & si mihi non uultis credere.
 operibus credite. Ut cognoscatis. & credatis.
 quia in me est. pater. & ego in patre.
 Quae rebant ergo eum adprehendere. & exiit
 de manibus eorum. Et abiit iterum trans iordanem
 in eum locum. ubi erat iohannes baptizans pri-
 mum. & mansit illic.

lo xom
 ill
 mt xxvii
 m^r xxvi

Et multi uenerunt ad eum & dicebant, Quia iohannes
dixit iohannes de hoc ueraciter, Et multi cre-
diderunt in eum. Erat autem quidam languens
lazarus abethania de castello mariae & marthe
sororis eius. Maria autem erat, que unxit dnm un-
guento & exersit pedes ei capillibus, Cuius
frater lazarus infirmabatur, miserunt ergo
sorores eius ad eum, dicentes, Dne. ecce que
ama infirmatur, Audiens autem ihs dixit eis,
Infirmitas haec non est ad mortem, sed pro gloria
di, ut glorificetur filius di pro eam, Diligebat au-
tem ihs martham & sororem eius maria & lazaru,
Ut ergo audiuit quia infirmabat, tunc quidem
mansit in eodem loco duobus diebus. Dem-
de post haec, dicit discipulis suis, Eamus in iu-
deam iterum, Dicunt ei discipuli, Rabbi
nunc querant te iudei lapidare & iterum
uadis illuc, Respondit ihs, Nonne duodecim
horis sunt dies, si quis ambulauerit in die non
offendit, quia lucem huius mundi uidet, Si autem
ambulauerit nocte offendit, quia lux non est
in eo, Haec ait & post haec, dicit eis, Lazarus
amicus noster dormit, sed uado, ut a somno exsus-
citem eum, Dixerunt ergo discipuli ei, Dne. si dor-
mit saluus erit, Dixerat autem ihs de morte eius,

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

170
Illi autē putauerūt quia de dormitione somni dicebat,
Tunc ergo dixit eis ih̄s manifeste, Lazarus mortuus ē,
Et gaudeo propter uos, ut credatis, quoniam non erā ibi, sed
eram ad eum, Dixit ergo thomas quid dicitur
dydy mus ad con discipulos, Eamus & nos
et moriamur cū eo, Venit itaq; ih̄s & inuenit
eum, quatuor dies iam in monumento habentē,
erat autē bethania iuxta hierosolimā, quasi sta-
diis v. Multi autē ex iudeis uenerant ad mar-
tham & mariā, ut consolarentur eas de fratre
suo, Martha ergo ut audiuit quia ih̄s uenit,
occurrit illi, maria autē domi sedebat, Dixit
ergo martha ad ih̄m, Dñe, si fuisses hic, frater
m̄s n̄ fuisset mortuus, Sed nunc scio, quia
quocūque poposceris a dō, dabit tibi d̄s, Dicit
illi ih̄s, Resurges stat tuus, Dicit ei martha,
Scio quia resurges in resurrectione in nouissi-
mo die, Dixit ei ih̄s, Ego sum resurrectio &
uita, Qui credit in me, & iam si mortuus fuerit,
uiuēt, Et omnis qui uiuit & credit in me,
non morietur in aeternum, Credis hoc?
At illi, Utiq; dñe, Ego credidi, quia tu es
xp̄i filius d̄i, qui in hunc mundū uenisti;
Et cum haec dixisset, abiit, & uocauit mariā
sororē suā silentio, dicens, Magister ad est
& uocat te, Et illa ut audiuit, surgit cito

& uenit ad eum. Non dum enim uenerat ih̄s in castel-
lum / sederat adhuc in illo loco / ubi occurrerat ei martha,
Iudaei igitur quierant cum ea in domo / & consolabatur
eam. Cum uiderent maria quia cito surrexit & exiit /
sequutus eam dicentes. Quia uadit ad monumentum /
ut plorat ibi. Maria ergo cum uenisset ubi erat ih̄s,
uidens eum / cecidit ad pedes ei & dixit ei. Dñe / si fu-
isses hic / non esset mortuus frater meus. Ih̄s ergo ut ui-
dit eam plorantē / & iudaeos qui uenerant cum ea
plorantes. fremuit spū. & turbauit seipsum. & dixit.
Ubi posuistis eum. Dicunt ei. Dñe / ueni. & uide.
Et laerimatus est. ih̄s. Dixerunt ergo iudaei. Ecce quo
modo amabat eum. Quidam autem dixerunt ex ipss.
Non poterat hic qui aperuit oculos caeci. facere ut & hic
non moriretur. Ih̄s ergo rursū fremens in semet ipso
uenit ad monumentū. Erat autē spelunca & lapis sup-
positus erat ei. At ih̄s. Tollite lapidem. Dicit ei
martha soror eius / qui mortuus fuerat. Dñe / iam
fuit & quadriduanus enī est. Dicit ei ih̄s. Nonne dixi
tibi / qm̄ si crederis / uidebis gloriā dī. Tulerunt
ergo lapidem. Ih̄s autem eluatis rursū oculis dixit.
Pater / gratias ago tibi / qm̄ audisti me. Ego autē scieba.
quia semper me audis. Sed pp̄t̄ populū qui circum-
stat dixi. ut credant quia tu misisti. Haec cum
dixisset / uoce magna clamauit. Lazare / ueni foras.
Et statim dixit qui fuerat mortuus / ligatus pedes /

& manus infectis. Et facies illius sudario erat ligata.
 Die eius ih̄s. Soluite eum & sinite abire. Multi ergo
 ex iudeis qui uenerant ad maria & uiderant quae fecit
 crediderunt in eum. Qui ^{autē} dam ex ipsis abierunt
 ad pharisaeos & dixerunt eis. quae fecit ih̄s.
 Collegerunt ergo pontifices & pharisaei concilium
 aduersus ih̄m & dicebant. Quid facimus quia hic homo
 multa signa facit. Si dimittimus eum sic omnes cre-
 dent in eum. Et ueniunt romani & tollent eum
 & locum & gentem. Unus autē ex ipsis caiphas cum
 esset pontifex annillius dixit eis. Vos nescitis quic-
 quam. nec cogitatis. Quia expedit nobis ut unus
 moriatur homo pro populo & non tota gens pereat.
 Hoc autē a se ipso non dixit sed cum esset pontifex
 annillius. prophetauit. quia ih̄s moriturus erat pro
 gente. Et non tantum pro gente sed ut filios dei qui uisus
 dispersi congregaret in unum.
 Ab illo ergo die cogitauerunt ut interficerent eum.
 Ih̄s ergo iam non in palatia ambulabat apud iudeos
 sed abiit in regionem iuxta desertum in ciuitatem
 quae dicitur effrem. Et ibi morabatur cum discipulis.
 Proxi mo autē erat pascha iudeorum. *T. X.*
 Et ascenderunt multi in hierosolimam de regione ante
 pascha ut sanctificarent se ipsos. Quae rebant ergo
 ih̄m & conloquebantur ad inuicem inter plures.
 Quid putatis quia uenit ad diem festum.

lo xxv
 m̄
 m̄
 m̄

lo xxvi
 m̄
 m̄
 m̄

lo xxvii

Dederant autē pontifices & pharisaei mandatum .
ut si quis cognouerit ubi sit . indicet . ut adprehendant eum . Ihs ergo . **A**n te sex dies pasche
uenit bethaniam . ubi fuerat lazarus mortuus .
quem suscitauit ihs .

lo xxviii
m̄ el viii
luc xxviii

Fecerunt autē cenā ibi & martha ministrabat .
Lazarus uero unus erat ex discipulis . cū eo .
MARIA ergo accepit libram unguenti nardi pistici
preciosi . & unxit pedes ihu . Et extersit capil
lissus pedes ei . Et domus impleta ē ex odore
unguenti . Dicit ergo unus ex discipulis eius
iudascariothis . qui erat eum traditurus .
Quare hoc unguentū non uendidit trecentis de
nariis . & datū ē egenis . Dicit autē hoc . Non
quia de egenis pertinebat ad eum . sed quia fuit
erat & loculos habens ea quae mittebantur
portabat . Dicit ergo ihs . Sine illam . ut in
diem sepulture meae seruet illud . Pauperes
enī semper habetis uobiscū . me autē non semper habetis .

lo xxviii
x

Cognouit ergo turba multa ex iudeis . qui illuc e
& uenerunt nō p̄t ih̄m tantū . sed ut lazarus
uiderent quē suscitauit a mortuis . Cogitauer
autē principes sacerdotū . ut a lazarus interfi
cerent . Quia multi p̄t illum . Abibant
ex iudeis & credebant in ih̄m .
Incrasti num autem t̄ba multa quae uenerat

lo xxviii
m̄ el viii
luc xxviii

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

ad diem festū / cū audissent quia uenit ih̄s iherosolimā / acceper̄ ramos palmarū / & processerunt obuiam ei / & clamabant / Osanna / benedictus qui uenit in nomine dñi / rex iherosolymarū

16. et vii. met. cccvii

Et inuenit ih̄s asellū / & sedit sup eū / sic scriptū . ē . Nolite timere filia sion . ecce rex tuus uenit sedens sup pullū asinē .

16. eu. x.

Haec n̄ cognouer̄ discipuli ei primū / sed quando glorificatus est ih̄s / tunc recordati sunt / quia haec erant scripta de eo / & haec fecer̄ ei / Testimonium ergo phibeat turba quae erat cū eo / quando lazariū uocauit demonum to / & suscitauit eū a mortuis / Propter ea & obuiā uenit e i turba / quia audier̄ eū fecisse hoc signū / Pharisaei ergo / dixer̄ ad se m̄ & ipsos / Videtis quod nihil proficiamus / ecce mundus totus p̄ eum abiit / Erant aut̄ gentiles quidā ex his / qui ascenderant / ut adorarent in die festo / hi ergo accesserunt ad philippū / qui erat ab achsa da galilaeae / & rogabant eū dicentes / Dñe . uolum̄ ih̄m uidere / Venit philippus & dicit andreae /

16. eu. iii. met. cccviii

Andreas rursū & philippus dixerunt ih̄m / **I**h̄s aut̄ respondit eis dicens / Uenit hora / ut clarificetur filius hominis .

16. eu. iii.

Amen amen dico uobis / Si signum frumenti cadens in terrā mortuū fuerit / ipsū solū manet /

Sicut mortuus fuerit multum fructum adfert.

lo. cv
m. xxvii
luc. cxxi

Quamam animam suam perdat et quomodo dicit animam suam
in hoc mundo inuitam aere et nunc custodit eam.

lo. cxxii

Siquis mihi ministrat et me sequatur. Et ubi sum
ego illic et minister meus erit. Siquis mihi ministra-
uerit honorificabit eum pater meus.

lo. cxxiii
m. cxxvii
m. cxxxvii

Nunc animam meam turbatae. Et quid dicit pater
saluificame ex hora hac.

lo. cxxiiii

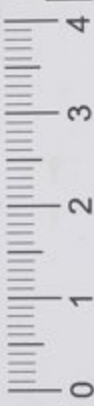
Sed propter ea ueni in horam hanc. pater clarifica
nomen tuum. Venit ergo uox de caelo et cla-
rificauit et iterum clarificabo. Turbatus ergo quare
stabat et audierat dicebat. Tonitruum factum
esse. Alud dicebant angelus et loquutus est.

Respondit ihesus et dixit. Non propter me uox haec uenit
sed propter uos. Nunc iudicium est mundi. Nunc
princeps huius mundi eicietur foras. Et ego si
exaltatus fuero a terra omnia traham ad me
ipsum. hoc autem dicebat significans. quomodo
cesset moriturus. Respondit ei turba.

Nos audiuimus ex lege quia christus manet in aeternum.
Et quomodo tu dicis oportet exaltari
filium hominis. quis est iste filius hominis.

Dixit ergo eis ihesus. adhuc modicum lumen in uobis est.
Ambulate dum lucem habetis. ut non tenebrae
uos comprehendant. Et qui ambulat in tene-
bris nescit quo uadat. Dum lucem habetis cre-

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

dite in lucem / ut filii lucis sitis, haec loquutus
est. ih̄s. & abiit. & abscondit se a hebraeis. ;

Cum autem tanta signa fecisset corā eis. non crede-
bant in eum, ut sermo esaię pphę impleretur
quę dixit, Dñe quis credidit auditui nro. & bra-
chium dñi cui reuelatum est,

lo cxi
m̄ cxxiii
m̄ cxxvii
luc̄ lxxvii

Propter ea non poterant credere quia iterū dixit
esaias, Excecauit oculos eorū & indurauit
eorū cor ut non uideant oculis & intellegant
corde, Et conuertantur & sanentur,

lo cxx
x

Haec dixit esaias. quando uidit gloriā ei & loquitur
ē de eo. Verum tamē & ex principibus multa
crediderunt in eum, Sed pp̄t pharisęos non
confitebantur. ut de synagoga non eicerentur.

Dilexerunt enī gloriā hominū magis quā gloriā dī.

lo cxxi
m̄ cxxv
luc̄ cxxi

Ih̄s autem clamauit & dixit, Qui credit in me.
non credit in me sed in eum qui misit me,

Et qui uidet me uidet eum qui misit me,

lo cxxii
x

Ego lux in mundum ueni. ut omnis qui credit in
me in tenebris non maneat, Et si quis audie-
rit uerba mea & non custodierit ea, ego non
iudicabo eum, Non enim ueni ut iudicem mundū
sed ut saluificem mundū, Quis spernit me &
non accipit uerba mea habet qui iudicabit eum.

Sermo qui em loquitur sū ille iudicabit eum
in nouissimo die, Quia ego ex me ipso non

mundi estis / sed n̄ om̄s. Sciebat enī quis nā esse &
 qui tradere eum / Propter ea dixit non estis mun
 di om̄s. Post quā ergo lauit pedes eorū. & accepit
 uestim̄ta sua. Cū recubuisse iterū dixit.

Scitis quid fecerim uobis.

Vos uocatis me magister & dñe & benedicitis sū & enī.

Si ergo ego laui pedes ur̄os dñi & magister / a uos
 debeas alter alterius lauare pedes. Exem
 plū enim dedi uobis / ut quē admodū ego feci
 uobis ita & uos faciatis.

Amen. Amen dico uobis. Non ē seruus maior
 domino suo. neque apostolus maior eo qui mi
 sit illū. Si haec feceritis. beati eritis. si feceritis ea.

Nonde omnibus uob̄ dico. Ego scio quos elege
 rim. Sed ut adimpleatur scriptura / qui man
 ducat me ū panē. leualit contrame calca
 ne ū suū. Amodo dico uob̄ prius quā fiat. ut
 credatis cum factū fuerit. quia ego sū.

Amen. Amen dico uob̄. Qui accipit siquē mi
 serum me accipit. Quia ū me accipit. accipit
 eum qui misit.

Cum haec dixisset ih̄s. turbatus ē spū & presta
 tus est. & dixit. Am̄. Am̄ dico uob̄. Quia ū
 ex uob̄ trademe.

Aspiciebant ergo ad inuicē discipuli hesitantes.

de quo dixerat.

lo cxxv
x

Erat ergo recubens unus ex discipulis ei in sinu ihu
quem diligebat ihu. Innuat ergo huic simon petrus
& dicit ei. Quis e de quo dicit. Itaque cum recubisset
ille supra petrus ihu dicit ei. Dne. quis e. Respon
dit ihu. Ille e. cuius ergo intine tu panem porrexero.

lo cxxv
viii
tue colyru

Et cum intinxisset panem dedit iudae simoni scea
riothys. Et post bucellam tunc introiit in illu satanas.

lo cxxv
x

Et die ruihu. Quod facis. factitius. hoc aut nemo
sciuit discumbentiu ad quiddixerit ei. Quidam
enim putabant quia oculos habebat iudas quia
dicit ei ihu. Eme ea quae opussunt nob addi
em festum. Aut regens ut aliquid dare. Cum
ergo accepisset ille bucellam exiit continuo.

Erat autem nox. Cu ergo exisset die ihu.

Unc clarificatus e. filius hominis & dicitur clarifica
tus e. pro. Sicut clarificatus est meo. & dicitur cla
rificabit e in inferno ipso. Et continuo clarifi
cabit eum. Filioli. adhuc modicum uobiscum su.

Queritis me. & sicut dixi iudaeis. quo ergo uado
uos non potestis uenire. Et uobis dico modo.

Mandatum nouum do uobis ut diligatis inui
cem sicut dilexi uos. ut & uos diligatis in uice.

In hoc cognoscet omnes quia mei discipuli estis.
si dilectionem habueritis ad inuicem.

lo xxxvi
m̄ cclxxxviii
m̄ clix
luc cclxxxv

Dicit ei simon petrus, Dñe. quo uadis. Respondit
ih̄s, Quo ego uado non potes me modo sequi. Se-
queris aut postea. Dicit ei petrus, Quare non possum
te sequi modo. Anima mea p̄ te ponā. Respon-
dit ih̄s, Anima tuā p̄ me ponis. Amen amen dico
tibi. Non cantabit gallus donec me ter neges,
& ait dissuis.

lo xxxvii
p

Non turbatur cor ur̄m; creditis in dñm. & in me credite.
In domo patris mei mansiones multe sunt. Si quom minus
dixisset uob̄s quado parare uob̄s locū; & si habuero & p̄pa-
rauero uob̄s locū. Iterū uenio. & accipiam uos ad me ipsū.
Ut ubi sū ego & uos sitis. Et quo ego uado scitis. & uia
scitis. Dicit ei thomas, Dñe. nescimus quouadis. & quo
modo possumus uia scire. Dicit ei ih̄s, Ego sū uia &
ueritas. & uita. Nemo uenit ad patrem. nisi p̄ me.
Si cognouissetis me. & patrem meū utiq; cognouissetis.
Et amodo cognoscetis eū. & uidistis eū. Dicit ei philip-
pus, Dñe. ostende nob̄s patrem. & sufficit. Dicit
Dicit ei ih̄s, Tanto tempore uobiscū sum & non cogno-
uistis me. Philippe. Qui uidet me uidit & patrem.
Quomodo tu dicis. ostende nob̄s patrem. Non credis
quia ego in patre & pater in me ē. Verba que ego
loquor uobis. A me ipso non loquor. Pater aut in
me manens ipse facit opera. Non creditis quia
ego in patre & pater in me ē. Alioquin p̄pter

opera ipsa credite, Amen amen dico uobis, Qui credit
in me opera que ego facio & ipse faciet & maiora
horum faciet, quia ego ad patrem uado,

lo xxxviii
iii
m^o xxvi
m^o xxxv

Et quodcumque petieritis in nomine meo hoc faciam
ut glorificetur pater in filio, Siquid petieris in
nomine meo hoc faciam.

Si diligitis me mandata mea seruate, Et ego ro
gabo patrem & alium paraclitum dabit uobis
ut maneat uobiscum in eternum, Spiritum uerita
tis quem mundus non potest accipere, Qui non
uidit eum nescit eum, Vos autem cognoscitis
eum quia apud uos manebit & in uobis erit.
Non relinqua uos orfanos, ueniam ad uos, adhuc
modicum, & mundus me iam non uideat.

Vos autem uidetis me, quia ego uiuo & uos uiuatis.
In nullo die uos cognoscitis quia ego in patre
meo & uos in me, & ego in uobis, Qui habet
mandata mea & seruat ea, ille est qui diligit me.

lo xxxviii
iii
m^o xxvi
m^o xxxv

Quia autem diligit me diligatur a patre meo, Et ego
diligam eum & manifestabo ei meipsum;

lo xxxv

Dicit ei iudas non ille scariothis, Domine, quid
factum est quia nobis manifestaturus es te ipsum
& non mundo, Respondit ihesus & dixit ei,
Siquis diligit me sermonem meum seruat, & pater
meus diliget eum, & ad eum ueniemus &

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

mansionē apud eū faciemus, Qui non diligit me /
sermone meos non seruat;

lo xxxi
m̄ xxvii
m̄ xxvi
luc̄ xxvi

Vet sermone que audistis non e me / sed ei qui misit
me patris, haec loquitur su uobis apud uos in nescis

lo xxxii
x

Paraclitus autē ipse scis que mittet pat in nomi
ne meo / ille uos docebit omnia. Et suggeret
uobis omnia que cuiq; dixerō uobis. Pacem
relinquo uob / pacem meā do uobis, Non quo
modo mundus dat / ego do uobis, Non tur
batur cor ur̄m / neque formidet, Audistis
quia ego dixi uobis, Vado & uenio ad uos.
Si diligeritis me gauderētis utique quia uado
ad patre / Quia pat maior me e, Et nunc
dixi uob / prius quā fiat / ut cū factū fuerit
credatis, Jam non multa loquar uobis cum,
Uenit enim princeps mundi huius / & in me
non habet que quā, Sed ut cognoscat mun
dus / quia diligo patre / & sicut mandatum
dedit mihi pater / sic facio; Surgite etiam hinc,

xii

Egos ueritas uera / et pat om̄s agricolae
Omne palmitē in me non ferentē fructum
tollēt eum / Et omne qui fect fructū pur
gabit eum / ut fructū plus adferat, Jam
uos mundi estis / ppt̄ sermone que loquitur
sum uobis, Manet in me / & ego in uob.

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
0 1 2 3 4
Gray Scale

Sicut palme non potest ferre fructu a semetipso
nisi manserit in uita. Si nec uos nisi in me
manseritis, Ego uero uos palmites, Qui manet
in me & ego in eo hic fert fructu multu. quia
si in me nihil potestis facere. Siquis in me non man-
serit mitatur foras sicut palme & arbor^{es}.

Et colligent eos & in igne mittent & arbor.

Si manseritis in me & uerba mea in uobis manserint
quodcuque uolueritis petere & fiet uobis.

In hoc clarificatus est pater meus ut fructu plurimu
adferatis & efficiamini mei discipuli. Sicut di-
lexit me pater & ego dilexi uos. Manete in di-
lectione mea. Si praecepta mea seruaueritis
manebitis in dilectione mea. Sicut & ego patris
mei praecepta seruauit & maneo in eius dilectione.

Haec loquitur uobis ut gaudium meum in uo-
biscum. Et gaudium meum impleatur.

Hoc est praeceptum meum ut diligatis inuicem sicut
dilexi uos.

Maiorem hac dilectione nemo habet ut anima sua
quis ponat pro amicis suis.

Vos amici mei estis si feceritis quae ego precipio uobis.
Iam non dico uos seruos. quia seruus nescit quid
faciat dominus eius. Uos autem dixi amicos. quia
omnia quae cumque audiui a patre meo nota feci uobis.

177
Non uos me elegistis sed ego elegi uos. Et posui uos
ut ratis & fructu afferatis & fructus uester maneat.

Ut quodcumque pateritis patre in nomine meo de uobis

Haec mando uobis ut diligatis inuicem. Si mundus
uos odit scitote quia me priore uobis odio
habuit. Si de mundo fuisset mundus quod suum
erat diligeret. Quia uero de mundo non estis
sed ego elegi uos de mundo propterea odit uos mundus.

Mementote sermonis mei quem ego dixi uobis.
Non est seruus maior domino suo.

Si me persequitis & uos persequentur. Si sermonem
meum seruauerunt & uerbum seruaabunt.

Sed hec omnia facient uobis propter nomen meum.
Quia nesciunt eum qui misit me.

Si non uenissem & loquutus fuisset eis peccatum
non haberent. Nunc autem excusationem non
habent de peccato suo.

Quia me odit & pater meum odit.

Si opera non fecissem in eis quae nemo alius fecit
peccatum non haberent. Nunc autem & uiderunt
& oderunt. Et me & patrem meum. Sed ut
impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est
quia odio me habuerunt gratis.

Cum autem uenerit paraclytus quem ego mitto
uobis a patre spiritum ueritatis qui a patre procedit.

ille testimonium phibebit de me. Et uos testi
monium phibetis. quia ab initio mecum estis.
Hæc loquitur uobis. ut non scandalizemini
absq; synagogis facient uos.

lo. exlv.
m. c. c. l. m.
m. c. c. l. m.
lue. cel.

Sed uenit hora. ut omnis qui interficit uos. ar
bitratur obsequium se prestare dō. Et hæc fa
cient uobis. quia nonno uerū patrē. neque
me. Sed hæc loquitur uobis. ut cū uene
rit hora eorum. reminiscamini quia ego dixi uob.

lo. exlvii.
x.

Hæc autem uobis ab initio non dixi. quia uo
bis cū erā. At nunc uado ad eum qui me
misit. & nemo ex uobis interrogat me
quo uadis. Sed quia hæc loquitur uobis.
tristitia impleuit cor ur̄m. Sed ego uerita
tem dico uobis. expedit uobis. ut ego
uadam. Si enim non abiero. paraclitus non
ueni ad uos. Si autē abiero. mitā eum
ad uos. Et cum uenerit. ille arguet mun
dum de peccato & de iustitia & de iudicio.
De peccato quidem. quia non credunt in me.
De iustitia uero. quia ad patrē uado. quā
non uiderunt me. De iudicio autem. quia
princeps mundi huius iudicatus est.
Adhuc multa habeo uobis dicere. sed non potes
tis postare modo. Cum autē uenerit ille

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

ipsi ueritatis: docebit uos omne ueritatem,
Non enim loquitur a se ipso sed que cuique
audire loquitur: Et que uentura sunt adnun-
tiabit uobis, Ille me clarificabit: quia de meo
accipiet & adnuntiabit uobis;

Omnia que cuique habet pater mea sunt;
Propterea dixit quia de meo accipiet & adnuntiabit uobis,
Modicum & iam non uidebitis me & iterum

modicum & uidebitis me: quia uado ad patrem.

Dixerunt ergo ex discipulis eius ad inuicem.

Quid est hoc quod dicit nobis modicum & non uidebitis
me & iterum modicum & uidebitis me: & quia
uado ad patrem? Dicebant ergo, Quid est

hoc quod dicit modicum? nescimus quid lo-
quitur. Cognouit autem Iesus quia uolebant

eum interrogare: & dixit eis, De hoc que-
ritis inter uos quia dixi modicum & non ui-
debitis me & iterum modicum & uidebitis

me? Amen amen dico uobis. Qui plora-
bitis & flebitis uos. Mundus autem gaude-
bit; uos autem contristabimini. Sed tristitia
ura uertetur in gaudium. Mulier cum
parit tristitiam habet: quia uenit horari.

Cum autem pepererit puerum: iam non me-
morat pressuram propter gaudium quia natus

la col viii
m. exi
li. xviii
p. col viii
x

ē. homo immundū. Et uos igitur nunc quidē
tristitiā habētis. Iterū autē uide bonos & gaude
bit cor ur̄m. Et gaudium ur̄m. nemo tolle
duobis. Et in illo die. me non rogabitis quequā.

Amen. Amen dico uobis. Siquid pateris patre
in nomine meo dabit uobis. Ut quemō dō non
pateris quequā in nomine meo. Pater & ac
cipiētis. ut gaudium ur̄m sit plenum.

Haec in prouerbis loquitur sibi uobis. Uenit
hora cum iam non in prouerbis loquar uobis. si
palam de patre adnuntiatio uobis. Illo die in
nomine meo pateris. Et non dico uobis quia
ego rogabo patre de uobis. Ipse enim pater a
mat uos quia uos me amastis & credidistis
quia ego a dō exiui. Exiui a patre & ur̄m
immundum. Iterū relinquo mundum.
& uado ad patre. Dicunt ei discipuli ei.
Ecce nunc palam loqueris. & prouerbum nullū
dicis. Nunc scimus quia scis amā. & non
opus ē. tibi ut quis te interroget. In hoc
credimus quia a dō existi.

Respondit eis ih̄s. Modo creditis. Ecce ue
nit hora. & iam uenit ut dispartiamini
unusquisque in propria. & me solum relin
quat. Et non sicut solus quia pater mecum ē.

Gray Scale

4
3
2
1
0

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

lo el m
7

Haec loquitur summus vobis: ut in me pacem habeatis;
In mundo praeuram habebitis; sed confidite
ego uici mundum, *IXIII*

Haec loquitur IHS. ET SUBLIANTIS Oculis in
caelum dixit. Latet uenit hora: clarifica fi
lium tuum ut filius tuus clarifica te. Sicut
dedisti ei potestate omnis carnis: ut omne qd
dedisti ei. da eis uitam aeternam. haec e autem
uita aeterna: ut cognoscant te solu dnu ueru &
que misisti ihu xpm. Ego te clarificaui sup terra

Opus consumaui quod dedisti mihi ut faciam.

Et nunc clarifica me tu pater. Apud te me ipsu.

Claritate qua habui prius quam mundus esset apud
te. Manifestaui nomen tuu hominibus. Quos
dedisti mihi de mundo: tu uerant & mihi eos
dedisti. & sermonem tuum serua uerunt. Nunc
cogno uerunt quia omnia que dedisti mihi abste
runt. quia uerba que dedisti mihi dedisti.

Et ipsi acceperunt & cognouerunt uere quia
ate exiui. Et crediderunt quia tu me misisti.

Ego pro eis rogo. non pro mundo rogo sed pro his quos
dedisti mihi: quia tui sunt: & mea omnia tua
sunt & tua mea sunt: & clarificatus sum in eis.

Etiam non sum in mundo. Et hi in mundo sunt
& ego ad te uenio;

Herzog August Bibliothek
Wolfenbittel
0 1 2 3 4
Gray Scale

PATER SCĀE. serua eos in nomine tuo quos dedisti
mibi. Ut sint unū sicut & nos. Cum essem cū
eis ego seruabam eos in nomine tuo. Quos de-
disti mihi custo diui. & nemo ex his perit.
nisi filius p̄ditionis. ut scriptura impleatur.
Nunc autē ad uerbo & haec loquor in mundo.
Ut habeant gaudium meum implēum in se
met ipsis. Ego dedi eis sermonem tuum. & mun-
dus odio eos habuit. Quia non sunt de mun-
do sicut & ego non sum de mundo. Non rogo
ut tollas eos de mundo. sed ut serues eos & uale.
De mundo non sunt. sicut & ego non sum de
mundo. Scificata eos in ueritate. sermo tuus
ueritas est. Sicut tu emisisti in mundum.
& ego misi eos in mundum. Et per eis ego scifico
me ipsū. ut sint & ipsi scificati in ueritate.
Non per aut rogo tantum. sed & per eis qui credi-
tur sunt p̄ uerbum tuum in me. ut om̄s unū
sint. Sicut tu pater in me & ego in te. ut &
ipsi in nobis unū sint. Ut mundus credat
quia tu emisisti. Et ego claritate quā dedisti
mibi dedi eis. ut sint unū sicut & nos unū
sumus. Ego in eis & tu in me. ut sint consu-
mata in unum. Et cognoscat mundus
quia tu emisisti. Et dilexi eos sicut &

me dilex
ut ubi eg
claritate
lexistime
Pater uis
autem t
Et hi co
notū f
ut dile

Hæc
cum d
ubique
a disc
crebat
qua fre
dis cap
Iudas
tristia
illuc a
hi lea
sape
Respond
et in
traded

me dilexisti, pater. quos dedisti mihi. uolo
ut ubi ego sum. & illisint mecum. Ut uideant
claritatem meam. quam dedisti mihi. Quia di
lexistime. Ante constitutionem mundi.

Pater iuste. & mundus te non cognouit. ego
autem te cognoui.

Et hi cognouerunt. quia tu memisisti. Et
notum feceris nomen tuum. & notum faciam.
ut dilectio qua dilexistime in ipso.
& ego in ipso. Passio. s. loh.

HAEC CUM DIXISSET IHS. Egressus est
cum discipulis suis trans torrentem cedron.
ubi erat hortus. Inque introiit ipse
& discipuli eius.

Sciebat autem & iudas qui tradebat eum locum
quia frequenter ihs conuenerat illuc cum
discipulis suis.

Iudas ergo cum accepisset cohortem. & apon
tificibus & pharisaeis ministros. uenit
illuc cum lateribus. & facibus & armis.

Ihs itaque sciens omnia. quae uentura erant
super eum. pcessit. & dicit eis. Quae queritis.
Responderunt ei. Ihs nazarenum. Dicit
eis ihs. Ego sum. Stabat autem & iudas qui
tradebat eum cum ipsis. ut ergo dixit eis

fol. clv
m. cxii
l. cxviii

fol. clv
Sol

fol. clvi
m. cxiii
l. cxix

fol. clvii
Sol

fol. clviii
m. cxiiii
l. cxx

fol. clviiii
Sol

egofū abier' rērorū & ceciderunt in terrā, iterū
ergo eos interrogavit. Quē queritis? Illi autē dixerūt
ih̄m nazarenū. Respondit ih̄s. Dixi uob' quia egofū.
Si ergo me queritis sinite hos abire. ut impleat' ser
mo quē dixi. quia quos dedisti mihi non perdidit ex eis quēquā.

φ. clx
m̄. cccvii
m̄. cxxxvii
l. cclxxxvii

Simon ergo petrus habens gladium. eduxit eū & percussit
pontificis seruum & abscidit eius auriculā dextram.
erat autē nōm serui malchus.

lō. clxi
m̄. cccvii
m̄. cxxxvii
l. cclxxxvii

Dixit ergo ih̄s petro. Mitte gladium in uaginā. Calicē
quē dedit mihi pater non bibam illum.

φ. clxii
m̄. cccvii
m̄. cxxxvii
l. cccxvii

Cohors ergo & tribunus. & ministri iudeorū conphen
derunt ih̄m. & ligauerunt eum.

lō. clxiii
Sol.

Et adduxerunt eū ad annam primū. erat em̄ socer
caiphe qui erat pontifex anni illius. erat autem
caiphas qui consilium dederat iudeis quia expectat
unū hominē moysi populo.

lō. clxiiii
m̄. cccvii
m̄. cxxxvii

Sequēbatur autē ih̄m simon petrus & alius discipulus.

φ. clxv
Sol.

Discipulus autē ille erat notus pontifici & introiit
eum ih̄m in atrium pontificis.

lō. clxvi
m̄. cccvii
m̄. cxxxvii
l. cccxvii

Petrus autem stabat ad hostium foris.

lō. clxvii
Sol.

Exiit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici
& dixit ostiariae & introduxit petrum.

lō. clxviii
m̄. cccvii
m̄. cxxxvii
l. cccxvii

Dicit ergo petro ancilla ostiaria. Numquid & tu ex
discipulis es hominis istius? Dicit ille. non sum.

lō. clxviiii
Sol.

Stabant autē serui & ministri ad prunas quia frigus

erat. & cale fiebant. Erat autem cum eis & petrus. stans
& cale faciensse. Pontifex ergo interrogauit ihm
de discipulis suis. & de doctrina ei.

Respondit ei ih̄s. Ego palam loquutus sum undoc ego sep
do cui in sinagoga. & in templo. quo om̄s iudei conue
niunt. & in occulto loquutus sum nihil.

Quid me interrogas. Interroga eos qui audierunt quod
loquutus sis ipsis. Ecce h̄sciunt quæ dixerim ego.

Hæc autem cum dixisset unus ad assistens ministrorum. dedit
alapa ih̄u dicens. Sic respondes pontifici.

Respondit ei ih̄s. Si male loquutus sum. testimonium
prohibe de malo. Si autem bene quid me cedis.

Et misit eum annas ligatum ad caiphan pontificem.

Erat autem simon petrus. stans. & cale faciensse. Dixit ergo ei.
Numquid & tu ex discipulis eius es. Negauit ille & dixit.
non sum. Die unus ex seruis pontificis cognatus ei.
cuius abscidit petrus auriculam. Nonne ego te uidi
in horto cum illo. Iterum ergo negauit petrus. & sta
tim gallus cantauit.

ADDUCUNT ERGO IH̄ON AD CAIPHAN IMP̄ TORIUM
erat autem mane.

Et ipsi non introierunt in praetorium ut non contami
narentur. sed manducarent pascha. Exiit ergo
pilatus ad eos foras & dixit. Quam accusationem affer
tis aduersus hominem hunc. Responderunt. & dixerunt.

Si non esset hic male factor non tibi tradidissent
eum. Dixit ergo eis pilatus, Accipite eum uos.
& secunda in legem uiam iudicite eum, Dixerunt
ergo ei iudaei, nobis non licet interficere quem
quam. Ut sermo ihu impleretur quem dixit,
significans quod esset morte moriturus.

Jo. ch. viii
vnt. cc. xxi.
l. ccc. ii.

Introuit ergo iterum in portum pilatus & uocauit
ihm. & dixit ei, Tu es rex iudeorum. & respon
dit ihm, A te & ipso hoc dicit an alii tibi dixer
deme.

Jo. ch. viii
Sol.

Respondit pilatus, Numquid ego iudeus sum.
Gens tua & pontifices tradiderunt tibi, quid
fecisti. Respondit ihm, Regnum meum non est
de hoc mundo, si ex hoc mundo esset regnum meum
ministri mei utique deceptarent ut non tra
deret iudeis. Nunc autem regnum meum non est hinc.

Jo. ch. viii
Sol.

Dixit itaque ei pilatus, Ergo rex es tu.
Respondit ihm, Iudicis quia rex sum ego.

Jo. ch. viii
Sol.

Ego in hoc natus sum & ad hoc ueni in mundum ut
testimonium perhibeam ueritati. Omnis qui est
ex ueritate audit me & uocem. Dicit ei pilatus,
Quid est ueritas? & cum hoc dixisset iterum exiit
ad iudaeos.

Jo. ch. viii
Sol.

Et dicit eis, Ego nullam inuenio in eo causam.
Est autem consuetudo uobis ut unum dimittat uobis

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
Gray Scale
0 1 2 3 4

in pascha. Uultis ergo dimitte tibi regem iudeorum.

Clamauerunt rursu omnes dicentes. Non hunc sed barabban. erat autem barabbas latro.

Tunc ergo adprehendit pilatus ihm & flagellauit. Et milites plures tentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius. Et ueste purpurea circumdederunt eum. Et ueniebant ad eum & dicebant. Auer rex iudeorum & dabant ei alapas.

Exiit itaque pilatus foras & dicit eis. Ecce adduco uobis eum foras. ut cognoscatis quia in eo nullam causam inuenio.

Exiit ergo ihesus portans spineam coronam & purpureum staminum. & dicit eis. Ecce homo.

Cum ergo uidisset eum pontifices & ministri clamabant dicentes. Crucifige. Crucifige eum.

Dicit eis pilatus. Accipite eum uos & crucifigite.

Ego enim non inuenio in eo causam. **R**esponderunt ei iudaei. Nos legem habemus & secundum legem debemus eum mori quia filium dei se fecit.

Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magister timuit. Et ingressus est praetorium. iterum & dicit ad ihm. Unde es tu. Ihs autem responsum non dedit ei.

Dicit ergo ei pilatus. Mihi non loqueris. nescis quia potestate habeo crucifigere te.

& potestate habeo dimittere. Respondit ih̄s
Non haberes potestatem aduersus me. ulla nisi tibi esse
datum desup. Propterea qui tradidit me tibi
maius peccatum habet. Et exinde querebat pilatus
dimittere eum. Iudex autē clamabant dicentes.
Si hunc dimittis non es amicus caesaris. Omnis qui
se regem facit contradic̄ caesari. Pilatus ergo cū
audisset haec sermones addux̄ foras ih̄m & sedit
pro tribunali in loco quid dicitur lithostrotos
hebraice autē gabatha. Erat autē parasceue pasche.
hora quasi sexta. Et die iudicis. Ecce rex ur̄.

Illi autem clamabant. Tolle. Tolle. Crucifige eū.
Dicit eis pilatus. Regem ur̄ crucifigam.
Responder̄ pontifices. Non habemus regem
nisi caesarem.

Tunc ergo tradidit eis illū ut crucifigeretur.
Susceperunt autē ih̄m & eduxer̄. & baiolans sibi cruce.
Exiit in eum quid dicitur calvariae locum.
hebraice autē golgotha. ubi eum crucifixerunt. & cū
eo alios duos hinc & hinc. medium autē ih̄m.
Scripsit autem & titulū pilatus. & posuit super cruce.
Erat autē scriptum. ih̄s nazarenus. rex iudeorū.
hunc ergo titulū multi legerunt. iudeorū. quia
prope ciuitatem erat locus. ubi crucifixus est ih̄s.
Et erat scriptum hebraice. grece. & latine.

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel
Gray Scale
0 1 2 3 4

lo. exvii
m̄. ccc. xvi
m̄. ccc. xv
luc. ccc. xvi
lo. exviii
m̄. ccc. xvii
m̄. ccc. xvi
luc. ccc. xvii
lo. exix
m̄. ccc. xviii
m̄. ccc. xvii
luc. ccc. xviii
lo. exx
m̄. ccc. xix
m̄. ccc. xviii
luc. ccc. xix

Dicebant ergo pilato pontifices iudeorum. Noluerunt
bere rex iudeorum. sed quia ipse dixit. rex sum iudeorum.
Respondit pilatus. Quod scripsi. scripsi.

Milites ergo cum crucifixissent eum. acceperunt
uestimenta eius. & fecerunt quatuor partes
unam cuique militi. partem. & tunicam. Erat autem
tunica inconsutilis. de super contexta per totum.

Dixerunt ergo ad invicem. Non scindamus eam
sed sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura im-
pleretur. dicens. Partiti sunt uestimenta sibi & mius-
tameam miserunt sortem. & milites quidem. haec
fecerunt. Stabant autem iuxta crucem ^{ihesu} mater eius
& soror matris eius. maria cleope & maria magda-
lenae. Cum uelisset ergo ihesus matrem. & discipulum stantem
quem diligebat. dicit matri suae. Mulier. ecce fili-
us tuus. De inde dicit discipulo. ecce mater tua.
Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua.

Post ea sciens ihesus quia iam omnia consummata sunt
ut consummaretur scriptura. dicit. Sitio. uas ergo
positum erat. aceto plenum. Illi autem spongiam
plenam aceto. hyssopo circumponentes. obtulerunt
ori eius.

Cum ergo accepisset a ihesu aceto. dixit. Consummatum
est. Et inclinato capite tradidit spiritum.

Iudaei ergo quo parasceue erat. ut non remaneret

lo. cas
m. cccc. lxxviii
m. cccc. lxxviii
l. cccc. lxxviii

lo. cas
x
sol

lo. cas
m. cccc. lxxviii
m. cccc. lxxviii
l. cccc. lxxviii

lo. cas
m. cccc. lxxviii
m. cccc. lxxviii
l. cccc. lxxviii

lo. cas
x
sol

in cruce corpora sabbato, erat enim magnus dies
ille sabbati. Rogauerunt pilatū ut frangerent
corū cruxa & tollerentur. Uenerunt ergo
milites & primi quidem frugerunt cruxa & alte
rius qui crucifixus est cum eo. Ad ihm autem
cū uenissent ut uiderunt eum iam mortuū
non frugerunt eius cruxa. Sed unus militū lan
cea latus eius aperuit & continuo exiit san
guis & aqua. Et quidam testimonium per
hibuit & uerum eius testimonium. Et ille
scit quia uera dicit ut & uos credatis. facta sunt
enim haec ut scriptura impleretur. Os non
comminuauit ex eo. Et iterū alia scriptura dicit
ut uidebunt in quem transfixerunt.

Post haec autē rogauit pilatū ioseph ab arimathia
eo quod esset discipulus ihū occultus autem
propter metum iudaeorum ut tolleretur corpus
ihū. Et permisit pilatus.

Venit ergo & tulit corpus ihū. Venit autē & nicodemus
qui uenerat ad ihm nocte primū
ferens mixturā mirrae & aloes quas libras .c.

Acceperunt ergo corpus ihū & ligauerunt eū
lintheis cum aromatibus. sicut mos iudaeus est
sepelire. Erat autē in loco ubi crucifixus est
hortus & in horto monumentū nouum in

quo nondū quisquam positus erat. Ibi ergo
propter parasce uen iudeorū quia iuxta
erat monumentū posuerunt ih̄m

la. ce. viii
m. ccc. lxxvii
l. ccc. lxxvii

Vna autē sabbati maria magdalene uenit
mane cū adhuc tenebre essent ad monu-
mentū. Et uidit lapidem sublatum a monumēto.
Cucurrit ergo & uenit ad simonē petrum
& ad alium discipulū quē amabat ih̄s
& dicit eis. Tulerunt dñm a monumēto
& nescimus ubi posuerunt eum. Exiit ergo
petrus & ille alius discipulus & uenerunt
ad monumentum. Currebant duo simul cū
& ille alius discipulus p̄ cucurrit citius petro
& uenit primus ad monumentū. Et cū
se inclinasset uidit posita linteā amina.
non tamen introiit. Venit ergo simon
petrus sequens eum & introiit in mo-
numentum. Et uidit linteā amina po-
sita & sudariam quod fuerat sup̄ caput ei.

Non cumbrinte a minibus positi sed separa-
tim in uolutū in unū locum. Tunc ergo
introiit & ille discipulus qui uenerat
primus ad monumentū. Et uidit &
credidit. nondum enim sciebant scrip-
turam quia oporterat eum a mortuis.

resurgere ; ;

φ. ccxi
mē. coelu
m. ccxxxi
l. ccxxvi

Abierunt ergo iterū ad semetipsos discipuli.
Maria autē stabat ad monumentum foris plorans.
Dum ergo fleret inclinauit se & prospexit in mo-
numentum. Et uidit duos angelos in albis
sedentes. Unum ad caput & unum ad pedes.
ubi positum fuerat corpus ihū.

φ. ccxii
Sol

Dicunt ei illi, Mulier quid ploras? Dicit eis.
quia tulerunt dominum meum & nescio ubi posuerunt
eum. Haec cum dixisset conuersa est retrorsū
& uidit ihū stantem & non sciebat quia ih̄s ē.
Dicit ei ih̄s, Mulier quid ploras? quae quaeris?
Illa existimans quia hortulanus esset dicit ei,
Dne. si tu sustulisti eum. dicit mihi ubi posuisti
eum & ego eum tollam. Dicit ei ih̄s, Maria.
conuersa illa dicit ei, Rabboni quod dicitur
magister. Dicit ei ih̄s, nolime tangere.
Nondum enim ascendi ad patrem meum. Gade
autē ad fratres meos & dic eis, Ascendo ad
patrem meum & patrem ur̄m. Ad dñm meum
& dñm ur̄m. Venit maria magdalene
ad nuntians discipulis quia uidit dñm
& haec dixit mihi ;

φ. ccxiii
viii
l. ccxli

Cum esset ergo sero die illa una sabbatorum
& fores essent clausae ubierant discipuli

congregati p[ro]p[ter] m[er]it[um] iudeor[um] Venit ih[esu]s & stetit in medio & dicit eis Pax vobis Et cum hoc dixisset ostendit eis manus & latus

ccxxiii
Sol

Causisunt ergo discipuli in se dno Dixit ergo eis iterum Pax vobis Sicut misit me pater & ego mitto vos hoc cum dixisset insufflauit & dicit eis Accipite sp[iritu]m s[an]ctum

ccxxv
vi
lxxxv

Quorum remiseritis peccata remittuntur eis Et quorum retinueritis retenta sunt

ccxxvi
Sol

Thomas aut[em] unus ex duodecim quid dicitur didymus non erat cum eis quando uenit ih[esu]s Dixerunt ergo ei alii discipuli Vidimus dnm Ille aut[em] dixit eis Nisi uidero in manibus eius figuram clauorum & mit[er]e digitum meum in locum clauorum & mit[er]e manum meam in latus eius non credam

ccxxvii
viii
lxxxvi

Et post dies octo iterum erant discipuli iherosolimitas & thomas cum eis Venit ih[esu]s ianuis clausis & stetit in medio & dixit Pax vobis Deinde dicit thome Infer digitum tuum huc & uide manus meas Et affer manum tuam & mit[er]e in latus meum Et noli esse incredulus sed fidelis

ccxxviii
x
Sol

Respondit thomas & dixit ei Domine mihi & discipulis meis

Dicit ei ih̄s. Quia uicissime credidisti. Beati
qui non uiderunt & crediderunt. Multa
quidam & alia signa fecit ih̄s in conspectu
discipulorū suorū / que non sunt scripta
in libro hoc. Hæc autē scripta sunt ut creda-
tis. quia ih̄s ē. xp̄i filius dei. Et ut credentes
uitam habeatis in nomine eius. ;

φ. ccxxviii
L. viii
177

Post ea. Manifestauit se iterū ih̄s discipulis
suis ad mare tyberiadis. manifestauit autē sic.
Erant simul simon petrus & thomas qui dicitur
dydimus & nathanabel quærat a cāna galilee
& filii zebedee & alii ex discipulis eius duo.
Dicit eis simon petrus. uado piscari. Dicunt ei.
Uenimus & nos tecum. ; & exierunt & ascenderunt
naui. & illa nocte nihil preceperunt.
Mane autē iam facto. stetit ih̄s in litore non
tamen cognouerunt discipuli. quia ih̄s ē. Die
ergo eis ih̄s. Pueri. numquid pulmentarium
habetis. Responderunt ei. non. Dixit eis.
Mittite in dexterā nauis ræcæ & in uermis.
Miser ergo & ram nonnulli alabant illud trahe-
re a multitudine piscium.

φ. ccxxix
Sol

Dicit ergo discipulus ille / que diligebat
ih̄s petro. Dñs est. Si / mon petrus cū
audisset quia dñs ē / tū mea succinx.

se^s erat enim nudus & misit se in mare. Alii au
discipuli nauigio uenerunt. Non enim longe
erant a terra sed quasi cubitis ducentis trahentes
rete piscium.

φ. ccxxi
viii
L. cccl

Vt ergo descenderunt in terram uiderunt prunas
positas & piscem suppositum & panem. Dicit eis
ih̄s. Adfeste de piscibus quos prendidistis nunc.

φ. ccxxii
viii
L. cccl

Ascendit simon petrus & traxit rete in terra ple
num magnis piscibus centum quinquaginta tribus.
Et cum tanta essent non e scissum rete.

φ. ccxxiii
viii
L. cccl

Dicit eis ih̄s. Venite prandete.

φ. ccxxiiii
viii
L. cccl

Et nemo audebat discumbentium interrogare
eum. tu quis es. Sciens quia dñs e.

φ. ccxxv
viii
L. cccl

Et uenit ih̄s. & accepit panem ad dicit & pisce simla.

φ. ccxxvi
viii
L. cccl

Hoc iam testio manifestatus e ih̄s discipulis suis
cum resurrexisset a mortuis. Cum ergo pran
dissent dicit simon petro ih̄s.

φ. ccxxvii
viii
L. cccl

Simon iohannis diligis me plus his. Dicit ei
dñm. Dñe tu scis quia amote.

φ. ccxxviii
viii
L. cccl

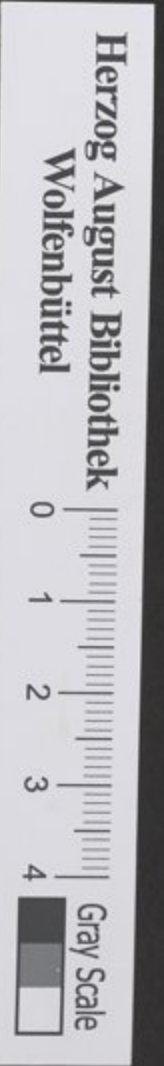
Dicit ei pasce agnos meos.

φ. ccxxix
viii
L. cccl

Dicit ei iterum. Simon iohannis diligis me ut illi
Etiam dñe tu scis. quia amote. Dicit ei pasce agnos meos.

φ. ccxxx
viii
L. cccl

Dicit ei tertio. Simon iohannis amas me.
Contristatus e petrus quia dixit ei tertio. Amas
me & dicit ei. Dñe tu omnia scis tu scis.

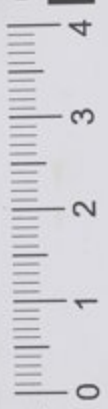
φ. ccxxxi
viii
L. cc lxxiiii

quia amore

Dicit ei pascere oues meas, Amen. Am dico tibi. Cum
esses iunior cingebas te. & ambulabas ubi uolebas.
Cum autem senueris extendes manus tuas. & alius te
cinget. & duces quononius. Hoc aut dixit signi
ficans quamorte clarificaturus esset dm̄.
Et hoc cum dixisset dicit ei. Sequere me. Conuersus
petrus uidit illum discipulum quem diligebat ih̄s
sequentem. quia recubuit in caena super pectus eius.
& dixit. Dne. quis est qui tradet te. hunc ergo cum
uidisset petrus dicit ih̄s. Dne. hic au quid. Dic tibi.
Sic enim uolo manere. donec ueniam. Quid ad te.
I uenire sequere. Exiit ergo sermo iste inter fratres.
quia discipulus ille non mortuus. Et ndixit ih̄s.
quia non mortuus. Sed si eum uolo manere.
donec ueniam. Quid ad te. Hic est discipulus
qui testimonium phibet de his. & scripsit haec.
Et scimus quia uerum est testimonium eius.
Sunt autem & alia multa. quae fecit ih̄s. quae si
scribantur p̄ singula. Nec ipsū arbitror mun
dum. capere eos. qui scribentis sunt libros.

EXPLICIT EUGLI

SECUND IOHANNEM.

IN CIPTICAPITULARECUNGELIOꝝ DECIR
CULO ANNI

Innatale dñi adscam maria. secdm lucā. k m. In illo tēp̄. Exiit edictū acesare augusto. Usq. pax hominibus bone uoluntatis.

Itē adscam anastasiā. secdm. k m. In illo tēp̄. Pastores loquebant̄ ad inuicē. Usq. sic dicitur ad illos.

Itē adscam pētr̄. secdm iohā. cap. i. In principio erat uerbu & uerbu erat apud dñm. Usq. plen' gratia & ueritatis.

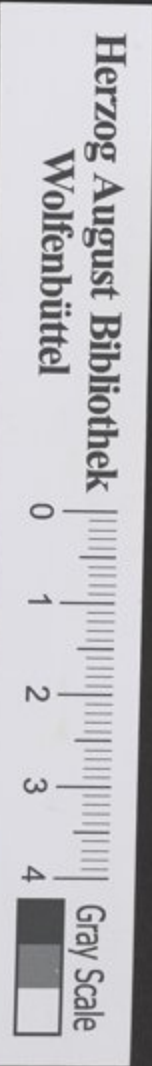
Innat̄ sc̄i stephani. Secdm math. cap. cc. xl. In illo tēp̄. Dicebat n̄c turbis iudaeor̄ & principib; sacerdotū. Ecce ego mitto ad uos p̄phetas. Usq. benedictus qui uenit in nomine dñi.

Innat̄ sc̄i ioh̄ apti & euang. secdm ioh̄. cap. cc. xxxi. In illo tēp̄. Dix̄ ih̄c p̄tro. sequere me. Usq. quia uerum ē testimonium eius.

Innat̄ innocentiū. secdm math. cap. vi. In illo tēp̄. Angelus dñi in somnis apparuit ioseph. Usq. Rachel plorans filios suos noluit consolari q̄ n̄ sunt.

Innat̄ sc̄i siluestri die xxxi. mens̄ dec̄. secdm math. cap. cclxiii. In illo tēp̄ dix̄ ih̄c disc̄p̄ suis. Vigilate. Usq. sup̄ om̄a bona sua ē stituer̄ eū.

Omn̄ .i. p̄ ecce nat̄ dñi. secdm lucā. cap. iii. In illo tēp̄. Erant pat̄ & mat̄ in̄ mirantes. Usque gratia di erat in illo.

In octabas dñi. Seced luc. cap. iii. In illo tēp̄r Cū con
sūmatisunt dies oē. Usq; gloria plebis tuæ usat.

Innat sc̄a marie. k. lan. seced math. cap. xli. In illo tēp̄r
dix̄ ih̄c distuit. parabolā hanc. Simile ē regnū ce
lōr̄ thes̄ auro. Usq; noua & uetera.

In uigit de theophama. seced math. cap. vi. In illo tēp̄r.
Defuncto herode. Usq; nazare. **I**ur uocabitur.

In theoph̄ ad sc̄m p̄p̄rū. seced mat. cap. iiii. In illo tēp̄r.
Cum mat̄ eēt ih̄m̄ in beth leem iude. Usq; reūsis i regione sua.

Post theoph̄ ad sc̄m p̄p̄rū ad uincula. seced marci.
cap. iii. In illo tēp̄r. Fuit ioh̄ in deserto baptizans.
Usq; filius m̄r̄ dilect̄ m̄r̄ complacui.

Ite alia post theophama ad sc̄m anastasiā. seced ioh̄
cap. xiii. In illo tēp̄r. Vidit ioh̄ ih̄m̄ uenientē ad se
& ait. Usq; q̄ hic ē filius di.

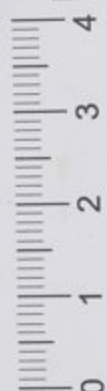
Octab̄ epiphaniæ seced mat̄ cap. xiii. In illo tēp̄r.
Gent̄ ih̄c galilea. Usq; in quom̄ h̄c̄ complacui.

Omn̄. i. p̄ theoph̄. seced luc. cap. iii. In illo tēp̄r.
Cū fac̄t̄ eēt annorū xii. Usq; apud dñm̄ & homines.

Mens̄ jan̄ die xiiii. Nat̄ sc̄i felicit̄ in p̄n̄tas. seced lucā.
cap. xvi. In illo tēp̄r. dix̄ ih̄c distuit. Quis au
dit me audit. Usq; nomina uer̄a scripta s̄ i celo.

Fer̄. iiii. p̄ theoph̄ seced ioh̄ cap. xiiii. Vidit ioh̄
ih̄m̄ uenientē ad se. usq; q̄ hic ē filius di.

Mens̄ supra scripto die. xvi. Nat̄ sc̄i marcell̄i seced mat̄

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

cap. cclxxviii. Dixit ih̄s discipulis parabolam hanc. homo quidam peregre proficiscens. Usq. intra in gaudiu dñi tui.

Febdomada. ii. p̄ theophania die domie. In ecclesia. sc̄i euse-
biu. sc̄d̄ ioh̄. cap. xviii. Nuptie facte sunt. Usq. crediderunt.
discipulis eius

Item. alia p̄ theophania sc̄d̄ lucā cap. xvii. Regressus ē
ih̄s in uirtute sp̄s in galilea. Usq. que p̄cebebat de ore ei.

Fer. iii. sc̄d̄ marcū. cap. xviii. Uenit ad ih̄m leprosus de-
p̄cans eum. Usq. que p̄cepit moyses testimoniu illi.

Fer. vi. sc̄d̄ marcū. cap. l. Egressus ih̄s uenit in
patria sua & sequebat̄ eū. Usq. impositis manibus
curauit eum.

Sabbato sc̄d̄m lucā. cap. xxvi. Surgens ih̄s desi- na-
goga. introiit in domū simonis. Usq. op̄et̄ me
euangelizare regnum di

Lbd̄. iii. die domie. sc̄d̄m theu. cap. lxiiij. Cū descen-
disset ih̄s de monte. secutes eū turbe multe. Usq.
& sanat̄ ē puer ex illa hora

Fer. iii. sc̄d̄ marcū. cap. xxv. Intrauit ih̄s in sina-
goga. & erat ibi homo manū habens arida. Usque
& restituit̄ manus illius.

Fer. vi. sc̄d̄m lucā. cap. xxxiii. Cū eēt ih̄s in una-
ciuitatū. & ecce uir plenus lepra. Usq. & curauit
ab infirmitatib. suis.

Sabb. sc̄d̄m marcū. cap. xxxvi. Coepit ih̄s docere

ad mare. Usq. qui habet aures audiendi audiat.

Die. xviii. mensis supra scripto. Nat. scilicet priscilicet secundum mat. cap. exl.
Dixit ihesus discipulis parabolam hanc. Simile est regnum celorum thesauro
abscondito. Usq. noua et uetera.

Die. xx. mensis supra scripto. Nat. scilicet sebastiam. secundum lucam.
cap. xlv. Descendens ihesus de monte stetit in loco capesetri.

Usque. ecce enim merces uestra multa in celo

Die supra scripto Nat. scilicet sabiam secundum mat. c. lxiii. Dixit ihesus
discipulis. Vigilate quia nescitis diem. Usq. supra omnia
bona nra constituet eum.

Est. iiii. p. theophania. die domini secundum mat. cap. lxxviii.
Ascendente ihesu in nauicula. Usq. qui ueni et mare
oboediunt ei.

Die. xxi. mensis supra scripto. scilicet agne de passione. secundum
mat. cap. c. lxxvii. Dixit ihesus discipulis. Simile est regnum celorum. x.
uirginibus. Usque quia nescitis diem neque horam.

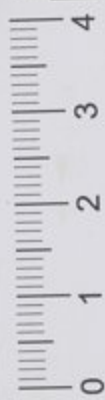
Fer. iiii. secundum mat. cap. lxxxi. Loquente ihesu ad turbas eius.
unus de principibus. Usq. in uniuersa terra illam.

Die. xxi. mensis supra scripto. Nat. scilicet uincenti secundum iohannem
cap. ciiii. Dixit ihesus discipulis. Nigrami frumta. Usq. pater
meus qui in celo est.

Fer. vi. secundum mat. cap. xli. Dicebat ihesus discipulis & turbis.
Videte quid audiat. Usq. discipulis differerebat omnia.

Sabb. secundum lucam. cap. c. lxxviii. dicebat ihesus parabolam. in
tendens quomodo primos accubitus elegerent. Usque.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

beatus qui manducet panem in regno dei.

Ebd. v. p. theophania die domine secta mat. cap. cxxxvi. Dixit ihesus discipulis parabolam hanc. Simile est regnum celorum homini qui seminat bonum semen in agro suo. Usque in horreum meum.

Ite alia. secta marcum. cap. xlviij. In illo tempore. Cum transiret iherosolimam transiit. Usque uade in pace et esto sicut agnus.

Oie. xxviii. in se supra scripto. facta sancte agne de natiuitate secta mat. cap. cxl. Dixit ihesus discipulis. Simile est regnum celorum thesauro abscondito. Usque noua et uetera.

Fer. vi. secta marcum. cap. xlvij. Venit ihesus transire in regione gerasenorum. Usque et misericors est tui.

Sabb. secta lucam. cap. lxvii. factum deinceps ibat in ciuitate. Usque discipulis ait plebem suam. fieb. me

Ebd. vi. p. theophania die domine secta marcum. cap. lxvii. Cum sero esset factum erat nauis in mechamari. Usque quot quot tangebant eum saluati.

Fer. vi. secta lucam. cap. lxviii. Rogauit ihesus quidam pharisaeus eum ut manducaret. Usque quoniam dilexit multum.

Sabb. secta marcum. cap. xxi. Ingressus ihesus ad mare omnis que turba. Usque non ueni uocare iustos sed peccatores.

Ebd. vii. p. theophania die domine secta mat. cap. cxvi. Cum esset facta ihesus ad turbas. Usque et cum uocaret eos omnes.

MEN SE FEBRUARIO

Oie. ii. mense supra scripto. secta lucam. cap. iii. Post quam completis sunt dies purgationis eius. Usque gloria plebi fore.

Die. v. mense supra scripto. facta sancte agathe secta mat. cap.

.cc lxxviii. Dixit ih̄c discipulis. Simile est regnū celoz .x. uirginibus. Usq. hora

Fer. iiii. scđm marcū. cap. lxxviii. Exiit ih̄c de noui iudic turbam
multā. Usq. abire in montem orare.

Fer. vi. scđm mat. cap. cxlvii. Vespere autē facto accesserunt ad
ih̄m. Usq. quinq. milia. hominum.

Ebd. viii. p̄ theophaniā. die dom̄c. scđm luc. cap. lxxxvi. Conuo
catis ih̄s discipulis. Usq. euangelizantes & curantes ubiq. .

Fer. iiii. scđm mat. cap. cxliiii. Accesserunt ad ih̄m ab hierosolimis
scribē. Usq. non lotis manib; conquinat hominem.

Die xiiii. mensis supra scripto. Facti s̄i ualentini scđm lucā.
cap. xcvi. Dicebat ih̄s discipulis. Siquis uult p̄ me uenire
abneget semet ipsū. Usq. donec uideant regnū di.

Fer. vi. scđm lucā. cap. lxxxiii. facta ē mana. die s̄u ascen
dens ih̄s in uaula. Usq. p̄ dicant quanta illi ih̄c fecisset.

Sabb. scđm marcū. cap. lxxix. Surgens ih̄s abire in fines tyri.
& sidonis. Usq. & de montū exiit ab ea.

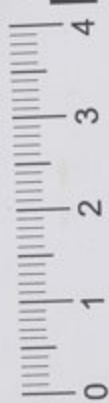
Ebd. viii. p̄ theophaniā. die dom̄c. scđm mat. cap. cxxxi.
Dixit ih̄c discipulis. Simile est regnū celoz homini regi qui fecit
nuptias filio suo. Usq. pauci autē electi.

Ebd. x. p̄ theophaniā die dom̄c. scđm mat. cap. cxliii.
Egressus ih̄c recessit in partes tyri et sidonis. Usq. et sanatae
filiae eius ex illa hora.

MENSE MARTIO

Die .xii. mensis supra scripto. Facti s̄i gregori
confessoris scđm mat. cap. cclxiii. Dixit ih̄c discipulis. Vigilate.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

240
Usq. supra omnia bona sua constituit eum.

Die .xxv. mensis supra scripto. adnuntiatio dñi. scđ lucā. cap.

ii. Missus est gabriel angelus. Usq. secundū ūbū tuum.

INCIPUNT LECTIO NES SEPTUAG

IVSQ. IN PASCA

In septuag. die domin. ad sctm laurentiū. scđm. matth. cap. c.
cc. Dixit ihc discipulis suis parabola hanc. Simile ē regnū celoꝝ
homini patri familias. qui exiit primo mane. usq. pauci aut
electi.

In sexagesim. die domine. ad sctm paulū scđm luc. cap. lxxvi.

Cū turbaplerima conueniret. Usq. fructū adfer. impatentia.

In quinquagesim. die domine ad sctm petrū. scđm luc. cap. cxxii.

Assupit ihc duodecim. Usq. omnis plebs ut uidet. dedit laudē dō.

Fer. iiii. ad sctm sabina scđm mat. cap. xlv. dixit ihc discipulis. Cū reu
natis. Usque ibi est & cor tuum.

Fer. v. ad sctm georgiū. scđm mat. cap. lxxiii. Cū introisset ihc ca
pharnaum. Usq. & sanatus ē puer ex illa hora.

Fer. vi. in pamachu scđm mat. cap. xl. dixit ihc discipulis. Audistis
quid dicit tūc. Usq. & pat. tuus qui uidet in abscon. sō reddet tibi.

In quadragesim. die domine ad latram scđm mat. cap. xv. Ducusit
ihc in desertum. Usq. & ministrabant ei.

Fer. ii. ad sctm petrū. ad uincula scđm mat. cap. cclxxii. Dixit
ihc discipulis. Cū uertente filius hominis in sede maiestatis sue.

Usque iustitiam mutam eternam.

Fer. iii. ad sctm anastasiā scđm mat. cap. cxx. Cū introisset

ihc hierosolimā . Usque ibi docbat eos de regno di .

MOEN SE PRIMO.

Fer. iiii. ad scā maria sedmā . cap. cxxvii. Accesser ad ihm scribe
& pharisei dicentes . Usq. ipsems frat & soror & mat ē .

Fer. v. ad scā laurentiū ad formosū sedmā . cap. clvii. Egressus ihc
secessit in partem tyri & sidonis . Usq. sanata ē filia ei ex illa hora .

Fer. vi. ad apostolos . sedm iohān . cap. xxxviii . Erat dies festus iu
daeorū . Usq. quibus cet qui fecit eū sananum .

Die sabb in xii . leccion . Ad scā petri sedmā . cap. clxxii . Assūp
sit ihc petri & iacobū & iohān . Usque donec filius hominis
a mortuis resurgat .

Ebb. ii . die domē . uacat . sedm arcū . cap. xciii . Et inde pter
gre diebantur . Usque n̄p de merce dē suam .

Fer. ii . ad scā demetriū . sedm ioh . cap. lxxxviii . Dix ihc turbis
iudeorum . Ego uado . Usq. que placitas uis et facio semp .

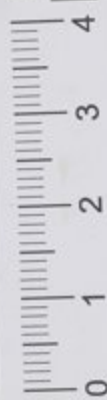
Fer. iii . ad scā ballinam sedmā . cap. cxxxvii . Locutus est ihc
ad turbas . Usq. qui se humiliat exaltabitur .

Fer. iiii . ad scā caecilia sedmā . cap. cci . Ascendit ihc hie
rosolimam . Usq. & dare animā suā redemptionē p multis .

Fer. v . ad scā maria transiberim . titul calisti . sedm lucā .
cap. cxcvi . Dix ihc turb iudeor & phrisaeor . Homo quidam
erat diues . Usq. neque si quis ex mortuis resurrexerit credent .

Fer. vi . ad apostolos inter uestigē sedmā . cap. cxxviii .
Dix ihc discipulis . & turb iudeor parabolā hanc . homo erat pat
familias qui plantauit uineā . Usq. quasi cō ppheta eū habebat .

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

De sabb. Ad scos marcellinum & petru scdm lucā . cap. cxc. Dixit ih̄c discipulis .

Homo quidam habuit duos filios Usq; perierat & inuentus est.

Ett. iii. Ad sem laurentiū martir scdm lucā . cap. cxxvi. Erat ih̄c
eciens demonū . usq; beati qui audiunt uerbu di & custodiunt illud.

Fer. ii. Ad sem marcū scdm lucā . cap. xc. Dixit pharisaei ad
ih̄m quanta audiuimus fac ta in caphar naum . Usq; Ipse autē trans
iens per medium illorum ibat . *Septuagesimas*

Fer. iii. Ad scām potentianā scdm mat . cap. clxxxiii. Respicens
ih̄c discipulos . dixit simon petro . Si peccauerit inter frat tuus . Usq;

Fer. iiii. Ad sem sicutum scdm mat . cap. clviii. Accesserunt ad
ih̄m ab hierosolimis . Usq; non lotis aui manib; m ducare
non eo inquinat hominem . *Galilee*

Fer. v. Ad scos cosma et damianū . scdm lucā . cap. xxvi . Sur
gens ih̄c de synagoga introiit . Usq; Erat p dicans in synagoga

Fer. vi. Ad sem laurentiū in titulo lucinae scdm ioh . cap. xxxiii .
Ih̄s fatigatus ex itinere sedebat sic sup fontē . Usq; quia h̄c ē
uere saluator mundi . *Est in mundum*

Sabb. Ad scām susannam . scdm ioh . cap. lxxxvi . Perrexit ih̄c
in monte oliueti . Usq; uade & amplius nolite peccare .

Ebd. die domie . in suxurio scdm ioh . cap. xlvi . Abiit ih̄c
trans mare galileae . Usq; quia h̄c ē uere ppheta qui uenturus .

Fer. ii. Ad scos . iiii . coronatos . scdm ioh . cap. xx . Ipse erat
pascha . iudeorum & ascend . Usq; Ipse enim sciebat quid

Fer. iii. In titulo damasi scdm ioh . cap. lxxv . Laetia festo
esset in homine

mediante ascendit ih̄c. Usque deturbauit crediderunt meum

Fer. iiii. ad sem̄ paulū sc̄dm̄ ioh̄. cap. lxxxviii. Præteriens ih̄s
uidit hominem cæcum a natiuitate. Usq. & p̄cudens adorauit eū.

Fer. v. ad sem̄ siluestrum sc̄dm̄ lucā. cap. lxxvii. Ibat ih̄s in
ciuitatem que uocatur naim. Usq. quia d̄r̄uistauit plebē suam.

Fer. vi. ad sem̄ eusebium. sc̄dm̄ ioh̄. cap. xciiii. Erat quidam
languens lazarus. usq. & uiderunt que fecit ih̄s & crediderunt meū.

Sabb. ad sem̄ laurentium martyr. sc̄dm̄ ioh̄. cap. lxxxvi.
Dicebat ih̄s turbis iudeorū. Ego uolux. usq. quia non dū uenerat horari.

Erat. v. die dom̄ic. ad sem̄ parū sc̄dm̄ ioh̄. cap. lxxxviii. Dicebat
ih̄s turbis iudeorū & principibus sacerdotū. Quis ex uobis
arguet me de peccato. Usq. ih̄s. uicē abscondit se & exiit de templo.

Fer. ii. ad sem̄ crisogonū. sc̄dm̄ ioh̄. cap. lxxxviii. Miser principes
apharisaei. Usq. que accepturunt me credentes meum.

Fer. iii. ad sem̄ quiriacū sc̄dm̄ ioh̄. cap. lxxxv. Ambulabat ih̄s
in galilea. Usq. nemo tamen palat̄o quebatur de illo p̄p̄t̄e meū iudeorū.

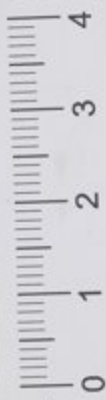
Fer. iiii. ad sem̄ marcellū sc̄dm̄ ioh̄. cap. xcii. Facta sunt en
cena in hierosolyma. Usq. quia in me ē p̄t̄e & ego in p̄t̄e.

Fer. v. ad sem̄ appollinare sc̄dm̄ lucam. cap. lxxxiii. Rogā
bat ih̄m quidam pharisaeus ut manducaret cum illo.

Usq. quoniam dilexit multum. & ibi morabat̄ eū diu
Fer. vi. ad sem̄ stephanū sc̄dm̄ ioh̄. cap. xciiii. Collē
ger. pontifices & pharisaei conciliū aduersus ih̄m. Usq.

Sabb. datur feritū in confessorio lateranense sc̄dm̄ ioh̄. cap.
cliii. Subleuatis ih̄s oculis in cælū. Usq. & ego ad te uenō.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

192
Ebt. vi. die dom. ad lateranis legitur passio dñi scdm
matheum. cap. cclxxiiii. Dixit ihc discip suis. Scitis
quia p̄biduū paschafic. usq; signantes lapidem.
cū custodibus. T se ab eis

Fer. ii. Ad scos nereum & achilleū scdm ioh. cap. xxvii.

SAnte sex dies pasche uenit ihc. usq; & abijt & abscondit
e cunctū marcū. cap. clm. Erat pascha & azima p̄bitū

Fer. iii. Ad scam maria. legitur passio dñi scdm lucam.
cap. cclx. Appropinquabat autē dies festus azimorū. usq;
in quonondū quis quā posuisset fuerat.

Fer. v. Ad lateranis conficitur chrisma scdm ioh. cap. cxii.
Sciens ihc quia uenit eius hora. usq; & quē admodum
ego feci uobis. ita & uos facitis.

Fer. vi. in iuxurio. qd ē in palatia hierusale. legit passio dñi
scdm ioh. cap. olvj. Egressus ihc transiit torrentē cedron.

Sabb scō ad lateranis scdm mat. cap. cclvj. Vespere autē
sabbati quē lucescit in prima sabb. usq; ibi eum ui
debitis ecce dixi uobis.

In pascha domie rēā ad scm maria maiore in p̄sepe
scdm marcū. cap. cccxxe. Maria magdalene & maria
iacobi et salomae. usq; ibi eum uidebitis ecce dixi uobis.

Fer. ii. ad scm petrū scdm luc. cap. cccxxviii. Duo ex
discipulis ihū ibant in castellū. usq; & quomodo
cognouit eū in fractione panis.

Fer. iii. adscm paulu. sedm lucā. Cap. ccc. xl. Dixit ihc in medio
discipuloꝝ suoꝝ. Usq; remissionē peccatoꝝ in om̄s gentes.

Fer. iiii. Adscm Laurentiu. Sedm ioh. Cap. cc. xiiii. Manifestauit ihc
discip̄ suis ad mare tiberiadis. Usq; cū resurrexisse amos tuus.

Fer. v. Ad aptos. Sedm ioh. Cap. cc. xi. Maria stabat admonuitū foris
plorans. Usq; quia uididim̄ ih̄aec dixit mihi.

Fer. vi. Adscm maria ad martyr. Sedm mat. cap. cclv. Un
de cum discipuli abier̄ in galiliā. Usq; ad cōsumationē scti.

Sabbat. ad lateranis. Sedm ioh. cap. cc. xii. Cum eēt sero die illa
una sabbatorum. Usq; quoz remiseritis pecca. remittuntur
eis. & quoz uis retinueritis. retenta sunt.

Oie domie. octabi pasche Sedm ioh. cap. cc. xii. Thomas unus
ex duodecim. Usq; & ut credentes in̄a habeatis in nomine ei.

MOEN SE APRIL

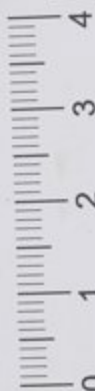
Die. xiiii. mensis supra scripto. nat̄ scōꝝ tiburini ualeriani. & maxi
am. Sedm ioh. cap. cxxxiii. Dixit ihc discipulis. hoc ē p̄ceptū
meū. Usq; quodcumq; petieritis in nomine meo de uobis.

J pascha annotina sedm ioh. cap. xxiiii. C̄rathomo ex pha
risaeis. Usq; qui credit in ipso non periet si habeat uitā etnā.

Die. xxii. mensis supra scripto. nat̄ sc̄i georgi. Sedm lucam. cap.
ccli. Dixit ihc discipulis. Ponite in cordib; uris. Usq; possidebi
tis animas uras.

Oie. xxv. mensis supra scripto in letania maiore. sedm lucam.
cap. cxxiiii. Dixit ihc discipulis. Quis surm̄ habebit amicum.
Usq; dabit sp̄m bonū petentibus.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Fer. iii. scdm ioh. cap. clui. Respicens ihc discipulis dixit.
Pater scdm serua eos. Usq. seduc serues eos ex malo.

Fer. vi. scdm ioh. cap. xxxvii. Erat quida regulus cuius filius
infirmabatur. Usq. Credidit ipse & domus ei tota.

Die. xxviii. mensis supra scripto. Nat. Sciucialis. Scdm ioh. cap.
cxxxii. Dixit ihc discipulis. Ego sum uitis uera & pater meus agri
cola. Usq. quodcumque uolueritis petitis & fiet uob.

Sabb. scdm ioh. cap. xlvii. Abiit ihc trans mare galilee qd e
tiberiades. Usq. & ibi sedebat cum discipulis.

Ebd. ii. ad scos eos mam & damianu scdm ioh. cap. lxxxviii.
Dixit ihc discipulis. Ego sum pastor bonus. Usq. & fiet unus
ouile & unus pastor.

OPEN SE MA IO

Remai nat. aplos philippi & iacobi scdm ioh. cap.
cxxxvii. Dixit ihc discipulis. Non turbetur cor urum. Usque
quodcumq. petieritis in nomine meo hoc fac.

Die. iii. mensis supra scripto. Nat. scos alexandri &
euenti et theodoli. scdm ioh. cap. cxxxviii. Dixit ihc
discipulis. hanc mando uobis. Usq. quia odium habuerunt gratias.

Fer. vi. scdm ioh. cap. cxi. Dixit ihc discipulis. Qui credit in me.
Usq. sicut dixit mihi pater sic loquor.

Ebd. iii. scdm ioh. cap. cxlviii. Dixit ihc discipulis. Modicum
& iam non ui debetis inire. Usq. & gaudiu urum nemo tollat a uob.

Die. x. mensis supra scripto. nat. scos gordiam. scdm mat. cap.
xcv. Dixit discipulis. Nolite arbitrare quia uenit pacem utere.

Usq. non perdat mercedem suam.

Die .xii. mensis supra scripto. Nati scilicet neri & achilei secundum mattheum .cap. c. lxxxviii. Accesserunt ad ihesum pharisaei & septuaginta. Usq. non omnes capiunt uerbum. sed quibus datum est.

Die supra scripto. Nati scilicet pancratii. secundum iohannem .cap. xxxviii. Dixit ihesus discipulis. haec mando uobis ut diligatis inuicem. Usq. quia odium habuerunt gratis. Tuabit uobis

Ebdem .iiii. post pascha secundum iohannem .cap. xlii. Dixit ihesus discipulis. Vado ad eum qui me misit. Usq. de meo accipiet et ad nunc

Ebdem .v. ante ascensum domini. secundum iohannem .cap. xl. Dixit ihesus discipulis. Amen dico uobis. Siquid praeritis patrem in nomine meo dabit uobis. Usq. in hoc credimus quod ad deum existi.

Die .xiii. mensis supra scripto. dedicatio ecclesiae sanctae mariae ad martyrem. legitur euangelium cuius quo occurreret ebdem. eo quod semper in die domine ipsa celebrat solemne.

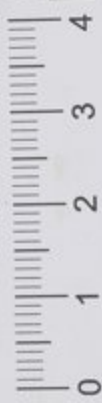
Die .xvii. mensis supra scripto. fiat sanctae prudentiae ne secundum mattheum .cap. cxi. Dixit ihesus discipulis parabolam hanc. Simile est regnum caelorum thesauro abscondito. Usque noua & uetera

Fer .iiii. secundum iohannem .cap. xxv. Abiit ihesus cum discipulis in uideri terram. Usque gaudium meum impletum est.

Die .xxv. mensis supra scripto. Nati scilicet Urbani confessoris atque pontificis uia appia. secundum mattheum .cap. cclxiii. Dixit ihesus discipulis. Vigilate ergo. Usque supra omnia bona sua constituet eum.

Ipsi uigilia de assidue domini. secundum iohannem .cap. cliii. Subleuatis

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

ih̄i oculis in caelū. dixit. Usq. hi immundorū d' ego aduenio.

Fer. v. in iherosolimis. scdm̄ mar. cap. cxxxiiii. Beati b̄n̄ctibus
undecim discipulis. Usq. sequentibus signis.

Ebet. vi. scdm̄ ioh. cap. cxlv. Dixit ih̄s discipulis. Cum aut̄ uenerit
paradysus. Usq. quia ego dixi uobis.

Fer. iiii. scdm̄ ioh. cap. cxxxiii. dixit ih̄s discipulis. Si manseritis
in me. Usq. & gaudium ur̄m̄ impleatur.

Sabb. in uigilia pentecosten scdm̄ ioh. cap. cxxxviii. Dixit ih̄s
discipulis. Si diligitis me mandata mea seruate. Usq. & mani
festabo ei me ipsum.

Die dom̄e pentecosten scdm̄ ioh. cap. cxxxviii. dixit ih̄s
discipulis. Siquis diligit me sermone meum seruabit. Usq.
sicut mandatu dedit mihi pater sic facio.

Fer. ii. ad uincula scdm̄ ioh. cap. xxiiii. Dixit ih̄s discipulis.
Sic enim dilexit d̄s mundum. usq. operari que id̄s facta.

Fer. iii. ad seim̄ anastasia scdm̄ ioh. cap. lxxxviii. Dixit ih̄s
discipulis. Am̄ am̄ dico uobis. qui nouerit postquam in
ouile. Usq. et habundantius habeant.

Fer. iiii. ad seim̄ maria scdm̄ ioh. cap. lx. Dixit ih̄s
discipulis. Nemo potest uenire ad me. Usq. p̄ uita mundi.

Fer. vi. ad aptos scdm̄ lucam. cap. xxxvi. factu ē in uina
dierū. Usq. quia uidimus mirabilia hodie.

Sabb. in xii. lectiones. ad seim̄ petru scdm̄ math. cap. cxi.
Credente ih̄u ab hiericho. Usq. & secutus sunt eum.

Orab. pentecosten scdm̄ ioh. cap. xxiiii. Erat homo

expharisaeis methodemus nomine. Usq. si habeat uitam eternam.

MOEN SE JUNIO.

Die .ii. mense sup scripto. Nat. scōr marcellini & petri ualauicani
scdm lucam. cap. cclviii. Dixit ih̄c discipulis. Cū uideritis
praedia. Usq. impatentia uestra. possidebitis animas uas.

Fer. iii. scdm lucam. cap. xciii. Accedentes discipuli ad
ih̄m. Usq. & saturati sunt. ¶ Meo de uobis

Die .viii. mense sup scripto. Nat. scōrū primice feliciam.
scdm ioh̄. cap. cxxxvii. hoc ē p̄ceptum meum. Usq. in nomine

Fer. vi. scdm lucam. cap. clxxxvi. Erant adppinquantes
ad ih̄m peccatores. usq. sup unū peccatōrē penitentiam agentē.

Sabb scdm lucam. cap. lxxxv. Uenit ad ih̄m uir cum nomine uirus.
Usque fides tua. te saluam fecit uade in pace.

Die .xii. mense sup scripto. Nat. sc̄i basilidi scdm ioh̄. cap. xxiiii.
Erat homo expharisaeis methodemus nomine. Usque scdm ha-
beat uitam aeternam. ¶ Noua & uetera

Die .xiiii. mense sup scripto. Nat. sc̄e felicie scdm math. cap.
cxi. Simile ē regnum caelorum thesauro abscondito. Usque

Ebd. i. post octab. pentecosten. scdm lucam. cap. lv.
Esote misericordes.

Lbd. ii. post octab. pentecosten. scdm lucam. cap. cxcvi.
homo quidam erat diues & induebat purpura.

Fer. iii. scdm lucam. cap. xciii. Accedentes discipuli ad
ih̄m dixerunt illi. Usq. saturati sunt.

Fer. vi. scdm lucam. cap. clxxxvi. Erant adppinquantes

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

ad ihm peccatores. Usq. sup unū peccatorē penitentiā agente.

Sabb sēdm lucā. cap. lxxxv. Venit ad ihm uir cum nomine iuris.
Usque. In pace.

Die. xviii. mensē sup scripto. Nat. scōrum marci & marcelliani in
ardeterna sēdm ioh. cap. cxxxviii. Dixit ihc discipulis. hoc ē p
ceptum meū ut diligatis inuicem. Usq. de uobis.

Die. xviii. mensē sup scripto. Nat. scōrum geruasi & ptasi ad sem uita
lem. sēdm marcum. cap. cxxxvii. Egrediente ihu de templo.
Usque in finem iherosolymorum.

Die. xxiii. mensē sup scripto. Vigilia scī ioh baptiste sēdm lucā.
cap. i. Fuit in diebus herodis regis. Usq. parare dno plebe p festa

Die. xxiiii. mensē sup scripto. natale scī ioh baptiste sēdm lucā
cap. iii. Elisabeth impletur tempus parendi. Usque recep
tionem plebis sue.

Die. xxvi. mensē sup scripto. Nat. scōrum iohannis & pauli sēdm
lucam. cap. cxi. Dixit ihc discipulis. Ad uentate ueritate
pharisaeorum. Usque coram angelis di que in caelis.

Secundum lucam. cap. lxxxii. homo quidā fecit cenā mag
nam. Usque. gustabit cenā meam.

Ehē. ii. post pentecosten. Sēdm lucam. cap. xxviii.
Cum turbe inuenerunt ad ihm. ut audirent uerbu di.
Usque. secuti sunt eum.

Die. xxvii. mensē sup scripto. Vigilia ap̄toꝝ petri &
pauli sēdm ioh. cap. cxxvi. Dixit ihc petro. Simon iohann.
Usque. clarificatus es sic dñi.

nam & in abscondito ponit. Usq. sicut lucerna fulgoris in lumen
nabitur. **T** soror & mater est

Item ad sciam felicitate scdm math. cap. cxxx. Loquente ihu ad
urbas ecce mater eius & fratres. Usque ipse meus frater.

Fer. vi. scdm lucam. cap. xviii. Decedente ihu de monte
cum discipulis. Usque & reddidit illi mater suae.

Sabb scdm math. cap. cxciii. Accedens quidam ad ihm aurilli.
Usque et ueni sequere me. **T** in regnu celorum

Ebd. iii. post nact aplosu scdm math. cap. lvi. Dixit ihs
discipulis. Adtenete a falsis prophetis. Usq. intravit

Die xv. mensis iul. nact sciarua scdm lucam. cap. xvi.
In illo tempore dixit ihs discipulis. Qui uult post me uenire
usque donec uideant regnum. **T** noua & uetera

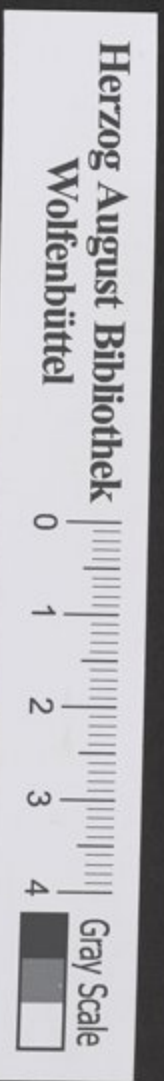
Die xxj. mense iul nact scae pax edis scdm math. cap. cxi.
Dixit ihs discipulis parabolam hanc. Simile e reg
num caeloru thesauro abscondito in agro. Usq.

Die xxiii. mense iul nact sciarua scdm lucam.
cap. cclxxx. In illo tempore factae contentio inter disci
pulos. Usq. iudicantes. xii. tribus ut

Fer. iiii. scdm lucam. cap. lxxxiii. Cu egressus esset ihs
denari ad terra. Usq. predicans quanta illi fecisset ihs.

Fer. vi. scdm lucam. cap. cxcvi. Dixit ihs discipulis para
bolam hanc. homo quidam erat diues. Usq. neque si quis
ex mortuis resurrexerit credent

Die. xxviii. mensis iul nact sciarua scdm lucam. cap. cclxxx.
In illo tempore factae contentio inter discipulos. Usq. iudicantes. xii. tribus ut

ni. & beatrix. uaporturmar. scdm lucam. cap. clm. Dixit ihc
discipulis suis. Sint lumbi uiri praecincti. Usq. filius hominis ueniet.

Die. xxx. mens. iul. nat. scq. abdo. et senne. scdm ioh. cap. cxxxii.
hoc est praecceptum meum ut diligatis inuicem. Usque qd
odiome habuerunt gratias.

Ebd. iiii. post nat. aptor. scdm lucam. cap. cxc. Dixit ihc discipulis.
parabolam hanc. homo quidam erat diues & habebat uiliam.
Usque. maeterna bernacula.

Fer. iiii. scdm math. cap. clvii. Vespere autē facto accesserunt
ad ihm discipuli eius. Usq. Numero quasi quinque milia hominū.

Ebd. v. scdm lucam. cap. cxxi. Quidam legis peritus surrexit
temptans ihm. Usque & rufac similitet.

MOEN SE AGUSTO.

milia 11111

Reg. adiuncula scdm math. cap. cxlviii. Iussit ihc dis
cipulos suos. Ascendere in uacuola. Usq. uere filius di es.

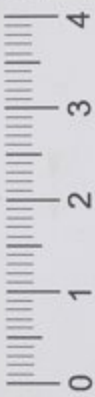
Die. ii. mens. ag. nat. sc. stephani pontificis ualentina scdm
lucam. cap. ccxxviii. Dixit ihc discipulis parabolam hanc. homo
quidam nobilis abiit in regionē longinquā. Usque omnia
bona dabitur et habundabit.

Fer. iiii. scdm lucam. cap. cxxvi. Erat ihc eiciens demoniū.
Usque beata qui audiunt uerbum di & custodiunt.

Ebd. vi. post nat. aptorū scdm lucam. cap. ccxxiiii. Dixit
ihc ad quosdam qui in se confidebant. Duo homines
ascendebant in templum. Usq. & qui se humiliat exaltabit.

Die. v. mens. ag. nat. sc. xisti. felicissimi. & agapiti. scdm math.

Gray Scale

Herzog August Bibliothek

Wolfenbüttel

cap. lxxxvi. Dixit ih̄s discipulis suis. Ecce ego mitto uos sicut
oues in medio luporum. Usque in fine h̄is saluus erit.

Die .viii. mens̄ aḡ. nati s̄ci ciriaci. sc̄dm̄ math̄. cap. xcu.
Dixit ih̄s discipulis suis. Nihil oportet quod non reueletur.
Usque confitebor & ego eum cor̄ patri meo q̄ ē in celis.

Die .viii. mens̄ aḡ. uigilia s̄ci laurenti. sc̄dm̄ matheū
.cap. clxx. Dixit ih̄s discipulis. Siquis uult post me uenire.
Usque filium hominis uenientē in regno suo.

Item alia die. x. nati s̄ci laurenti ad primā missam sc̄dm̄ math̄.
.cap. xcvi. Dixit ih̄s discipulis suis. Quam uis patre aut matre.
Usque non perdet mercedem suam.

Die supra scripto ad missam publicam. in nati s̄ci laurenti sc̄dm̄ ioh̄.
.cap. cum. Dixit ih̄s discipulis. Nisi signaueritis uos instrumenta.
Usque pater meus qui in celis est. T̄ de uobis

Die .xi. mens̄ aḡ. nati s̄ci tiburii sc̄dm̄ ioh̄. cap. cxxviii.
Dixit ih̄s discipulis suis. Hoc ē p̄ceptum meum. Usque in nomine meo

Die supra scripto nati s̄ci susannę sc̄dm̄ math̄. cap. cxi. Dixit
ih̄s discipulis parabolam hanc. Simile ē regnum celorum thes
auro abscondito in agro. Usque noua et uetera.

Die .xii. mens̄ aḡ. nati s̄ci rufi sc̄dm̄ ioh̄. cap. cxlviii.
Dixit ih̄s discipulis suis. Amen ām̄ dico uobis qui ap̄logetis
& flebitis uos. Usque in nomine meo dabit uobis.

Fer̄. iii. sc̄dm̄ lucam. cap. lxxviii. Rogabat ihm̄ quidam pharisaeus
ut manducaret cum illo. Usque qm̄ dilexit multū.

Die .xiii. mens̄ aḡ. nati s̄ci polycarpi sc̄dm̄ lucam. cap. cxi.

Dixit ih̄s discipulis suis. Adtendite a fermento pharisaeorum.
Usque coram angelis d̄i.

Fer. vi. sc̄dm lucam. cap. xxvi. Surgens ih̄s de synagoga.
Intrauit in domum simonis petri. Usq. euangelizare regnū d̄i.

Die. xii. mense aḡ. nact̄ sc̄i eusebi sc̄dm matheū. cap. cclxiii.
Dixit ih̄s discipulis. Vigilate quia nescitis. Usque super
omnia bona sua conseruet eum.

Die. xv. mense aḡ. solemnitas de pausatione sc̄ae mariae
sc̄dm lucam. cap. cxxii. Intrauit ih̄s in quoddam castellum.
Usque non auferetur ab ea.

Item eiusdem euangelii in finem. cap. cxxxi. Factum ē
cum hæc diceret extollens quaedam mulier uocē de turba.
Usque Immo beata quia audiuit uerbu d̄i & custodit illud.

Die. xviii. mense aḡ. Nact̄ sc̄i agapiti sc̄dm lucam. cap.
cliiii. Dixit ih̄s discipulis suis. Sicut lumbi uirip̄cinet̄.
Usque filius hominis uenit.

Ebd̄. i. post nact̄ sc̄i laurentii sc̄dm marci. cap. lxxviii.
Exiens ih̄s de finibus tyri. Usq. & multos loquit̄.

Die. xxii. mense aḡ. nact̄ sc̄i amotheri ad beacum paulum
ap̄tum sc̄dm lucam. cap. clxxxii. Dixit ih̄s discipulis
suis. Siquis uenit ad me. Usque qui habet aures
audiendi audiat.

Die. xxv. mense aḡ. Nact̄ sc̄i genesi sc̄dm marcum.
cap. cxxviii. Dixit ih̄s discipulis suis. Videte ne quis
uost̄ ducat. Usque in fine h̄is saluus erit.

Fer. iii. scdm lucā cap. clxxviii. Dum iter ih̄s perueniret ad castella. usque ad accumbent in regno dī.

Die xxviii. mens. ag. nati sci hermetis. scdm lucā cap. xlv. Descendens ih̄s de monte stetit in loco campestris. Usq. ecce enim cetera uerba copiosa est in caelis. **T**aurus. Usq. noua et uetera.

Die xxviii. mens. ag. nati sci sabine scdm math cap. xli. Dixit ih̄s discipulis parabolam hanc. Simile est regnū celoꝝ r̄thet

Die xxx. mens. ag. nati sci ioh̄ baptiste & audaci. et collatio sci ioh̄ baptiste. scdm martū cap. vlviii. Misit herodes & tenuit iohannem. usque & posuerunt illum in monumento.

Sab. ii. post nati sci laurenti. scdm lucam. cap. cxx. Dixit ih̄s discipulis suis. Beati oculi qui uident quae uidentur. usque & ut facis similit.

Fer. iii. scdm mathē cap. cxvii. Ab euntes pharisaei concilium faciebant. usque & in nomine eius sperabant.

Fer. vi. scdm lucam. cap. cxlviii. At adhūm quidam dicitur. usque & dī pascat illos. **T**al manifestat

Sab. iii. post nati sci laurenti scdm lucam. cap. cci. Dū r̄x ih̄s in iherusalem transiebat. usque uade quia fides tua te

Fer. iiii. scdm marcum cap. cxx. Introiit ih̄s iheroso lyman in templo. usque admirabantur sup doctrina ei.

MENSE SEPTEMO. **T**alutar meo

Die viii. mense sept. nati uita sciē mariae scdm lucā cap. iii. Exsurgens maria abiit in montana. usque in dō

Die supra scripto nati sci adriam scdm iohannem. cap. cxxxi. Dixit ih̄s discipulis. Ego sū uita uera. usque

gaudium uestrum impleatur.

Die .xi. mensis sept. natalis sc̄i petri & iacobi sc̄dm matth. cap. lxxviii.
dixit ih̄s discipulis suis. Cū sequentur uos in ciuitate ista. Usque
confitebor ergo uerum coram patre qui est in caelis.

Ebd. iii. post natalis sc̄i laurentij sc̄dm matth. cap. xlviij. dixit
ih̄s discipulis suis. Nemo potest duobus dominis seruire.
Usque et haec omnia adiciuntur uobis.

Fer. iiii. sc̄dm matth. cap. xxxviii. Dixit ih̄s discipulis. Audistis
quia dicit tūc diliges proximum tuum. Usque qui uiderit in ab
sc̄nso reddet tibi.

Fer. vi. sc̄dm lucam cap. cccxl. Docente ih̄u populum in templo.
usque in qua potestate haec facio.

Die .xiiii. mensis sept. natalis sc̄i cornelii pontificis. & prii. ni.
sc̄dm lucam cap. ccl. Dicebat ih̄s turbis pharisaeorum. & prin
cipibus iudeorum. Nae uobis quae aedificatis. Usque que
rentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum.

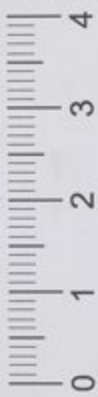
Die supra scripto exaltatio sc̄e crucis sc̄dm ioh. cap. xxiiii.
Et homo ex pharisaeis in eo demus nomine. Usque sed
habeat uitam aeternam. T plebem suam

Ebd. v. post natalis sc̄i laurentij sc̄dm lucam cap. lxxvii. Ibat
ih̄s in ciuitate que uocatur naim. Usque quae uisitant

Die .xv. mensis sept. natalis sc̄i comelii sc̄dm lucam cap.
xxvi. Dixit ih̄s discipulis suis. Siquis uult post me uenire.
Usque donec uideant regnum d̄i.

Die .xvi. mensis sept. natalis sc̄i iulianae & eusebiae sc̄dm

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

hominis regi qui uoluit natione ponere. Usque fratris suo decor
dibus uris.

Tunc regnum dei

Die .xi. mensis noui. nati scilicet iohannis secundu[m] lucam .cap. .xcvi. Dixit ih[esu]s
discipulis suis. Siquis uult post me uenire. Usque donec uide

Die .xi. mensis noui. nati scilicet martini secundu[m] lucam .cap. .cliii. dixit
ih[esu]s discipulis suis. Sint lumbi u[est]ri pre[par]ati. Usque filius hominis uenit.

Fer. iiii. secundu[m] lucam .cap. .clxxxvi. Erant adpropinquantes
ad ih[esu]m publicani. Usque penitentiam agente.

Ebd. v. p[ro] nati scilicet iosephi secundu[m] mattheu[m] .cap. .ccxxiii. Ab euntes spha
ris dei consilium inierunt. Usque et quesunt dido.

Die .xxii. mensis noui. nati scilicet cecilię secundu[m] mattheu[m] .cap. .clxxviii.
Dixit ih[esu]s discipulis suis parabolam hanc. Simile e[st] regnu[m] celoru[m]
.x. uirginibus. Usque quante scitis chem ne horam.

Die .xxiii. mensis noui. nati scilicet e[le]m[en]tis secundu[m] mattheu[m] .cap. .clxxviii.
dixit ih[esu]s discipulis suis parabolam hanc. homo quida[m] peregre proficis
cens. Usque intra in gaudiu[m] d[omi]ni tui.

Die suprascripto nati scilicet felicitatis secundu[m] mattheu[m] .cap. .cxxx.
loquente ih[esu] ad turbas. Usque soror et mater est.

Item alia secundu[m] lucam .cap. .cxxxii. dum ambularet ih[esu]s perit[er]
intrauit in quoddam. Usque non auferretur ab ea.

Die .xxiiii. mensis noui. nati scilicet chrisogoni secundu[m] ioh[ann]em .cap. .cxxxviii.
Dixit ih[esu]s discipulis suis. haec mando uobis ut diligatis inuicem.
Usque quia oderunt me gratis.

Ebd. vi. p[ro] nati scilicet iosephi secundu[m] mattheu[m] .cap. .lxxiiii. loquente
ih[esu] ad turbas ecce princeps. Usque mulier ex illa hora.

Fer. iii. scdm lucam. cap. xxxiii. Cum esset ih̄s in ciuitate
ecce impletus lepra. Usque ad curarentur ab infirmitatib; suis.

Die. xxxiiii. mense nou. nati sc̄i satyri m̄ni scdm marcum. cap.
cxxxviii. Dixit ih̄s discipulis. Videte ne quis uos seducat. Usque
hic saluus erit.

Die suprascripto uigil sc̄i andree scdm ioh̄. cap. xvi. Stabat ioh̄
ad discipulis eius duo. Usq; descendentes sup filium hominis.

Die. xxx. mense noue. nati sc̄i andree scdm matheum. cap. xx.
Ambulans ih̄s iuxta mare galilee. usque secutusunt eum.

Ebd. vii. post nati sc̄i g. priam. scdm ioh̄ cap. xlviii. Cum sub
leuasset ih̄s oculos ad iudicium. Usq; qui uenturus est in mundum.

Fer. iii. scdm matheum. cap. lxxv. Cum uenisset ih̄s in domum
simonis petri. Usq; sine mortuo sepelire mortuos suos.

Fer. vi. scdm lucam. cap. cxi. Dixit ad illum quidam de turba.
Magister usque adiacentur uobis.

MOEN SEDECEMBR. / noua & uetera

Die. xiiii. mensis decemb. nati sc̄i elucie scdm matheum. cap. cxi. dixit ih̄s
discipulis parabolam hanc. Simile est regnum celorum thesauro. Usque

Fer. iii. scdm marcum. cap. lxxviii. Dixit ih̄s discipulis. Videte ad
caute ad sermone pharisaeorum. Usq; ad dimisit illum in domum suam.

Ebd. iiii. ante nati dñi scdm matheum. cap. cxi. Cum adpropinqua
ret ih̄s iherosolymis. Usq; benedictus qui uenit in nomine dñi.

Ebd. iiii. ante nati dñi. scdm lucam. cap. cxi. dixit ih̄s discipulis.
Erunt signa in sole & luna. Usq; uerba autem mea non transibunt.

Ebd. ii. ante nati dñi scdm matheum. cap. cxi. Cum audisset iohannem

in unculis operaxpi. Usque quipparavit uia tua amere.

Ebd. i. ante natl dñi scdm iohann cap. viii. miserunt iudei ab hierosolymis. usq. ubi erat iohannes baptizans.

Fer. iiii. ad scdm maria scdm lucam cap. iii. missus est gabriel ange lus ad d. usque fiat mihi scdm uerbum tuum. **T** saluati meo

Fer. vi. ad apostolos scdm lucam. cap. iii. Exurgens maria. usq. in do sabbato ad scmpetru. in. xii. lectioni scdm lucam. capitulo. vi. Anno. xv. imperu tiberu caesaris. usq. & uidebit omis ierosolotare d.

Die. xxiiii. mensis decemb. vigilia dñi scdm math. cap. iii. Cum esset desponsata mater ihu. usque. a peccatis eoru. **CANONIS**

INCIPIUNT LECIONES. EVANGELII R. O. E. D. I. U. E. R. S. I. S.

Pro uertate pluuie scdm lucam capitulo. lxxxiiij. factus e monachiu ascendit ihu. usque ad mare oboedi uneri.

Pro sterilitate pluuie scdm math cap. clx. dix ihu discipulis. Misereor turbis. usq. & discipulis eius cum eo.

In commotione gentium scdm lucam. cap. d. dix ihu discipulis. Nolite solliciti esse quid manducetis. usque & hec omnia adiciunt uobis.

In natl pape scdm lucam. cap. cclxxx. facta e contentio inter discipu los. usq. iudicantes. xii. tribus isrl.

In temalia ubi supra scdm lucam. cap. cxxxviii. Dix ihu discipulis. parabolam hanc. homo quida erat nobilis. Abiit usq. omnia bona dabitur & habundabit. **T** fitur eum.

In ordinatione presbiteroru scdm math. cap. cclxxm. dix ihu discipulis. Vigilate ergo quia nescitis. usq. sup omnia bona sua con

o maka scdm matheū cap. cclv. dixit ih̄s discipulis. qui stant
est fideliter uiuere. Usque constituit eum. In celis
nor directione dia conorum scdm ioh̄. cap. ciii. dixit ih̄s discipulis.
Amen. Amen dico uobis. Qui signum frumenti. Usq; pat̄ris qui
te in mat̄re pape scdm matheū cap. clxvi. Venit ih̄s in par
ter caesarea philippi. Usq; erit solutum in caelis.

te alia scdm lucam cap. cccv. Egressus ih̄s perambulabat hie
richo. Usque & saluum facere quod perierat.

In dedicatione basilice siue oratorii. scdm lucam cap. lx.
dixit ih̄s discipulis. Nonne arbor bona que facit fructus malos.
Usque fundata erat supra petram.

te alia scdm lucam cap. cccv. Egressus ih̄s perambulabat.
Usque salus domui huic facite.

Pro uelatione ancillarū scdm matheū. cap. cxxi. loquebatur
ih̄s. Cum discipulis. Usq; pauciant electi. In plebē

Ad uelanda in aritate scdm ioh̄. cap. xxvii. Respondit ioh̄
& dixit. Non potest homo. Usq; hoc ergo gaudium meum in

te alia scdm matheū. cap. clxxxiii. Venit ih̄s in fines iudaeae
et trans iordanem. Usq; quod ergo dicitur conuixit homo nisi parat.

Pro ordinantib. scdm ioh̄. cap. lxxxviii. loquente ih̄s ad tur
bas multa crediderunt meum. Usq; opera habere facite.

Pro ordinantib. episcopi scdm marcum cap. lu. Circuibat
ih̄s in circuta docens. Usq; & ungebant oleo multos.

Gray Scale

4

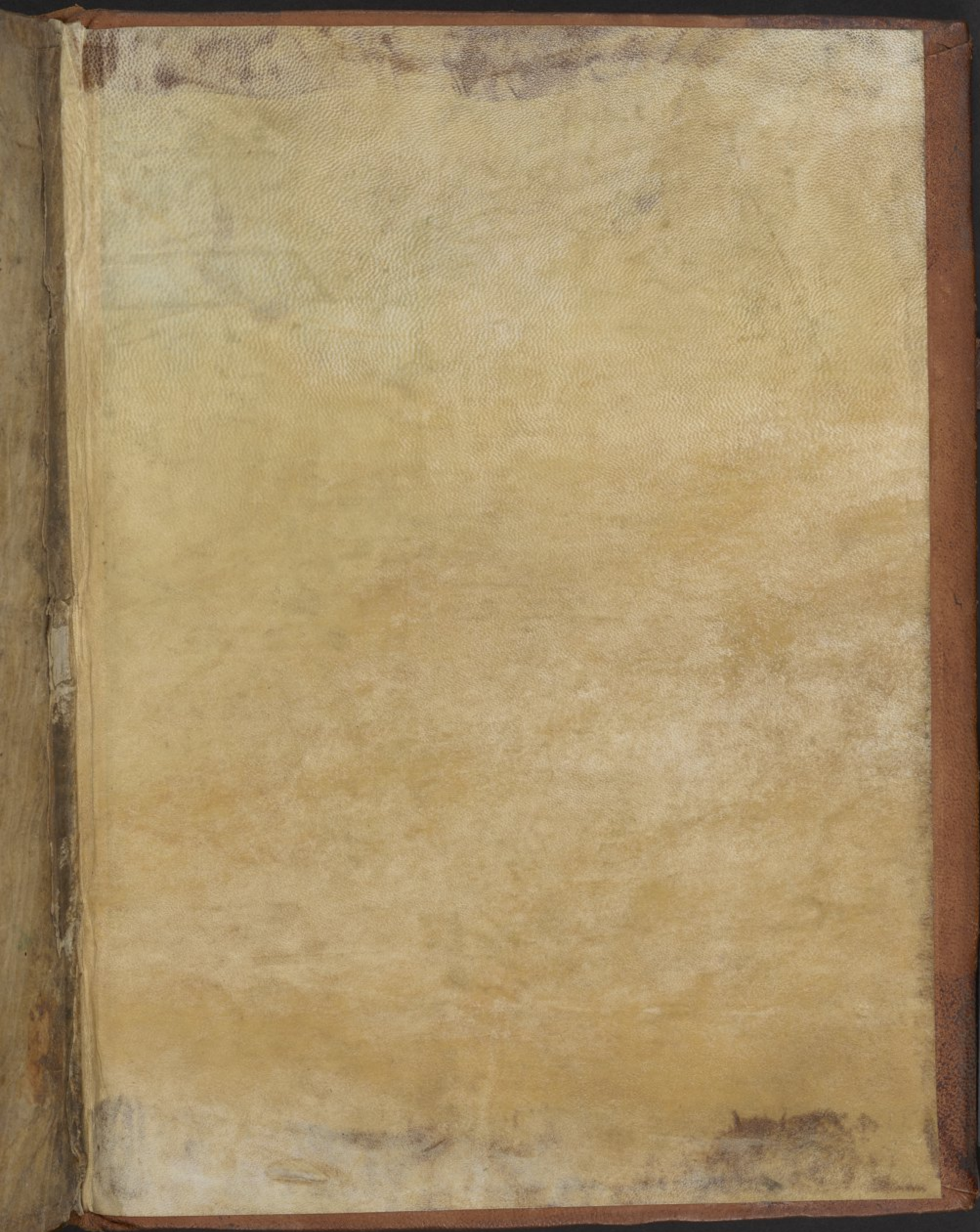
3

2

1

0

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

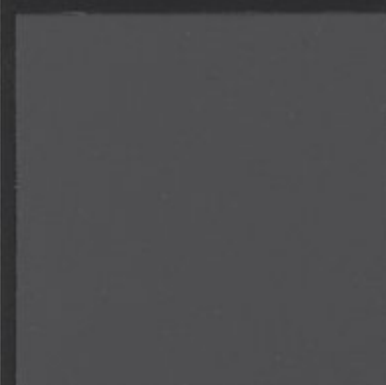
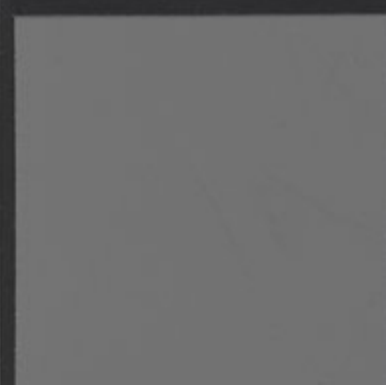
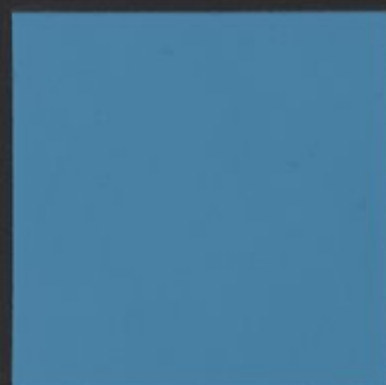
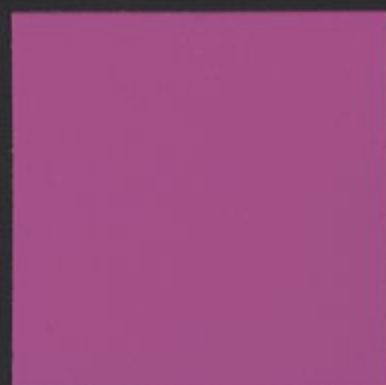
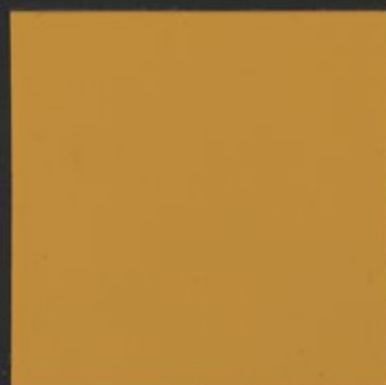
0 1 2 3 4

Gray Scale

Herzog August Bibliothek
Wolfenbüttel

Gray Scale

0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

in 0

mm

576.2

Nov.

